6
17-b
55

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
12 B
9

~~II o 139 f 3a~~

~~6-14. b. 55~~

HEROIDVM
EPISTOLAE
PVB. OVIDII NASONIS,

ET

Auli Sabini Reſponſiones, cum Guidonis Morilloni Argumentis ac Scholijs.

His acceſſerunt Ioannis Baptiſtæ Egnatij Obſeruationes.

OD
26.

VENETIIS,
EX OFFICINA ERASMIANA, APVD VINCENTIVM VALGRISIVM:
MDXLVI.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

TETRASTICHON
AD LECTOREM.

Qui nitidos fontes, bijugiq́; cacumina montis,
Aonidumq́; cupis dulce uidere nemus:
Accipe cantatas diuino Heroïdas ore:
Hic iter eſt muſis: hoc duce, doctus eris.

CLARISSIMO VIRO FRANCISCO A' CAMPOGIRAuldo, merita ſacratiſſimarum legum laurea decorato, muſiſq; politioribus ornatiſſimo, Guido Morillonus cum omni obſeruantia S.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

VETERES illi, quorum autoritas cum ſapientia ad hæc noſtra uſque tempora prouecta eſt, Franciſce nobilium erudi tiſſime, non minus doctè quàm eleganter treis Gratias (quas Græci χάριτας uocāt) ita depingebant: ut una earũ ueluti à nobis profecta auerſam faciem teneret, reliquæ uerò duæ nos aſpice rent. Quo quidem exemplo monemur, accepti beneficij nunquàm immemores eſſe debere: uerum illud aliquo cũ fœnore rependere. Ego itaq; priſcos æmulabundus, cùm attentiuſculè mecum penſitarem, quantum in me tua be gnitas contuliſſet, ne id in ingratum proieciſſe uidearis, exigua compenſatione, aut ſaltem aliquo argumento ani mum noſtrum tuis beneficijs penè obrutum tantillum le uare conſtitui. Idcirco cùm ſuperioribus diebus à Dialecticorum mæandris mentem relaxarem, ſacrum illud muſarum diuerſorium repetens, in Heroidas illas Ouidianas fortè incidi: dij boni quàm multiplici eruditione refertas, quàm lepidiſſimis ſalibus cõcinnatas. Omne tulit pun ctum (ut inquit Flaccus) qui miſcuit utile dulci. Quod quidem aut nemo (ut puto) aut noſter hic Naſo eſt aſſecutus: qui ita ſeria mellitis figmentis, figmenta ſerijs miſcet, ut ſatis neſcias, plus ne utilitatis, aut uoluptatis præ

 ſe ferat.

ſe ferat. Quòd cùm nonnunquam egregie fecerit, in epiſtolis præſertim ſingulari quodam modo mihi feciſſe uidetur. Verum enimuero ſeu temporum iniuria, ſeu (quod uerius crediderim) Librariorum incuria tam multijugis mendis, tam monſtroſis erroribus ſcatebant, ut nemo quantumuis mitis in ipſo ſtatim limine non ſtomacharetur. Quare me operæpretium facturum exiſtimabam, ſi illas noſtras aſteriſcis, tranſuerſo calamo, illinerem, atque ut emendatiores, examinatiores, libratioresq; haberentur, elaborarem. Etſi onus ſupra uires, malebam tamen audentior uideri, quàm manſuetioribus muſis ſtupore, atq; marcore ſquallentibus, pro noſtra uirili, operam nõ præſtare. Quapropter curaui illas non tantum terſas emunctasq; reddere, uerum etiam noſtris argumentis, crebrisq; in marginibus annotatiunculis, nouitijs literarum Tyrunculis peruias reddere. Vt ſi quid nobis ob id deberent, tibi tanquam autori gratulabundo animo acceptum referrent. Accipe igitur uir circunſpectiſſime, haſce quantulaſcunque ingenioli noſtri primitias, quas tibi liberaliſſimo patrono dedico. Res eſt leuiuſcula, nec inficior: uerùm (ut Plinianis uerbis utar) & Dijs lacte ruſtici, multæq; gentes ſupplicant: & mola tantùm ſalſa litant, qui non habent tura. Quicquid id ſit, Dij faxint, ut ſit meæ erga te obſeruantiæ pignus ſempiternum. Vale præſidiũ & dulce decus meum, Guidonemq; tuum in eorum numero adſcribito, qui te colunt & uenerantur.

ETYMOLOGIA HVIVS VOCABVLI, HEROS.

QVoniam Naſonis Epiſtolæ Heroides inſcribuntur, non alienum à propoſito uiſum eſt huius uerbi Heros etymologiam, ſiue ſignificatum prælibare. Audiatur itaq; diuus Auguſtinus copioſiſsimè docens, quid ſint Heroës libro x. de Ciuitate Dei, his uerbis: Nomen Heroum à Iunone dicitur tractum, quòd Græcè Iuno Hera appellatur: & ideo neſcio quis filius eius ſecundum Græcorum fabulas Heros fuit nuncupatus: hoc uidelicet myſticum ſignificante fabula, quod aër Iunoni deputatur: ubi uolunt Heroas cum Dæmonibus habitare: quo nomine appellant alicuius meriti animas defunctorum. Idem in VII. Inter Lunæ gyrum nimborum ac uentorum cacumina aërias eſſe animas: ſed eas animo, non oculis uideri, & uocari Heroas & Lares & Genios. Triſmegiſtus quoque autor eſt, Heroas habitare inter aëris puriſsimã partem ſupra nos & terram, ubi nullus eſt nebulis locus. Minimè prætereũdum eſt id, quod Martianus Capella tradit in nuptijs Philologiæ, Heroas uidelicet ab Hera, quæ terra dicitur, eſſe nũcupatos. Hinc Heroides fœminæ clariores, quales ſunt Heroum uxores & filiæ. Ex his igitur liquidò claret, quid ſint Heroës, & unde dicantur.

POETAE INTENTIO, ET quid frugis afferant Heroidum Epiſtolæ, necnon cui parti Philoſophiæ debeant ſupponi.

PVblius Ouidius Naſo Sulmonenſis, ingenij ubertate & uerborum copia (teſte Fabio) Latinos poëtas longè præcellens, hoc in artificioſiſsimo opere cum quo-

dam diuino ingenijs ſui calore piæ & fidelis uxoris offi-cium (ni fallor) oſtendere intendit, narrando diuerſos amoris affectus, ut illas quæ caſtè, & quæ impudicè ſuos maritos amant, apertè noſcamus. In alijs enim caſti amoris pietatem extollit: In alijs uerò libidinis atque incontinentiſſimos amoris æſtus ſubinde taxat. Itaque (ut duas pro reliquis accipiamus) Penelopes caſtitatem ad imitationem, Phædræ uerò inceſtum amorem ad deteſtationem proponit. Propterea opus iſtud non immeritò morali philoſophiæ (quam Græci Ethicen uocant) ſupponi debet: quandoquidem & mores hominum, & uitia docet. Non enim aliud nobis illæ amantium querimoniæ, lamentationes, ultimæq; deſperationes clamitant, quàm ut ſuis exemplis cautiores effecti, uetitos indecentesq; amores deuitemus. Et profectò quãuis Ouidius in nullis alijs uoluminibus amoris affectus ardẽtiùs expreſſerit, quàm in epiſtolis, nulla tamen lubricitas, nullaq; laſciuia (ſi modò æquum ſortiantur interpretem) inuenitur. Contextus autem humilis, atque facilis, utpote elegiaco carmini peculiaris; nec propterea minus florentiſſimus. Nemo eſt enim uſque adeo languidus, uſqueadeo ieiunus, qui non aliquid deliciarum atque argutiarum illhinc hauriat. Nullus inſuper tam frigidis præcordijs, cui non ſe offerant fœcunda ad excogitandum adminicula. Deniq; non exiſtimo aliquem tam ceruicoſum, tamq; durum, qui minima epiſtolarum perlecta, non ſtatim concipiat ſimilis conſcribẽdæ copioſiſſimam farraginẽ. Quod planè percipiet, qui Heroïdas uigilantiori ſtudio coluerit.

IOANNIS BAPTISTAE EGNATII VENETI IN HEROIdas Ouidij, Sappho, & Ibin, Obſeruationes.

EX PENELOPE.

SIVE quis Antilochum. Ex Politiani Miſcellaneis hoc expendito.

Hic lacer admiſſos. Quis nõ uidet, admiſſos equos Hectoris laceri, legendum? cum uox ea admiſſos, celerẽ, Ouidio, Valerio, & reliquis ſignificet, magno eorum errore, qui amiſſos legũt. Ouid. certè ipſe in Faſtis, Et celer admiſſis labitur annus equis. Et item, Hanc quondam Cythereа diẽ properantius ire Iuſſit, & admiſſos præcipitauit equos. Et in Phyllide, Et ſacer admiſſas exigit Ebrus aquas. Quin et Valerius de Fuluio: Admiſſo, inquit, equo, Theanum contendit. Quæ uox inde uidetur eſſe ducta, quòd adiunctis equis, celeriùs iter conficimus.

Rettulit & ferro Rhœſumq;, Dolonaq; cæſos.
Mirum eſt, cùm adeò pateant Heroïdes Ouidianæ, hactenus ſyllabam claudicantem in hoc uerſu non animaduerſam, cùm Dolon ubiq; primam corripiat. Vt:
Auſum eadem quæ nos Phrygia de gente Dolona.

Quare addenda fuit dictio, q;. Home. κ.
ἠν δέ τις ἐν τρόεσι δόλων εὐμήδεος ὑιός.

Quid tibi Piſandrum, Polybumq;, Medontaq; dirum.
Et hic etiam addenda copula fuit, cùm Medon & ipſe corripiat primam.

EX PHYLLIDE.

Toruusq; Procruſtes. Nõ Procuſtes, ut ἀπὸ τοῦ προκρούειν, id eſt, ab impellendo ueniat.

Craſſa relicta. Alij oẽs, puella. Nos ex manu ſcriptis codicibus, *Creſſa relicta*, emẽdauimus, in quo uerbo et grauius πάθος eſſe uidetur, & acrior Phyllidos accuſatio.

EX BRISEIDE.

Bis ſex aſſueti. Omnes alij codices, bis ſeptem. Nos ex Homerica Rhapſodia, bis ſex: in qua Phœnix ſic Achillem alloquitur:

αἴθωνα δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους
πηγοὺς, ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.

Inter Achæidas longè pulcherrima matres.

Mirum uideri poteſt, uerſum hunc, cùm tamen hactenus claudicarit, non eſſe etiam ab his, qui doctiſſimos ſeſe putãt, animaduerſum, cum hactenus aut corruptè legerint, aut corruptiùs emendarint. Nos Achæiadas, non refragante Græcorum ueterum forma & uſu, quadrante etiã ſyllaba, emẽdamus. nec neſcio ab Achæa ἀχαιίς deduci. Quod uel ipſe Hom. Rhapſodia probet.

ὦ πέπονες κακ' ἐλέγχε' ἀχαιΐδες οὐκ ἔτ' ἀχαιοί.

Qui tamen uerſus admonere negligentiſſimum quenq; poterat, carmen Ouidianum non ita legi poſſe. Quare ſyllaba non repugnante, Achæiadas leges, ut apud Theocritum emendatis codicibus in Helenæ Epithalamio.

ἦδε ἀχαιϊάδων γαῖαν πατεῖ, οὐδ' ἐμὶ ἄλλα.

Callimachus in Delon:

ἀλλ' ὅτ' ἀχαιϊάδες μὲν ἀνηρνήσαντο πόλυες.

Sed de hac nominum forma in Sapphûs epiſtola plura, cùm de lapſu eorum, qui non minus docti, quàm diligentes uideri uolunt, agetur.

EX PHAEDRA.

Eleleides actæ. Omnes ad hãc diẽ Eleides: in quo neſcias utrum magis accuſes negligẽtiam hominum, an inſcitiam,

ſcitiam,an potius utrunq; quis enim non uideat uerſum, ſi Eleides *leges,ſubſultare?* Iam Bacchi *nomen* Eleleus,*nō* Eleus *erat:quod* Ouidij *autoritas* Metamorphoſeos *ſexto probet*, Nyctileus, Eleleusq; *parens.*

Quod nomen Apollinis *etiā eſſe* Macrobius *prodidit, dictūq; illud,* ἀπὸ τοῦ ἐλίττεσθαι περὶ τὴν γῆν, *quòd æterno ſcilicet meatu circa terrā uolui uideatur. iā* Euripid.
ἥλιος θοαῖς ἵπποισιν ἑλίσσων ἀθένος
πολλοῦ πυρός. *Nec uerò minus* Empedocles *de illo,*
οὖν ἐκ᾽ ἑλιχθεὶς μέγαν οὐρανὸν ἀμφιπολεύει.

Siue igitur à uolutione huiuſcemodi,ſiue ab Elele *bacchantiū uoce(nā etiam à ſonis* Bacchum *dixere &* Bromiū *&* Iacchum*)ſiue & ipſe qui et* Apollo *ſit,à ratione illa perpetua dictus* Eleleus *eſt,unde* Eleleides *quoq; factæ ſunt,ut aliter uerſus legi nequaquam poßit.*

EX OENONE.

Depreſſa eſt humili cana pruina caſa. Sunt qui defenſa legūt,qua ratione dixit Verg. *defendere teneras myrtos à frigore,& defendere frigus tectis,ut* Gellius *etiam ex* Quadrigarij *Annalibus obſeruauit.*

Ad fontem Xanthi *uerſa recurret aqua.* Iā *illud prouerbium Græcis uſurpatum frequens innuit, dubio procul, quod illi* ἄνω ποταμῶν. *Ex* Euripidis *iambico in* Medea,*ſic enim chorus,*
ἄνω ποταμῶν χωροῦσι παγαί.
Vnde etiam Horatius, *Quis neget arduis Pronos relabi poſſe riuos montibus,&* Tyberim *reuerti?* Cicero *quoq; in* Epiſtolis *ad* Atticum,*principio tantum* Græci *uerſus uſus,adagij huius meminit.*

Pulydamanta *roga. Ex imitatione* Homerica *& hîc, & alibi,ne ſyllaba ſubſultet,legimus* Pulydamanta, *quēadmodum*

admodum & Pulypus, licet alij Polydamanta & Polypum, ut ſit ω mega, ſcribere malint.

Ipſe repertor opis uaccas pauiſſe Pheræas

Fertur. Callimachus diuerſam ab alijs cauſam ſeruitij cant, cùm ſcilicet Admeto Apollinem ſeruiſſe prodat, quòd adoleſcentis amore captus eſſet, atq; ad emerendum eius amorem gregem ab eo paſtum.

EX HYPSIPHYLE.

Non hæc Aeſonides, ſed filia Phaſis Aetæ. Dubitaui ſæpe antea, quæ maximè probabilis eſſet huius carminis lectio. An hæc ipſa, quam ipſi reliquimus, an quam alij ſubſtituêre, Phaſias Aetæ, legẽtes, cum hîc, tũ in Medea, ut Aetam biſſyllabum fecerint. Ego ut contractionem illam malè etiam ab his ſcriptã non hactenus legere memini, ſic malim triſſyllabũ ſeruare, ut diphthongus illa corripiatur, ſequenti uocali, quod & Græcis & Latinis noſtris eſt peculiare, in duabus ſcilicet dictionibus: cùm una enim terminatur diphthongo, & ſubſequens à uocali incipiat, corripitur diphthongus, natura præcedens alioqui longa: ut Inſulæ, Ionio, ne Græca citem. & Ilio alto, & Pelio Oſſam. Sed & in eadẽ dictione Vergilius, cùm dixit, Sudibus'ue præuſtis, diphthongum corripuit. quin & ipſe Ouidi. in Metamorphoſeos ſeptimo, Quos ubi uiderunt præacutæ cuſpidis haſtas. Tametſi ſunt, qui legant peracutæ. Verùm hoc Auſonij nullus inuertere poßit, cùm ille in Protreptico ad nepotẽ ſcribens, hoc uerſu ita laudat. Te præeunte nepos modulata poëmata Flacci. Adde quòd uix legas, niſi memoria me deficit, Aetam biſ ſyllabum: nam ille Ouidij uerſiculus ita legitur in uetuſtis codicibus, Dißimilemq; animum ſubijt Aeeta relictus. Et paulò pòſt Ouidius, Cùm rapido fallax Aeetias igni Imponit

*ponit purum laticem.*Et Medea,*Nõ erat Aeetes, ad quẽ deſpecta ueniret.*Et iterum.

Non ſenis Aeetæ regia Lemnos erat.

EX DIDONE.

Pœnas uiolate Sichæi. Sunt qui Sichæo malint.

Mille procis placui,qui me coiere frequentes.

Videndum an deſit,in,præpoſitio , uel quid ſimile,ut in me coiere,legas.

Sceptraq́; ſacra tene. Alij,ſceptra ſacrata:nobis ue tus lectio diſplicere non poteſt,& alioqui codices omnes manu ſcripti ita habent.

Nec *ſtetĕrunt.* Ea *forma,qua* Verg. *Stetĕruntq́; comæ.&* Terentius,*emĕrunt.*

Certius ibi. Sunt qui ſerius malint.

EX HERMIONE.

Si te iam tangit Oreſte. *Alij pia tangit,alij nunc.*

Induit *illa patrem. Accuratiùs obſeruandum cenſeo,quid illud uerbum induit,ſibi hìc uelit .* Nam *interpretes ganniunt.*

*Diffundimus iram.*Et *hinc facilè apparet, diffuſiones dierum eſſe legẽdas apud* Iuriſconſultos *&* Gellium, *non diffiſsiones:quod quibuſdam placuit,ut improbè faciãt, qui immutare ueteres lectiones audeant.*

Quà duo porrectus longè freta diſtinet Iſthmos,

Vecta peregrinis Hippodamia *rotis. Duo ſunt aduertenda,& quòd malè codices omnes habẽt, detinet, cùm diſtinet dubio procul legendum ſit , quod quiuis uel mediocriter doctus aduertat:et quid ſit illud,quod exter nas rotas in* Hippodamia *hìc dicat* Ouidius. *Nos rem eruditis etiam non paucis ignotam breui explicabimus,* ex Pindaro *in primis,&* Apollonio,*qui cum interpreti-*

bus

bus ſuis prodidere Hippodamiam *inter currendum alieno curru,id eſt,procorum, qui cum ea curſu certabant, eſſe uectam:unde & hoc in loco peregrinas rotas* Pelopis *currum intellexit,quo donatus ille à* Neptuno *eſt in amoris olim compenſationem.*

EX DEIANEIRA.

Sc tibi pax terræ. Alij *codices pars terræ habebant.* Nos *ex manu ſcriptis codicibus pax reſtituimus.*

Theutrantia turba. Non *Theſtitia,aut Theſpica legendum eſſe,facit cum illud à* Politiano *inuentum, tum etiam quod* Stephanus *Theutrantem Theſpij patrem facit,à quo Theutrātia turba iure Theſpiades appellatæ.*

Vna recens crimen refertur adultera. Nos,*ſyllaba refragante,quandoque referetur, nunc uerò diligentiùs examinata re,defertur legēdum cenſemus,quòd propriè id uerbi ſignificatum ſit,unde & delatores:ſed & codex unus manu ſcriptus,defertur,habuit.*

Inter Ionicas. *Alij Mœonias inter,reclamante codicum fide,ex quorum autoritate lectionem ita reſtituendam admonere lectorem uoluimus.*

Scilicet immanes eliſis faucibus hydros,
Infantem & caudis inuoluiſſe manum.

Multis erroribus uerſiculi hi duo fœdati antea erant, qui tamen ita reſtituendi(uti arbitror)fuerant.ſit tamen hoc integrum lecturis.

Quodq; inter læuumq; latus dextrumq; lacertum. Habitum *compreſſi ab* Hercule Antæi *his uerbis expreſſit* Ouidius,*ut malè emendaſſe uideri poſſint, qui læuumq; latus læuumq; lacertum legerint.*

EX ARIADNE.

Semiſepulta. Codices omnes ſemiſopita præ ſe ferūt, reclamāte

reclamãte tamen ſyllaba:nam ſopire ſemper primã producit,ut apud hũc ipſum infrà Medea: *Quæ me nõ poſſum,potui ſopire draconem.*Et Hypermneſtra:*Dum petis amplexus,ſopitaq; brachia iactas.*Tametſi *ſopor corripiat,quare ſemiſepulta libentius eodem ſenſu legerim.*

Nec *facta luiſſes. Emendauimus,cũ hactenus omnes codices nullo ſenſu tuliſſes haberent.*

EX MEDEA.

At *tibi* Colchorum. *Alij,*Vt,*legunt:ſed quo ſenſu,ipſi uiderint.*

Cur unquam Colchi. *Quis non uideat hoc totum ex principio* Medeæ Ennianæ *deductum? ancilla enim* Medeæ *apud* Euripidem,*& ex noſtris* Enniũ,*ſic ferme cœpit.uerſus autem notiores ſunt, quàm ut à me ſint huic loco inſerendi:odioſa enim omnis oſtentatio, præſertim ubi magnitudo rei non excuſet.*

Excipit hoſpitio iuuenes Aeeta *relictos.* Et *in hoc uerſu addidere quidã* Pater,*ut biſſyllabũ* Aeta *facerent, cũ tamen triſyllabũ ſit,ut paulò pòſt in eundẽ hunc ſenſum:*Dixerat Aeetes. Adde *quòd malè etiã ſcripſerint, dum* Oetam *ſcribunt:ſic enim montis eſt nomen.*

Vt *uidi,ut perij. Alij,*Et *uidi,& perij:mihi ex* Theocriti *&* Vergilij *imitatione hoc probabilius eſt uiſum, magiſq; poëticum.*

*Hæc animũ & quota pars etiã mouêre puellæ.*Pudendo *errore addiderant,& legerãt omnes poſſent mouere, qui nõ uidebant ſaltẽ obſtare ſyllabæ quantitatẽ,ſi moue re perpetuum facerent modum . quare nos ex perpetuo perfectum fecimus,ſenſu & ſyllaba quadrante.*

Aut nos Scylla *rapax. Quid eſt quòd* Scyllæ *meminerit,quæ adcũda illis ex* Põto *redeuntibus nequaquam*

erat?

eratꝰ An errore muliebri, & animi mœrore quid dicat, neſcitꝰ An Ouidius id innuit, Argonautas mari iacta-tos, quod Græci etiam poëtæ quidam cecinere, ad Aphri cæ litus appuliſſe, ut uel inuiti Scyllæ Charybdiſq; uor-tices ſubierintꝰ

At ſubitò noſtras ut Hymen cantatus ad aures.

Quid alij ſenſerint in hoc uerbo, quod ad ſyllabæ mora-mentum attinet, haudquaquã nos fugit: mihi tamen pro-babilior eorũ eſt uiſa ratio, qua ſyllabam hanc corripien dã eſſe crediderunt. unde & ex uetuſtis codicibus, ut, ad-didimus, & paulò pòſt in altero uerſu, &, particulã ſub-ſtituimus, cum impreßi ad hãc diem codices, Turba ruũt Hymen clamãt, habuerint. Nec uerò illis Catullianũ car mẽ fauerit, ubi ille intercalari numero uidetur quandoq; producere, cùm diuerſam ille ſecutus ſit rationem, & li-centior aliquanto in ſyllabarum ſpatijs habeatur.

Turba ruunt, & Hymen clamant, Hymenæe frequen-tant. Adeó ne quoſdam eſſe uel grammaticæ rationis ex-pertes, ut nõ aduerterint Hymenæa legi nequaquã poſ-ſe: unde enim ille accuſãdi caſus in a deducaturꝰ Aut quis quarto caſu Hymenæa dixit, cũ ᾶιος rectus exeatꝰ ſed no bilißimi ſaltem poëtæ teſtimonio admoneri poterãt, qui in libris de Ponto ſic ſcribẽs ad Maxim. cecinit, Ille ego qui cecini ueſtros Hymenæon ad ignes. Verùm in Ibi de hoc, hiſq; ſimilibus alia. nam nec ſcribimus iuſtum nunc opus, & admonere tãtùm lectorem uolumus. Alioqui & Hypermneſtra, Vulgus Hymen, Hymenæe uocant. Et Ca tullus, Hymen ô Hymenæe Hymen.

EX LAODAMIA.

Linguaq; mandantis. Sic emenda, cùm hactenus man-dantis legeretur.

Dux pari. Ineptum, & perridiculum eſt, quod opici quidam, & male initiati literis Diſpari ex Homerica Rhapſodia ſupponendum contendêre.

Quē non uiolauimus ignē. Non faces ab Ouidio pro igne intelligi ſubſequens uerſus ſegniſſimū quenq; admonere poterat, ſed eū ignē, quem cum aqua à noua nupta tāgi moris erat. Plutarchus in Problematibus, & alij: nā & quinq; faces adhibebantur, quemadmodū panis cum aqua in eiſdem nuptijs. Dionyſius Alicarnaſſeus.

EX HYPERMNESTRA.

Quid Iò freta lōga pererras? An hic, ut in Ibi, primā huius dictionis corripuit? an uerò uox eſt exclamantis.

EX PARIDE.

Sed Nymphis etiam, curaq; amorq; fui. Quid eſt, quòd Nymphis curam ſe fuiſſe dicit? An quòd alias præter Oenonem amarit?

EX HELENA.

Militia eſt operis altera digna tui. Sic enim libentius legerim.

EX HERONE.

Leandre. Tu uide, ne ubi producitur prima ſyllaba, Græcorum de more Leiandre ſit ſcribendum.

EX ACONTIO.

Et Thetidis quales uix reor eſſe pedes. ἀργυρόπεζαν Thetin ex Homeri Rhapſodia innui.

Maceror interdum. Grammatici quidam, dum macerari uerbum prima correpta pronuntiari poſſe contendūt, uerſiculum hunc ingenioſiſſimi uatis contaminauerūt, nō aduertentes inuerſum eſſe uerborum ordinē, & ſic reſtituendum, ut nos emendauimus.

Si generoſa probaris. Sunt qui probatis malint, ac ſi dicat:

ſi dicat:tu, tuiq; omnes probatis ſtemmata in coniuge.

DE CYDIPPE.

Tunc mea difficili. Sic legendum, non difficilis, quãdo melius dicatur, Nauem deductam difficili æquore.

His tamen aduerſo. Vide ne legendum ſit bis, ut ſignificet Cydippe non ſemel uentum aduerſum fuiſſe.

Miror & innumeris ſtructam de cornibus aram.

Non ego hoc loco plura, quàm quæ Politianus de ara Delij Apollinis ex cornibus facta frequentibus, addam. Ad illum diligentem lectorem relegamus.

Et de qua pariẽs arbore nixa dea eſt. Oliuæ, palmæq; arborem, cui Latona pariens innixa eſt, innuit ipſe in 6. Metam. Illhic incumbens cũ Palladis arbore palmæ. Sed Plutarchus fontium facit hæc nomina, obiectaq; Latonæ draconis ſpecie præcipitaſſe ſeſe de ſaxo territã. Græcis hæc autoribus cantatiſſima ſunt. Satis nobis eſt digito fontẽ quærere uolentibus oſtendiſſe: nihil enim ineptius, aut friuolum magis cenſeo, quàm ubi in puerilibus oſtentare ingenium aut eruditionem uelis.

In læuũ uerſor, cũ uocat ille, latus. Iam quis nõ uideat legendũ leuũ, nõ dextrum? ſiquidem decũbentes, dũ auerſantur eos, qui inuiſunt, in læuũ reclinẽt latus, neceſſe ẽ.

Mirabar quare tibi nomẽ Acontius eſſet. Si Euripidis illa in Polynicis nomine interpretatio iure irriſa exploſaq; eſt à doctis, neſcio an hæc probari Ouidiana ſatis debeat, quũ in eius nomine laudat Cydippe, quaſi iã inde à puero ſortiri nomẽ hoc potuerit, quòd in illam iaculaturus eſſet amoris facem: ἀκόντιον enim Græcis iaculum. Sed hæc quandoq; poëtis uſurpata, in earum præſertim perſonarum ſeruando decoro, quas minus prudentes peritaſq; introducunt.

Teq;

Teq́; tenente Deos. Omnes haƈtenus Deo,nullo (niſi fallimur) ſenſu.

EX SAPPHVS EPIST. EGNATIVS LECTORI.

Contulimus olim in hanc epiſtolam aliquantò plus industriæ, ac curæ:tum quòd cæteris corruptior hæc erat, tũ quòd tametſi cum reliquis ab Ouidio ſcripta uidetur, illam tamẽ doctiſsimus quiſq; ita ſemper admiratus eſt,ut ſecernendã ab alijs cẽſuerit:ac ſi inter illos minores Patritios alleƈta, cõmunẽ ſortem nõ ferat:eminereq́; ſtatim inter cæteras debeat. Quare & Calderinus, & ante illũ Merula, ueluti in Olympico ſtadio celebres athletæ,non citra pulueris (quod aiunt) taƈtũ deſudarũt, &,ut coronã reportarent,cõtenderunt: ac ſi Pythia illa ac Nemea, uel ſi qua alia in terra Græcia celebrabantur olim,nõ ueram,cumulatamq́; uiƈtoribus gloriã afferrent. Et ſanè ut illa quidem ſacra omnia erant, & Olympicus agon,uel Iouis maieſtate,uel Herculis,qui primus inſtituit,autoritate,uel etiã loci magnitudine, ac claritate cætera terræ Græciæ præſtabat:ita hæc epiſttola,tametſi cum reliquis ſcripta ſit,& autoris ipſius maiore quodã ſtudio,et perſonæ,quã ſuſtinet,grauitate,& euentu maximè memorabili digna ſẽper eſt uiſa, quæ & principẽ ſibi locũ uendicaret,& maiorẽ diligentiã expoſceret. In qua ſi à uiro in primis erudito, ac de ſtudijs noſtris optimè merito diſſentire in paucis uidebor, ignoſcet ille cum cæteris,cum in non paucioribus illum & ſequar, & laudem. Vtinam quàm eius literas, ac ſtudium æmulatione multorũ digna iudico,tam poſſem,& cætera his æmulanda proponere.

Sappho Phaoni: Non ingratam tibi, *leƈtor, futuram fabellam exiſtimo, non animaduerſam ab utroq; cõmentatore,*

tatore,quā primo adoleſcentiæ noſtræ tyrocinio ex Græcis ſcriptoribus in racemationum noſtrarum capite uulgauimus.Tu,ſi uacat,inde eam petas.

Nunquid ubi. Alij,ecquid ut,emendarunt. Sed ipſi uiderint:mihi uetus lectio nō immutanda eſt uiſa, ubi præſertim auribus illa obſequatur magis, & conſenſu etiam probetur eruditiorum.

Elegeïa flebile carmen. Et hæc lectio mihi ſemper uiſa probabilior,quàm elegi uerbum , aut elegi quoque, quod ſubſtituere quidam , id quod inconcinnum abſurdumq; uidetur,nec ingenio poëtæ congruens:qua autem ratione fiat,ut ſyllaba ea longa ſit, & autorum uſu probatur,& à ratione non abhorret.

Nec mihi Pyrino ſubeunt Mnaiſ'ue puellæ,
Nec me Lesbiadum cætera turba iuuat.

Neq; accuſare quempiam eſt animus, nec tātum mihi aſſumo, ut ſi quid alij diuerſum à me ſenſerint,id ego ſtatim ad inuidiam meam trahā.Sua cuiq; placent,ego mea ut non multum admiror , ſic ubi melius nihil habeo,non facilè contemnere,aut damnare ſoleo.Illud tamen in bonam partem dictum à me accipiant uelim, quòd immutarint lectionem,totamq; inuerterint;non mutaturos fuiſſe, ſi rem conſideratiùs expendiſſent. Quî enim,quæſo,Pyrrhiades à Pyrrha, aut à Methymna Methymnades deduci poſſunt? Aut unde hæc tam inſolens, tamq; abſurda deductio? dicimus quidem Lesbiadem,Pelaſgiadē,Acheïadem , Heliconiadem , & cætera id genus,ſed ut ratione non careant,non tamen Pyrrhiadē, Methymniadem,nō magis quàm Mithyleniadem,Romaidem,aut Chyrrhiadem,quod nec uſus,nec,ratio patiatur.Vnde enim patronymicum hoc muliebre formatur,aut quomodo?Si enim

Pyrrhæus,ut Methymnæus eſt nomē poſſeßiuū, ut ſunt, nullo pacto poteris inde hoc patronymicū deducere: aut enim Pyrrhæas faciet, aut per diſſolutionem Pyrrhaias: utrum autē dixeris, & duriter & inſolenter id deduxeris. quòd ſi Pyrrhæades legeris, ſyllaba claudicet neceſſe eſt. Nos igitur à ueteri ſtabimus lectione. examinent illi rem totam, ut ingenio excellunt, & eruditione præſtant, facilè (ut opinor) recantabunt.

Quas hîc ſine crimine amaui. Non diſpliceret ea lectio, quam aſtruxere, *quas non ſine crimine amaui.* Sed interim ampliari iudicium poſtulo.

EX SAPPHO.

Nec me deſpicias, ſi ſum tibi corpore parua,
Menſuramq; breuis nominis ipſa fero.

Diuerſa longè eſt lectio, quæ nunc circunfertur, ſcilicet,
Sum breuis, at nomen quod terras impleat omneis
Eſt mihi, menſuram nominis ipſa fero.

Sed uos erronē tellure. Alij, *O uos erronē.* uetus lectio,
Nec uos erronem tellure admittite noſtrum,
Niſiades matres, Sicelidesq; nurus. Alij,
Niſiades matres, Niſiadesq; nurus: ut ſit geminatione iucundius carmen.

Tu quoq; quæ immites, celebras. Alij ſic emendarunt, *Tu quoq; quæ montes:* ſed uiderint illi, ne montanum ac ſubagreſte quid oboleat hæc emendatio.

Non Arabum noſter rore capillus olet.
Alij, *Non Arabum noſter dona capillus olet.*
Non ut ames oro, uerùm ut amare ſinas.
Sic corriges quemadmodum id quod ſequitur,
Admonuit quamuis. Alij, *Admoneat.*
Per tibi qui nunquàm longe diſcedat amorem. Alij

omnes, diſcedit. Nos ex *affectu optantis fœminæ illum modum ſubſtituimus: ac ſi dicat, qui ut nunquam diſce-dat, & abeat à me, opto.*

Poſtquàm ſe dolor imminuit, mea pectora planxi. Alij, *Nec pectora plangi.* ubiq; *tamen* Ouid. *priore uerborum forma hanc ſententiam contexuit, ut* Canace, *Exierã thalamo, tunc demum pectora planxi.* & Medea, *Protinus abſciſſa plãxi mea pectora ueſte.* Adde quòd uix dicatur, *nec puduit plangi pectora, ſed plangere, ut exululare.*

Frondibus & *nullæ dulce queruntur aues*. Vbi olim *mille, nullo ſenſu, emẽdabis nullæ: aliter & ſyllaba nutet, & ſenſus non quadret.*

Grata prius lacrymas cùm bibit herba meas. Omnes *hactenus, combibit, legêre: mihi cùm bibit, non diſplicet: ut hic planè ſit ſenſus, incubuiſſe ſe in locum frequẽtius, ubi antè iacuerant, cùm interim herba, locus' que antè illi gratus exciperet ſuas lacrymas, quæ fluerent ad* Phaonis *memoriam. Si quis tamen* &, *combibit, probat, non admodùm repugnem.*

Sola uirum nõ ulta prius. Emendabis Pie. *Prius, enim caſſa uox ſemper uiſa eſt, ac nihili.*

Eſt nitidus, uitroq; magis perlucidus amne Fõs *ſacer.* Alij *aliter, Eſt nitidus, uitroq; magis perlucidus amnis.*

Vna nemus. Quid *enim ſibi uelit uetus lectio non uideo, unda nemus, quando* & Domitius *iam antè id agnouit, & ſenſus unà expoſcit.*

Ante oculos uiſa eſt Nais *adeſſe meos.* Non *poſſum nõ admirari tantam lectionis uarietatem in codicibus deprehendi: uetus enim lectio ſic ferme habet:*

Formoſus puer eſt uiſus adeſſe mihi: nunc alij diuersè legunt: Cõſtitit ante oculos Naïas *una meos.* V*bi miror,*

quid

quid ſibi uelit hoc nomen, quod quidam legunt per y pſi lon. Manu ſcrptus codex noſter ſic habuit, ut emendaui-mus. Quã igitur malint, eam ſequantur. Illud teſtari poſ-ſum, ueteri ſi lectioni ſteteris, diſſentire à ſeſe Ouid. *qui ſtatim non ad* Cupidinem, *ſed ad* Nympham, *id eſt, hanc* Naiada *conuerſam* Sappho *faciat, cùm inquit:* Ibimus ô Nymphe: *quo in uerſu grauis inſederat error, ut* Nym-phas *alloqui uideretur, cùm* Naiadem Nympham, *quæ oculis obiecta illi fuerat, alloquitur, & ſic* Nymphe *uo-candi caſus erit,* Græcorum *more unitatis numero.*

Nec mora iuſſus amans tenuit lectiſſima Pyrrhæ

Pectora, Deucalion igne leuatus erat. *Admonuimus iam aliâs uarietatem lectionis incredibilem deprehendi in hac epiſtola.* Nam *quidam adeò diuerſi abeunt, ut nec uerba, nec ſenſus cum ueteri lectione conueniant.* Mihi *non tantum animi fuit, ut tantam immutationẽ admitte-rem, integrum relicturus alijs, quid magis illi probaturi ſunt: alij igitur fortaſſe non male,*

Nec mora, uerſus amor fugit, lentiſſima merſi

Pectora, Deuacalion igne leuatus erat.

Ibimus ô Nymphe. *Vocandi caſus eſt unitatis nume-ro, &* Græco *more enuntiatus.*

Grata lyram poſuit tibi Phœbe Poëtica Sappho. *Do mitius, & alij* Poëtica Sappho *(ignoſcant illi tam perpe ram legunt, quàm malè interpretantur: nemo enim neſci re poteſt, qui uel* Græcis *elementis imbutus ſit, non dici ſubſtãtiuè unquam ſic* Poëticam: *dicimus enim* Poëticam *artem, ut* Horatij *ars* Poëtica, *ſed* Poëtriam *muliebri ge nere ut* Poëtam, *quod* Græcis *in primis peculiare eſt.* No *mina nãq; hac forma apud illos multa, ut* ψάλτρια, μαθήτρια, ποιήτρια.

Lesbides æquoreæ, nupturaq́;, nuptaq́; plores.

Sic omnino melius, ut illud etiam quod ſequitur, amatæ potius quàm amare.

Me miſeram dixi quem modo penè meus. Malè uetus lectio, quæ, nos uerò, quem, alij quam.

Ecquid ego hæc precibus? Alia lectio, Ecquid ago precibus.

Puppiq́; tuæ uotiua paramus. Quis non uidet etiam reclamante codicum fide, legendum paramus, non parantur ex amantis affectu? ſignificare enim uoluit nuncupata à ſe ipſa uota pro Phaonis reditu.

(Nos tamen inuenies cur ego digna fuga.)

Hic uerſus per parentheſim omnino legendus eſt.

Hæc ſunt Bertuti optime, quæ à nobis ſummo ſtudio, ac diligentia in hanc epiſtolam iampridem elucubrata, breuiſſimè, uti uides, complexi ſumus. Tu (ut ſpero) non parum uoluptatis iam ex hac lectione capies, cæteri etiam emolumentum, quando epiſtola omnium elegantiſſima, iam nunc legetur, ut intelligi poſſit. Quin etiam, & Domitio ipſi uiro planè erudito, & in hoc commentandi genere facilè principi, non paruam opem attulimus, quippe qui labores hominis partim neglectos, partim etiam fœdatos, ita reſtituimus, ut ipſe cum ſuo Naſone percipi tãdem queat. Nam præter alia ſanata ulcera, Græca omnia, quæ deſiderabantur teſtimonia ſubtexenda in eius commentarijs curaui. Bene uale, nec quæ alij nuper emendarũt, contẽne: multa enim in illis bonæ frugis inuenies, ut induſtriæ illorum non parua habenda ſit gratia.

EX IBI.

PVgnabũt iaculis dũ Thraces, Iaziges arcu. In cuius uerſus interpretatione, lapſum Domitiũ miror, qui lapides & legat, & interpretetur, ac ſi neſciat inter Scythas

thas id genus hominum Ponti accolas ab omnibus & geographis, & poëtis adnumerari, quorum teſtimonia breuitati inſtitutæ ſtudens omitto. Iapides certè nuſquam lectum areu, & ſagittandi peritia celebres.

Quiq; ab equo præceps in Aleis decidit aruis. De bellerophonte intelligi nulli dubium, quòd uerò Aleis aruis, non alienis erat legẽdum, admoneri uel Homerica lectione potuere, qui in ξ. ita cecinit:

Ἤτοι ὁ κὰπ πεδίον τὸ ἀλήιον οἶος ἀλᾶτο
ὃν θυμὸν κατέδων πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων.

Hæc carmina Cic. in 3. Tuſ. ita interpretatus eſt: *Qui miſer in campis mœrẽs errabat Aleis: Ipſe ſuũ cor edẽs hominum ueſtigia uitans.* Qui uerſus quod ad Aleos cãpos attinebat, corruptè antè habuit alienis. Dicti autem Alei campi, ἀπὸ τῆς ἄλης, id eſt, errore: traditũ n. eſt ipſum Bellerophontem elatũ rerũ magnitudine, quas geſſerat, ad cœlũ uolãdi cupidũ, Pegaſi equi aligeri opera uſum, id quod moleſtè Iupiter ferens, aſilum immiſit Pegaſo, quare inde excuſſus, in Lyciæ campũ decidit, qui de continuo errore primus Alei nomẽ dedit: quẽ equũ mox Aurora à Ioue munus accepit cõtinui eius curſus ſolatium. sũt qui aſpirẽt dictionẽ, ἀπὸ τῶν ἄλων πεπηγμένων. Dictus autem Bellerophontes, ſeu Bellerophon, qui antè Hipponoos, ab interfecto Bellero Corinthio.

Vel tua ne pœnæ genus hoc cognouerit unus. De Metio Suffetio Albanorum dictatore ab equis, Tulli regis iuſſu, diſtracto intelligendum. Vergil.

Nec procul inde citæ Metium in diuerſa quadrigæ
Diſtulerant, at tu dictis Albane maneres.

Cui nihil Hercæi profuit ara Iouis. Ἑρκίον δία Græci appellauere Iouem, qui penatibus præeſſet, a tq; intra

proprios lares coleretur, quando τὰ ἕρκη *domus ipſius circuitum appellant, unde & hic* Hercæus Iupiter, & *apud* Vergilium, Aræ Hercææ.

Aut ut Amyntiadem. Pauſaniam Philippi *Macedonũ regis* Amyntæ *filij interfectorem notat, unde* Amyntiadẽ *illum* Poëta *nuncupat.*

Nataq; *ut* Aeacidæ. *Laodamiã fortè* Alexander Pyrrhi *filij uirginem intelligit, quæ à* Milone Aetolo, *ut* Iuſtinus *lib.27. eſt autor, interfecta per ſummum eſt ſcelus.*

Cãtarides. Vermiculus hic ficis, et fraxino, ac albæ roſæ innaſcẽs, ac peucæ, præſentaneũ uenenum habitum, ut tamen remedia ſecum habeat alas, quæ in quacũq; parte uenenũ ſit, auxiliãtur. memoriæ proditum, Coßinio *equiti* Romano, & Neronis *principis amicitia claro, dum* Lichene *correptus eſſet, à medico datis interijſſe. hæ* Vticenſi Catoni *obiectæ in* Cyprij *regis auctione, quas ſeſtertijs 60. addixiſſet, non tanti gemmas uenditurus, quanti nunc uenenum.*

Pheræi. Iaſon *hic à* Pheris Theſſalicis, *quas tyrannide oppreſſerat, dictus* Pheræus, *de quo* Cicero, & Plin.7. *qui deploratus à medicis uomicæ morbo, cui mortem in acie quæreret, uulnerato ab hoſte pectore, ſalutem inuenit. ita illi hoſtilis gladius ſalutem attulit, quẽ medici ſanare nulla ratione potuerant. hunc* Thebe *uxor, adiuuantibus conſcijs, tandem interemit.*

Aquas occultas. An forte Alpheum *fluuium præterlabentem intelligit, qui ſubter mare in* Siciliam *lapſus,* Arethuſæ *fonti ſeſe immiſcet?*

Vtq; uel Eurydamas. Hic Medus *ex* Homeri *interpretis teſtimonio fuit, qui circa* Thraſylli *fratris tumulum à* Simone Lariſſæo *tractus eſt.*

Vnum

Vnum qui toto corpore uulnus habet. Sic & ipſe in Metamorphoſi de Marſya, *Nec quicquã niſi uulnus erat*.

Vtq; Dryãtidæ. Lycurgũ innuit, ut puto, Dryantis filiũ, quẽ μονοκρήπιδα Græco epitheto appellatũ inuenio, quòd in altero tantùm pede calceũ haberet. Hunc Homerus à Ioue lumine orbatũ cecinit, quare quòd altero pede læſus eſſet, cultum pedis diſparem Naſo ingenioſè dixit.

Tiſameniq; patri, Callirhoëſq; uiro. Quis dubitet Calligones malè à Calderino legi? fabulamq; abſurdè confingi? Tu igitur Alcmæonem Amphiarai filium matricidã intellige, qui cum ad Phegeũ AlpheſibϾ patrẽ ueniſſet, ut furore ac inſania purgaretur, in quam ob matris Eryphiles necem inciderat, Alpheſibœam, dato prius illi monili, in uxorem purgatus accepit, inde profectus, Callirhoën Acheloi filiam adamauit. Cumq; illa non aliter in nuptias conceſſura foret, quàm monile accepiſſet, redijt ad Alpheſibœam Alcmæon, monileq; repetens, à Temeno & Axione fratribus AlpheſibϾ eſt interfectus, quos ſoror tamen in ultionem mariti necauit. hoc ipſum Ouidius ſecundo de remedio amoris ſic cecinit.

Amphilochi frater ne Phægida ſemper amaret,
Calliroboë fecit parte recepta tori. Hanc rem & in Metamor. 9. perſtrinxit, *Filia ne'ue magis capiti ſit fœda parentis, Quàm tua uel Pterela, uel tua Niſe fuit*.

Cymethonem Pterelæ Taphiorum regis filiam, quæ Cephali Amphitruonẽ in expeditionẽ ſecuti capta amore eſt, nemo non noſſe poteſt, de qua eadem quæ de Niſo & Scylla fabulata eſt Græcia. Illa enim & patrẽ, & patriam hoſti prodidit, abſciſſo patris fatali capillo. Plautus in Amphitruone Pterelam ab eo interfectum, ſolus omnium, quos legerim, prodidit.

Vt quos dux Pœnus. *Acerranorũ Senatores ab* An*nibale per fraudem captos, & in puteum demerſos notat* Valer. 9. & Appianus Libyco.

Frater ut Antæi. *Buſirim eodẽ patre natũ, quo* Antæus *innuit, ut* Probus *noſter autor eſt in* Georgicis. *Qualis autẽ fuerit* Buſiris*, notius eſt, quàm ut pluribus explicare debeã. Vt ſinis, &* Sciron*, & cum* Poliphemone *natus.* Hic & Procruſtes *cognomento dictus eſt.* Filius & Cereris. Pluton *ex* Iaſio *genitum &* Cerere, Heſiodus *cecinit in ſua* Theogonia*, cuius nomine diuitias & opes* Græci *appellant, nã* πλȣ̃τος, *diuitiæ.* Cæcus *ab* Ariſtophane *in fabula* Pluto *dictus, quòd raró ad bonos uiros adeat.*

Solaq; Limone. *Hippomenis filiam, de qua ſuprà,* Limonẽ *appellauit, quòd fame, quæ* λιμὸς *à* Græcis *dicitur, cũ equo à patre intra domũ incluſa perierit, qui poſteà locus* Athenis *ab ipſa puella & equo nomẽ habuit.* De hac Aelianus 14. *omnimodæ hiſtoriæ ſic ſcribit:* Hippomenes *unus ex his, qui à* Codro *originẽ ducebant, cùm calumniæ impatiens eſſet, quòd filia* Limone *adulterium commiſiſſet, illum quidem cum filia currui alligatum dilaniandum curauit, filiam uerò cum equo domi incluſit, quoad fame perijt.* Vnde Græcis *prouerbialis* locutio, Hippomene *magis impius.* Diogenianus. *Lyrneſius heros.* Quid *ſi* Cygneius *legatur, &* Tenes, *unde* Tenedos *inſula dicta, arce à patre incluſus intelligatur? De* Tene *autẽ & Securi* Tenedia *plura aliàs.* Vt *ſatus* Hipponoo. Diximus Bellerophontem *antè* Hipponoum *appellatum, ut melius & hic* Hipponoo, *qualiſcunq; hic ſit.*

Quiq; Lycurgidem *letauit, & arbore natum,* Idmonaq; *audacem, te quoq; rumpat aper.* Treis *hic intellexit* Ouid. *ab apris occiſos, & primum quidem* Ancæum Lycurgi,

curgi, & Antinoës filium, de quo ſic Apollo:

Τειτὸς νέμεν ἔασε τ᾽ ἴδσυμ.

Αγκαῖος τὸν μένρα πατὴρ Λυκόοργος ἔπεμψε.

Hic uerò ab apro Calydonio in ſummo inguine percuſſus cecidit. Ouid. 8. Quaq; eſt uia proxima leto, Summa ferus geminos direxit ab inguine dentes, Concidit Ancæus. Alter uerò eſt Adonis Cynaræ ex Myrrha filia genitus, quem fabulantur intra corticē matris, iam in arborem Myrram mutatæ educatum, & ſuo tempore inde emiſſum. Nam Idmon Aſteriæ, & Apollinis proles apud Mariādinos ab apro necabatur, clarus præcipuè uaticinio. Hunc tamen Balbus morbo periſſe prodidit in quinto. Quid eſt autem, quòd audacē Idmona Vates ingenioſiſſimus appellat? an quòd cùm ſciret in expeditione illa ſe moriturum, certæ morti pro laude ſeſe expoſuit: quod ſummæ audaciæ cenſetur opus? quod & Apollonius & Balbus noſter ita in primo canit:

-Lacrymæ cecidere canenti,
Quòd ſibi iam clauſos inuenit in ignibus Argos:
Incluſusq; necem cauta patiaris, ut ille

Non profecturæ conditor hiſtoriæ. Non iuſtum opus hoc ſcribimus, ſed ſtudioſis tantùm, & induſtrijs prodeſſe contendimus, atque ideo quanto breuius fieri poteſt, rem ipſam perſtringimus. Domitius hoc in loco neſcio quid de Cherillo malo illo rerum Alexandri ſciptore confingit nullo ſatis autore certo, cùm de Calliſthene philoſopho & comite Alexandri ſentiendum ſit. Hic Ariſtotelis ex ſorore nepos, dum ferre Regis inſolentiam non poſſet, qui ſibi Ammonem patrem aſſereret, in odium eius incidens, tanquam coniurationis Macedonicæ concitator, inedia mori coactus eſt caueæ cū cane incluſus, & ad ludibrium

dibrium diu geſtatus. Illi uerò excellens ingenij uis, aut hiſtoriæ à ſe conditæ de Alexandri rebus monimenta pa rum profuere, Iuſtino, Seneca, Curtio, & alijs.

Vtq; repertori nocuit pugnacis iambi,
Sic ſit in exitium lingua proterua tuum.

Non ego is ſum, qui Domitij ingenium non probem, dignumq; uiri propoſitũ non maximè admirer, qui, cùm ea ætate eſſet (quartum enim & trigeſimum uitæ annum agens obijt) tot tantaq; edidit, quot, quantaq; in hoc gene re ad hanc diẽ nemo: in quibus ſi ille lapſus eſt interdum, ut facilè omnes labimur, nõ tamen non digniſſimus omniũ laude & commendatione ſit, in his præcipuè quæ primus aut inuenit, aut explicauit. Fuit ille, quod negare nõ poſ ſumus, aliquanto audacior, quòd comparatam ſibi auto ritatem, et gratiam multorum fauore conciliatã retinere quauis ratione & arte cõtendit, ut multa etiã præcipita re coactus ſit, quæ ſi diutius uixiſſet, forſitan emendaſſet: ut hoc ipſum, de quo agimus, in quo loco partim breuior eſt, quàm tanta res expoſcebat: partim etiam quædã, quæ ſuſtineri non poſſunt, inculcat. Nam de Archilocho intelli gi certum eſt, qui ex Paro inſula iambici carminis autor apud Græcos celebris extitit, qui tanta carminis acerbita te in Lycambem ſocerum inuectus eſt, eiusq; filias, ut ad laquei mortem utroſq; cõpulerit: ſed quòd ab his interfe ctus ſit, quod Domitius addit, non inuenias: quin contrà à Calonda quodam, cui Corax cognomentum fuit, in acie fortiter pugnãs occiditur, quem Pythium oraculũ poſte ca arguit, quod & Plin. lib. 7. prodidit, nec prius expiari à cæde potuit, quàm excuſata cæde, eáque in neceßitatẽ reiecta, illi ad Tænarũ parentaſſet, unde prouerbiũ Græ cis ἀρχίλοχον παθεῖς, in maledicos. Sed ad hũc locum

minus

minus hæc faciũt, cùm Ouid. nõ eius cædem, ſed id potius
ſenſiſſe uideatur, quòd Lacedæmonij libros Archilochi è
ciuitate ſua aſportari iuſſerint, quòd eorum parum pudi
cam ac uerecundam lectionem arbitrabantur plus moribus
obeſſe, quàm ingenijs prodeſſe poſſe. Quod igitur
ille domum ſibi inuiſam maledictis inceſſiuerat, adeò ut
nec ſibijpſi parceret, bene ab Ouidio dictus, linguam habuiſſe
in ſuum exitium proteruam.

Vtq; lyræ uates fertur perijſſe ſeueræ,
Cauſa ſit exitij dextera læſa tui.

Quid ſi Philoxenum Cythereũ Dithyramborũ poëtã
intelligas? quod enim de Ariſtophane neſcio quo Domitius
comminiſcitur, perridiculum eſt. Nam & Dithyramborum
poëtæ ſeueritas lyræ congruit: & quæ ſequuntur,
ab hiſtoria nõ ſunt aliena. Cum enim apud Dionyſiũ hic
ageret, nec eius poëmata laudare poſſet ut incepta, & inconcinna,
in latomias cõiectus eſt, unde precibus amicorũ
extractus, cùm Dionyſium recitantẽ audiſſet, ſurrexit, &
Dionyſio cauſam percũtanti: Satius, inquit, eſt in lapicidinis
agere, quã recitantẽ tyrannũ audire. Cic. in epiſtola
ad Att. lib. 4. Reliquum eſt, σπάρταν ἔλαχες, ταύτην
κόσμει non mehercule poſſum, & Philoxeno ignoſco, qui
reduci in cacerem maluit, quàm talia audire. hic tandem
cum Tarentum aufugiſſet, reuocatus ab eodem Dionyſio
per literas, nihil aliud reſpondit, quàm a, literam: unde in
adagium, Philoxeni libellus, de his qui rem aliquã facere
nolint, uſurpant: & Græci, In latomias, id eſt, lapicidinas
conijci, cum aliquem in malam rem abigendũ ſignificare
uolunt. ſit autem hæc æſtimatio, non iudicium. Nam non
ſatis liquet, an incorrupta ſit lectio. Quid enim ſibi uelit,
quòd læſam dicat dexteram exitij cauſam, coniectare nõ
liquidò

liquidò poſſum. Illud omittere non eſt uiſum, quod uariæ hiſtoriæ quarto Aelianus prodidit, Aeſchylum Tragicum ab Athenienſibus impietatis crimine fuiſſe damnatum, quem cum lapidibus obruere Athenienſes parati iam eſſent, Ariſteæ minori natu fratri exerenti brachiũ, cui manus abſciſſa fuerat Salaminia pugna, in qua præ cæteris inſignẽ gloriam retulerat, facilè ciuitas fratrẽ donauit, memor uirtutis Ariſteæ in Nauali prælio nauatæ.

Et tibi coniugij nox prima nouiſſima uitæ
Eupolis hoc perijt, & noua nupta modo.

Domitius Eupolim ueteris comœdiæ ſcriptorem falsò putat, ego ex tertio Epigrammaton animaduerti alium fuiſſe hoc nomine adoleſcentem Nitiæ filiũ, qui Glycerio Euduci filia uxore ducta tecti lapſu cũ noua nupta obrutus eſt prima nocte. Græci uerſus hi ſunt ex 3. lib. duo.

Εὔπολιν ὡς ἀγαθήν τε γλυκήειον, ὧν ὑμέναιον
Ἔσβεσεν ἐν πρώτῃ νυκτὶ πεσὼν θάλαμος.

Vtq́; cothurnatum perijſſe Lycophrona narrãt. Quare cothurnatum Lycophrona appellauit Ouid. à Domitio prætermiſſum eſſe miror: neq; enim quòd Alexãdrã opus cõpoſuerit iambico carmine, quod opus adhuc extat, cothurnatus eſt dictus, ſed quòd & tragœdias cõplureis, quarũ maximè celebres Marathonios, Oedipus, & Nauplios.

Quodq́; ſuæ paſſa eſt pellex inuita ſororis. Sic legendum hoc carmen ſenſu huiuſmodi, ut lingua ſic illi abſcindatur, quemadmodũ Philomelæ contingit, quæ inuita pellex ſororis fuerit.

Et puer Harpagidæ. Sic & legendum, & de Harpagi filio, quem Aſtyages Medorum rex patri epulandum appoſuit, intelligendum Iuſtino, & Herod.

Vtq́; duobus idem dictis modo nomen habenti,

Præfocent

Præfocent animæ noxia mella uiam.

Hunc Higinus *Glaucum filium* Minois *ſcribit,qui in uaſis melle ſuffocatus* Aeſculapij *ope reuixit.ſed &* Claudian.

Cretaq́; (ſi uere narratur fabula) uidit
Minoum rupto puerum prodire ſepulchro.
Quem ſenior uates auium clangore repertum,
Gramine reſtituit: miræ nam munere ſortis,
Dulcia mella necem,uitam dedit horridus anguis.

Nec tibi ſi quid amas felicius Hæmone cadat. Vidit *hoc in loco certè* Domitius *meliora, nec tamen ſequi potuit.* Nam *quis hic fuerit* Hæmon,*diligentius explicandũ omnio fuerat.* Hic *uerò* Hæmon Creontis *filius minor natu fuit,* Menœcei,*qui ſe pro patria deuouit, frater,cui* Antigone Oedipi *filia deſponſata fuerat,illa uerò patrẽ in exilium ſecuta,* Hæmon *à* Sphinge *dilaniatus eſt,* Euripidi,*& eius interpretibus.*

Teli genus hæreat illud. Oſſe enim marinæ turturis Telegonus Vlyſſem *patrem interemit,cõmentarius* Ariſtophanis,*&* Dyctis.

Vtq́; loquax. Anticulũ Polit. *in* Miſcellaneis *ex* Homerica Rhapſodia *ſignificari uoluit,in quo tamen* Politiani *error apparet: neq́; enim necauit illũ* Vlyſſes,*ſed eatenus cõpreſſit illi labia,quatenus* Helena *affuit.* Error *autẽ ex uerbi* Græci *ſimilitudine facilè ortus. nam quod* πνίξειν πιέζειν *& literis parum diſtant, impoſuit* Politiano. *Comicus ut liquidis perijt dum nabat in undis.* Non *neſcio de* Terentio *hic eſſe quoſdam ſuſpicatos,ſed quid ſi* Eupolim *intelligas, quem conſtat ex* Ariſtophanis *cõmentario ab his,in quos* Baptas *acerbiſſimã comœdiam ſcripſerat,mari immerſum ſuffocatumq́;,qui* Comicus *per excellentiam appellari potuerit.*

Vtq́; cothur-

Vtq; cothurnatum uatem tutela Dianæ,
Dilaniet uigilum te quoq; turba canum.

Quod Domit. de Euripide ſcripſit, bene certè interpretatus eſt, illud addidiſſet uellem, quòd Aribeus Macedon, et Crateuas Theſſalus, poëtæ dũ inuident gloriæ, canes à Lyſimaco Archelai ſeruo immittendos curarunt, qui ſecurum illum inuaderent, & laniarent. Non deſunt tamen, qui illum à fœminis diſcerptum prodiderunt, dum intempeſtiuè ad Craterũ Archelai amaſiũ proficiſcitur. Sed eum alij, dum Nicodici uxorem ſolicitat, interfectum ſcribunt. Vixit autem annis 75. cuius oſſa Pellam Archelai iuſſu deportata ſunt. ſed & Gellius 15. non pauca.

Diripiantq; tuos inſanis unguibus artus,
Strimoniæ matres Orpheon eſſe ratæ.

Vt illi malè Hymenæa, in epiſtolis quarto emendarāt caſu, quod in Heroidibus adnotauimus: ita hic aduerſa ratione error inoleuit: neq; enim uideo quî quartus hic caſus enuntiari in on, poſſit, quod qui prima grammatices Græcæ rudimēta perceperint, intelligere facilè poterunt: quare ex manu ſcripto codice, Orphea te eſſe ratæ, legas.

Obſtructuſq; famē patiaris limine tecti. Pauſaniā Lacedæmonij Cleōbroti filiũ innuit, de quo nō plura dicā, quādo Græcis, et Latinis monumētis omnia uulgatiſſima ſunt.

-Nunc quoq; pellit Iò.

Corripuit hoc in loco, ut ſuperius in Hypermneſtra.
Quæ tibi cauſa fugæ, quid Iò freta longa pererras?

Cliniadæq; modo. Alcibiadis Cliniæ filij caſum ex Plutarcho in eius uita accipe, qui miſerabili incendio ſemiuſtus, flammis ferroq; oppetijt.

PVB. OVIDII NASONIS
EPISTOLARVM
HEROIDVM LIBER.

IN PRIMAM EPISTOLAM
ARGVMENTVM.

Græcis ad Troiã cũ maximo bellorũ apparatu ob Helenæ raptũ proficiſcẽtibus, Vlyſſes Laertis, & Anticlię filius, Penelopes nouę uxoris detentus amore. inſaniã ſimulans, comitatũ negat. Verùm tandem fraude uiri à Palamede detecta, cùm cæteris in Troianã expeditionem ire coactus eſt: ubi quantum & fraude, & uirtute ualeret, oſtendit. Tandẽ pluribus peractis certaminibus, poſt decenniũ Troia euerſa, cum in patriã rediturus cũ reliquis Græcorũ principibus naues cõſcenderet, ob lęſę Mineruæ indignationem, uaſtiſsimis procellis omnes agitati ſunt. Inter quos Vlyſſes acerbę tempeſtatis impulſu in longiſsimã, utpote decẽnẽ, peregrinationẽ agitatus eſt. Quum igitur Penelope Icarij & Polycaſtes filia hactenus caſta huiuſce tam longę morę cauſam ignoraret, ad illum hanc epiſtolam ſcripſit: in qua illum multis rationibus in patriam reducere nititur, ſic inquiens.

PENELOPE VLYSSI.

HANC *tua Penelope lento tibi mittit Vlyſſes:* — Obiectioni occurrit per antipophoram.
Nil mihi reſcribas, attamẽ ipſe ueni.
Troia iacet certè, Danais inuiſa puellis, — Precatur in Paridem.
Vix Priamus tanti, totaq; Troia fuit.
O utinam tunc cùm Lacedæmona claſſe petebat, — Lacedæmon Menelai regia in Laconia, à Lacedæmone Iouis filio.
Obrutus inſanis eſſet adulter aquis.
Non ego deſerto iacuiſſem frigida lecto,
Nec querer tardos ire relicta dies.
Nec mihi, quærenti ſpacioſam fallere noctem,
Laſſaret uiduas pendula tela manus.
Quando ego non timui grauiora pericula ueris?
Res eſt ſolliciti plena timoris amor. — Quàm miſer eſt qui amat.

In te fingebam uiolentos Troas ituros:
Nomine in Hectoreo pallida ſemper eram.
Siue quis Antilochum narrabat ab Hectore uictum:
Antilochus noſtri cauſa timoris erat.
Siue Menœtiadem falſis cecidiſſe ſub armis,
Flebam ſucceſſu poſſe carere dolos.
Sanguine Tlepolemus Lyciam tepefecerat haſtam,
Tlepolemi leto cura nouata mea eſt.
Deniq; quiſquis erat caſtris iugulatus Achiuis,
Frigidius glacie pectus amantis erat.
Sed bene conſuluit caſto Deus æquus amori,
Verſa eſt in cineres ſoſpite Troia uiro.
Argolici rediere duces, altaria fumant,
Ponitur ad patrios barbara præda Deos.
Grata ferunt nymphæ pro ſaluis dona maritis.
Illi uicta ſuis Troica fata canunt.
Mirantur iuſtiq; ſenes, trepidæq; puellæ,
Narrantis coniux pendet ab ore uiri.
Iamq; aliquis poſita monſtrat fera prælia menſa,
Pingit & exiguo Pergama tota mero.
Hâc ibat Simois, hîc eſt Sigeïa tellus,
Hîc ſteterat Priami regia celſa ſenis.
Illhic Aeacides, illhic tendebat Vlyſſes,
*Hîc lacer admiſſos terruit Hector equos.
Omnia nanq; tuo ſenior te quærere miſſo
Rettulerat nato Neſtor, at ille mihi
Rettulit & ferro Rhœſumq; Dolonaq; cæſos,
Vtq; ſit hic ſomno proditus, ille dolo.
Auſus es ô nimium, nimiumq; oblite tuorum,
Thracia nocturno tangere caſtra dolo:
Totq; ſimul mactare uiros adiutus ab uno:

Antilochus Neſtoris filius non ab Hectore, ſed Memnone interfectus. Quare uerius legeres Amphimachũ ab Hectore occiſum, ut ſcribit Homerus. Patroclus Menœtii filius ſub Achillis armis ab Hectore occiſus. Tlepolemus Herculis filius Hyperbole. Curę fuiſſe Hymenæo quod optabat. Aliarũ fortunã cõmẽdãdo querelã ſuã iuſtiorẽ efficit. Per digreſsionẽ geſta Troiæ narrat. Antitheton. Simois fluui Troianus, Sygeus uero promontorium. Aeacides Achilles ab Aeaco auo. Alij, Hic alacer miſſos. Rhœſus Thracũ rex à Diomede, & Vlyſſe occiſus.

At bene

At bene cautus eras, & memor ante mei.
Vſq; metu micuere ſinus, dum uictor amicum
Dictus es Iſmarijs iſſe per agmen equis.
Sed mihi quid prodeſt ueſtris diſiecta lacertis
Ilios? & , murus quod fuit ante, ſolum?
Si maneo qualis Troia durante manebam,
Virq; mihi dempto fine carendus abeſt:
Diruta ſunt alijs, uni mihi Pergama reſtant,
Incola captiuo quæ boue uictor arat.
Iam ſeges eſt ubi Troia fuit, reſecandaq; falce,
Luxuriat Phrygio ſanguine pinguis humus.
Semiſepulta uirum curuis feriuntur aratris
Oſſa, ruinoſas occulit herba domos.
Victor abes, nec ſcire mihi quæ cauſa morandi,
Aut in quo lateas ferreus orbe, licet.
Quiſquis ad hæc uertit peregrinam littora puppim,
Ille mihi de te multa rogatus abit.
Quamq; tibi reddat (ſi te modò uiderit uſquam)
Traditur huic digitis charta notata meis.
Nos Pylon antiqui Neleïa Neſtoris arua
Miſimus: incerta eſt fama remiſſa Pylo.
Miſimus & Sparten, Sparte quoq; neſcia ueri,
Quas habitas terras, aut ubi lentus abes?
Vtilius ſtarent etiam nunc mœnia Phœbi:
Iraſcor uotis heu leuis ipſa meis.
Scirem ubi pugnares, & tantùm bella timerem,
Et mea cum multis iuncta querela foret.
Quid timeam, ignoro: timeo tamen omnia demens,
Et patet in curas area lata meas.
Quæcunq; æquor habet, quæcunq; pericula tellus,
Tam longæ cauſas ſuſpicor eſſe moræ.

Iſmarijs, Thraciis ab Iſmaro mõte.

Ilios Priami regia ab Ilo Troi regis filio.

Phrygia regio in qua eſt Troia.

Miſeriarũ ſocietas ſolatij loco eſt.

Se à pellice timere inſinuat Vulgaris mulieris ſuſpitio

Hæc ego dum ſtultè meditor, quæ ueſtra libido eſt,
Eſſe peregrino captus amore potes.
Forſitan & narras, quàm ſit tibi ruſtica coniux,
Quæ tantum lanas non ſinit eſſe rudes.
Fallar, & hoc crimen tenueis uaneſcat in auras,
Ne'ue reuertendi liber abeſſe uelis.
Me pater Icarius uiduo diſcedere lecto
Cogit, & immenſas increpat uſq; moras.
Increpet uſq; licet: tua ſim, tua dicar, oportet:
Penelope coniux ſemper Vlyßis ero.

A cõſtantia ſe commendat.
Ab immodeſtia procorũ ſuadet.

Ille tamen pietate mea, precibuſq; pudicis
Frangitur, & uires temperat ipſe ſuas.

Dulichiũ, Samos, Zacynthos inſulę in mari Ionio ſiue Maliaco, & Icario.

Dulichij, Samijq;, & quos tulit alta Zacynthos,
Turba ruunt in me luxurioſa proci.
Inq; tua regnant nullis prohibentibus aula,
Viſcera noſtra tuæ dilacerantur opes.

Per exornationẽ rhetoricã procos cõmemorat.

Quid tibi Pyſandrum, Polybumq;, Medontaq; dirum,
Eurimachiq; auidas, Antinoiq; manus,
Atq; alios referam? quos omneis turpiter abſens
Ipſe tuo partis ſanguine rebus alis.

Irus Ithacẽſis mẽdicus: nũc pro quouis paupere.
Melanthius aut paſtor, aut lanius.

Irus egens, pecoriſq; Melanthius autor edendi,
Vltimus accedunt in tua damna pudor.
Tres ſumus imbelles numero, ſine uiribus uxor,
Laërteſq; ſenex, Telemachuſq; puer.

Pathos ab ętate & ſexu.

Ille per inſidias penè eſt mihi nuper ademptus,
Dum parat inuitis omnibus ire Pylon.

Solebãt sãguine ꝓpinquiores oculos claudere.

Dij precor hoc iubeant, ut euntibus ordine fatis,
Ille meos oculos comprimat, ille tuos.
Hoc faciunt cuſtoſq; boum, longæuaq; nutrix,
Tertius immundæ cura fidelis haræ.
Sed neq; Laërtes, ut qui ſit inutilis annis,

Hoſtibus

Hoſtibus in medijs regna tenere poteſt.
Telemacho ueniet(uiuat modo)fortior ætas,
Nunc erat auxilijs illa tuenda patris.
Nec mihi ſunt uires inimicos pellere tectis,
Tu citius uenias portus,& aura tuis. Metaphora à nautis.
Eſt tibi,ſitq; precor natus,qui mollibus annis Mouet pietatē à perſona filij aui,& ſua.
In patrias arteis erudiendus erat.
Reſpice Laërten,ut iam ſua lumina condas,
Extremum fati ſuſtinet ille diem.
Certè ego,quæ fueram,te diſcedente,puella,
Protinus ut redeas,facta uidebor anus.

IN SECVNDAM EPIST.

ARGVMENTVM.

Demophoō,Theſei & Phędrę filius,à bello Troiano in patriam rediēs,maris tēpeſtatibus in Thraciā delatus,à Phyllide Lycurgi & Cruſtumenę filia,quę tūc Thracię imperabat,hoſpitio & lecto benignè ſuſceptus eſt: & cū aliquādiu ſecū fuiſſet,audita morte Mneſtei,qui poſt eiectū ex urbe Athenarū patrē Theſea, imperiū occupauerat,regni cupidine captus,Phyllidi fide data,ſe intra mēſem rediturū,fingens ſe ad res ſuas cōponendas ire,reſarcitis nauibus,Athenas petijt:neq; de reditu curauit.Quatuor itaque exactis mēſibus,Phyllis epiſtolā hāc ſcripſit, in qua ſuadet ut beneficiorū memor,ſeruatis ſpōſionibus ,in fide ꝑſiſtat.Quod ſi negligat,uiolatum pudorē crudeli morte cōpenſare minatur.

PHYLLIS DEMOPHOONTI.

Hoſpita Demophoon tua te Rhodopeïa Phyllis Poſſeſsiuū à Rhodope mōte Thraciæ. Synecdoche.
Vltra promiſſum tempus abeſſe queror.
Cornua cùm Lunæ pleno ſemel orbe coiſſent,
Littoribus noſtris anchora pacta tua eſt.
Luna quater latuit,toto quater orbe recreuit,
Nec uehit Actæas Sythonis unda rates.
Tempora ſi numeres,bene quæ numeramus amantes:
Non uenit ante ſuam noſtra querela diem.
Spes quoq; lenta fuit:tardè,quæ credita lædunt,

Credimus:inuita nunc & amante nocent.
Sæpe fui mendax pro te,mihi ſæpe putaui
Alba procelloſos uela referre Notos.
Theſea deuoui,quia te dimittere nollet,
Nec tenuit curſus forſitan ille tuos.
Hebrus fluuius Thraciæ rapidiſsimus.
Interdum timui,ne dum uada tendis ad Hebri,
Merſa foret cana naufraga puppis aqua.
Sæpe Deos ſupplex,ut tu ſcelerate ualeres,
Sum prece turicremis deuenerata focis.
Sæpe uidens uentos cœlo,pelagoq; fauenteis,
Ipſa mihi dixi,ſi ualet,ipſe uenit.
Deniq; fidus amor,quicquid properantibus obſtat,
Finxit,& ad cauſas ingenioſa fui.
At tu lentus abes,nec te iurata reducunt
Numina,nec noſtro motus amore redis.
Demophoon uentis & uerba & uela dediſti,
Vela quéror reditu,uerba carere fide.
Dic mihi,quid feci,niſi non ſapienter amaui?
Ironicè ſimplicitatē crimen uocat.
Crimine te potui demeruiſſe meo.
Vnum in me ſcelus eſt,quòd te ſcelerate recepi:
Sed ſcelus hoc meriti pondus,& inſtar habet.
Iura,fides,ubi nunc?commiſſaq; dextera dextræ,
Cupido amoris Deus.
Quiq; erat in falſo plurimus ore Deus?
Hymenæus, Liberi, ſiue Bacchi & Veneris filius,nuptiarū Deus.
Promiſſus ſocios ubi nunc Hymenæus in annos?
Qui mihi coniugij ſponſor,& obſes erat?
Per mare,quod totum uentis agitatur,& undis,
Demophoōtis iuſiuranda cō memorat.
Per quod ſæpe ieras,per quod iturus eras:
Perq; tuum mihi iuraſti(niſi fictus & ille eſt)
Neptunum intelligit.
Concita qui uentis æquora mulcet,auum:
Per Venerem,nimiumq; mihi facientia tela,
Periphraſis de Cupidine.
Altera tela arcus,altera tela faces:

Iunonemq;,

Iunonemq́;,toris quæ præſidet alma maritis,
Et per tediferæ myſtica ſacra Deæ.
Si de tot læſis ſua numina quiſq; Deorum
Vindicet,in pœnas non ſatis unus eris.
Ah laceras etiam puppes furioſa refeci,
Vt qua deſerer firma carina foret.
Remigiumq́; dedi,quo me fugiturus abires:
Heu patior telis uulnera facta meis.
Credidimus blandis,quorum tibi copia,uerbis:
Credidimus generi,numinibusq́; tuis.
Credidimus lacrymis:an & hæ ſimulare docentur?
Hæ quoq; habent artes,quaq́; iubentur,eunt.
Dijs quoq; credidimus:quid iam tot pignora nobis?
Parte ſatis potui qualibet inde capi.
Nec moueor quòd te iuui portuq́;,locoq́;:
Debuit hæc meriti ſumma fuiſſe mei.
Turpiter hoſpitium lecto cumulaſſe iugali
Pœnitet,& lateri conſeruiſſe latus.
Quæ fuit ante illam,mallem ſuprema fuiſſet
Nox mihi,dum potui Phyllis honeſta mori.
Speraui melius,quia te meruiſſe putaui:
Quæcunq; ex merito ſpes uenit,æqua uenit.
Fallere credentem non eſt operoſa puellam
Gloria:ſimplicitas digna fauore fuit.
Sum decepta tuis & amans, & fœmina uerbis:
Dij faciant laudis ſumma ſit iſta tuæ.
Inter & Aegidas media ſtatuaris in urbe,
Magnificus titulis ſtet pater antè ſuis
Cùm fueris Scyron lectus,toruusq́; Procruſtes,
Et Schynis & tauri,miſtaq́; forma uiri:
Et domitæ bello Thebæ,fuſiq́; bimembres,

Ceres tedifera

In ſe culpam reiicit.

Per colorem rhetoricorũ beneficia obiectat.
Quàm honeſtiſsimis uerbis rẽ uenereã exprimit.

Sententia credulitatem excuſat.
Imprecatio loco ultionis.
Theſei geſta.
Scyron.
Procruſtes.
Schynis latrones in Attica.
Minotaurus.
Creontes Thebarum rex.

Cētauri à Theſeo ſuperati.

Et pulſata nigri regia cæca Dei:
Hoc tua poſt illos titulo ſignetur imago,
Huic eſt cuius amans hoſpita capta dolo eſt.
De tanta rerum turba,factisq; parentis
Sedit in ingenio Creſſa puella tuo.

Ariadne à Theſeo in Naxo inſula dereli-cta Baccho nupſit.

Quod ſolum excuſat,ſolum miraris in illo,
Hæredem patriæ perfide fraudis agis.
Illa(nec inuideo)fruitur meliore marito,
Inq; capiſtratis tigribus alta ſedet.

Tigres Bacchi currū agunt, q̄a sūt anima lia ſitibunda.

At mea deſpecti fugiunt cōnubia Thraces,
Quòd feror externum præpoſuiſſe meis.
Atq; aliquis,doctas iam nunc eat(inquit)Athenas,
Armiferam Thracem,qui regat,alter erit.

Nota.

Exitus acta probat:careat ſucceſsibus opto,
Quiſquis ab euentu facta notanda putat.

Periphraſis.

At ſi noſtra tuo ſpumeſcant æquora remo,
Iam mihi,iam dicar conſuluiſſe meis.

De reditu deſperat.

Sed neq; conſului,nec te mea regia tangit,
Feſſaq; Biſtonia membra lauabis aqua.

Biſtonis,lacus Thraciæ.

Illa meis oculis ſpecies abeuntis inhæret,
Cum premeret portus claſsis itura meos.
Auſus es amplecti,colloq; infuſus amantis
Oſcula per longas iungere preſſa moras.

Simulatas blādities arguit.

Cumq; tuis lacrymis lacrymas confundere noſtras,
Quodq; foret uelis aura ſecunda,queri.
Et mihi diſcedens ſuprema dicere uoce:
Phylli,fac expectes Demophoonta tuum.
Expectem,qui me nunquam uiſurus abiſti?
Expectem pelago uela negata meo?
Et tamen expecto,redeas modò ſerus amanti,
Vt tua ſit ſolo tempore lapſa fides.

Quid precor infelix? iam te tenet altera coniux
Forſitan, & nobis qui male fauit amor.
Vtq; tibi excidimus, nullam (puto) Phyllida noſti,
Hei mihi, ſi quæ ſim Phyllis, & unde rogas.
Quæ tibi Demophoon longis erroribus acto — Beneficia in Demophoontem.
Threicios portus, hoſpitiumq; dedi.
Cuius opes auxêre meæ, cui diues egenti
Munera multa dedi, multa datura fui.
Quæ tibi ſubieci latiſsima regna Lycurgi, — Regni amplitudo.
Nomine fœmineo uix ſatis apta regi.
Quà patet umbroſum Rhodope glacialis ad Hæmum, — Hęmus mons inter Thraciā & Theſſaliā.
Et ſacer admiſſas exigit Hebrus aquas.
Cui mea uirginitas auibus libata ſiniſtris,
Caſtaq; fallaci zona recincta manu. — Zona cingebāt uirgines, quę niſi a marito prima nocte ſoluebāt: hinc ſoluere zonā uirginitatē amittere Amoris uis.
Pronuba Tiſiphone thalamis ululauit in illis,
Et cecinit mœſtum deuia carmen auis.
Affuit Alecto breuibus torquata colubris,
Suntq; ſepulchrali lumina mota face.
Mœſta tamen ſcopulos, fruticoſaq; littora calco,
Quaq; patent oculis littora lata meis.
Siue die laxatur humus, ſeu frigida lucent
Sydera, proſpicio quis freta uentus agat.
Et quæcunq; procul uenientia lintea uidi,
Protinus illa meos auguror eſſe deos.
In freta procurro, uix me retinentibus undis:
Mobile quà primas porrigit æquor aquas.
Quò magis accedunt, minus, & minus utilis aſto, — Auget cōmiſerationem.
Linquor, & ancillis excipienda cado.
Eſt ſinus adductos modicè falcatus in arcus,
Vltima prærupta cornua mole rigent.
Hinc mihi ſuppoſitas immittere corpus in undas

VITTORIO EMANUELE

Mens fuit: &, quoniam fallere pergis, erit.
Ad tua me fluctus proiectam littora portent,
Occurramq; oculis intumulata tuis.
Duritia ferrum ut ſuperes, adamantaq;, teq;,
Non tibi ſic, dices, Phylli ſequendus eram.
Variis mortis generibus mortem ſibi minatur. *Sæpe uenenorum ſitis eſt mihi, ſæpe cruenta*
Traiectam gladio morte perire iuuat.
Hoc mortis genere periit. *Colla quoq; infidis quæ ſe nectenda lacertis*
Præbuerant, laqueis implicuiſſe iuuat.
Stat nece matura tenerum penſare pudorem,
In necis electu parua futura mora eſt.
Inſcribêre meo cauſa inuidioſa ſepulchro,
Aut hoc, aut ſimili carmine notus eris:
Phyllidis epitaphium. *Phyllida Demophoon leto dedit hoſpes amantem,*
Ille necis cauſam præbuit, ipſa manum.

IN TERTIAM EPISTOLAM

ARGVMENTVM.

Poſtquàm Græci Phrygiã appulerũt, urbes Troię finitimas, & præcipuè quæ Lesbo inſulæ erãt oppoſitę, hoſtili more cœperũt depopulari. Inter quos Achilles, Pelei, & Thetidis filius, utrãque Ciliciã, & Thebanã, atque Lyrneſiam inuaſit. Expugnato itaque Chryneſio oppido, duas inſignes ſecũ uirgines abduxit, Aſtimonẽ Chryſes ſacerdotis Smynthei Apollinis filiã, & Hippodamiã Briſeis natã, quæ deinde à paternis nominibus fuerunt cognominatæ. Chryſen autem Agamemnoni Græcorũ principi cõceſsit, & Briſeida ſibi reſeruauit. Sed cum iã Deorum iuſſu cogerêtur Agamẽnon Chryſen patri reſtituere, Briſeida Achilli ſurripuit. Quãobrem indignatus Achilles, diu à bello abſtinuit, nec ullius ſuaſione, uel precibus ad arma aduerſus Troianos ſumenda animari potuit: nec poſtea Briſeida accipere curauit, quãuis illi Agamemnon cũ maximis muneribus ultrò miſiſſet. Quare Briſeis ad eum hanc epiſtolã mittit, in qua conqueritur de eius nimia ira, rogatque ut ſumat arma aduerſus Troianos, dũmodo ſe iam prius ab Agamemnone ultrò oblatam, recipiat.

BRISEIS ACHILLI.

Qvam legis,à rapta Briſeïde littera uenit, A'fortuna cō miſeratio.
Vix bene barbarica Græca notata manu.
Quaſcunq; aſpicies,lacrymæ fecere,lituras:
Sed tamen hæ lacrymæ pondera uocis habent.
Si mihi pauca queri de te dominoq́;,uiroq́; Non licebat ſeruis de dominis cōqueri.
Fas eſt:de domino pauca,uiroq́; querar.
Non ego poſcenti quòd ſum cito tradita regi,
Culpa tua eſt,quamuis hæc quoq; culpa tua eſt.
Nam ſimul Eurybates me,Talthybiusq́; uocarunt, Agamēnonis miniſtri.
Eurybati data ſum,Talthybioq́; comes.
Alter in alterius iactantes lumina uultum,
Quærebant taciti,noſter ubi eſſet amor.
Differri potui,pœnæ mora grata fuiſſet:
Hei mihi,diſcedens oſcula nulla dedi.
At lacrymas ſine fine dedi,rupiq́; capillos,
Infelix iterum ſum mihi uiſa rapi.
Sæpe ego decepto uolui cuſtode reuerti:
Sed,me qui timidam prenderet,hoſtis erat.
Si progreſſa forem,caperer ne nocte timebam,
Quamlibet ad Priami munus itura nurum.
Sed data ſum,quia danda fui:tot noctibus abſum,
Nec repetor:ceſſas,iraq́; lenta tua eſt.
Ipſe Menœtiades tunc cum tradebar,in aurem, Patroclus ad Briſeida.
Quid fles?hîc paruo tempore,dixit,eris. Stomachoſa ironia.
Non repetiſſe parum eſt,pugnas,ne reddar Achille:
I nunc,& cupidi nomen amantis habe.
Venerunt ad te Telamone,& Amyntore nati, Aiax Telamonis filius,Phenis uerò Amyntoris, & Vlyſſes Agamemnonis legati.
Ille gradu propior ſanguinis,ille comes.
Laërteq́; ſatus,per quos comitata redirem,
Auxerunt blandas grandia dona preces.

Agamēnonis dona ab Achille ſpreta.

Viginti fuluos operoſo ex ære lebetes,
Et tripodas ſeptem pondere, & arte pares.
Addita ſunt illis auri bis quinq; talenta,
Biſſeni aſſueti uincere ſemper equi.
Quodq; ſuperuacuum eſt, forma præſtante puellæ

Patronymicū à loco.

Lesbides, euerſa corpora capta domo:
Cumq; tot his (ſed non opus eſt tibi coniuge) coniux,

A maiori argumentum.

Ex Agamemnonijs una puella tribus.
Si tibi ab Atrida pretio redimenda fuiſſem,

Agamemnon Atrei filius.

Quæ dare debueras, accipere illa negas.
Qua merui culpa fieri tibi uilis Achille?
Quò leuis à nobis tam citò fugit amor?
An miſeros triſtis Fortuna tenaciter urget?
Nec uenit incœptis mollior aura meis.

Lyrneſſus Ciliciæ oppidū, unde rapta fuit Briſeis.

Diruta Marte tuo Lyrneſsia mœnia uidi,
Et fueram patriæ pars ego magna meæ.
Vidi conſortes pariter generiſq;, neciſq;
Treis cecidiſſe, tribus quæ mihi mater erat.

Minetes Briſeidos maritus.

Vidi (quantus erat) fuſum tellure cruenta,
Pectora iactantem ſanguinolenta uirum.
Tot tamen amiſsis, te compenſauimus unum:
Tu dominus, tu uir, tu mihi frater eras.

Iuratus actiue

Tu mihi iuratus per numina matris aquoſæ,
Vtile dicebas ipſe fuiſſe capi.

Ironia.

Scilicet ut, quamuis ueniam dotata, repellar,
Et mecum fugias quæ tibi dantur opes.

*Eos

Quinetiam fama eſt, cùm craſtina fulſerit* hora,

*linea uela

Te dare nubiferis* lintea plena Notis.
Quod ſcelus ut pauidas miſeræ mihi contigit aures,
Sanguis atq; animi pectus inane fuit. sanguis

A profectione diſſuadet.

Ibis, & ô miſeram cui me uiolente relinques?

Quis

Quis mihi deſertæ mite leuamen erit?
Deuorer antè precor ſubito telluris hiatu,
Aut rutilo miſſi fulminis igne cremer:

Ab imprecatiõe pathos.

Quàm ſine me Phthijs caneſcant æquora remis,
Et uideam puppes ire relicta tuas.

Phthia Achillis patria in Theſſalia.

Si tibi iam redituſq́; placent, patrijq́; penates,
Non ego ſum claſſi ſarcina magna tuæ.
Victorem captiua ſequar, non nupta, maritum:

À facili ſuadet, ab extenuatiõe fortunę pathos.

Eſt mihi, quæ lanas molliat, apta manus.
Inter Achaïadas longè pulcherrima matres
In thalamos coniux ibit, eatq́; tuos.

**Alij Achæidas.*

Achaiadas Grçcas ab Achaia regione Græciæ.

Digna nurus ſocero Iouis, Aeginæq́; nepote,
Cuiq́; ſenex Nereus proſocer eſſe uelit.

Iupiter ex Aegina Aeſopi filia Aeacũ Pelei patrem genuit.

Cyron in nuptijs Thetidis filiæ Nereus uocatus eſt.

Nos humiles famulæq́; tuæ data penſa trahemus,
Et minuent plenas ſtamina noſtra colos.
Exagitet ne me tantùm tua deprecor uxor,
Quæ mihi neſcio quo non erit æqua modo.
Ne'ue meos coràm ſcindi patiare capillos,
Et leuiter dicas, hæc quoq́; noſtra fuit.
Vel patiare licet, dum ne contempta relinquar,
Hic mihi uæ miſeræ concutit oſſa metus.

Cõmiſerationem auget.

Quid tamen expectas? Agamemnona pœnitet iræ,
Et iacet ante tuos Græcia mœſta pedes.
Vince animos, iramq́; tuam, qui cætera uincis:

Achillis inexorabilitatẽ arguit.

Quid lacerat Danaas impiger Hector opes?
Arma cape Aeacide, ſed me tamen antè recepta,
Et preme turbatos, Marte fauente, uiros.
Propter me mota eſt, propter me deſinat ira,
Simq́; ego triſtitiæ cauſa moduſq́; tuæ.
Nec tibi turpe puta precibus ſuccumbere noſtris,
Coniugis Oenides uerſus in arma prece eſt.

Argumẽtatur ab exẽplo Meleagri Oenei

Res

& Altheę filii, quē ſola coniux Cleopatra flexit in arma aduerſus aprū Calydonium patriam ſuam uaſtantem.

Res audita mihi,nota eſt tibi:fratribus orba
Deuouit nati ſpemq́;,caputq́; parens.
Bello erat ille ferox,poſitis ſeceſſit ab armis:
Et patriæ rigida mente negauit opem.
Sola uirum flexit coniux,felicior illa,
At mea pro nullo pondere uerba cadunt.
Nec tamen indignor,nec me pro coniuge geſſi,
Sæpius in domini ſerua uocata thorum.
Me quædam(memini) dominam captiua uocabat,
Seruitio(dixi)nominis addis onus.

Impudicitiæ ſuſpitionē ad iuratiōe delet Appoſitio.

Per tamen oſſa uiri ſubito malè tecta ſepulchro,
Semper iudicijs oſſa uerenda meis:
Perq́; trium forteis animas(mea numina)fratrum,
Qui bene pro patria,cum patriaq́; iacent:

Appoſitio.

Perq́; tuum,noſtrumq́; caput,quod iunximus unà,
Perq́; tuos enſes,cognita tela meis.

Myceneus Agamemnō à Mycenis urbe Gracię.

Nulla Mycenæum ſociaſſe cubilia mecum
Iuro:fallentem deſeruiſſe uelis.
Si tibi nunc dicam,fortiſſime tu quoq; iura,
Nulla tibi ſine me gaudia facta:neges?
At Danai mœrere putant:tibi plectra mouentur,
Te tenet in tepido mollis amica ſinu.

Illum cōtumeliis ad arma aduocat. Alludit ad citharā Orphei

Et ſi quis quærat,quare pugnare recuſes?
Pugna nocet:citharæ,noxq́;,Venusq́; iuuant.
Tutius eſt iacuiſſe toro,tenuiſſe puellam,
Threiciam digitis increpuiſſe lyram:
Quàm manibus clypeos,& acutæ cuſpidis haſtam,
Et galeam preſſa ſuſtinuiſſe coma.
Sed tibi pro tutis inſignia facta placebant,
Partaq́; bellando gloria dulcis erat.
An tantum,dum me caperes,fera bella probabas?

Cumq́;

Cumq; mea patria laus tua uicta iacet?
Dij melius, ualidoq; precor uibrata lacerto
Tranſeat Hectoreum Pelias haſta latus.
Mittite me Danai, dominum legata rogabo,
Miſtaq; mandatis oſcula multa feram.
Plus ego, quàm Phœnix; plus, quàm facundus Vlyſſes,
Plus ego, quàm Teucri (credite) frater agam.
Eſt aliquid ſolitis collum tetigiſſe lacertis,
Præſenteisq; oculos admonuiſſe ſinu.
Sis licet immitis, matrisq; ferocior undis,
Vt taceam, lacrymis comminuere meis.
Nunc quoq; (ſic omneis Peleus pater impleat annos,
Sic eat auſpicijs Pyrrhus ad arma tuis)
Reſpice ſollicitam Briſeida fortis Achille,
Nec miſeram lenta ferreus ure mora.
Aut ſi uerſus amor tuus eſt in tædia noſtri,
Quam ſine te cogis uiuere, coge mori.
Vtq; facis, coges: abijt corpusq;, colorq;:
Suſtinet hoc animi ſpes tamen una tui.
Qua ſi deſtituar, repetam fratresq;, uirumq;,
Nec tibi magnificum fœmina iuſſa mori.
Cur autem iubeas? ſtricto pete corpora ferro,
Eſt mihi qui foſſo pectore ſanguis eat.
Me petat ille tuus, qui (ſi Dea paſſa fuiſſet)
Enſis in Atridæ pectus iturus erat.
At potius ſerues noſtram, tua munera, uitam:
Quod dederas hoſti uictor, amica rogo.
Perdere quos melius poßis, Neptunia prebent
Pergama: materiam cædis ab hoſte pete.
Me modò ſiue paras impellere remige claſſem,
Siue manes, domini more uenire iube.

Ad Græcos. apoſtrophat.

Ad Achillem redit.

Pyrrhus Achillis filius ex Deidamia.

Per cõmiſerationem obſecratio.

Sic Aeneas Vergilianus: Nullũ memorabile nomeñ Fœminea in pœna eſt, nec habet uictoria laudem.

Pallas Agamẽnonem ab Achille liberauit.

A' maiori arguit.

Votorũ ſumma.

IN QVARTAM EPIST.

ARGVMENTVM.

Theſeus Aegei filius, interépto Minotauro, Ariadnen Minois & Paſiphaes filiã, quã ob opẽ ſibi præſtitã, uxorem accepturũ ꝓmiſerat, ſimul cũ Phædra eius ſorore naui impoſita, ſecũ abduxit. Verũ Bacchi admonitione in Naxo, ſiue, ut alij uolunt, in Chio inſula Ariadne relicta, Phędrã duxit: quę deinde abſente Theſeo in Hippolyti priuigni, quem ex Hippolyte Amazone acceperat amorẽ exarſit. Qui cùm cœlibẽ ducens uitam ſeſe uenando exerceret, nec poſſet uti illius colloquio, hac epiſtola amorẽ ſuũ indicauit. In qua illũ callidis ſuaſionibus ad ſui amorẽ flectere conatur. Et cum turpe ſit priuignum à nouerca de ſtupro interpellari, principium ex inſinuatione ſumpſit, in hunc modum:

PHAEDRA HIPPOLYTO.

QVa, niſi tu dederis, caritura eſt ipſa, ſalutem
Mittit Amazonio Creſſa puella uiro.
A fortiori ſuadet. *Perlege quodcunq; eſt, quid epiſtola lecta nocebit?*
Te quoq; in hac aliquid, quod iuuet, eſſe poteſt.
Obiectioni occurrit. *His arcana notis terra, pelagoq; feruntur,*
Inſpicit acceptas hoſtis ab hoſte notas.
Ter tecum conata loqui, ter inutilis hæſit
Lingua: ter in primo deſtitit ore ſonus.
Qua licet, & ſequitur, pudor eſt miſcendus amori:
In Cupidinẽ culpã reiicit. *Dicere quæ puduit, ſcribere iuſsit amor.*
Quicquid amor iuſsit, non eſt contemnere tutum:
Regnat, & in dominos ius habet ille Deos.
Ille mihi primò dubitanti ſcribere, dixit,
Scribe, dabit uictas ferreus ille manus.
Adſit, & ut noſtras auido fouet igne medullas,
Figat ſic animos in mea uota tuos.
Non ego nequitia ſocialia fœdera rumpam,
Se purgando ad rẽ deſcẽdit. *Fama (uelim quæras) crimine noſtra uacat.*
Venit amor grauius, quò ſerius: urimur intus:
Vrimur, & cæcum pectora uulnus habent.

Scilicet,

Scilicet, ut teneros lædunt iuga prima iuuencos,
Frænaq; uix patitur de grege captus equus:
Sic male, uixq; ſubit primos rude pectus amores,
Sarcinaq; hæc animo non ſedet apta meo.
Ars fit, ubi à teneris crimen condiſcitur annis:
Quæ uenit exacto tempore, peius amat.

Apta ſimilitudo.

Tu noua ſeruatæ carpes libamina famæ,
Et pariter noſtrum fiet uterq; nocens.
Eſt aliquid, plenis pomaria carpere ramis,
Et tenui primam deligere ungue roſam.
Sic tamen ille prior (quo me ſine crimine geßi)
Candor ab inſolita labe notandus erat.
At bene ſucceßit, digno quòd adurimur igne,
Peius adulterio turpis adulter obeſt:
Si mihi concedat Iuno, fratremq;, uirumq;,
Hippolytum uideor præpoſitura Ioui.
Iam quoq; (uix credes) ignotas mittor in artes:
Eſt mihi per ſæuas impetus ire feras.

In ſe matrimonialem pudicitiam commendat. Theſei autoritatē minuit. Ab eodē ſtudio atque uoluntate Hippolytū ſibi conciliat. Studiorū. n. conformitas multum ad amorē facit.

Iam mihi prima Dea eſt, arcu præſignis adunco,
Delia, iudicium ſubſequar ipſa tuum.
In nemus ire libet, præßisq; in retia ceruis,
Hortari celeres per iuga ſumma canes.
Aut tremulum excuſſo iaculum uibrare lacerto,
Aut in graminea ponere corpus humo.
Sæpe iuuat uerſare leueis in puluere currus,
Torquentem frænis ora fugacis equi.
Nunc feror, ut Bacchi furijs Eleleides actæ,
Quæq; ſub Idæo tympana colle mouent.
Aut quas ſemideæ Dryades, Fauniq; bicornes
Numine contactas attonuere ſuo.
Nanq; mihi referunt (cum ſe furor ille remiſit)

Diana uenationis Dea, à Delo inſula, in qua nata eſt, Delia dicta. Bacchꝰ Eleus, ab Elea urbe, in qua plurimū colebat: hinc Eleides bacchātes. Orgia Cybeles ſub Ida mōte Phrygię miniſtris tympana pulſantibus diſcurrendo celebrabantur.

Culpā reijcit in fatū ob Veneris & Martis adulteriū à Sole indicatū: nefandos amores in omnē Solis progeniem immiſit Venus.
Iupiter in taurū ex Europa Agenoris filia Minoem genuit.
Aegides, Theſeus fili⁹ Aegei.

Omnia: me tacitam conſcius urit amor.
Forſitan hunc fato generis reddamus amorem,
Et Venus ex tota gente tributa petit.
Iuppiter Europam (prima eſt ea gentis origo)
Dilexit: tauro diſsimulante Deum.
Paſiphaë mater decepto ſubdita tauro,
Enixa eſt utero crimen onusq; ſuo.
Perfidus Aegides ducentia fila ſecutus,
Curua meæ fugit tecta ſororis ope.
En ego nunc, ne forte parum Minoïa credar,
In ſocias leges ultima gentis eo.
Hoc quoq; fatale eſt: placuit domus una duabus:
Me tua forma capit, capta parente ſoror.
Theſides, Theſeusq; duas rapuere ſorores,
Ponite de noſtra bina trophæa domo.

Eleuſis in Attica in qua Ceteri ſacra celebrabantur.
Gnoſsia Cretę oppidum.
Ad habitū & formā tráſit.

Tempore quo nobis inita eſt Cerealis Eleuſis,
Gnoſsia me uellem detinuiſſet humus.
Tunc mihi præcipuè (necnon tamen antè placebas)
Acer in extremis oſsibus hæſit amor.
Candida ueſtis erat, præcincti flore capilli,
Flaua uerecundus tinxerat ora rubor.
Quemq; uocant aliæ uultum rigidumq;, trucemq;,
Pro rigido (Phædra iudice) fortis erat.
Sint procul à nobis iuuenes ut fœmina compti,
Fine coli modico forma uirilis amat.
Te tuus iſte rigor, poſitiq; ſine arte capilli,
Et leuis egregio puluis in ore decet.
Siue ferocis equi luctantia colla recuruas,
Exiguo flexos miror in orbe pedes.
Seu lentum ualido torques haſtile lacerto,
Ora ferox in ſe uerſa lacertus habet.

Hippo. exercitio probat.

Siue

Siue tenes lato uenabula cornea ferro,
Deniq; noſtra iuuat lumina quicquid agis.
Tu modò duritiem ſyluis depone iugoſis,
Non ſum materia digna perire tua.
Quid iuuat incinctæ ſtudia exercere Dianæ,
Et Veneri numeros eripuiſſe ſuos?
Quod caret alterna requie, durabile non eſt,
Hæc reparat uires, feſſaq; membra leuat.
Arcus & arma tuæ tibi ſint imitanda Dianæ,
Si nunquam ceſſes tendere, mollis erit.
Clarus erat Cephalus ſyluis, multæq; per herbas
Conciderant illo percutiente feræ.
Nec tamen Auroræ malè ſe prebebat amandum,
Ibat ad hunc ſapiens à ſene diua uiro.
Sæpe ſub ilicibus Venerem, Cinaraq; creatum,
Suſtinuit poſitos quælibet herba duos.
Arſit & Oenides in Mænalia Atalanta,
Illa feræ ſpolium pignus amoris habet.
Nos quoq; iam primùm turba numeremur in iſta:
Si Venerem tollas, ruſtica ſylua tua eſt.
Ipſa comes ueniam, nec me ſalebroſa mouebunt
Saxa, nec obliquo dente timendus aper.
Aequora bina ſuis oppugnant fluctibus Iſthmon,
Et tenuis tellus audit utrunq; mare.
Hic tecum Trœzena colam Pitheïa regna,
Iam nunc & patria charior illa mea eſt.
Tempore abeſt, aberitq; diu Neptunius heros,
Illum Pirythoi detinet ora ſui.
Præpoſuit Theſeus (niſi nos manifeſta negamus)
Pirythoum Phædræ, Pirythoumq; tibi.
Nec ſola hæc ad nos iniuria uenit ab illo,

Sententia.
*Al. nouat
Exẽplo ꝓpoſitum firmat.
Aurora Cephalũ Aeoli filiũ Tithono marito eius ſpreto adamauit.
Venus Adonẽ Cinarę filium dilexit.
Oenei filius Atalãtã Arcadicã Schenei filiã dilexit, cui apri Calydonij caput fidẽ amoris dedit
Iſthmos inſula inter Ionium, & Aeggũ mare.
Trœzen urbs iuxta Iſthmõ ubi Pitheus. Theſei maternus auus regnauit.
Theſeus Neptuni nepos.
Pirithous, & Theſeus numerant̃ inter quatuor amicorum paria.

In magnis læſi rebus uterq; ſumus:

Minotaurum intelligit.

Oſſa mei fratris claua perfracta trinodi

Ariadne.

Sparſit humi,ſoror eſt præda relicta feris.

Amazones ſecuri utebanſ.

Prima ſecurigeras inter uirtute puellas
Te peperit,nati digna fauore parens.

In Theſei odiũ Hippo. uertere nitiſ graues iniurias narrando Demophoõ, & Antigonus Theſei, & Phędrę filij

Si quæras ubi ſit,Theſeus latus enſe peregit,
Nec mater tanto pignore tuta fuit.
At nec nupta quidem,tedaq; accepta iugali:
Cur?niſi ne caperes regna paterna nothus?
Addidit,& fratres ex me tibi,quos tamen omneis
Non ego tollendi cauſa,ſed ille fuit.
Ò utinam nocitura tibi pulcherrime rerum
In medio nixu uiſcera rupta forent.

Ironia.

Ì nunc,& meriti lectum reuerere parentis,
Quem fugit,& factis abdicat ille ſuis.

Ad obiectum reſponſio.

Nec,quia priuigno uidear coitura nouerca,

Callidè ſuadet

Terruerint animos nomina uana tuos.
Iſta uetus pietas,æuo moritura futuro,
Ruſtica Saturno regna tenente fuit.
Saturnus perijt:perierunt & ſua iura:
Sub Ioue nunc mundus:iuſſa ſequare Iouis.
Iuppiter eſſe pium ſtatuit quodcunq; iuuaret,
Et fas omne facit fratre marita ſoror.
Illa coit firma generis iunctura catena,
Impoſuit nodos cui Venus ipſa ſuos.
Nec labor eſt celare(licet)pete munus ab illa,
Cognato poterit nomine culpa tegi.

À facili.

Viderit amplexus aliquis:laudabimur ambo:
Dicar priuigno fida nouerca meo.
Non tibi per tenebras duri reſeranda mariti
Ianua,nec cuſtos decipiendus erit.

Vt te-

Vt tenuit domus una duos, domus una tenebit,
Oſcula aperta dabas, oſcula aperta dabis.
Tutus eris mecum, laudemq́; merebere culpa,
Tu licet in lecto conſpiciare meo.
Tolle moras tantùm, properataq́; fœdera iunge:
Qui mihi nunc ſæuit, ſic tibi parcat amor.
Non ego dedignor ſupplex, humiliſq́; precari: Cõmiſeratio à genere.
Heu, ubi nunc faſtus, altaq́; uerba iacent?
Et pugnare diu, nec me ſummittere culpæ,
Certa fui, certi ſi quid haberet amor.
Victa precor, genibuſq́; tuis regalia tendo
Brachia: quid deceat non uidet ullus amans.
Depuduit, profuguſq́; pudor ſua ſigna reliquit,
Da ueniam faſſæ, duraq́; corda doma.
Quòd mihi ſit genitor, qui poßidet æquora Minos, Iouem intelligit.
Quòd ueniant proaui fulmina torta manu:
Quòd ſit auus radijs frontem uallatus acutis, Sol.
Purpureo tepidum qui mouet axe diem.
Nobilitas ſub amore iacet, miſerere priorum,
Et mihi ſi non uis parcere, parce meis.
Eſt mihi dotalis tellus Iouis Inſula Crete, Ab utili ſuaſio
Seruiat Hippolyto regia tota meo.
Flecte feros animos, potuit corrumpere taurum
Mater: eris tauro ſæuior ipſe truci?
Per Venerem parcas oro, quæ plurima mecum eſt,
Sic nunquàm, quæ te ſpernere poßit, ames. A maiori.
Sic tibi ſecretis agilis Dea ſaltibus adſit,
Syluaq́; perdendas præbeat alta feras. Adiuratione coprecationibus ornat. Diana.
Sic faueant Satyri, montanaq́; numina Panes,
Et cadat aduerſa cuſpide foſſus aper.
Sic tibi dent nymphæ, quamuis odiſſe puellas

Diceris, arentem quæ leuet unda ſitim.

Auget cōmiſerationem.

Addimus his precibus lacrymas quoq;, uerba precantis
Perlegis, & lacrymas finge uidere meas.

IN QVINTAM EPIST.

ARGVMENTVM.

Cùm Hecuba Cyſſei filia, & Priami uxor, grauida eſſet, ardentē facē totā Troiā cōburentē ſe parere ſomniauit. Territus itaque Priamus, oraculū cōſuluit, à quo cū accepiſſet, oriturū filiū, qui Patriæ eſſet exitio, quàm primùm partus ederetur, iuſsit interfici. Hecuba uerò cum puerum, qui poſtea Paris dictus eſt, peperiſſet, materna pietate mota, paſtoribus regijs clàm alendum mandauit. Is autem cū iam adoleſceret, Oenonē nympham adamauit, atque, ut aliquibus placet, in uxorem duxit. Sed cum Iuno, Pallas, & Venus, de pulchritudine cōtenderent, propter aureum pomū, in quo ſcriptum erat, Detur Pulchriori, à Ioue ad Paridis arbitriū remiſſæ ſunt: cui cum Iuno regnum, Pallas ſapientiam, Venus uoluptatē, & mulierum pulcherrimā promiſiſſet, pro Venere ſententiā tulit. Qui deinde à patre cognitus, & in gratiā ſuſceptus, Sparten nauigans, Helenā Menelai uxorē rapuit: eāque Troiā abduxit. Quod cū Oenone reſciuiſſet, hac epiſtola de eius perfidia cōquerendo, Helenā Græcis reddi, & ſe recipi ſuadet.

OENONE PARIDI.

Multi hęc duo carmina aſcriptitia dicunt.

NYmpha ſuo Paridi, quamuis ſuus eſſe recuſat,
Mittit ab Idæis uerba legenda iugis.
Perlegis? An coniux prohibet noua? perlege: non eſt
Iſta Mycenæa littera ſcripta manu.

Pegaſis Nympha à Pegaſo fonte.

Pegaſis Oenone Phrygijs celeberrima ſyluis
Læſa queror de te (ſi ſinis ipſe) meo.
Quis Deus oppoſuit noſtris ſua numina uotis?
Ne tua permaneam, quod mihi crimen obeſt?

Sententia dupli ci iuſtā querimoniæ cauſam oſtendit.

Leniter, ex merito quicquid patiare, ferendum eſt:
Quæ uenit indignè, pœna dolenda uenit.
Nondum tantus eras, cum te contenta marito

In Paridē beneficia.

Edita de magno flumine Nympha fui.

Xanthus.

Qui nunc Priamides (adſit reuerentia uero)

Seruus

Seruus eras,ſeruo nubere Nympha tuli.
Sæpe greges inter requieuimus arbore tecti,
Mistaq; cum folijs præbuit herba torum.
Sæpe ſuper ſtramen,fœnoq; iacentibus alto,
Depreſſa eſt humili cana pruina caſa. *Alij deſẽſa
Quis tibi monſtrabat ſaltus uenatibus aptos,
Et tegeret catulos qua fera rupe ſuos?
Retia ſæpe comes maculis diſtincta tetendi,
Sæpe citos egi per iuga ſumma canes.
Inciſæ ſeruant à te mea nomina phagi,
Et legor Oenone falce notata tua.
Et quantum trunci,tantum mea nomina creſcunt:
Creſcite,& in titulos ſurgite rite meos.
Populus eſt(memini)fluuiali conſita ripa, Ad arborem apoſtrophe.
Eſt in qua noſtrì litera ſcripta memor.
Popule uiue precor,quæ conſita margine ripæ,
Hoc in rugoſo cortice carmen habes:
Quum Paris Oenone poterit ſpirare relicta, Paridis carmẽ
Ad fontem Xanthi uerſa recurret aqua. Apoſtrophe ad Xanthum.
Xanthe retrò propera,uerſæq; recurrite lymphæ, Pathos ab origine malorũ.
Suſtinet Oenonen deſeruiſſe Paris.
Illa dies fatum miſeræ mihi duxit,ab illa
Peſsima mutati cœpit amoris hyems, Iudicium Paridis.
Qua Venus & Iuno,ſumptisq; decentior armis
Venit in arbitrium nuda Minerua tuum.
Attoniti micuere ſinus,gelidusq; cucurrit,
Vt mihi narraſti,dura per oſſa tremor.
Conſului(neq; enim modicè terrebar)anusq;,
Longæuosq; ſenes,conſtitit eſſe nefas. Subita narratio apparatus ad Helenã rapiendam,
Cæſa abies,ſectæq; trabes,& claſſe parata,
Cærula ceratas accipit unda rates.

Fleſti diſcedens: hoc ſaltem parce negare,
Præterito magis eſt iſte pudendus amor.
Et fleſti, & noſtros uidiſti flentis ocellos:
Miſcuimus lacrymas mœſtus uterq; ſuas.
Non ſic appoſitis uincitur uitibus ulmus,
A' præterito amore cōmiſeratio. *Vt tua ſunt collo brachia nexa meo.*
Ah quoties, cùm te uento quérerere teneri,
Riſerunt comites, ille ſecundus erat.
Oſcula dimiſſæ quoties repetita dediſti?
Quàm uix ſuſtinuit dicere lingua, Vale.
Paridis diſceſſus. *Aura leuis rigido pendentia lintea malo*
Suſcitat, & remis eruta canet aqua.
Proſequor infelix oculis obeuntia uela,
Quà licet, & lacrymis humet arena meis.
Nereides nymphę marinæ. *Vtq; celer uenias uirides Nereïdas oro,*
Scilicet ut uenias in mea damna celer.
Votis ergo meis alij rediture rediſti.
Hei mihi pro dira pellice blanda fui.
Aſpicit immenſum moles natiua profundum,
Mōs Sigæus. *Mons fuit, æquoreis illa reſiſtit aquis.*
**aliàs proſpexi.* *Hinc ego uela tuæ * cognoui prima carinæ,*
Et mihi per fluctus impetus ire fuit.
Purpura Helena. *Dum moror, in ſumma fulſit mihi purpura prora:*
Climenam, & Ethrā cū Helena rapuit Paris. *Pertimui: cultus non erat ille tuus.*
Fit propior, terraſq; cita ratis attigigit aura,
Fœmineas uidi corde tremente genas.
Non ſatis id fuerat (quid enim furioſa morabar?)
Hærebat gremio turpis amica tuo.
Tunc fleui, rupiq; ſinus, & pectora planxi,
Et ſecui madidas ungue rigente genas.
Impleuiq; ſacram querulis ululatibus Idam.

Illhuc

Illhuc has lacrymas in mea ſaxa tuli.
Sic Helene doleat,deſertaq; coniuge ploret: — In Helenam precatur.
Quæ prior & nobis intulit,ipſa ferat.
Nunc tecum ueniunt,quæ te per aperta ſequuntur
Aequora:legitimos deſtituuntq; uiros.
At cùm pauper eras,armentaq; paſtor agebas:
Nulla,niſi Oenone,pauperis uxor erat.
Non ego miror opes,nec me tua regia tangit,
Nec de tot Priami dicar ut una nurus:
Non tamen ut Priamus nymphæ ſocer eſſe recuſet, — Ab honeſto. Obiectioni reſponſio.
Aut Hecubæ fuerim diſsimulanda nurus.
Dignaq; ſunt,& cupio fieri matrona potentis,
Sunt mihi,quas poſſunt ſceptra decere manus.
Nec me(faginea quòd tecum fronde iacebam)
Deſpice:purpureo ſum magis apta thoro.
Deniq; tutus amor meus eſt,tibi nulla parantur — A' tuto ſuaſio
Bella,nec ultrices aduehit unda rates.
Tyndaris infeſtis fugitiua repoſcitur armis, — Helena Tyndari filia putatiua.
Hac uenit in thalamos dote ſuperba tuos.
Quæ ſi ſit Danais reddenda,uel Hectora fratrem, — Honeſta petitio.
Vel cum Deiphebo Polydamanta roga.
Quid grauis Antenor,Priamus quid ſuadeat,ipſe
Conſule:queis ætas longa magiſtra fuit.
Turpe rudimentum eſt patriæ præponere raptam,
Cauſa pudenda tua eſt:iuſta uir arma mouet. — Menelaus.
Nec tibi,ſi cupias,fidam promitte Lacænam, — Lacæna Helena à Laconia regione ubi nata eſt.
Quæ ſit in amplexus tam citò uerſa tuos.
Vt minor Atrides temerati fœdera lecti — Menelaũ intelligit qui Agamẽnone erat inferior.
Clamat,& externo læſus amore dolet:
Tu quoq; clamabis:nulla reparabilis arte — Veriſsima ſententia.
Læſa pudicitia eſt,deperit illa ſemel.

Ardet amore tui, ſic & Menelaon amauit:
Nunc iacet in uiduo credulus ille toro.
Andromache Hectoris coniux. *Felix Andromache certo bene nupta marito,*
Vxor ad exemplum fratris habenda fui.
Tu leuior folijs, tunc cum ſine pondere ſucci
*al. cadunt. *Mobilibus uentis arida facta * uolant.*
In Paride leuitatẽ arguit. *Et minus eſt in te, quàm in ſumma pondus ariſta,*
Quæ leuis aſsiduis ſolibus uſta riget.
Hæc tua (nam recolo) quondam germana canebat,
Caſsãdrę euerſiõis Troianę uaticinium. *Sic mihi diffuſis uaticinata comis:*
Quid facis Oenone? quid arenæ ſemina mandas?
Prouerbium. *Non profecturis littora bobus aras.*
Helenã metaphoricè intelligit. *Graia iuuenca uenit, quæ te patriamq́;, domumq́;*
Perdet: iò prohibe, Graia iuuenca uenit.
Dum licet, obſcœnam ponto demergite puppim:
Heu quantum Phrygij ſanguinis illa uehit.
Dixerat: in curſu famulæ rapuere furentem,
At mihi flauentes diriguere comæ.
Ah nimium miſeræ uates mihi uera fuiſti,
Poſsidet en ſaltus illa iuuenca meos.
Sit facie quamuis inſignis, adultera certè eſt,
Deſeruit ſocios hoſpite capta Deos.
Theſeus Helenã adhuc iuuenis rapuit. *Illam de patria Theſeus (niſi nomine fallor)*
Neſcio quis Theſeus abſtulit arte ſua.
À iuuene, & cupido, credatur reddita uirgo?
Omnia cogit amor. *Vnde hæc compererim tam bene quæris? amo.*
Vim licet appelles, & culpam nòmine ueles,
Toties, inuidioſè, cũ bis tantũ rapta fuerit *Quæ toties rapta eſt, præbuit ipſa rapi.*
At manet Oenone fallenti caſta marito,
Et poteras falli legibus ipſe tuis.
À pudicitia *Me Satyri celeres (ſyluis ego tecta latebam)*

Quæſierant

Quæſierant rapido, turba proterua, pede. ſe cõmendat.
Cornigerumq; caput pinu præcinctus acuta
Faunus in immenſis, quà tumet Ida, iugis.
Me fide conſpicuus Troiæ munitor amauit, Phœbus.
Ille meæ ſpolium uirginitatis habet.
Id quoq; luctando: rupi tamen ungue capillos,
Oraq; ſunt digitis aſpera facta meis.
Nec pretium ſtupri gemmas, aurumq; popoſci: Præcelebris ſententia.
Turpiter ingenuum munera corpus emunt. A dono Apollinis ſe commendat.
Ipſe ratus dignam, medicas mihi tradidit arteis,
Admiſitq; meas ad ſua dona manus.
Quæcunq; herba potens ad opem, radixq; medendi,
Vtilis in toto naſcitur orbe, mea eſt.
Me miſeram, quòd amor non eſt medicabilis herbis, Apollo amore Alceſtę captus Admeti regis Theſſaliæ pauit armenta. Pherę ciuitas Theſſaliæ.
Deſtituor prudens artis ab arte mea.
Ipſe repertor opis uaccas pauiſſe Pheræas
Fertur, & à noſtro ſaucius igne fuit.
Quod neq; graminibus tellus fœcunda creatis,
Nec Deus auxilium, tu mihi ferre potes.
Et potes, & merui, dignæ miſerere puellæ,
Non ego cum Danais arma cruenta fero.
Sed tua ſum, tecumq; fui puerilibus annis,
Et tua quod ſupereſt temporis eſſe precor.

IN SEXTAM EPIST.

ARGVMENTVM.

Monitus oraculo Pelias Neptuni filius, tunc illi propinquam fore mortẽ, cùm patri ſacrificãti aliquis pede nudo ſibi ſuperueniret: cui annua ſacra peragẽti, Iaſon Aeſonis filius eiuſque nepos, dimiſſo in limo Anauri fluuij calciamẽto, ad ſacra properãs, altero pede exuto occurrit. Pelias igitur oraculi memor, Iaſoni ſuaſit, ut Colchõ iret, aureũ uellus quæſiturus, ſperãs illhic eũ periturũ, cũ audiſſet opus eſſe humanis uiribus inſuperabile. Iaſon añt ueluti magnanimus, expeditionẽ libẽter aſſumẽs, ac mul

tis Graciæ nobilibus cõuocatis, Argo nauem ex Pegaſo Theſſaliæ ſinu ſoluens, in Lẽnon inſulã delatus eſt: ubi cũ mulieres uiros omnes cõmuni cõſilio una nocte interemiſſent, Hypſiphyle Thoantis filia, quẽ ſub falſa mortis ſimulatione ſaluauerat, tunc imperiũ occupabat, quę Iaſonem & hoſpitio, & lecto liberaliſſimè excepit. Verum iã duobus annis peractis, orantibus ſocijs, & exigẽte tempore, ut prędictã expeditionem perficeret, Hypſiphylẽ prægnantẽ relinquens, Colchon nauigauit. Vbi arte Medeę dracone ſopito, tauriſque ſuperatis, aureum illud uellus adeptus, illam ſecum abduxit. Quare Hypſiphyle Medeã ſibi prælatam dolens, hac epiſtola Iaſoni de proſpero reditu congratulando in cõtemptum eius, crudelitatem atque incantationes execrans, uertere nititur. Poſtremò in Iaſonem, & Medeam imprecatur.

HYPSIPHYLE IASONI.

Littora Theſſaliæ reduci tetigiſſe carina
Diceris, auratæ uellere diues ouis.
Gratulor incolumi (quantum ſinis) hoc tamen ipſo
Debueram ſcripto certior eſſe tuo.
Nam, ne pacta tibi præter mea regna redires,
Cum cuperes, uentos non habuiſſe potes.
Quamlibet aduerſo ſignetur epiſtola uento:
Hypſiphyle miſſa digna ſalute fui.
Cur mihi fama prior, quàm nuntia littera uenit?
Iſſe ſacros Martis ſub iuga panda boues:
Seminibus iactis ſegetes adoleſſe uirorum,
Inq́; necem dextra non eguiſſe tua:
Peruigilem ſpolium pecudis ſeruaſſe draconem:
Rapta tamen forti uellera fulua manu?
Hæc ego ſi poſſem timide credentibus iſta,
Ipſe mihi ſcripſit, dicere: quanta forem?
Quid querar officium lenti ceſſaſſe mariti?
Obſequium, manco ſi tua, grande tuli.
Medea. *Barbara narratur ueniſſe uenefica tecum,*
*al. recepta *In mihi promiſſi parte* futura tori.*
Credula res amor eſt: utinam temeraria dicar

Criminibus

Criminibus falſis inſimulaſſe uirum.
Nuper ab Hæmonijs hoſpes mihi Theſſalus oris
Venerat,& tactum uix bene limen erat, A' quo hęc ac ceperat.
Aeſonides(dixi)quid agit meus?ille pudore
Hæſit in oppoſita lumina fixus humo. Synecdoche.
Protinus exilui,tunicisq; à pectore ruptis,
Viuit,an(exclamo)me quoq; fata trahunt?
Viuit,ait:timidumq; mihi iurare coëgi:
Vix mihi,teſte Deo,credita uita tua eſt.
Vtq; animus redijt,tua facta requirere cœpi:
Narrat,& æripedes Martis araſſe boues: Boues ęripedes igniuomi à Iaſōe domiti
Vipereos dentes in humum pro ſemine iactos,
Et ſubitò natos arma tuliſſe uiros. Draconinis dētibus ſeminatis gigantes nati mutuis uulneribus ceciderunt.
Terrigenas populos ciuili marte peremptos
Impleſſe ætatis fata diurna ſuæ.
Deuictum ſerpentem.iterum ſi uiuat Iaſon
Quærimus:alternant ſpesq;,timorq; fidem.
Singula dum narrat,curſu,ſtudioq; loquendi,
Detegit ingenio uulnera facta ſuo.
Heus ubi pacta fides?ubi connubialia iura? Iaſonis periurium arguit.
Faxq; ſub arſuros dignior ire rogos?
Non ego ſum furtim tibi cognita,pronuba Iuno
Adfuit,& ſertis tempora uinctus Hymen. Synecdoche.
At mihi nec Iuno, nec Hymen,ſed triſtis Erinnys
Prætulit infauſtas ſanguinolenta faces.
Quid mihi cum Minyis?quid cum Tritonide pinu? Minyę Argonautę, qui ex Theſſalia uenerāt. Tritonide pinu, Argo nauem intelligit arte Palladis ex pinu confectam.
Quid tibi cum patria nauta Tiphi mea?
Non erat hic aries uillo ſpectabilis aureo,
Non ſenis Aeetæ regia Lemnos erat.
Certa fui primò(ſed me mea fata trahebant) Synæreſis.
Hoſpita feminea pellere caſtra manu.

Lemniadesq; uiros nimium quoq; uincere norunt:
Milite tam forti uita tuenda fuit.
Vrbe uirum uidi, tectoq;, animoq; recepi,
Beneficia amplificat. *Hîc tibi bisq; æſtas, bisq; cucurrit hyems.*
Tertia meſsis erat, cùm tu dare uela coactus,
Impleſti lacrymis talia uerba tuis:
Iaſonis uerba *Abſtrahor Hypſiphyle (ſi dent modò fata recurſum)*
Vir tuus hinc abeo, uir tibi ſemper ero.
Quod tamen è nobis, grauida celatur in aluo,
Viuat, & eiuſdem ſimus uterq; parens.
Hactenus, & lacrymis in falſa cadentibus ora,
Cætera te memini non potuiſſe loqui.
* al. Argo *Vltimus ex ſocijs ſacram conſcendis in* Argon,*
Illa uolat, uentus concaua uela tenet.
Iaſonis profectio in Colchos. *Cærula propulſæ ſubducitur unda carinæ*
Terra tibi, nobis aſpiciuntur aquæ.
In latus omne patens turris circunſpicit undas,
Huc feror, & lacrymis, osq;, ſinusq; madent.
Per lacrymas ſpecto, cupidæq; fauentia menti
Longius aſſueta lumina noſtra uident.
Adde preces caſtas, immiſtaq; uota timori,
Perſoluenda. pentaſyllabū. *Nunc quoq; te ſaluo perſolüenda mihi.*
Vota ego perſoluam? uotis Medea fruetur?
Cor dolet, atque ira miſtus abundat amor.
Cum indignatione ironia. *Dona feram templis? uiuum quòd Iaſona perdam?*
Hoſtia pro damnis concidet icta meis?
Non equidem ſecura fui, ſemperq; uerebar,
Argos urbs in Theſſalia. *Ne pater Argolica ſumeret urbe nurum.*
Argolicas timui, nocuit mihi barbara pellex,
Non expectato uulnus ab hoſte tuli.
Nec facie, meritisq; placet, ſed carmine mouit,

Diraq;

Diraq; cantata pabula falce metit.
Medeã ueneficio, & Magica arte accuſat.
Illa reluctantem curſu deducere lunam
Nititur,& tenebris abdere Solis equos.
Illa refrænat aquas,obliquaq; flumina ſiſtit:
Illa loco ſyluas,uiuaq; ſaxa mouet.
Per tumulos errat ſparſis diſcincta capillis,
Certaq; de tepidis colligit oſſa rogis.
Deuouet abſenteis,ſimulachraq; cerea fingit,
Et miſerum tenueis in iecur urget acus.
Et quæ neſcierim melius,*male quæritur herbis:
Alij mage.
Moribus,& forma conciliandus amor.
Hanc potes amplecti?thalamoq; relictus in uno?
Iam pauidus ſomno nocte ſilente frui?
Scilicet ut tauros, ita te iuga ferre coëgit:
Quaq; feros angues,te quoq; mulcet ope.
Adde,quòd aſcribi factis,procerumq;,tuiſq;
Rem à facto arguit.
Se facit,& titulo coniugis uxor obeſt
Atque aliquis Peliæ de partibus acta uenenis
Imputat,& populum,qui ſibi credat,habet.
Non hæc Aeſonides,ſed filia Phaſis Aeëtæ
Phaſis Colchorum fluuius. Phryxus Athamantis filius aurei uelleris arietẽ Helle ſorore ſubmerſa Marti immolauit, & uellus in templo ſuſpẽdit. Tanais Scythię fluuius ad Septẽtrionẽ.
Aurea Phryxeæ terga reuulſit ouis.
Non probat Alcymede mater tua,conſule matrem,
Non pater,à gelido cui uenit axe nurus.
Illa ſibi à Tanais,Scythicæq; paludibus undæ
Quærat,& à patria Phaſidis uſque uirum.
Mobilis Aeſonide,uernaq; incertior aura,
Cur tua polliciti pondere uerba carent?
Vir meus hinc ieras:cur non meus inde rediſti?
Sim reduci coniux,ſicut euntis eram.
Si te nobilitas,generoſaq; nomina tangunt,
A` genere ſe commendat. Thoas Bacchi
En ego Minoo nata Thoante feror.

ex Ariadne filius. Bacchus Ariadnen cũ nouẽ gemmis ſuę coronę in aſtra mutauit

Bacchus auus,Bacchi coniux redimita corona,
Præradiat ſtellis ſigna minora ſuis.
Dos mihi Lemnos *erit,terra ingenioſa colenti,*
Me quoque iam taleis inter habere potes.
Nunc etiam peperi,gratare ambobus Iaſon,
Dulce mihi grauide fecerat autor onus.

Thoas, & Fumeus gemelli

Felix in numero quoq; ſum,prolemq́; gemellam,
Pignora Lucina *bina fauente dedi.*
Si quæras,cui ſint ſimiles:cognoſceris illis,
Fallere non norunt cætera patris habent.
Legatos quos penè dedi pro matre ferendos,
Sed tenuit cœptas ſæua nouerca uias.

Amplificatio ex nomine. Abſyrtus Medeæ frater. A fortiori argumentum. Colchis pro Colchidis. Medeã in contẽptũ adducit

Medeam timui,plus eſt Medea nouerca:
Medeæ faciunt ad ſcelus omne manus.
Spargere quæ fratris potuit lacerata per agros
Corpora,pignoribus parceret illa meis?
Hanc tamen ô demens,Colchisq́; ablate uenenis,
Diceris Hypſiphyles *præpoſuiſſe toro.*
Turpiter illa uirum cognouit adultera uirgo:
Me tibi,teq́; mihi teda pudica dedit.
Prodidit illa patrem:rapui de cæde Thoanta,
Deſeruit Colchon:*me mea* Lemnos *habet.*
Quid referam?ſcelerata piam ſi uincit,& ipſo
Crimine dotata eſt,emeruitq́; uirum.
Lemniadum facinus culpo,non miror Iaſon:
Quælibet iratis ipſe dat arma dolor.

Interrogatio cũ ſtomacho.

Dic age,ſi uentis(ut oportuit)actus iniquis
Intraſſes portus tuq́; comesq́; meos:
Obuiaq́; exiſſem fœtu comitata gemello:
Hiſcere non'ne tibi terra roganda foret?*
Quo uultu natos,quò me ſcelerate uideres?

*al. nempe

Perfide

Perfide quo pretio, qua nece dignus eras?
Ipſe quidem per me tutus ſoſpesq; fuiſſes:
Non quia tu dignus, ſed quia mitis ego.
Pellicis ipſa meos impleſſem ſanguine uultus,
Quosq; ueneficijs abſtulit illa ſuis:
Medeæ Medea forem. quòd ſi quis ab alto,
Iuſtus adeſt precibus Iuppiter ipſa meis,
Quod gemit Hypſiphyle, lecti quoque ſuccuba noſtri*
Mœreat, & leges ſentiat ipſa ſuas.
Vtq; ego deſtituor coniux, materq; duorum,
À totidem natis orba ſit, atque uiro.
Nec malè parta diu teneat, peiúsq; relinquat:
Exulet, & toto quærat in orbe fugam.
Quàm fratri germana fuit, miſeroq; parenti
Filia: tam natis, tam ſit acerba uiro:
Cum mare, cum terras conſumpſerit, aëra tentet:
Erret inops, expes, cæde cruenta ſua.
Hæc ego coniugio fraudata Thoantias oro,
Viuite deuoto nuptaq;, uirq; toro.

Concludit per imprecationem.
**aliàs ſubnuba*

IN SEPTIMAM EPIST.

ARGVMENTVM.

Troia à Græcis euerſa, Aeneas Anchiſæ & Veneris filius, raptis ab incẽdio ſecũ penatibus, uiginti nauibus mare cõſcendit. Qui tẽpeſtate uexatus, magna parte maris pererrata, in Libyã quidẽ delatus eſt. Vbi tũc Dido, ut Vergilius finxit, Beli filia, & Sichęi Herculis ſacerdotis uxor, ex Tyro urbe profecta, fratris Pygmalionis, qui incautũ maritũ ob eius diuitias interemerat, & ſæuitiã, & auaritiam fugiẽs, urbem nouã Carthaginem condebat: à qua Aeneas cum ſocijs liberaliſsimè ſuſceptus, & amatus, cũ ea cõcubuit. Verum cũ Mercurij monitu in Italiã ſibi ab oraculo promiſſam, nauigare cogeretur: Dido pręſentiens, ueluti quę ardẽtiſsimo amoris flagrabat incendio, illũ à nauigãdi, aut ſaltẽ differendi propoſito reuocare tentans, poſt multas tandẽ fruſtra effuſas preces, ad eũ moribunda ſcripſit, quem nouerat mortis cauſam præbuiſſe.

DIDO AENAE.

De morte delibe-raſſe comparatione indicat.
Mæander fluuius Ioniæ tortuoſus ex Auoctene mõte oriens.

SIc,ubi fata uocant,udis abiectus in herbis
Ad uada Mæandri concinit albus olor.
Nec,quia te noſtra ſperem prece poſſe moueri,
Alloquor:aduerſo mouimus iſta Deo.
Sed meriti famam,corpusq́;,animumq́; pudicum
Cum male perdiderim,perdere uerba leue eſt.
Certus es ire tamen,miſeramq́; relinquere Dido,
Atque ijdem uenti uela fidemq́; ferent.

A' perfidia.
Ab utili diſſuaſio

Certus es Aenea cum fœdere ſoluere naues,
Quæq́; ubi ſint neſcis,Itala regna ſequi.
Nec noua Carthago,nec te creſcentia tangunt
Mœnia,nec ſceptro tradita ſumma tuo.

*al. facienda.

Facta fugis,*fugienda petis,quærenda per orbem
Altera,quæſita eſt altera terra tibi.
Vt terram inuenias, quis eam tibi tradet habendam?
Quis ſua non notis arua tenenda dabit?
Alter habendus amor tibi reſtat,& altera Dido,
Quamq́; iterum fallas altera danda fides.
Quando erit,ut condas inſtar Carthaginis urbem,
Et uideas populos altus ab arce tuos?
Omnia ſi ueniant,nec te tua uota morentur,
Vnde tibi,quæ te ſic amet,uxor erit?

Similitudine uim amoris auget.

Vror ut inducto ceratæ ſulphure tedæ,
Vt pia fumoſis addita tura rogis.
Aeneasq́; oculis ſemper uigilantibus hæret,
Aeneamq́; animo noxq́; diesq́; refert.
Ille quidem male gratus,& ad mea munera ſurdus,
Et quo(ſi non ſim ſtulta)carere uelim.
Non tamen Aeneam,quamuis male cogitet,odi,
Sed queror infidum,queſtaq́; peius amo.

Parce

Parce Venus nurui: durumq; amplectere fratrem
Frater Amor, caſtris militet ille tuis:
Aut ego quæ cœpi (neq; enim dedignor amare)
Materiam curæ præbeat ille meæ.

Non ſine pietate ad Venerem apoſtrophat.

Fallor, & ipſa mihi falſò iactatur imago,
Matris ab ingenio diſsidet illa ſuæ.

Inconſtantia amãtium.

Te lapis, & montes, innataq; rupibus altis
Robora, te ſæuæ progenuere feræ:

In Aenea nimis duritiem arguit.

Aut mare, quale uides agitari nunc quoq; uentis,
Quò tamen aduerſis fluctibus ire paras.

Ab imminẽtibus auocare laborat.

Quò fugis? obſtat hyems, hyemis mihi gratia proſit:
Aſpice, ut euerſas concitet Eurus aquas.
Quod tibi malueram, ſine me debere procellis,
Iuſtior eſt animo uentus & unda tuo.
Non ego ſum tanti (quod non mediteris inique)
Vt pereas, dum me per freta longa fugis.
Exerces pretioſa odia, & conſtantia magno,
Si dum me fugias, eſt tibi uile mori.
Iam uenti ponent, ſtrataq; æqualiter unda,
Cæruleis Triton per mare curret equis.
Tu quoq; cum uentis utinam mutabilis eſſes,
Et, niſi duritia robora uincis, eris.

Triton Neptuni filius, & tubicen.

Quid? ſi neſcires inſana quid æquora poſſent,
Expertæ toties tam malè credis aquæ?
Vt pelago ſuadente etiam retinacula ſoluas,
Multa tamen latus triſtia pontus habet.
Nec uiolaſſe fidem tentantibus æquora prodeſt,
Perfidiæ pœnas exigit ille locus.
Præcipuè cum læſus amor, quia mater amorum
Nuda Cytheriacis edita fertur aquis.
Perdita ne perdam timeo, noceamúe nocenti,

Ab experientia diſſuadet. Expertę paſsiuè.

Cytherea Venus à Cythera inſula cõtra Cretam ex

maris ſpuma na-ta fingitur.
Aeneam ſibi conciliat.
Artificioſè, conſcientiæ recordationem in magnis periculis cōmemorat.

Neu bibat æquoreas naufragus hoſtis aquas.
Viue precor, ſic te melius quàm funere perdam,
Tu potius leti cauſa ferere mei.
Finge agè te rapido (nullum ſit in omine pondus)
Turbine deprendi, quid tibi mentis erit?
Protinus occurrent falſæ periuria linguæ,
Et Phrygia Dido fraude coacta mori.
Coniugis ante oculos deceptæ ſtabit imago
Triſtis, & effuſis ſanguinolenta comis.
Quicquid id eſt, totum merui, concedite, dices,
Quæq; cadent, in te fulmina miſſa putes.
Da breue ſæuitiæ ſpatium, pelagiq;, tuæq;
Grande moræ pretium, tuta futura uia eſt.
Nec mihi tu parcas, puero parcatur Iulo,
Te ſatis eſt titulum mortis habere meæ.
Quid puer Aſcanius? quid dij meruere penates?
Ignibus ereptos obruet unda Deos.
Sed neq; fers tecum, nec, quæ mihi perfide iactas,
Preſſerunt humeros, ſacra, paterq; tuos.
Omnia mentiris, neq; enim tua fallere lingua
Incipit à nobis, primaq; plector ego.

Ab impietate.

Si quæras ubi ſit formoſi mater Iuli,

Creuſa.

Occidit à duro ſola relicto uiro.
Hæc mihi narrabas, at me mouêre merentem:
Illa minor culpa pœna futura mea eſt.
Nec mihi mens dubia eſt, quin te tua numina damnent:
Per mare, per terras, ſeptima iactat hyems.

In Aeneam pro-merita.

Fluctibus eiectum tuta ſtatione recepi,
Vixq; bene audito nomine regna dedi.
His tamen officijs utinam contenta fuiſſem:
Et mihi concubitus fama ſepulta foret.

Illa

Illa dies nocuit, qua nos decliue ſub antrum
Cæruleus ſubitis compulit imber aquis.
Audieram uoces, Nymphas ululaſſe putaui,
Eumenides fatis ſigna dedere meis.
Exige læſe pudor pœnas uiolate Sichæo,
Ad quem (me miſeram) plena pudoris eo.
Eſt mihi marmorea ſacratus in æde Sichæus,
Oppoſitæ frondes uelleraq; alba tegunt.
Hinc ego me ſenſi noto quater ore citari,
Ipſe ſono tenui dixit, Eliſa ueni.
Nulla mora eſt, uenio quondam tibi debita coniux:
Sum tamen admiſſi tarda pudore mei.
Da ueniam culpæ, decepit idoneus autor,
Inuidiam noxæ detrahit illæ meæ.
Diua parens, ſeniorq; pater, pia ſarcina nati,
Spem mihi manſuri rite dedere uiri.
Si fuit errandum, cauſas habet error honeſtas:
Adde fidem, nulla parte pigendus erit.
Durat in extremum, uitæq; nouiſſima noſtræ
Proſequitur fati, qui fuit antè, tenor.
Occidit in terras coniux mactatus ad aras,
Et ſceleris tanti præmia frater habet.
Exul agor, cineresq; uiri, patriamq; relinquo,
Et feror in duras hoſte ſequente uias:
Applicor ignotis, fratriq; elapſa, fretoq;,
Quod tibi donaui perfide littus emo.
Vrbem conſtitui, lateq; patentia fixi
Mœnia, finitimis inuidioſa locis.
Bella tument, bellis peregrina & fœmina tentor,
Vixq; rudes portas urbis, & arma paro.
Mille procis placui, qui in me coiêre, querentes

À tempore pathos.
Eumenides infernales furiæ per antiphraſim, quòd beneuolæ nõ ſint, ſed alij proprio nomine ab εὖ, id eſt, bene: & μανίας, quod furorem ſignificat, quaſi bene furentes dictas uolunt.
Ad pudorem apoſtrophat.
Eliſa Dido dicta eſt priori nomine.
Ab autoritate Aeneæ ſuum crimẽ purgat.

À fatis excuſatio.
Infelicitates ſuas exponit.

Neſcio quem thalamis præpoſuiſſe ſuis.

Getulia pars Africæ.

Quid dubitas unctam Getulo tradere Hiarbæ?
Præbuerim ſceleri brachia noſtra tuo.

Infelicitatum amplificatio.

Eſt etiam frater, cuius manus impia poſcit
Reſpergi noſtro ſparſa cruore uiri.
Pone Deos, & quæ tangendo ſacra profanas,

Catholica ſententia.

Non bene cœleſtes impia dextra colit.
Si tu cultor eras elapſis igne futurus,
Pœnitet elapſos ignibus eſſe Deos.

Tangit quod Aeneam flectere debeat.

Forſitan & grauidam Dido ſcelerate relinquis,
Parsq; tui latitat corpore clauſa meo.
Accedet fatis matris miſerabilis infans,
Et nondum nati funeris autor eris.
Cumq; parente ſua frater morietur Iuli,
Pœnaq; connexos auferet una duos.

Per ironiã Aeneæ diſceſſum Mercurio imputat.

Sed iubet ire Deus: uellem uetuiſſet adire,
Punica nec Teucris preſſa fuiſſet humus.
Hoc duce nempe Deo, uentis agitaris iniquis,
Et terris in rapido tempora longa freto.
Pergama uix tanto tibi erant repetenda labore,
Hectore ſi uiuo, quanta fuere, forent.

Tybris Italiæ fluuius ex Apennino mõte defluẽs.

Non patrium Simoënta petis, ſed Tybridis undas:
Nempe ut peruenias quò cupis, hoſpes eris.
Vſque latet, refugitq; tuas obſtruſa carinas,
Vix tibi continget terra petita ſeni.

Incõmodis commoda ſubiicit.

Hos populos potius in dotem, ambage remiſſa,
Accipe, & aduectas Pigmalionis opes.

Sacra ſceptra: quoniã ſub Iouis tutela erãt reges.

Ilion in Tyriam transfer felicius urbem,
Inq; loco regis, ſceptraq; ſacra tene.
Si tibi mens auida eſt belli, ſi quærit Iulus
Vnde ſuo partus marte triumphus eat:

Quem

Quem ſuperet, ne quid deſit præbebimus hoſtem:
Hic pacis leges, hic locus arma capit.
Tu modò per patrem, fraternaq; tela ſagittas, — Adiurationes.
Perq; fugæ comites, Dardana ſacra, Deos:
Sic ſuperent quoſcunq; tua de gente reportas:
Mars ferus, & damni ſit modus ille tui:
Aſcaniusq; ſuos feliciter impleat annos,
Et ſenis Anchiſæ moliter oſſa cubent.
Parce precor domui, quæ ſe tibi tradit habendam,
Quod crimen dicis præter amaſſe meum?
Non ego ſum Phthia, magniſq; oriunda Mycenis, — Phthia urbs Theſſaliç, à qua Achilles Phthius dicit. A' nomine extenuatio.
Nec ſteterant in te, uirq; paterq; meus.
Si pudet uxoris, non nupta, ſed hoſpita dicar,
Dum tua ſit Dido, quidlibet eſſe feret.
Nota mihi freta ſunt Afrum tangentia littus: — A' peritia diſſuadet.
Temporibus certis dantq;, negantq; uiam.
Cùm dabit aura uiam, præbebis carbaſa uentis,
Nunc leuis eiectam continet alga ratem.
Tempus ut obſeruem, manda mihi, certius ibis:
Nec te, ſi cupias, ipſa manere ſinam.
Et ſocij requiem poſcunt, laniataq; claßis — Differendi alia ratio.
Poſtulat exiguas ſemirefecta moras.
Pro meritis, & ſi qua tibi debebimus ultrà, — A' beneficijs deprecatio.
Pro ſpe coniugij tempora parua peto. — Hypallage.
Dum freta miteſcunt, & amor dum temperat uſum,
Fortiter ediſcam triſtia poſſe pati.
Sin minus, eſt animus nobis effundere uitam,
In me crudelis non potes eſſe diu.
Aſpicias utinam quæ ſit ſcribentis imago:
Scribimus, & gremio Troïcus enſis adeſt:
Perq; genas lacrymæ ſtrictum labuntur in enſem,

Qui iam pro lacrymis ſanguine tinctus erit.
Quàm bene conueniunt fato tua munera noſtro,
Inſtruis impenſa noſtra ſepulchra breui.
Nec mea nunc primùm feriuntur pectora telo,
Ille locus ſæui uulnus amoris habet.
Per cōmiſeratione apoſtrophe. Anna ſoror, ſoror Anna meæ malè conſcia culpæ,
Iam dabis in cineres ultima dona meos.
Nec conſumpta rogis inſcribar Eliſa Sichæi:
Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit:
Didonis epitaphium. Præbuit Aeneas & cauſam mortis, & enſem,
Ipſa ſua Dido concidit uſa manu.

IN OCTAVAM EPIST.

ARGVMENTVM.

Hermiōe Menelai, & Helenę filia, à Tyndaro auo materno, cui domū cōmēdarat Menelaus, dū iret ad Troiā, Oreſti Agamēnonis, & Clytęmneſtrę filio deſponſata eſt. Quā etiā Menelaus huiuſce rei inſcius Pyrrho Achillis filio ante Troiā, pmiſit: qui tandē reuerſus Hermionē rapuit. Sed cū Pyrrhi cōnubiū maximo odio haberet, & Oreſtē adamaret, clàm per nūtiū monuit facilè poſſe à Pyrrhi uinculis liberari. Quod quidē eſt aſſecuta. Nā Oreſtes poſt Aegyſthi, matriſque cędē furore purgās, Pyrrho in tēplo Apollinis interfecto, eam recipit.

HERMIONE ORESTI.

ALloquor Hermione nuper fratremq; uirumq;,
Nunc fratrem: nomen coniugis alter habet.
Pyrrhus Achilleïdes, animoſus imagine patris,
Incluſam contra iusq; piumq; tenet.
Quod potui, renui, ne non inuita tenerer,
Cætera fœmineæ non ualuere manus.
Verba Hermiones ad Pyrrhum. Quid facis Aeacidæ? non ſum ſine uindice, dixi:
Hæc tibi ſub domino eſt Pyrrhe puella ſuo.
Surdior ille freto clamantem nomen Oreſtis,
Traxit inornatis in ſua tecta comis.
Quid grauius capta Lacedæmone ſerua tuliſſem,

Si raperet Graias barbara turba nurus?
Parcius Andromachen uexauit Achaia uictrix, Regio pro perſona.
Cum Danaus Phrygias ureret ignis opes.
At tu, cura mei ſi te pia tangit, Oreſte, A' minori.
Inijce non timidas in tua iura manus.
An ſi quis rapiat ſtabulis armenta recluſis,
Arma feras? rapta coniuge, lentus eris?
Sit ſocer exemplo nuptæ repetitor ademptæ, A' Menelai exemplo ſuadet.
Cui pia militiæ cauſa puella fuit:
Si ſocer ignauus uacua ſtertiſſet in aula,* *aliàs ſediſſet.
Nupta foret Paridi mater, ut antè fuit.
Non tu mille rates, ſinuoſaq; uela parabis, A' facili.
Nec numerum Danai militis: ipſe ueni.
Sic quoq; eram repetenda tamen: nec turpe marito eſt
Aſpera pro charo bella tuliſſe toro.
Quid? quòd auus nobis idem Pelopeius Atreus, Ab agnatione. Pelops Atrei pater.
Et ſi non eſſes uir mihi, frater eras.
Vir, precor, uxori; frater ſuccurre ſorori:
Inſtant officio nomina bina tuo.
Me tibi Tyndareus uita grauis autor, & annis Tyndarus auus maternus Hermiones.
Tradidit: arbitrium neptis habebat auus,
At pater Aeacidæ promiſerat inſcius acti,
Plus quoq;, qui prior eſt ordine, poßit auus.
Quum tibi nubebam, nulli mea teda nocebat:
Si iungar Pyrrho, tu mihi læſus eris.
Et pater ignoſcet noſtro Menelaus amori:
Succubuit telis præpetis ipſe Dei. Cupido.
Quem ſibi permiſit, genero concedet amorem,
Proderit exemplo mater amata ſuo.
Tu mihi, quod matri pater, es: quas geſſerat olim Paridi Pyrrhum comparat.
Dardanius parteis aduena, Pyrrhus agit.

In generis nobilitate Oreſtem Pyrrho præponit.
Tantalides Agamemnon à Tantalo proauo.
Iupiter Tantalũ, Tantalus Pelopẽ, Pelops Phyliſthenẽ, Phyliſthenes Agamẽnonẽ Oreſtis patrẽ genuit.

Ille licet patrijs ſine fine ſuperbiat actis,
Et tu quæ referas facta parentis habes.
Tantalides omneis, ipſumq; regebat Achillem,
Hic pars militiæ, dux erat ille ducum.
Tu quoq; habes proauũ Pelopem, Pelopisq; parentẽ.
Si melius numeres, à Ioue quintus eris.
Nec uirtute cares, arma inuidioſa tuliſti:
Sed tu quid faceres? induit illa patrem.
Materia uellem fortis meliore fuiſſes,
Non lecta eſt operi, ſed data cauſa tuo.
Hanc tamen impleſti, iuguloq; Aegyſthus aperto,
Tecta cruentauit, quæ pater ante tuus.
Increpat Aeacides, laudemq; in crimina uertit,
Et tamen aſpectus ſuſtinet ille meos.

Perenne, pro perenni.
In fatum culpam uertit.
Rhetorica occupatio. Iuppiter in cygnum Ledam compreſsit.
Pelops curuli certamine Hippodamiæ confugio potitus eſt.
Verſus licentioſus.
Rapta à Theſeo Helena à fratribus Caſtore, & Polluce recuperata eſt: poſtea à Paride rapitur.
Amiclæ urbs Laconiæ.
Mopſopia Atticæ urbs à Mopſopo rege.

Rumpor, & ora mihi pariter cum mente tumeſcunt,
Pectoraq; incluſis ignibus uſta dolent.
Hermione coram quiſquam'ne obiecit Oreſti?
Nec mihi ſunt uires, nec ferus enſis adeſt.
Flere licet, certè flendo diffundimus iram,
Perq; ſinus lacrymæ fluminis inſtar eunt.
Has ſemper ſolas habeo, ſemperq; profundo,
Hument incultæ fonte perenne genæ.
Hoc generis fatum, quod noſtros errat in annos:
Tantalides matres apta rapina ſumus.
Non ego fluminei referam mendacia cygni,
Nec querar in plumis delituiſſe Iouem.
Quà duo porrectus longè freta diuidit Iſthmos,
Vecta peregrinis Hippodameia rotis.
Caſtori Amiclæo, & Amiclæo Polluci,
Reddita Mopſopia Tyndaris urbe ſoror.
Tyndaris Idæo trans æquora ab hoſpite rapta,

Argolicas

Argolicas pro ſe uertit in arma manus.
Vix equidem memini,memini tamen:omnia luctus,
Omnia ſollicitî plena timoris erant.
Flebat auus,flebatq; ſoror,fratrêsq; gemelli,
Orabat ſuperos Leda,ſuumq; Iouem.
Ipſa ego non longos etiam tunc ſciſſa capillos,
Clamabam,Sine me,me ſine mater abis?
Nam coniux aberat.ne non Pelopeïa credar,
Ecce Neoptolemo præda parata fui.
Pelides utinam uitaſſet Apollinis arcus:
Damnaret nati facta proterua parens.
Nec quondam placuit,nec nunc placuiſſet Achilli,
Abducta uiduum coniuge flere uirum.
Quæ mea cœleſtis iniuria fecit iniquos?
Quódue mibi miſeræ ſydus obeſſe querar?
Parua mea ſine matre fui,pater arma gerebat,
Et duo cùm uiuant,orba duobus eram.
Non tibi blanditias primis mea mater in annis
Incerto dictas ore puella tuli.
Non ego captaui breuibus tua colla lacertis,
Non ſedi gremio,ſarcina grata,tuo.
Non cultus tibi cura mei,nec pacta marito
Intraui thalamos matre parante nouos.
Obuia prodieram reduci tibi(uera fatebor)
Nec facies nobis nota parentis erat.
Te tamen eſſe Helenam,quòd eras pulcherrima,ſenſi,
Ipſa requirebas,quæ tua nata foret.
Pars hæc una mihi coniux bene ceſſit Oreſtes,
Hic quoq;(ni pro ſe pugnet)ademptus erit.
Pyrrhus habet captam reduce,& uictore parente,
Munus & hoc nobis diruta Troia dedit.

Neoptolemus, Pyrrhus quaſi nouus pugnator. Directa in pedem Achillis ſagitta à Paride in Apollinis templo intermitur.

Ad matrem apoſtrophat.

In hoc tãtũ felix, quòd Oreſtẽ maritum nacta ſit.

Cùm

Cùm tamen altus equis Titan radiantibus inſtat,
Perfruor infelix liberiore malo.
Nox ubi me thalamis ululantem, & acerba gementem
Condidit, in mœſto procubuiq; toro,
Pro ſomno, lacrymis oculi funguntur obortis,
Quaq; licet fugio, ſicut ab hoſte, uiro.
Sæpe malis ſtupeo, rerumq; oblita, lociq;,
Ignara tetigi Scyria membra manu.
Vtq; nefas ſenſi, male corpora tacta relinquo,
Et mihi pollutas credor habere manus.
Sæpe Neoptolemi pro nomine nomen Oreſtis
Exit, & errorem uocis, ut omen, amo.
Per genus infelix oro, generiſq; parentem,
Qui freta, qui terras, & ſua regna quatit.
Per patris oſſa tui, patrui mihi: quæ tibi debent,
Quòd ſe ſub tumulo fortiter ulta iacent.
Aut ego præmoriar, primoq; extinguar in æuo,
Aut ego Tantalidæ Tantalis uxor ero.

In Scyro Lycomedis inſula furtiuo cõcubitu natus eſt Pyrrhus.

Iureiurando incentum colligit.

IN NONAM EPIST.

ARGVMENTVM.

Herculẽ Iuppiter ex Alcumena, ſub forma Amphitryonis mariti oppreſſa tribus noctibus in unã iũctis, genuit: quẽ Euryſteus rex Mycenarũ Iunonis aſtutia, ut ſic ille periret, ad arduos labores incitauit. Sed, cùm robore corporeo atque ingenio ualeret, ſemper uictor euaſit. Inter quos Acheloũ. Aetolię fluuiũ, in uarias ſeſe uertentẽ figuras, ob Deianeiræ cõiugiũ in taurũ tandẽ debellauit. Et profectò, quãuis reliqua mõſtra uiriliter ſuperauerit, amori muliebri ſuccubuit Nã cum Euritus rex Oechalię Iolen filiã ſibi ꝓmiſſam denegaſſet, urbe capta, & Eurito occiſo, Iolẽ obtinuit: cuius amore ita cæcatus eſt, ut ea iubẽte, leonis ſpoliũ & clauã depoſuerit: &, quod turpius eſt, inter Iolę pediſſequas cultu fœmineo indutus, uere nõ erubuit. Et deniq; qcq̃d prius ſub Omphale Lydię regina, ex qua genuerat Lamũ, tolerauerat, ea ſub Iole ꝑpeſſus eſt. Cũ igiť Deianeira Oenei regis Calydonię filia, eius uxor, illũ tã illecebri amore captũ reſciſſet, ex uolũtate aduerſa, iorũ

uerſariorũ factũ uiuperãs ad eũ ſcripſit. Ponit aũt illi ante oculos egregia illa ſua priora facinora, ut cõparatione infamiã apertiorẽ faciat. Sed cũ inter ſcribendũ accepiſſet nũtiũ de Herculis calamitate ob ueſtẽ Neſsi Cẽtauri ſãguine intoxicatã à ſe miſsã, in qua uim reuocãdi ab alienis amoribus ineſſe credebat, id n. Neſſus illi in traiectu Eueni fluuij ſuaſerat, cũ ab Hercule ſagitta Lerneo ueneno infecta cõfoſſus eſſet, grauiſsimo dolore cõpreſſa, facinus ſuũ purgãdo, ut nõ ultro, ſed ut illũ in ſui amore retineret, feciſſe uideat, de ſuſpẽdio delibe(rat.

DEIANEIRA HERCVLI.

Mittor ad Alciden è coniuge conſcia mentis
Littera, ſi coniux Deianeira ſua eſt.

Alij hæc duo carmina non legunt.

Gratulor Oechaliam titulis accedere noſtris:
Victorem uictæ ſuccubuiſſe queror.
Fama Pelaſgiadas ſubitò preuenit in urbes
Decolor, & factis inficianda tuis.
Quem nunquàm Iuno, ſerieſq; immenſa laborum
Fregerit, huic Iolen impoſuiſſe iugum.
Hoc uelit Euryſteus, uelit hoc germana tonantis,
Lætaq; ſit uitæ labe nouerca tuæ.
At non ille uenis, cui nox (ſi creditur) una
Non tanti, ut tantus conciperere, fuit.

Taxat Herculẽ, quòd non reſpondeat ſpei.

Plus tibi, quàm Iuno, nocuit Venus: illa premendo
Suſtulit, hæc humili ſub pede colla tenet.
Reſpice uindicibus pacatum uiribus orbem,
Qua latam Nereus cærulus ambit humum.
*Se tibi *pars terræ, tibi ſe tota æquora debent:*
Impleſti meritis Solis utranq; domum.

*aliàs pax.

Oriẽtem & Occidentẽ intelligit.

Quod te laturum eſt cœlum, prius ipſe tuliſti:
Hercule ſuppoſito ſydera fulſit Atlas.

Feſſo Atlanti Hercules præſtitit uicem.

Quid niſi notitia eſt miſero quæſita pudori,
Si cumulus ſtupri facta priora nota?
Te'ne ferunt geminos preſsiſſe tenaciter angues,
Cum tener in cunis iam Ioue dignus eras?

Angues immiſsi à Iunone.

Cœpiſti

Cœpiſti melius, quàm deſinis; ultima primis
Cedunt: diſsimiles hic uir, & ille puer.

Attende Amoris potentiam.

Quem non mille feræ, quem non Sthenelëius hoſtis,
Non potuit Iuno uincere, uicit amor.
At bene nupta feror, quia nominor Herculis uxor,
Sitq́; ſocer rapidis qui tonat altus equis.
Quàm malè inæquales ueniunt ad aratra iuuenci,
Tam premitur magno coniuge nupta minor.

Species pro dignitate.

Non honor eſt, ſed onus, ſpecies læſura ferentes

Generalis ſententia.

Siqua uoles aptè nubere, nube pari.
Vir mihi ſemper abeſt, & coniuge notior hoſpes,
Monſtraq́;, terribiles perſequiturq́; feras.
Ipſa domo uidua uotis operata pudicis
Torqueor, infeſto ne uir ab hoſte cadat.

Ab arte aruſpicina pathos.

Inter ſerpentes, aproſq́;, auidosq́; leones

Quoniam illos in exitium miſerat.

Iactor, & hæſuros cerno per oſſa canes.
Me pecudum fibræ, ſimulacraq́; inania ſomni,

Euryſtheus arbiter, diſpenſator Herculis.

Omniaq́; arcana nocte petita mouent.

Adulteria per rhetoricã occupationem detegit.

Aucupor infelix incertæ murmura famæ,
Speq́; timor dubia, ſpesq́; timore cadit.
Mater abeſt, queriturq́; Deo placuiſſe potenti,

Parthenius mons Arcadiæ uirginibus illhic uenera tus. Parthenice enim uirgo dicit

Nec pater Amphitryon, nec puer Hyllus adeſt.
Arbiter Euryſtheus iræ Iunonis iniquæ,
Sentitur nobis: iraq́; longa Deæ eſt,

Auges Aloei regis Arcadiæ filia ex Hercule Telephũ genuit, ſicut Aſtidamia Ormeni filia Teſippũ.

Hæc mihi ferre parum eſt, peregrinos addis amores,
Et mater de te quælibet eſſe poteſt.
Non ego Parthenijs temeratam uallibus Augen,
Nec referam partus Ormeni nympha tuos.

Hercules quinquaginta Theſpis Erythei Athenienſis filias una no-

Nec tibi crimen erunt Teuthrantia turba ſorores,
Quarum de populo nulla relicta tibi eſt.
Vna recens crimen defertur adultera nobis,

Vnde

Vnde ego ſum Lydo facta nouerca Lamo.
Mæander toties qui terris errat in iiſdem,
Qui lapſas in ſe ſæpe retorquet aquas,
Vidit in Herculeo ſuſpenſa monilia collo,
Illo,cui cœlum ſarcina parua fuit.
Non puduit forteis auro cohibere lacertos?
Et ſolidis gemmas appoſuiſſe toris?
Nempe ſub his animam peſtis Nemeæa lacertis
Edidit,unde humerus tegmina læuus habet.
Auſus es hirſutos mitra redimire capillos?
Aptior Herculeæ populus alba comæ.
Nec te Mæoniæ laſciuæ more puellæ
Incingi zona dedecuiſſe pudet?
Non tibi ſuccurrit crudi Diomedis imago,
Efferas humana qui dape pauit equos?
Si te uidiſſet cultu Buſiris in iſto,
Huic uictor uicto nempe pudendus eras.
Detrahat Antæus duro redimicula collo,
Ne pigeat molli ſuccubuiſſe uiro.
Mæonias inter calathum tenuiſſe puellas
Diceris,& dominæ pertimuiſſe minas.
Non pudet Alcidæ uictricem mille laborum,
Raſilibus calathis impoſuiſſe manum?
Craſſaq; robuſto deducis pollice fila,
Aequaq; formoſæ penſa rependis heræ.
Ah quoties,digitis dum torques ſtamina duris,
Prævalidæ fuſos comminuere manus.
Diceris infelix ſcuticæ tremefactus habenis,
Ante pedes dominæ pertimuiſſe minas.
Eximijs pompis præconia ſumma triumphi,
Factaq; narrabas diſsimulanda tibi.

ſte ſtuprauit, ex quibus quinquaginta filios genuit,qui Theſpiades sũt cognominati.
Teuthrantus Attice oppidum.
Vna recens.
Omphalẽ Mæoniæ ſiue Lydię reginã intelligit.

Diomedes rex Thracię carnibus aduenarum ſuos equos alebat: quẽ Hercules tandem ipſis equis deuorandum obiecit.
Buſiris rex Aegypti,qui oras Nilo adiacẽtes cruenta forenſiũ hoſpitũ cæde infeſtabat.
Antęus terrę filius altius ſubleuatus mactatus.
Ionia Græciæ regio Mæandro finitima.
Scutica flagellum ex corio quo uerberabãtur ſerui. σκύτος enim corium uel pellis.

Inuoluiſſe diuiſis ſyllabis.
Scilicet immanes eliſis faucibus hydros,
Verſus licentioſus.
Infantem & caudis inuoluiſſe manum.
Tegeæus Arcadicus à Tegęo Arcadiæ oppido.
Vt Tegeæus aper cupreſsifero Erymantho
Incubat, & uaſto pondere lædit humum.
Erymãthus mõs Arcadiæ, in quo aprum agrorum uaſtatorem Hercules domuit.
Non tibi Threïcijs affixa penatibus ora,
Non hominum pingues cæde tacentur equæ:
Prodigiumq; triplex armenti diues Iberi
Geryones, quamuis in tribus unus erat:
Geryon tricorpor in Hiſpania regnabat.
Inq; canes totidem trunco digeſtus ab uno
Cerberus, implicitis angue minante comis.
Cerberus triceps
Hydra.
Quæq; redundabat fœcundo uulnere ſerpens
Fertilis, & damnis ditior ipſa ſuis.
Antæus.
Quodq; inter læuumq; latus, dextrumq; lacertum,
Prægraue compreſſa fauce pependit onus.
Centauri.
Et male confiſum pedibus, formaq; bimembri
Pulſum Theſſalicis agmen equeſtre iugis.
Sido urbs Phœniciæ: ubi optima inficiebatur purpura.
Hæc tu Sidonio potes inſignitus amictu
Dicere? num cultu lingua retenta ſilet?
Omphale Iardani filia.
Se quoq; nympha tuis ornauit Iardanis armis,
Et tulit è rapto nota trophæa uiro.
I nunc, tolle animos, & fortia facta recenſe,
Ironia.
Quod tu non eſſes iure, uir illa fuit.
Qua tantò minor es, quantò te maxime rerum,
Quàm quos uiciſti, uincere maius erat.
Illi procedit rerum menſura tuarum,
Cede bonis, hæres laudis amica tuæ eſt.
Cautè arguit.
O pudor, hirſuti coſtis exuta leonis
Aſpera texerunt uellera molle latus.
Falleris, & neſcis: non ſunt ſpolia iſta leonis,
Sed tua: tuq; feræ uictor es, illa tui.
Fœmina tela tulit Lernæis atra uenenis,

Ferre

Ferre grauem lana uix ſatis apta colum.
Inſtruxitq; manum claua domitrice ferarum,
Vidit, & in ſpeculo coniugis arma ſui.

Claua à Vulcano ad domandas feras Herculi tradita.

Hec tamen audieram, licuit non credere famæ,
En uenit ad ſenſus mollis ab aure dolor.
Ante meos oculos adducitur aduena pellex,

Iolem intelligit.

Nec mihi, quæ patior, diſſimulare licet.
Non ſinis auerti, mediam captiua per urbem
Inuitis oculis aſpicienda uenit.

Per urbem, Tyrinthum ubi Deian. degebat.

Non uenit incultis captarum more capillis,
Fortunam uultus ſaſſa tegendo ſuos.

Cõiecturã firmat.

Ingreditur latè multo ſpectabilis auro,
Qualiter in Phrygia tu quoq; cultus eras.
Dat uultum populo ſublimis: ut Hercule uicto,
Oechaliam uiuo ſtare parente putes.
Forſitan expulſa Aetolide Deianeira
Nomine depoſito pellicis, uxor erit.

Patronymicum à patria. Aetolia, regio Græciæ dicta ab Aetolo Endymionis filio.

Eurytidos Ioles, atq; inſani Alcidæ
Turpia famoſus corpora iunget Hymen.
Mens fugit admonitu, frigusq; perambulat artus,
Et iacet in gremio languida facta manus.
Me quoq; cum multis (ſed me ſine crimine amaſti)
Ne pigeat, pugnæ bis tibi cauſa fui.
Cornua flens legit rapidis Acheolus in undis,
Truncaq; limoſa tempora merſit aqua.

Achelous fluuius Oceani & Terræ filius.

Semiuir occubuit ui, Lerniferoq; ueneno
Neſſus, & infecit ſanguis equinus aquas.

Neſſus Cẽtaurus.

Sed quid ego hæc refero? ſcribenti nuntia uenit
Fama, uirum tunicæ labe perire meæ.
Hei mihi quid feci? quò me furor egit amantem?
Impia quid dubitas Deïaneira mori?

Oeta mons inter Theſſaliã & Macedoniã, rogo ſepulchroq; Herculis inſignis: à quo Herculis Oetus nominatur.

Meleagrus duos auunculos interfecit, quare mater illũ in fatali ſtipite extinxit, ſe quoque tandem occidit.

Tydeus fratrem Menalippũ uenando imprudẽs occidit, & ob id patriam fugit.

An tuus in media coniux lacerabitur Oeta?
Tu ſceleris tanti cauſa ſuperſtes eris?
Et quid adhuc habeo facti, cur Herculis uxor
Credar? coniugij mors mea pignus erit.
Tu quoq; cognoſces in me Meleagre *ſororem:*
Impia *quid dubitas* Deïaneira *mori?*
Heu deuota domus, ſolio ſedet acrior alto,
Oenea *deſertum nuda ſenecta premit.*
Exulat ignotis Tydeus *germanus in oris,*
Alter fatali uiuus in igne fuit.
Exegit ferrum ſua per præcordia mater:
Impia *quid dubitas* Deïaneira *mori?*
Deprecor hoc unum per iura ſacerrima lecti,
Ne uidear [illegible]*dalamis inſidiata tuis.*
Neſſus*(ut eſt auidum percuſſus arundine pectus)*
Hic dixit, uires ſanguis amoris habet.
Illita Neſſæo *miſi tibi texta ueneno:*
Impia *quid dubitas* Deïaneira *mori?*

Ad interitũ iã itura ſuos ſalutat.

Iamq; uale ſeniorq; pater, germanaq; Gorge,
Et patria, & patriæ frater adempte meæ.
Et tu lux oculis hodierna nouiſſima noſtris,
Vtrq; (ſed ô poſſis) & puer Hylle *uale.*

IN DECIMAM EPIST.

ARGVMENTVM.

Minos Iouis & Europę [illegible] Cretẽſis rex, ob Androgeũ filiũ ab Atheniẽſibus doloſè [illegible]ſum, illos iãdẽ poſt acria bella coegit, ut ſibi pœnas pé[illegible]t, quotãnis pueros ſeptẽ, & totidẽ uirgines mittere, ut Minotau[illegible]o, quẽ arte Dędali Paſiphae ex tauro genuerat, dũ eius maritus Minos cũ Atheniẽſib9 bellũ gereret, deuorãdi traderẽt. Cũ uerò ſors Theſeo cõtigiſſet, ab Ariadne edoctus eſt, quo[illegible] pacto, interfecto Minotauro, ex labyrintheis ambagib[illegible]rederetur, Errabũda regens tenui ueſtigia filo, ut ait Catu[illegible]s. Theſeus autem Creta cum Ariadne & Phędra diſcedens, in Naxon inſulã delatus eſt; ubi

à Baccho monitus, ut Ariadnen relinqueret: qui Dei timore perculſus, dum altiſsimo ſomno preſſam animaduerteret, puellam dimiſit. Quàmprimum igitur expergefacta eſt, hanc epiſtolã ſcripſit, in qua de crudelitate, & duritia Theſei, ac beneficiorũ ingratitudine conqueritur, eum poſt multas lamentationes, & querelas rogando, ut nauem ad eam flectat.

ARIADNE THESEO.

Illa relicta feris etiam nunc improbe Theſeu — Multi hęc duo carmina nõ habent.
Viuit, & hæc æqua mente tuliſſe uelis.
Mitius inueni, quàm te, genus omne ferarum,
Credita non ulli, quàm tibi, peius eram.
Quæ legis ex illo Theſeu tibi littore mitto,
Vnde tuam ſine me uela tulere ratem.
In quo me ſomnusq; meus malè prodidit, & tu,
(Prò facinus) ſomnis inſidiate meis.
Tempus erat uitrea quo primùm terra pruina — A' tempore.
Spargitur, & tectæ fronde queruntur aues: — πάθος.
Incertum uigilans, à ſomno languida, moui
** Theſea prenſuras ſemſopita manus.* — *aliàs, ſemiſepulta.
Nullus erat, referoq; manus, iterumq; retento,
Perq; torum moueo brachia, nullus erat.
Excuſſere metus ſomnum, conterrita ſurgo,
Membraq; ſunt uiduo præcipitata toro.
Protinus adductis ſonuerunt pectora palmis,
Vtq; erat è ſomno turbida, rapta coma eſt.
Luna fuit, ſpecto ſi quid, niſi littora, cernam,
Quod uideant oculi, nil niſi littus habent.
Nunc huc, nunc illuc, & utrôq; ſine ordine curro,
Alta puellares tardat arena pedes.
Interea toto clamanti littore Theſeu,
Reddebant nomen concaua ſaxa tuum.
Et quoties ego te, toties locus ipſe uocabat,
Ille locus miſeræ ferre uolebat opem.

Videtur Dryonē montē ſignificare: in quē à Baccho delata Ariadne nunquā deinceps comparuit.

Mons fuit, apparent frutices in uertice rari,
Nunc ſcopulus raucis pendet adeſus aquis.
Aſcendo, uires animus dabat, atq; ita latè
Aequora proſpectu metior alta meo.
Inde ego (nam uentis quoq; ſum crudelibus uſa)
Vidi præcipiti carbaſa tenſa Noto:
Aut uidi, aut certè cum me uidiſſe putarem,
Frigidior glacie, ſemianimisq; fui.

Apta conduplicatio.

Nec languere diu patitur dolor, excitor illo,
Excitor, & ſumma Theſea *uoce uoco.*
Quò fugis, exclamo, ſcelerate reuertere Theſeu,
Flecte ratem, numerum non habet illa ſuum.
Hoc ego, *quod uoci deerat, plangore replebam,*
Verbera cum uerbis miſta fuere meis.
Si non audires, ut ſaltem cernere poſſes,
Iactatæ latè ſigna dedêre manus.

Relictorū à ſociis nautarū morem exprimit.

Candidaq; impoſui longæ uelamina uirgæ,
Scilicet oblitos admonitura mei.
Iamq; oculis ereptus eras, tunc deniq; fleui,
Torpuerant molles antè dolore genæ.
Quid potius facerent, quàm me mea lumina flerent,
Poſtquàm deſierant uela uidere tua?
Aut ego diffuſis erraui ſola capillis,
Qualis ab Ogygio *concita baccha* Deo.

Ogyges Thebarū rex: hinc Ogygius Bacchus, id eſt Thebanus.

Aut mare proſpiciens in ſaxo frigida ſedi,
Quamq; lapis ſedes, tam lapis ipſa fui.
Sæpe torum repeto, qui nos acceperat ambos,
Sed non acceptos exhibiturus erat.
Et tua quæ poſſum, pro te ueſtigia tango,
Strataq;, quæ membris intepuere tuis.

Ad lectum apoſtrophe.

Incumbo, lacrymisq; toro manante profuſis,

Preſſimus

Preſſimus(exclamo)te duo,redde duos.
Venimus huc ambo,cur non diſcedimus ambo?
Perfide pars noſtri lectule maior ubi eſt?
Quid faciam? quò ſola ferar? uacat inſula cultu,
Non hominum uideo,non ego facta boum.
Omne latus terræ cingit mare:nauita nuſquam eſt,
Nulla per ambiguas puppis itura uias.
Finge dari comiteſq; mihi , uentoſq;,ratemq;,
Quid ſequar? acceſſus terra paterna negat.

Commiſeratio-nem auget.

Vt rate felici pacata per æquora labar,
Temperat & uentos Aeolus:exul ero.
Non ego te Crete centum digeſta per urbes
Aſpiciam,puero cognita terra Ioui.
Non pater,& tellus iuſto regnata parente,
Prodita ſunt facto nomina chara meo.

Crete inſula in medio ponto,in qua Iuppiter nutritus eſt.

Cum tibi,ne uictus tecto morerêre recuruo,
Quæ regerent paſſus pro duce fila dedi.
Cùm mihi dicebas,per ego ipſa pericula iuro,
Te fore,dum noſtrûm uiuet uterq;,meam.
Viuimus,& non ſum Theſeu tua,ſi modò uiuit
Fœmina periuri fraude ſepulta uiri.

Periphraſis Labyrinthi.
Vt honeſtius perfidiã oſtẽdat,iuſiurãda repetit.

Me quoq; qua fratrem,mactaſſes improbe claua:
Eſſet,quam dederas,morte ſepulta fides.

Minotaurus Ariadnes frater.

Nunc ego non tantum quæ ſum paſſura recordor,
Sed quæcunq; poteſt ulla relicta pati.
Occurrunt animo pereundi mille figuræ,
Morſq; minus pœnæ,quàm mora mortis,habet.
Iamiam uenturos aut hâc,aut ſuſpicor illhac,
Qui lanient auido uiſcera dente lupos.
Forſitan & fuluos tellus alit iſta leones,
Quis ſcit an hæc ſæuas inſula tigres habet?

Quãuis nec leones,nec tigres habeat inſula Naxos, apte tamen ut fœmina dubitat.

 Et freta

Et freta dicuntur magnas expellere phocas,
Quis uetat & gladios per latus ire meum?
Tantum ne religer dura captiua catena,
Ne'ue traham ſerua grandia penſa manu.
Cui pater eſt Minos, cui mater filia Phœbi,
Quodq́; magis memini, quæ tibi pacta fui.
Si mare, ſi terras, porrectaq́; littora uidi,
Multa mihi terræ, multa minantur aquæ.
Cœlum reſtabat, timeo ſimulacra Deorum,
Deſtituor rapidis præda cibusq́; feris.
Siue colunt, habitantq́; uiri, diffidimus illis,
Externos didici læſa timere uiros.
Exoptatio ad cõmiſeratione᷈ maximè apta. *Viueret Androgeos utinam, nec fata tuliſſes*
Impia funeribus Cecropi terra tuis.
A Cecrope primo Athenarum rege Cecropide uocantur Athenienſes. *Nec tua mactaſſet nodoſo ſtipite Theſeus,*
Ardua parte uirum, dextera parte bouem.
Minotaurus. *Nec tibi, quæ reditus monſtrarent, fila dediſſem,*
Fila per adductas ſæpe recepta manus.
Non equidem miror, ſi ſtat uictoria tecum,
Strataq́; Cretæam bellua ſtrauit humum.
Non poterant figi præcordia ferrea cornu:
Vt te non tegeres, pectore tutus eras.
Illuc tu ſilices, illuc adamanta tuliſti,
Illic qui ſilices Theſea uincat, habes.
Ad ſomnos & uẽtos apoſtrophat. *Crudeles ſomni quid me tenuiſtis inertem?*
At ſemel æterna nocte premenda fui.
Vos quoq; crudeles uenti, nimiumq́; parati,
Flamınaq́; in lacrymas officioſa meas.
Dextera crudelis, quæ me fratremq́; necauit,
Et data poſcenti nomen inane fides.
In me iurarunt ſomnus, uentusq́;, fidesq́;:

Prodita

Prodita ſum cauſis una puella tribus.
Ergo ego nec lacrymas matris moritura uidebo?
Nec mea qui digitis lumina condat,erit?
Spiritus infelix peregrinas ibit in auras,
Nec poſitos artus unget amica manus.
Oſſa ſuperſtabunt uolucres inhumata marinæ,
Hæc ſunt officijs digna ſepulcra meis?
Ibis Cecropios portus:patriaq; receptus,
Cùm ſteteris turbæ celſus honore tuæ.
Et bene narrabis letum tauriq;,uiriq;,
Sectaq; per dubias ſaxea tecta uias:
Me quoq; narrato ſolam tellure relictam,
Non ego ſum titulis ſurripienda tuis.
Nec pater eſt Aegeus,nec tu Pitheidos Aethræ
Filius,autores ſaxa fretumq; tui.
Dij facerent,ut me ſumma de puppe uideres,
Mouiſſet uultus mœſta figura tuos.
Nunc quoq; non oculis,ſed qua potes,aſpice mente
Hærentem ſcopulo,quem uaga pulſat aqua.
Aſpice demiſſos lugentis more capillos,
Et tunicas lacrymis(ſicut ab imbre)graueis.
Corpus(ut impulſæ ſegetes Aquilonibus)horret,
Litteraq; articulo preſſa tremente labat.
Non te per meritum(quoniam malè ceſſit)adoro:
Debita ſic facto gratia nulla meo.
Sed ne pœna quidem,ſi non ego cauſa ſalutis,
Non tamen eſt,cur tu ſis mihi cauſa necis.
Has tibi plangendo lugubria pectora laſſas
Infelix tendo trans freta longa manus.
Hos tibi,qui ſuperant,oſtendo mœſta capillos,
Per lacrymas oro,quas tua facta mouent.

Officium funebre ſibi defuturum conqueritur.

Ex Aethra Pithei filia natus eſt Theſeus.

Solita deprecatione epiſtolam claudit.

Flecte ratem Theſeu, uerſoq; relabere uento:
Si prius occidero, tu tamen oſſa feres.

IN VNDECIMAM EPIST.

ARGVMENTVM.

Machareus & Canace Aeoli regis uẽtorũ filij, cũ turpiter ſe amarẽt, &, cõſanguinitatis ꝑtextu culpã tegentes, cõcumberent: Canace filiũ peperit: quẽ dũ clam è regia per nutricem emitteret, ut aleretur, infelix infans ſuo uagitu ſe auo ꝓdidit. qui filiorũ incẽſus ſcelere, innocuũ infantẽ iuſsit canibus exponi, & per ſatellitẽ Canace gladiũ miſit: quo illa pro meritis uteretẽ: ex quo ſe interfeciſſe creditẽ. Sed prius quàm moreretur, Machareo, qui iã in templum Apollinis Delphici aufugerat, hac epiſtola caſum ſuũ narrauit, illum precãdo, ut expoſiti infantis oſſa legat, & unà cum ſuis urna componat.

CANACE MACHAREO.

Aliqui hæc duo carmina nõ legũt

AEolis Aeolide, quam non habet ipſa ſalutem
Mittit, & armata uerba notata manu.
Si qua tamen cæcis errabunt ſcripta lituris,

Libellus pro epiſtola.

Oblitus à dominæ cæde libellus erit.
Dextra tenet calamum, ſtrictum tenet altera ferrum,
Et iacet in gremio charta notata meo.
Hæc eſt Aeolidos fratri ſcribentis imago,
Sic uideor duro poſſe placere patri.

Patris crudelitatem exponit.

Ipſe necis cuperem noſtræ ſpectator adeſſet,
Autorisq; oculis exigeretur opus.
Vt ferus eſt, multoq; ſuis truculentior Euris:
Spectaſſet ſiccis uulnera noſtra genis.

Acerba irriſio.

Scilicet eſt aliquid cum ſæuis uiuere uentis,
Ingenio populi conuenit ille ſui.

Scython mons Thracię iuxta Septẽtrionem perpetuis damnatus niuibus.

Ille Noto, Zephyroq;, & Scytonio Aquiloni
Imperat, & pennis Eure proterue tuis.
Imperat heu uentis, tumidæ non imperat iræ,
Poſſidet & uitijs regna minora ſuis:
Quid iuuat admotam per auorum nomina cœlo,

Inter

Inter cognatos poſſe referre Iouem? Iuppiter auus Canaces.
Num minus infeſtum funebria munera ferrum
Fœminea teneo non mea tela manu?
O utinam Machareu,quæ nox* coniunxit in unum, *commiſſe
Veniſſet leto ſerior hora meo.
Cur unquam plus me frater,quàm frater amaſti?
Et tibi,non debet quod ſoror eſſe,fui?
Ipſa quoq; incalui,qualemq; audire ſolebam, Pathos à facti pœnitentia.
Neſcio quem ſenſi corde tepente Deum. Cupidinem ſignificat.
Fugerat ore color,macies obduxerat artus,
Sumebant minimos ora coacta cibos. Signa amantium.
Nec ſomni faciles,& nox erat annua nobis,
Et gemitum nullo læſa dolore dabam.
Nec cur hoc facerem,poteram mihi reddere cauſam,
Nec noram quid amans eſſet,at illud eram.
Prima malum nutrix animo præſenſit anili:
Prima mihi nutrix Aeoli dixit,amas.
Erubui,gremioq; pudor deiecit ocellos,
Hæc ſatis in tacita ſigna fatentis erant.
Iamq; tumeſcebant uitiati pondera uentris,
Aegraq; furtiuum membra grauabat onus.
Quas mihi non herbas, quæ non medicamina nutrix
Attulit?audaci ſuppoſuitq; manu?
Vt penitus noſtris(hoc te celauimus unum)
Viſceribus creſcens excuteretur onus.
Ah nimium uiuax admotis reſtitit infans
Artibus,& tectus tutus ab hoſte fuit.
Iam noues erat orta ſoror pulcherrima Phœbi,
Denaq; luciferos Luna uehebat equos.
Neſcia quæ faceret ſubitos mihi cauſa dolores,
Et rudis ad partus,& noua miles eram.

Nec

Nec tenui uocem: quid (ait) tua crimina prodis?
 Oraq; clamantis conſcia preßit anus.
Quid faciam infelix, gemitus dolor edere cogit,
 Sed timor, & nutrix, & pudor ipſe uetant.
Syncopa. Continuò gemitus, elapſaq; uerba reprendo,
 Et cogor lacrymas combibere ipſa meas.
Lucina, Dea partus. Mors erat ante oculos, & opem Lucina negabat,
 Et graue (ſi morerer) mors quoq; crimen erat.
Quum ſuper incumbens ſciſſa tunicaq;, comaq;
 Preſſa refouiſti pectora noſtra tuis.
Et mihi uiue ſoror, ſoror ô chariſſima, dixti,
 Viue, nec unius corpore perde duos.
Spes bona det uires, fratri nam nupta futura es:
 Illius, de quo mater es, uxor eris.
Mortua (crede mihi) tamen ad tua uerba reuixi,
 Et poſitum eſt uteri crimen, onusq; mei.
Quid tibi grataris? media ſedet Aeolus aula:
 Crimina ſunt oculis ſurripienda patris.
Frondibus infantem, ramiſq; albentis oliuæ,
 Et leuibus uittis, ſedula celat anus.
Fictaq; ſacra facit, dicitq; precantia uerba,
 Dat populus ſacris, dat pater ipſe uiam.
Facinus cognitũ à patre. Iam prope limen erat, patrias uagitus ad aures
 Venit, & indicio proditur ille ſuo.
Eripit infantem, mentitaq; ſacra reuelat
 Aeolus, inſana regia uoce ſonat.
Comparatio. Vt mare fit tremulum, tenui cum ſtringitur aura,
 Vt quatitur tepido fraxina uirga Noto:
Sic mea uibrari pallentia membra uideres,
 Quaſſus ab impoſito corpore lectus erat.
Irruit, & noſtrum uulgat clamore pudorem,

Et uix

Et uix à miſero continet ore manus.
Ipſa nihil præter lacrymas,pudibunda profudi,
Torpuerat gelido lingua retenta metu.
Iamq; dari paruum canibusq;,auibusq; nepotem
Iuſſerat,in ſolis deſtituiq; locis.
Vagitus dedit ille miſer,ſenſiſſe putares,
Quaq; ſuum poterat uoce rogabat auum.
Quid mihi tunc animi credis,germane,fuiſſe?
**Tu potes ex animo colligere ipſe tuo.* **aliàs,Nam.*
Cùm mea me coram ſyluas inimicus in altas
Viſcera montanis ferret edenda lupis.
Exierat thalamo,tunc demum pectore planxi,
Contigit inq; meas unguibus ire genas.
Interea patrius uultu mœrente ſatelles
Venit,& indignos edidit ore ſonos:
Aeolus hunc enſem mittit tibi:tradidit enſem, Satelles ad Canacen.
Et iubet ex merito ſcire quid iſte uelit.
Scimus,& utemur uiolento fortiter enſe, Canace reſpõdet.
Pectoribus condam dona paterna meis.
His mea muneribus genitor connubia donas? Ad patrem.
Hac tua dote pater filia diues erit?
Tolle procul decepte faces Hymenæe maritas, Ad Hymenæum.
Et fuge turbato tecta nefanda pede.
Ferte faces in me(quas fertis)Erinnyes atræ, Ad Erinnyes infernales furias.
Vt meus ex iſto luceat igne rogus.
Nubite felices,Parca meliore,ſorores, Parca meliore,id eſt, fortunatiori augurio.
Admiſſi memores ſed tamen eſte mei.
Quid puer admiſit tam paucis editus horis?
Quo læſit facto uix bene natus auum?
Si potuit meruiſſe necem,meruiſſe putetur:
Ah miſer admiſſo plectitur ille meo.

Nate

Nate, non ſine doloris amplificatione ad natum apoſtrophat.

Nate, dolor matris, rapidarum præda ferarum,
Hei mihi natali dilacerate tuo.
Nate parum fauſti miſerabile pignus amoris,
Hæc tibi prima dies, hæc tibi ſumma fuit.
Non mihi te licuit lacrymis perfundere iuſtis,
In tua nec tonſas ferre ſepulchra comas.
Non ſuperincubui, non oſcula frigida carpſi:
Diripiunt auidæ uiſcera noſtra feræ.
Ipſa quoq; infantis cum uulnere perſequar umbras,
Nec mater fuero dicta, nec orba diu.
Tu tamen ô fruſtra miſeræ ſperate ſorori,
Sparſa precor nati collige membra tui.
Et refer ad matrem, ſocioq; impone ſepulchro,
Vrnaq; nos habeat quamlibet arcta duos.
Viue memor noſtri, lacrymasq; in funere funde,
Ne'ue reformida corpus amantis amans.
Tu (rogo) proiectæ nimium mandata ſororis
Perfer, mandatis perfruar ipſa patris.

IN DVODECIMAM EPIST.

ARGVMENTVM.

Cùm florida iuuētute & formoſitate ualeret Iaſon, quàm primùm Colchon attigit, à Medea Aeetæ Colchorum regis & Ecates filia receptus eſt, & amatus, habitaq; cōiugii ſpōſione, illū edocuit, quonā pacto in optatam deueniret prędā. Aureo igit̄ uellere rapto, clàm cum Medea fugā arripuit. Quos cùm inſequeretur Aeeta, illa Abſyrti fratris, quē ſecū ducebat, membra diſparſit, ut ita patrē oſſa filij legentē, remoraretur: & ſic incolumes in Theſſaliam tandē deuenerunt. Vbi Aeſonē Iàſonis patrē annis iam decrepitū, in robuſtiorē ætatem reduxit. Medea præterea in Peliæ mortem ſuas filias armauit: fingens enim ei iuuentutē reſtituere uelle, quemadmodum Aeſoni fecerat, filiabus perſuaſit, ut omnem ſanguinem frigidū atque ueterē, cultris exhaurirent, ut nouū atque floridū poſſet infundere. Quod cùm feciſſent puellæ, ſtatim expirauit Pelias. Iaſon uerò, ſeu criminis enormitate, ſeu ex alia cauſa, Medeā repudiauit, & Creuſam Creōtis regis Corinthiorum

rum filiam in uxorem aſſumpſit. Furibunda igitur Medea ad Iaſonem ſcripſit, ingratitudinem in eo expoſtulando, præſentemque ultionem, niſi recipiatur, minitando.

MEDEA IASONI.

Exul inops, contempta nouo Medea marito
Dicit, & an regni tempora nulla uacant?
Vt tibi Colchorum memini regina uacaui,
Ars mea cùm peteres ut tibi ferret opem.
Tunc quæ diſpenſant mortalia fata ſorores,
Debuerant fuſos euoluiſſe ſuos.
Tunc potui Medea mori bene: quicquid ab illo
Produxi uitæ tempore, pœna fuit.
Hei mihi, cur unquam iuuenilibus acta lacertis,
Phryxeam petijt Pelias arbor ouem?
Cur unquam Colchi Magnetida uidimus Argon?
Turbaq; Phaſiacam Graia bibiſtis aquam?
Cur mihi plus æquo flaui placuere capilli?
Et decor, & linguæ gratia ficta tuæ?
Aut ſaltem (in noſtras quoniam noua puppis arenas
Venerat, audaces attuleratq; uiros)
*Iſſet anhelatos non*præmeditatus in ignes*
Immemor Aeſonides, oraq; adunca boum.
Semina ieciſſet, totidem ſumpſiſſet & hoſtes,
Vt caderet cultu cultor ab ipſe ſuo.
Quantum perfidiæ tecum ſcelerate periſſet,
Dempta forent capiti quàm mala multa meo.
Eſt aliqua ingrato meritum exprobrare uoluptas,
Hac fruar, hæc de te gaudia ſola feram.
Iuſſus inexpertam Colchos aduertere puppim,
Intraſti patriæ regna beata meæ.
Hoc illhic Medea fui, noua nupta quod hic eſt,
Quàm pater eſt illi, tam mihi diues erat.

Aliqui hæc duo carmina adulterina dicunt.

Parcę fatales Cloto, Lachesis, & Atropos.

Argon nauim intelligit in Pelio Theſſaliæ monte natã, & in Magnetida regione Theſſaliæ pro xima fabricatam.

**aliàs præmedicatus.*

Officia ſua cõmẽdando Creuſam Creõtis filiã ſecũ confert.

Hic

Ephyrē, id eſt, Corinthū ab Ephyre Oceani filia inter Ioniū & Aegeum mare ſita.

Hic Ephyren bimarem, Scythiam tenet ille niuoſam,
Omne tenet ponti quà plaga læua iacet.
Excipit hoſpitio iuuenes pater Aeta Pelaſgos,
Et premitis pictos corpora Graia toros.

Primū ut, tēpus, reliquū quo modo ſignificat.

Tunc ego te uidi, tunc cœpi ſcire, quis eſſes:
Illa fuit mentis prima ruina meæ.
Vt uidi, ut perij, nec notis ignibus arſi,
Ardet ut ad magnos pinea teda Deos.
Et formoſus eras, & me mea fata trahebant,
Abſtulerant oculi lumina noſtra tui.
Perfide ſenſiſti: quis enim bene celat amorem?
Emicet indicio prodita flamma ſuo.

Rex Aeetes.

Dixerat interea tibi rex, ut dura ferorum
Inſolito premeres uomere colla boum.

Pericula commemorat.

Martis erant tauri plus quàm per cornua ſæui,
Quorum terribilis ſpiritus ignis erat.
Aere pedes ſolidi, prætentaq; naribus æra,
Nigra per afflatus hæc quoq; facta ſuos.
Semina præterea populos genitura iuberis
Spargere, deuota lata per arua manu.
Qui peterent natis ſecum tua copora telis:
Illa erat agricolæ meſſis iniqua ſuo.

Draco peruigil.

Lumina cuſtodis ſuccumbere neſcia ſomno,
Vltimus eſt, aliqua decipere arte, labor.
Dixerat Aeetes, mœſti conſurgitis omnes,
Menſaq; purpureos deſerit alta toros.
Quàm tibi tunc longè regnum dotale Creūſæ,
Et ſocer, & magni nata Creontis erat?
Triſtis abis, oculis abeuntem proſequor udis,
Et dixit tenui murmure lingua, Vale.
Vt poſitum tetigi thalamo male ſaucia lectum,

Acta eſt per lacrymas nox mihi, quanta fuit.
Ante oculos tauriq; meos, ſegetesq; nefandæ,
Ante meos oculos peruigil anguis erat.
Hinc amor, hinc timor eſt: ipſum timor auget amorē.
Mane erat, & thalamo chara recepta ſoror. Calliope ſoror. Synecdoche.
Diſtectamq; comas, auerſaq; in ora iacentem
Inuenit, & lacrymis omnia plena meis.
Orat opem Minyis, petit altera, & altera habebit:
Aeſonio iuueni, quod rogat illa, damus.
Eſt nemus, & piceis, & frondibus ilicis atrum,
Vix illhuc radijs Solis adire licet.
Sunt in eo (fuerant certè) delubra Dianæ, Templū Dianæ.
Aurea barbarica ſtat dea facta manu.
Neſcio an exciderint mecum loca: uenimus illhuc, A' dubitatione pathos.
Auſus es infido ſic prior ore loqui:
Ius tibi & arbitrium noſtræ fortuna ſalutis Verba Iaſonis ad Medeam.
Tradidit, inq; tua eſt uitaq;, morsq; manu.
Perdere poſſe ſat eſt, ſi quem iuuat iſta poteſtas,
Sed tibi ſeruatus gloria maior ero.
Per mala noſtra precor, quorum potes eſſe leuamen,
Per genus, & numen cuncta uidentis aui: Sol Medeæ auus.
Per tripliceis uultus, arcanaq; ſacra Dianæ, Diana triplici uultu depingebatur.
Et ſi fortè aliquos gens habet iſta Deos:
O' uirgo miſerere mei, miſerere meorum,
Effice me meritis tempus in omne tuum:
Quòd ſi fortè uirum non dedignare Pelaſgum,
(Sed mihi tam facileis unde meosq; Deos?)
Spiritus antè meus tenueis uaneſcat in auras:
Quàm thalamo, niſi tu, nupta ſit ulla meo.
Conſcia ſit Iuno ſacris præfecta maritis, Firmat ſponſionē iureiurando.
Et Dea, marmorea cuius in æde ſumus.

Hæc animum,& quota pars, poſſent mouere puellæ
Simplicis,& dextræ dextera iuncta meæ.
Vidi etiam lacrymas, an & eſt pars fraudis in illis?
Sic citò ſum uerbis capta puella tuis.
Iungis,& æripedes in aduſto corpore tauros,
Et ſolidam iuſſo uomere findis humum.

Auget pericula, ut ſua beneficia maiora appareãt.

Arua uenenatis pro ſemine dentibus imples,
Naſcitur & gladios ſcutaq; miles habens.
Ipſa ego quæ dederam medicamina,pallida ſedi,
Cùm uidi ſubitos arma tenere uiros.
Donec terrigenæ(facinus miſerabile)fratres
In ſe conſtrictas conſeruere manus.
Peruigil ecce draco ſquamis crepitantibus horrens
Sibilat,& torto pectore uerrit humum.

Creuſam in odiũ uertere nititur, officia officiis comparando.

Dotis opes ubi erant? ubi erat tua regia coniux,
Quiq; maris gemini diſtinet Iſthmos aquas?
Illa ego,quæ tibi ſum nunc deniq; barbara facta,
Nunc tibi ſum pauper,nunc tibi uiſa nocens.
Flammea ſubduxi medicato lumina ſomno,
Et tibi quæ raperes uellera:tuta dedi.
Proditus eſt genitor,regnum patriamq; reliqui,
*Munus in exilio*quodlibet eſſe tuli.*

*aliàs,quod licet.

Virginitas facta eſt peregrini præda latronis,
Optima cum chara matre relicta ſoror.
At te non fugiens ſine me germane reliqui,
Deficit hoc uno litera noſtra loco.

Fratrẽ Abſyrtum interfeciſſe dolet.

Quod facere auſa mea eſt,nõ audet ſcribere,dextra,
Sic ego,ſic tecum dilaceranda fui.
Nec tamen extimui(quid enim poſt illa timerem?)
Credere me pelago fœmina iamq; nocens.
Numen ubi eſt?ubi Dij?meritas ſubeamus in alto,

Tu fraudis pœnas,credulitatis ego.
Compreſſos utinam Symplegades eliſiſſent,
Noſtraq; adhærerent oßibus oſſa tuis.
Aut nos Scylla rapax canibus miſiſſet edendos:
Debuit ingratis Scylla nocere uiris.
Quæq; uomit totidem fluctus,totidemq; reſorbet,
Nos quoq; Trinacriæ ſuppoſuiſſet aquæ.
Soſpes ad Aemonias,uictorq; reuerteris urbes:
Ponitur ad patrios aurea lana Deos.
Quid referam Peliæ natas pietate nocentes?
Cæſaq; uirginea membra paterna manu?
Vt culpent alij,tibi me laudare neceſſe eſt,
Pro quo ſum toties eſſe coacta nocens.
Auſus es ô (iuſto deſunt ſua uerba dolori)
Auſus es Aeſonia dicere cede domo.
Iuſſa domo ceßi natis comitata duobus,
Et,qui me ſequitur ſemper,amore tui.
At ſubitò noſtras ut Hymen cantatus ad aures
Venit,& accenſo lampades igne micant:
Tibiaq; effudit ſocialia carmina uobis,
At mihi funeſta flebiliora tuba:
Pertimui,nec adhuc tantum ſcelus eſſe putabam,
Sed tamen in toto pectore frigus erat.
Turba ruunt,et Hymē clamāt,Hymenæa frequētant,
Quò propior uox eſt,hoc mihi peius erat.
Diuerſi flebant ſerui,lacrymasq; tegebant,
Quis uellet tanti nuntius eſſe mali?
Me quoq;,quicquid erat,potius neſcire iuuabat,
Sed tanquam ſcirem,mens mea triſtis erat.
Cùm minor è pueris iuſſus,ſtudioq; uidendi
Conſtitit ad geminæ limina prima foris:

Symplegades duo ſcopuli Boſphoro in Thracio.
Scylla, & Charybdis pericula in mari Siculo, ſiue Trinacrio.

Hymē ꝑ nuptijs, quibus præeſt.
Quinque lampades ſiue faces in nuptiis accendebantur.
Tuba funeribus adhibebatur.
Hymenæa, ſcilicet feſta.

Verba pueri ad matrem.

Synecdoche.

Hinc mihi,mater abi, pompam pater (inquit) Iaſon
Ducit,& adiunctos aureus urget equos.
Protinus abſciſſa planxi mea pectora ueſte,
Tuta nec à digitis ora fuere meis.
Ire animus mediæ ſuadebat in agmina turbæ,
Sertaq; compoſitis demere rapta comis.
Vix me continui,quin ſic laniata capillos
Clamarem,meus eſt,inijceremq; manus.

Pathos à gaudio. Inferias, id eſt, ſacra, quæ alicuius occiſione fiebãt.

Læſe pater gaude,Colchi gaudete relicti,
Inferias umbræ fratris habete mei.
Deſeror amißis regno,patriaq;,domoq;,
Coniuge,qui nobis omnia ſolus erat.
Serpentes igitur potui,taurosq; furentes,
Vnum non potui perdomuiſſe uirum.
Quæq; feros repuli doctis medicatibus ignes,
Non ualeo flammas effugere ipſa meas.
Ipſi me cantus,artes,herbæq; relinquunt,
Nil Dea,nil Hecates ſacra potentis agunt.
Non mihi grata dies,noctes uigilantur amaræ,
Nec tener in miſero pectore ſomnus adeſt.
Quæ me non poſſum,potui ſopire draconem:
Vtilior cuiuis,quàm mihi,cura mea eſt.
Quos ego ſeruaui,pellex amplectitur artus,
Et noſtri fructus illa laboris habet.
Forſitan,& ſtultæ dum te iactare maritæ
Quæris,& iniuſtis auribus apta loqui:
In faciem,moresq; meos noua crimina fingis:
Rideat,& uitijs læta ſit illa meis.
Rideat,& Tyrio iaceat ſublimis in oſtro,
Flebit,& ardores uincet aduſta meos.
Dum ferrum,flammæq; aderunt ſuccusq; ueneni,

Dea Proſerpina, quæ magicis preeſt Hecate Perſes filia crudeliſsima, quæ aconiton inuenit : quo patrẽ interemit. Eſt & Hecate triũ poteſtatum Dea, uel quòd centum hoſtiis placetur, uel quòd centũ annos errare faciat inſepultos. Ipſa autem Lucina,Diana,& Proſerpina.

Amara cõceſsio. Medea Creuſam cum patre, & domo exuſsit.

Hoſtis

Hoſtis Medeæ nullus inultus erit.
Quòd ſi fortè preces præcordia ferrea tangunt,
Nunc animis audi uerba minora meis.
Nam tibi ſum ſupplex, quod tu mihi ſæpe fuiſti,
Nec moror ante tuos procubuiſſe pedes.
Si tibi ſum uilis, communeis reſpice natos:
Sæuiet in partus dira nouerca meos.
Et nimium ſimiles tibi ſunt, & imagine tangor,
Et quoties uideo, lumina noſtra madent.
Per Superos oro, per auitæ numina flammæ,
*Per meritum, & natos, pignora noſtra, *tuos,*
Redde torum, pro quo tot res inſana reliqui,
Adde fidem dictis, auxiliumq́; refer.
Non ego te imploro contra taurosq́;, uirosq́;,
Vtq́; tua ſerpens uicta quieſcat ope.
Te peto quem merui, quem nobis ipſe dediſti,
Cum quo ſum pariter facta parente parens.
Dos ubi ſit quæris? campo numerauimus illo,
Qui tibi laturo uellus arandus erat.
Aureus ille aries uillo ſpectabilis aureo;
Dos mea, quam, dicam ſi tibi, redde, neges.
Dos mea, tu ſoſpes, dos eſt mea Graia iuuentus:
I nunc, Syſiphias improbe confer opes.
Quòd uiuis, quòd habes nuptam, ſocerumq́; potentem,
Hoc ipſum, ingratus quòd potes eſſe, meum eſt.
Quos equidem actutum. ſed quid prædicere pœnam
Attinet, ingenteis parturit ira minas.
Quò feret ira, ſequar, facti fortaſſe pigebit,
Et piget infido conſuluiſſe uiro.
Viderit iſta Deus, qui nunc mea pectora uerſat,
Neſcio quid certè mens mea maius agit.

A' natorũ incõmoditate querela

*aliâs, duos.

A' facili.

Beneficia pro dote obiicit.

Synereſis.

Syſiphus Creontis pater.

Eclipſis indignationi apta.
Actutum, confeſtim.

Cupido.

ARGVMENTVM

Proteſilaus Iphicli filius ad Troiam quadraginta nauibus, ut ait Homerus, nauigans, cum cæteris Græcis Aulide portu Bœotiæ ob tempeſtatem clauſus eſt. Quod dum intellexiſſet Laodameia Acaſti ex Laudothea filia, atque eius uxor ſyncerè maritum amans, multis ſomnijs ſolicitata, hanc epiſtolam ad eum ſcripſit: qua ſuadet, ut oraculi memor, à belli periculis abſtineat. Datum enim Græcis fuerat reſponſum: eum qui primus ex claſſe in terram Troianorum deſcendiſſet, periturum. At Proteſilaus magnanimus primus in terram deſcendit, & ab Hectore occiſus eſt.

LAODAMEIA PROTESILAO.

Mittit, & optat amans, quò mittitur, ire, ſalutẽ,
Hæmonis Hæmonio Laodameia uiro.
Aulide te fama eſt uento retinente morari, — Aulide pro Aulidi, Seruio teſte.
Ah, me cùm fugeres, hic ubi uentus erat?
Tunc freta debuerant ueſtris obſiſtere remis,
Illud erat ſæuis utile tempus aquis.
Oſcula plura uiro, mandataq; plura dediſſem,
Et ſunt quæ uolui dicere plura tibi.* — *multa
Raptus es hinc præceps: & qui tua uela uocaret,
Quem cuperent nautæ, non ego, uentus erat.
Ventus erat nautis aptus, non aptus amanti,
Soluor ab amplexu Proteſilaë tuo.
Linguaq; mandâtis uerba imperfecta reliquit,
Vix illud potui dicere triſte, Vale.
Incubuit Boreas, arreptaq; uela tetendit,
Iamq; meus longè Proteſilaus erat.
Dum potui ſpectare uirum, ſpectare iuuabat,
Sumq; tuos oculos uſq; ſecuta meis.
Vt te non poteram, poteram tua uela uidere,
Vela diu uultus detinuere meos.
At poſtquàm nec te, nec uela fugacia uidi,

Et, quod

Et,quod ſpectarem,nil niſi pontus erat:
Lux quoq; tecum abijt,tenebris exanguis obortis
Succiduo dicor procubuiſſe genu.
Vix ſocer Iphiclus,uix me grandæuus Acaſtus,
Vix mater gelida mœſta refecit aqua.
Officium fecere pium,ſed inutile nobis:
Indignor miſeræ non licuiſſe mori.
Vtq; animus redijt,pariter rediere dolores,
Pectora legitimus caſta momordit amor.
Nec mihi pectendos cura eſt præbere capillos, A cultus negligentia pathos.
Nec libet aurata corpora ueſte tegi.
Vt quas pampinea tetigiſſe bicorniger haſta Bacchus cornib⁹ effigiatur ob elationē quā feruor uini inducit.
Creditur,huc illhuc quà furor egit,eo.
Conueniunt matres Phylaceides,& mihi clamant, Phylace urbs Theſſaliæ,cui Proteſilaus imperabat.
Indue regales Laodameia ſinus.
Scilicet ipſa feram ſaturatas murice ueſtes?
Bella ſub Iliacis mœnibus ille geret?
Ipſa comas pectam,galea caput ille premetur?
Ipſa nouas ueſtes,dura uir arma ferat?
Quo poſſum ſquallore tuos imitata labores
Dicar,& hæc belli tempora triſtis agam.
Dux Pari Priamide damno formoſe tuorum, Ad Paridem apoſtrophat.
Tam ſis hoſtis iners,quàm malus hoſpes eras.
Aut te Tænariæ faciem culpaſſe maritæ, Tænarus Laconiæ promontoriū, unde Helena fuit.
Aut illi uellem diſplicuiſſe tuam.
Tu,qui pro rapta nimium Menelaë laboras,
Hei mihi quàm multis flebilis ultor eris.
Dij,precor,à nobis omen remouete ſiniſtrum, Proteſilaus pede in limine offenſo omen dederat.
Et ſua det reduci uir meus arma Ioui.
Sed timeo,& quoties ſubijt miſerabile bellum,
More niuis lacrymæ Sole madentis eunt.

Tenedos inſula contrà Troiam.

Ilion, & Tenedos, Simoiſq;, & Xanthus, & Ide,
Nomina ſunt ipſo penè timenda ſono.
Nec rapere auſurus (niſi ſe defendere poſſet)
Hoſpes erat, uires nouerat ille ſuas.
Venerat (ut fama eſt) multo ſpectabilis auro,
Quiq; ſuo Phrygias corpore ferret opes.
Claſſe uiriſq; potens, per quæ fera bella geruntur,
Et ſequitur regni pars quota quenq; ſui.

Ad Helenam.

His ego te uictam conſors Ledæa gemellis
Suſpicor, hæc Danaïs poſſe nocere puto.
Hectora, neſcio quem timeo, Paris Hectora dixit
Ferrea ſanguinea bella mouere manu.
Hectora quiſquis is eſt (ſi ſum tibi chara) caueto:
Signatum hoc memori pectore nomen habet.
Hunc ubi uitaris, alios uitare memento,
Et multos illhic Hectoras eſſe puta.
Et facito, ut dicas quoties pugnare parabis,
Parcere me iuſſit Laodameia ſibi.
Si cadere Argolico fas eſt ſub milite Troiam,
Te quoq; non ullum uulnus habente cadat.
Pugnet, & aduerſos tendat Menelaus in hoſtes,
Vt rapiat Paridi, quam Paris antè ſibi.

A iuſto arguit.

Irruat, & cauſa quem uincit, uincat, & armis,
Hoſtibus è medijs nupta petenda uiro eſt.
Cauſa tua eſt diſpar, tu tantum uiuere pugna,
Inq; pios dominæ poſſe redire ſinus.

Apoſtrophe pathos augetur.

Parcite Dardanidæ de tot (precor) hoſtibus uni,
Ne meus ex illo corpore ſanguis eat.
Non eſt, quem deceat nudo concurrere ferro,
Sæuaq; in oppoſitos pectora ferre uiros.
Fortius ille poteſt multo qui pugnat amore:

Bella gerant alij, Proteſilaus amet.
Hunc, fateor, uolui reuocare, animusq; ferebat,
Subſtitit auſpicij lingua timore mali.
Cùm foribus uelles ad Troiam exire paternis,
Pes tuus offenſo limine ſigna dedit.
Vt uidi, ingemui: tacitoq; in pectore dixi,
Signa reuerſuri ſint precor iſta uiri.
Hæc tibi nunc refero, ne ſis animoſus in armis,
Fac meus in uentos hic timor omnis eat.
Sors quoq; neſcio quem fato deſignat iniquo,
Qui primus Danaûm Troada tanget humum.
Infelix quæ prima uirum lugebit ademptum,
Dij faciant, ne tu ſtrenuus eſſe uelis.
Inter mille rates tua ſit milleſima puppis,
Iamq; fatigatas ultima uerſet aquas.
Hoc quoq; præmoneo, de naue nouiſſimus exi,
Non eſt, quò properes, terra paterna tibi.
Cùm uenies, remoq; moue, ueloq; carinam,
Inq; tuo celerem littore ſiſte gradum.
Siue latet Phœbus, ſeu turris altior extat,
Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte uenis.
Nocte tamen quàm luce magis, nox grata puellis,
Quarum ſuppoſitus colla lacertus habet.
Aucupor in lecto mendaces cœlibe ſomnos,
Dum careo uelis, gaudia falſa iuuant.
Sed tua cur nobis pallens occurrit imago?
Cur uenit à uerbis multa querela tuis?
Excutior ſomno, ſimulacraq; noctis adoro,
Nulla caret fumo Theſſalis ara meo.
Tura damus, lacrymasq; ſuper: quæ ſparſa relucent,
Vt ſolet à fuſo ſurgere flamma mero.

Pedũ offenſiones mala ferebãt pſagia, unde Tibull9: O' quoties ingreſſus iter mihi triſtia dixi Offenſum in porta ſigna dediſſe pedem.

Monet, ut ſibi pſpiciat, ne pſagia mortis effectum ſortiantur.

Futurũ Proteſilai interitũ pſagit

Quando ego te reducem cupidis amplexa lacertis,
Languida lætitia ſoluar ab ipſa mea?
Quando erit, ut lecto mecum bene iunctus iu uno
Militiæ referas ſplendida facta tuæ?
Quæ mihi dum referes (quamuis audire iuuabit)
Multa tamen rapies oſcula, multa dabis.
Semper in his aptè narrantis uerba reſiſtunt,
Promptior eſt dulci lingua referre mora.* — *aliàs retenta
Sed cùm Troia ſubit, ſubeunt uentiq́;, fretumq́;,
Spes bona ſollicito uicta timore cadit.
Hoc quoq́;, quòd uenti prohibent exire carinas,
Me mouet, inuitis ire paratis aquis.
Quis uelit in patriam uento prohibente reuerti? — A` maiori argumentum.
A` patria pelago uela uetante datis.
Ipſe ſuam non præbet iter Neptunus ad urbem: — A` deorum uoluntate nauigationē diſſuadet.
Quò ruitis? ueſtras quiſq; redite domos.
Quò ruitis Danai? uentos audite uetantes,
Non ſubiti caſus, numinis iſta mora eſt.
Quid petitur tanto, niſi turpis adultera, bello? — A` cauſa diſſuaſio Ab Inacho uetuſtiſsimo Argiuorū rege Græci Inachii dicti ſunt.
Dum licet, Inachiæ uertite uela rates.
Sed quid ego hæc reuoco? reuocantis omen abeſto,
Blandaq́; compoſitas aura ſecundet aquas.
Troadas inuideo, quæ ſic lacrymoſa ſuorum — Inuideo cum accuſatiuo.
Funera conſpicient, nec procul hoſtis erit.
Ipſa ſuis manibus forti noua nupta marito
Imponet galeam, barbaraq́; arma dabit.
Arma dabit, dumq́; arma dabit, ſimul oſcula ſumet,
Hoc genus officij dulce duobus erit.
Producetq́; uirum, dabit & mandata reuerti:
Et dicet, referas arma fac iſta Ioui.
Ille ferens dominæ mandata recentia ſecum,

Pugnabit

Pugnabit cautè,reſpicietq́; domum.
Exuet & reduci galeam,clypeumq́; reſoluet,
Excipietq́; ſuo corpora laxa ſinu.
Nos ſumus incertæ,nos anxius omnia cogit
Quæ poſſunt fieri,facta putare,timor.
Dum tamen arma geris diuerſo miles in orbe,
Quæ referat uultus,eſt mihi cera,tuos.
Illi blanditias,illi tibi debita uerba
Dicimus,amplexus accipit illa meos.
Crede mihi,plus eſt,quàm quod uideatur,imago,
Adde ſonum ceræ,Proteſilaus erit.
Hanc ſpecto,teneoq́; ſinu pro coniuge uero,
Et tanquàm poßit uerba referre,queror.
Per reditus corpusq́; tuum,mea numina,iuro,
Perq́; pares animi,coniugijq́; faces,
Perq́;(quod ut uideam cânis albere capillis)
Quod tecum poßis ipſe referre caput:
Me tibi uenturam comitem quocunq́; uocaris,
Siue(quod heu timeo)ſiue ſuperſtes eris.
Vltima mandato claudatur epiſtola paruo,
Sit tibi cura mei,ſit tibi cura tui.

Aſiam ſignificat, quæ ab Europa diuerſa eſt, bellum à Græcis gerebatur, qui Europei erant.

Iureiurando epiſtolam terminat.

Suppreſsit moretuus.

IN XIIII. EPIST.

ARGVMENTVM.

Danaus Beli priſci filius ex pluribus coniugibus quinquaginta filias ſuſcepit,quas dum Aegyptus eius frater,cui totidem erant filii poſtulaſſet in nurus,Danaus oraculi reſponſo comperto,ſe manibus generi moriturum,uolens periculum euitare , conſcenſis nauibus Argos uenit . Indignatus autem Aegyptus,eò quòd ſpretus eſſet,filios cum exercitu ad illũ oppugnandum miſit,hac lege,ut non niſi interempto Danao ad ſe redirent,aut filiarum connubia iniſſent.Ille autem obſidione coactus filias ſe daturum ſpopondit. Sed puellæ,accepto à patre gladio,ut iuſſum erat,prima nocte cùm uino lætitiaque calentes iuuenes in profundiſsimum ſoporem deſce-

diſſent, unaquæque ſuum iugulauit: ſola Hypermneſtra excepta, quæ Lino, quem Euſebius Lynceum appellat, marito ſuo miſerta pepercit, ſuaſitque ut ad patrem Aegyptum detecto facinore quam primùm fugeret. Sed cum pater Danaus ab omnibus perfectum facinus intellexiſſet, præterquàm ab Hypermneſtra, eam crudeliſſimè uinctam in carcere ſeruandam tradidit. Quare Linum patruelem, eundemque maritum, quẽ ſeruauerat, hac epiſtola rogat, ut uel opem ferat, captiuitateque liberet: uel ſi mori cõtingat, ut ſepulturæ honore nõ careat. A Lino tandem, Danao trucidato, fuit liberata.

HYPERMNESTRA LINO.

Mittit Hypermneſtra de tot modò fratribus uni,
Cætera nuptarum crimine turba iacet.
Clauſa domo teneor, grauibusq; coërcita uinclis,
Eſt mihi ſupplicij cauſa, fuiſſe piam.
Quod manus extimuit iugulo demittere ferrum,
Sum rea: laudarer, ſi ſcelus auſa forem.
Eſſe ream præſtat, quàm ſic placuiſſe parenti:
A facti conſtãtia Linũ ſibi cõciliat — *Non piget immuneis cædis habere manus.*
Me pater igne licet (quem non uiolauimus) urat,
Quæq; aderant ſacris, tendat in ora faces:
Aut illo iugulet (quem non bene tradidit) enſe,
Vt qua non cecidit uir nece, nupta cadam.
Non tamen, ut dicant morientia, pœnitet, ora,
Efficiet: non eſt, quam piget eſſe piam.
Pœniteat ſceleris Danaum, ſæuasq; ſorores:
Hic ſolet euentus facta nefanda ſequi.
Cor pauet admonitu temeratæ ſanguine noctis,
*al.præſcidit — *Et ſubitus dextræ* præpedit oſſa tremor.*
Quam tu cæde putes fungi potuiſſe mariti,
Scribere de facta non ſibi cæde timet.
Crepuſculum. — *Sed tamen experiar: modò facta crepuſcula terris,*
Inachides pronepotes Inachi. — *Vltima pars lucis, primaq; noctis erat:*
Danaus arcem à — *Ducimur Inachides ſub magni tecta Pelaſgi,*

Et ſo=

Et ſocer armatas accipit ipſe nurus:
Vndiq; collucent præcinctæ lampades auro,
Dantur in inuitos impia tura focos:
Vulgus Hymen Hymenæe uocant, fugit ille uocantes,
Ipſa Iouis coniux ceſſit ab urbe ſua.
Ecce mero dubij comitum clamore frequentes,
Flore nouo madidas impediente comas.
In thalamos læti, thalamos ſua buſta feruntur,
Strataq; corporibus funere digna premunt.
Iamq; cibo, uinoq; graues, ſomnoq; iacebant,
Securumq; quies alta per Argos erat.
Circum me gemitus morientum audire uidebar,
Et tamen audieram, quodq; uerebar, erat.
Sanguis abit, mentemq; calor, corpusq; reliquit,
Inq; nouo iacui frigida facta toro.
Vtq; leui Zephyro graciles uibrantur ariſtæ,
Frigida populeas ut quatit aura comas:
Aut ſic, aut etiam tremui magis: ipſe iacebas:
Quæq; tibi dederam, uina ſoporis erant.
Excuſſere metum uiolenti iuſſa parentis,
Erigor, & capio tela tremente manu.
Non ego falſa loquor, ter acutum ſuſtulit enſem,
Ter malè ſublato decidit enſe manus.
At rurſus monitis, iuſſuq; coacta parentis,
Admoui iugulo tela paterna tuo.
Sed timor & pietas crudelibus obſtitit auſis,
Caſtaq; mandatum dextra refugit opus.
Purpureos laniata ſinus, laniata capillos,
Exiguo dixi talia uerba ſono:
Sæuus Hypermneſtra pater eſt tibi, iuſſa parentis
Effice, germanis ſit comes iſte ſuis.

Pelaſgo Iouis & Niobes filio prius inhabitatam incoluit.

Iunonē Argis natā ſcribit Strabo.

Hoc Argos, uel hi Argi, urbs in Achaia non longe à Mycenis.

Diſputat in utranque partem quid agendum ſit.

Fœmina

Fœmina ſum,& uirgo natura mitis & annis,
Non faciunt molles ad fera tela manus.
More muliebri mentē uariat. Quin age,dumq; licet forteis imitare ſorores,
Credibile eſt cæſos omnibus eſſe uiros.
Si manus hæc aliquam poſſet committere cædem,
Morte foret dominæ ſanguinolenta ſuæ.
Cōtra patrem argumentatur. Quid meruere necem patruelia regna tenendo?
Quæ tamen externis danda forent generis?
Finge uiros meruiſſe mori:quid fecimus ipſæ?
Quo mihi commiſſo,non licet eſſe piam?
Quid mihi cum ferro?quid bellica tela puellæ?
Aptior eſt digitis lana coluſq; meis.
Hæc ego:dumq; queror,lacrymæ ſua uerba ſequūtur,
Deq; meis oculis in tua membra cadunt.
Dum petis amplexus,ſopitaq; brachia iactas,
Penè manus telo ſaucia facta tua eſt.
Iamq; patrem,famuloſq; patris,lucemq; timebam,
Expulerant ſomnos hæc mea uerba tuos.
Patronymicum à Belo auo. Surge agè Belide de tot modò fratribus unus,
Nox tibi,ni properes,iſta perennis erit.
Antitheſis. Territus exurgis,fugit omnis inertia ſomni,
Aſpicis in timida fortia tela manu.
Quærenti cauſam,dum nox ſinit,effuge,dixi,
Dum nox atra ſinit,tu fugis,ipſa moror.
Manè erat,& Danaus generos ex cæde iacenteis
Dinumerat,ſummæ criminis unus abes.
Fert malè cognatæ iacturam mortis in uno,
Et queritur factum ſanguinis eſſe parum.
Abſtrahor à patrijs manibus,raptamq; capillis
(Hæc meruit pietas præmia)carcer habet.
A Iunonis ira facinus excuſat. Scilicet ex illo Iunonia permanet ira,

Quo

Quo bos ex homine eſt, ex boue facta Dea.
Ah ſatis eſt pœnæ teneram mugiſſe puellam,
Nec modò formoſam poſſe placere Ioui.
Aſtitit in ripa liquidi noua uacca parentis,
Cornuaq; in patrijs non ſua uidit aquis.
Et conata loqui mugitus edidit ore,
Territaq; eſt forma, territa uoce ſua.
Quid furis infelix? quid te miraris in unda?
Quid numeras factos ad noua membra pedes?
Ipſa Iouis magni pellex metuenda ſorori,
Fronde leuas nimiam ceſpitibusq; famem.
Fonte bibis, ſpectasq; tuam ſtupefacta figuram,
Et te ne feriant, quæ geris, arma times.
Quæq; modò, ut poſſes etiam Ioue digna uideri,
Diues eras, nuda, nuda recumbis humo.
Per mare, per terras, cognataq; flumina curris,
Dat mare, dant amnes, dat tibi terra uiam.
Quæ tibi cauſa fugæ? quid Io freta longa pererras?
Non poteris uultus effugere ipſa tuos.
Inachi quò properas? eadem ſequerisq; fugisq;,
Tu tibi dux comiti, tu comes ipſa duci.
Per ſeptem Nilus portus emiſſus in æquor,
Exuit inſanæ pellicis ora bouis.
Vltima quid referam, quorum mihi cana ſenectus
Autor? dant anni quod querar ecce mei.
Bella pater, patruusq; gerunt: regnoq;, domoq;
Pellimur, eiectas ultimus orbis habet.
Ille ferox ſolus ſolio, ſceptrisq; potitur,
Cum ſene nos inopi turba uagamur inops.
De fratrum turba pars exiguiſſima reſtat,
Quiq; dati leto, quæq; dedere fleo.

Io Inachi fluuii filia à Ioue cōpreſſa, ſubito Iunonis interuentu in uaccā uerſa, tandē furiis acta ad Aegyptū deuenit, ubi in priſtinā formā redacta, Iſis Dea uocata eſt.

Io pater.

Inachus fluuius

Nilus.

Sui tēporis infelicitates aperit.

Nam mihi quot fratres, totidem periere ſorores,
Accipiat lacrymas utraq; turba meas.
En ego, quòd uiuis, pœnæ crucianda reſeruor:
Quid fiet ſonti, cùm rea laudis agar?
Et conſanguineæ quondam centeſima turbæ,
Infelix, uno fratre manente, cadam.
At tu ſi qua piæ Line *eſt tibi cura ſororis,*
Quæq; tibi tribui munera dignus habes:
Vel fer opem, uel dede neci, defunctaq; uita
Deprecatione epiſtolam claudit. *Corpora furtiuis inſuper adde rogis.*
Et ſepeli lacrymis perfuſa fidelibus oſſa,
Sculptaq; ſint titulo noſtra ſepulchra breui:
Hypermneſtræ epitaphium. *Exul* Hypermneſtra, *pretium pietatis iniquum,*
Quam mortem fratri depulit, ipſa tulit.
Scribere plura libet, ſed pondere laſſa catenæ
Eſt manus, & uires ſubtrahit ipſe timor.

IN XV. EPISTOLAM

ARGVMENTVM.

Paris, qui alio nomine Alexander dictus eſt, ob Helenam ſibi à Venere promiſſam Lacedæmona nauigãs, à Menelao honorificentiſsimè ſuſceptus eſt, & honoratus. Sed cùm per id tempus oportuiſſet Menelaum, omneisque Minois pronepotes ad diuidendas Atrei opes Cretam adire, Paridem domi dimittens, Helenę mandauit, ut non minorem hoſpitis, quàm ſui ipſius curam gereret. Verùm Paris dum datam ſibi opportunitatem uideret, Helenam in amorem ſui, quantum potuit, ſolicitare conatus eſt. Hæc autem artificioſa epiſtola detegit quanto amoris æſtu ardeat, ſe ab omnibus commendando, quibus amatores laudari ſolent. Et quia nouerat muliebrem ſexum eſſe fragilem, & gloriæ, & laudis, & formæ, atque genere cupidiſsimum, omnia affert Paris, quæ ibi Helenes animum conciliare poſſunt, & quę odium mariti atque contemptum excitent. Fugam itaque ſuadet, quàm Troianis uiribus tueri poſſe aſſerit.

PARIS HELENAE.

HAnc tibi Priamides mitto Ledæa ſalutem,
Quæ tribui ſola te mihi dante, poteſt.
Eloquar? an flammæ non eſt opus indice notæ? Dubitatio ex turpitudine.
Et plus, quàm uellem, iam meus extat amor.
Ille quidem lateat malim, dum tempora dentur
Lætitiæ miſtos non habitura metus.
Sed malè diſsimulo: quis enim celauerit ignem,
Lumine qui ſemper proditur ipſe ſuo?
Si tamen expectas, uocem quoq; rebus ut addam:
Vror: habes animi nuntia uerba mei.
Parce precor faſſo, nec duro cætera uultu
Perlege, ſed formæ conueniente tuæ.
Iandudum gratũ eſt, quòd epiſtola noſtra recepta eſt:
Spem facit hoc recipi me quoq; poſſe modo.
Quæ rata ſit, nec te fruſtra promiſerit opto,
Hoc mihi quæ ſuaſit mater Amoris iter.
Nanq; ego diuino monitu, ne neſcia pecces,
Aduehor: & cœpto non leue numen adeſt.
Præmia magna quidem, ſed non indebita poſco:
Pollicita eſt thalamo te Cytherea meo. Cytherea inſula cõtra Cretam, in quã primũ aduecta eſt Venus.
Hac duce Sigæo dubias à littore feci
Longa Phereclea per freta puppe uias.
Illa dedit facileis auras, uentoſq; ſecundos,
In mare (nil mirum) ius habet orta mari. Poſſeſsiuũ à Pherecla nauis Paridis fabricatore.
Perſtet, & ut pelagi, ſic pectoris adiuuet æſtus,
Deferat in portus & mea uota ſuos.
Attulimus flammas, non hic inuenimus illas:
Hæ mihi tam longæ cauſa fuere uiæ.
Nam nec triſtis hyems, nec nos huc appulit error:
Tænaris eſt claſsi terra petita meæ. Laconiam intelligit à Tænaro ꝓmontorio.

Nec me crede, fretum merces portante carina
**Findere: quas habeo Dij tueantur opes.* *al. ſcindere
Nec uenio Graias ueluti ſpectator ad urbes:
Oppida ſunt regni diuitiora mei. Diuitiora.
Te peto, quam pepigit lecto Venus aurea noſtro:
Te prius optaui quàm mihi nota fores.
Antè tuos animo uidi, quàm lumine uultus:
Prima fuit uultus nuntia fama tui.
Nec tamen eſt mirum, ſi ſic oporteat, arcu
Miſſilibus telis eminus ictus amo.
Sic placuit fatis, quæ nec conuellere tentes,
Accipe cum uera dicta relata fide.
Matris adhuc utero, partu remorante, tenebar,
Iam grauidus iuſto pondere uenter erat.
Illa ſibi ingentem uiſa eſt ſub imagine ſomni
Flammiferam pleno reddere uentre facem.
Territa conſurgit, metuendaq; noctis opacæ
Viſa ſeni Priamo, uatibus ille refert.
Arſurum Paridis uates canit Ilion igni:
Pectoris ut nunc eſt, fax fuit illa mei.
Forma, uigorq; animi, quamuis de plebe uidebar,
Indicium tectæ nobilitatis erat.
Eſt locus in mediæ nemoroſis uallibus Idæ
Deuius, & Piceis, ilicibusq; frequens,
Qui nec ouis placidæ, nec amantis ſaxa capellæ,
Nec patulo tardæ carpitur ore bouis
Hinc ego Dardaniæ muros, excelſaq; tecta,
Et freta proſpiciens, arbore nixus eram:
Ecce pedum pulſu uiſa eſt mihi terra moueri:
Vera loquor, uero uix habitura fidem.
Conſtitit ante oculos actus uelocibus alis

Atlantis

Atlantis magni, Pleïonesq; nepos.
Fas uidiſſe fuit, fas ſit mihi uiſa referre:
Inq; Dei digitis aurea uirga fuit:
Tresq; ſimul diuæ, Venus, & cum Pallade Iuno
Graminibus teneros impoſuere pedes.
Obſtupui, gelidusq; comas erexerat horror,
Cum mihi, pone metum, nuntius ales ait:
Arbiter es formæ, certamina ſiſte Dearum,
Vincere quæ forma digna ſit una duas.
Ne'ue recuſarem uerbis Iouis imperat, & ſe
Protinus ætherea tollit in aſtra uia.
Mens mea conualuit, ſubitoq; audacia uenit:
Nec timui uultu quanq; notare meo.
Vincere erant omnes dignæ, iudexq; uerebar
Non omneis cauſam uincere poſſe ſuam.
Sed tamen ex illis iam tunc magis una placebat,
Hanc eſſe ut ſcires, unde mouetur amor.
Tantaq; uincendi cura eſt, ingentibus ardent
Iudicium donis ſollicitare meum.
Regna Iouis coniux, uirtutem filia iactat:
Ipſe potens dubito, fortis an eſſe uelim.
Dulce Venus riſit, nec te Pari munera tangant,
Vtraq; ſuſpenſi plena timoris, ait:
Nos dabimus quod ames, & pulchræ filia Ledæ
Ibit in amplexus pulchrior illa tuos.
Dixit, & ex æquo donis, formaq; probata
Victorem cœlo rettulit illa pedem.
Intereà (credo uerſis ad proſpera fatis)
Regius agnoſcor per rata ſigna puer.
Læta domus nato per tempora longa recepto,
Addit & ad feſtos hunc quoq; Troia diem.

Vtq́; ego te cupio, ſic me cupiere puellæ,
Multarum uotum ſola tenere potes.
Nec tantùm regum natæ petiere, ducumq́;,
Sed Nymphis etiam curaq́;, amorq́; fui.
At mihi cunctarum ſubeunt faſtidia, poſtquàm
Coniugij ſpes eſt Tyndari facta tui.
Te uigilans oculis, animo te nocte uidebam,
Lumina cùm placido uicta ſopore iacent.
Quid facies præſens, quæ nondum uiſa placebas?
Ardebam, quamuis hic procul ignis erat.
Nec potui debere mihi ſpem longiùs iſtam,
Cærulea peterem quin mea uota uia.
Troïa cæduntur Phrygia pineta ſecuri,
Quæq́; erat æquoreis utilis arbor aquis.
Ardua proceris ſpoliantur Gargara ſyluis,
Innumeraſq́; mihi longa dat Ida trabes.
Fundatura citas flectuntur robora naues,
Texitur & coſtis panda carina ſuis.
Addimus antennas, & uela ſequentia malos,
Accipit & pictos puppis adunca Deos.
Qua tamen ipſe uehor, comitata Cupidine paruo,
Sponſor coniugij ſtat Dea picta ſui.
Impoſita eſt factæ poſtquam manus ultima claſſi,
Protinus Aegæis ire iubebar aquis.
Et pater, & genitrix inhibent mea uota rogando,
Propoſitumq́; uiæ uoce morantur iter.
Et ſoror effuſis ut erat Caſſandra capillis
Cùm uellent noſtræ iam dare uela rates:
Quò ruis? exclamat: referes incendia tecum:
Quanta per has neſcis flamma petatur aquas.
Vera fuit uates, dictos inuenimus ignes,

Et ferus

Et ferus in molli pectore flagrat amor.
Portubus egredior, uentiſq; ferentibus uſus
Applicor in terras Oebali nympha tuas.
Excipit hoſpitio uir me tuus, hoc quoq; factum
Non ſine conſilio, numinibuſq; Deûm.
Ille quidem oſtendit, quicquid Lacedæmone tota,
Oſtendi dignum, conſpicuumq; fuit.
Sed mihi laudatam cupienti cernere formam,
Lumina nil aliud, quo caperentur, erat.
Vt uidi, obſtupui, præcordiaq; intima ſenſi
Attonitus curis intonuiſſe nouis.
His ſimileis uultus, quantum reminiſcor, habebat,
Venit in arbitrium cum Cytherea meum.
Si tu ueniſſes pariter certamen in illud,
In dubium Veneris palma futura fuit.
Magna quidem de te rumor præconia fecit,
Nullaq; de facie neſcia terra tua eſt.
Nec tibi per uſquam Phrygiam, nec Solis ab ortu
Inter formoſas altera nomen habet.
Credis & hoc nobis? minor eſt tua gloria uero,
Famaq; de forma penè maligna tua eſt.
Plus hîc inuenio, quàm quod promiſerat illa:
Et tua materia gloria uicta ſua eſt.
Ergo arſit meritò, qui nouerat omnia, Theſeus,
Et uiſa eſt tanto digna rapina uiro.
More tuæ gentis nitida dùm nuda palæſtra
Ludis, & es nudis fœmina miſta uiris.
Quòd rapuit laudo, miror quòd reddidit unquam:
Tam bona conſtanter præda tenenda fuit.
Antè receßiſſet caput hoc ceruice cruenta,
Quàm tu de thalamis abſtraherere meis.

À pulchritudinis laude Helenam allicit.

Palæſtra luctandi certamẽ dicitẽ, cuius inuẽtores credunẽ Lacedæmonij. Propertius: Multa tuę Sparte mirantur dona palæſtræ.

Te'ne manus unquam noſtræ dimittere uellent?
Te'ne meo paterer uiuus abire ſinu?
Si reddenda fores, aliquid tamen antè tuliſſem,
Nec Venus ex toto noſtra fuiſſet iners.
Vel tua uirginitas eſſet libata, uel illud
Quod poterat, ſalua uirginitate, rapi.

Conſtantiam ſuã laudat.

Da modo te Paridi, quæ ſit conſtantia noſces,
Flamma rogi flammas finiet una meas.
Præpoſui regnis ego te, quæ maxima quondam
Pollicita eſt nobis nupta ſororq; Iouis.
Dumq; tuo poſſem circundare brachia collo,
Contempta eſt uirtus, Pallade dante mihi.
Cum Venus, & Iuno, Pallasq; in montibus Idæ
Corpora iudicio ſuppoſuere meo.
Nec piget, haud unquam ſtultè elegiſſe uidebor,
Permanet in uoto mens mea firma ſuo.
Spem modò ne noſtram fieri patiare caducam
Deprecor, ô tanto digna labore peti.

A genere, & potentia ſe laudat.

Non ego coniugium generoſæ degener opto,
Nec mea, crede mihi, turpiter uxor eris.

Ex Electra Atlantis ex Pleiõe nympha filia Iupiter genuit Dardanum Troianorum progenitorem.

Pleiada (ſi quæras) in noſtra gente, Iouemq;
Inuenies, medios ut taceamus auos.
Sceptra parens Aſiæ (qua nulla beatior ora eſt)
Finibus immenſis uix obeunda tenet.
Innumeras urbes atq; aurea tecta uidebis,
Quæq; ſuos dicas templa decere Deos.
Ilion aſpicies, firmataq; turribus altis
Mœnia Phœbeæ ſtructa canore lyræ.
Quid tibi de turba narrem numeroq; uirorum?
Vix populum tellus ſuſtinet illa ſuum.
Occurrent denſo tibi Troades agmine matres,

Nec capient Phrygias atria noſtra nurus.
O' quoties dices, quam pauper Achaïa noſtra eſt.
Vna domus quæuis urbis habebit opes.
Nec mihi fas fuerit, Sparten contemnere ueſtram,
In qua tu nata es, terra beata mihi eſt.
Parca ſed eſt Sparte, tu cultu diuite digna:
Ad talem formam non facit iſte locus.
Hanc faciem largis ſine fine paratibus uti,
Delicijsq; decet luxuriare nouis.
Cùm uideas cultus noſtra de gente uirorum,
Qualeis Dardanias credis habere nurus?
Da modò te facilem, nec dedignare maritum,
Rure Terapneo nata puella, Phrygem.
Phryx erat, & noſtro genitus de ſanguine, qui nunc
Cum Dijs potando nectare miſcet aquas.
Phryx erat Auroræ còniux: tamen abſtulit illum
Extremum noctis quæ dea finit iter.
Phryx etiam Anchiſes, uolucrum cui mater amorum
Gaudet in Idæis concubuiſſe iugis.
Nec puto collatis forma Menelaus, & armis,
Iudice te, nobis anteferendus erit.
Nos dabimus certè ſocerum tibi clara fugantem
Lumina, qui trepidos à dape uertat equos.
Nec pater eſt Priamo ſoceri de cæde cruentus,
Et qui Myrthoas crimine ſignet aquas.
Nec proauo Stygia noſtro captantur in unda
Poma, nec in medijs quæritur humor aquis.
Quid tamen hoc refert? ſi te tenet ortus ab illis,
Cogitur huic domui Iuppiter eſſe ſocer.
Heu facinus, totis indignus noctibus ille
Te tenet, amplexu perfruiturq; tuo.

Terapne Laconiæ oppidũ, in quo nata eſt Helena.

Ganymedes uenãdo in Ida à Ioue in formã aquilæ uerſo raptus deorũ pincerna factus eſt.

Tithonũ Laomedõtis fratrem & Mẽnonis patrẽ intelligit.

Anchiſes ad Simoenta fluuium cum Venere concubuit, unde natus Aeneas.

Atreus filios Thyeſtis fratris ob ſcelus quoddam ipſi epulandos appoſuit, à quo tanto facinore. ſol abhorrens radios abſcondit.

Pelops Menelai auus Myrthium Hippodamię aurigã in mare pcipitauit: à quo mare Myrthoum.

Ecce quod angebat Paridem.

At mihi conſpiceris poſita uix deniq; menſa:
Multaq;,quæ lædant,hoc quoq; tempus habet.
Hoſtibus eueniant conuiuia talia noſtris,
Experior poſito qualia ſæpe mero.
Pœnitet hoſpitij,cùm me ſpectante lacertos
Imponit collo ruſticus ille tuo.
Rumpor,& inuideo(quid nunc tamen omnia narrẽ?)
Membra ſuperiecta cum tua ueſte fouet.
Oſcula cum uerò coràm non dura daretis,
Ante oculos poſui pocula ſumpta meos.
Lumina demitto,cum te tenet arctius ille,
Creſcit & inuito lentus in ore cibus:
Sæpe dedi gemitus,& te laſciua notaui,
In gemitu riſum non tenuiſſe meo.
Sæpe meam uolui flammam compeſcere:at illa
Creuit,& ebrietas ignis in igne fuit.
Multaq; ne uideam,uerſa ceruice recumbo,
Sed reuocas oculos protinus ipſa meos.
Quid faciam?dubito,dolor eſt meus iſta uidere:
Sed dolor à facie maior abeſſe tua eſt.
Qua licet & poſſum nitor celare furorem,
Sed tamen apparet diſſimulatus amor.
Nec tibi uerba damus ſentis mea uulnera,ſentis:
Atq; utinam ſoli ſint ea nota tibi.
Ah quoties lacrymis uenientibus ora reflexi,
Ne cauſam fletus quæreret ille mei.
Ah quoties aliquem narraui potus amorem,
Ad uultus referens ſingula uerba tuos.
Indiciumq; mei ficto ſub nomine feci,
Ille ego(ſi neſcis)uerus amator eram.
Quinetiam ut poſſem uerbis petulantiùs uti,

Non ſemel

Cum Veneris puero non male Bacche ſapis: Ouid.in Arte.

Communicatio hæc commiſerationem excitat.

Hæc omnia ab amatore eſſe facienda oſtendit Oui.in ij.de Arte

Non ſemel ebrietas eſt ſimulata mihi.
Prodita ſunt(memini)tunica tua pectora laxa,
Atq; oculis aditum nuda dedere meis:
Pectora uel niuibus puris,uel lacte,tuamq;
Complexo matrem candidiora Ioue.
Dum ſtupeo uiſis(nam pocula fortè tenebam)
Tortilis à digitis excidit anſa meis.
Oſcula ſi natæ dederas,ego protinus illa,
Hermiones *tenero lætus ab ore tuli.*
Et modò cantabam ueteres reſupinus amores,
Et modò per nutum ſigna tegenda dabam.
*Et comitum primas,*Clymeneńq;, Aethramq; *tuarum*
Auſus ſum blandis nuper adire ſonis.
Quæ mihi non aliud,quàm formidare locutæ,
Orantis medias deſeruere preces.
Dij facerent pretium magni certaminis eſſes,
Teq; ſuo poſſet uictor habere toro.
Vt tulit Hippomenes Schœneida *præmia curſus,*
Quæ propero curſu uicerat antè procos:
Sic & tu Phrygias *uenies regina per urbes,*
Venit ut in Phrygios Hippodamia *ſinus.*
Vt ferus Alcides Acheloïa *cornua fregit,*
Cum petit amplexus Deïaneira *tuos.*
Noſtra per has leges audacia fortiter iſſet,
Teq; mei ſcires eſſe laboris opus.
Nunc mihi nil ſupereſt,niſi te formoſa precari,
Amplectiq; tuos,ſi patiare,pedes.
O decus,ô præſens geminorum gloria fratrum,
O Ioue *digna uiro,ni* Ioue *nata fores.*
Aut ego Sigæos *repetam te coniuge portus,*
Aut hic Tænarea *contegar exul humo.*

Alludit ad cygnũ in quem Iupiter uerſus cum Leda concubuit.

Hæc Aethra creditur fuiſſe mater Theſei.

Hippomenes Megarei filius Atalãta Schœnei filiã, Heſperidũ pomis à Venere datis retardatam, curſu ſuperauit.

Tęnarea, Laconica à Tęnaro quo-

dã loco umbroſo in radice Maleę ꝓmõtorij iuxta Sparten: ꝑ quẽ credit eſſe deſcẽſus ad inferos. Vergilius: Tænareas etiã fauces alta oſtia Ditis. Cœleſte, ꝓ cœleſti more antiquo.

Non mea ſunt ſumma leuiter diſtricta ſagitta
Pectora, deſcendit uulnus ad oſſa meum.
Hoc mihi(nam recolo)fore ut à cœleſte ſagitta
Figar, erat uerax uaticinata ſoror.
Parce datum fatis Helene *contemnere amorem,*
Sic habeas facileis in tua uota Deos.
Multa quidẽ ſubeunt, ſed coràm ut plura loquamur,
Excipe me lecto, nocte ſilente, tuo.
An pudet, & metuis Venerem *temerare maritam,*
Caſtaq; legitimi fallere iura tori?
Ah nimium ſimplex Helene*(ne ruſtica dicam)*
Hanc faciem culpa poſſe carere putas?

Iuuenalis, rara adeò eſt concordia formæ Atque pudicitiæ.

Aut faciem mutes, aut ſis non dura, neceſſe eſt:
Lis eſt cum forma magna pudicitiæ.
Iuppiter his gaudet, gaudet Venus *aurea furtis,*
Hæc tibi nempe patrem furta dedêre Iouem.

Natos à ſuis parẽtibus mores trahere oſtendit.

Vix fieri, ſi ſint uires in ſemine amorum,
Et Iouis *&* Ledæ *filia caſta potes.*
Caſta tamen tunc ſis, cùm te mea Troia *tenebit,*
Et tua ſim, quæſo, crimina ſolus ego.
Nunc ea peccemus, quæ corriget hora iugalis,
Si modò promiſit non mihi uana Venus.
Sed tibi & hoc ſuadet rebus, non uoce, maritus,
Ne'ue ſui furtis hoſpitis obſtet, abeſt.

Per ironiã probat Menelaũ indignũ tã formoſa coniuge.

Non habuit tempus, quo Creſſia *regna uideret*
Aptius, ô mira calliditate uirum.
Ille abit, Idæi *mando tibi(dixit iturus)*
Curam pro nobis hoſpitis uxor agas.

**alias, tyrãni.*

Menelaũ ducit in cõtemptum, eum taxando.

Negligis abſentis(teſtor)mandata mariti,*
Cura tibi non eſt hoſpitis ulla tui.
Hunccine tu ſperas hominem ſine pectore, dotes

Poſſe

Poſſe ſatis formæ, Tyndari, noſſe tuæ?
Falleris: ignorat: nec ſi bona magna putaret,
Quæ tenet, externo crederet illa uiro?
Vt te nec mea uox, nec te meus incitet ardor,
Cogimur ipſius commoditate frui.
Aut erimus ſtulti, ſic ut ſuperemus & ipſum,
Si tam ſecurum tempus abibit iners.
Pene ſuis manibus ad te deduxit amantem,
Vtere mandantis ſimplicitate uiri.
Sola iaces uiduo tam longa nocte cubili,
In uiduo iaceo ſolus & ipſe toro.
Te mihi meq; tibi communia gaudia iungant,
Candidior medio nox erit illa die.
Tunc ego iurabo quæuis tibi numina, meq;
Adſtringam uerbis in ſacra iura meis.
Tunc ego, ſi non eſt fallax fiducia noſtri,
Efficiam præſens ut mea regna petas.
Si pudet, aut metuis, ne me uideare ſecuta,
Ipſe reus ſine te criminis huius ero.

Pudoris culpam in ſe transfert.

Nam ſequar Aegidæ factum, fratrumq; tuorum:
Exemplo tangi non propiore potes.
Te rapuit Theſeus, geminas Leucippidas illi,
Quartus in exemplis anuumerabor ego.

Ab exemplo Theſei atque fratrum arguit. Pheben & Elaxã Leucippi filias rapuerũt Caſtor & Pollux.

Troïca claßis adeſt armis inſtructa, uiriſq;,
Iam facient celeres remus & aura uias.
Ibis Dardanias ingens regina per urbes,
Teq; nouam credet uulgus adeſſe Deam.
Quaq; feres greſſus adolebunt cinnama flammæ,
Cæſaq; ſanguineam uictima planget humum.
Dona pater, fratreſq;, et cum genitrice ſorores,
Iliadeſq; omnes, totaq; Troia dabit.

Cinnamum idemque cinamomũ, genus aromatis odoriferi ex frutice, uide Plin. li. xx. ca. xxx.

Hei

Hei mihi uix à me pars dicitur ulla futuri:
Plura feres quàm quæ littera noſtra refert.
Nec tu rapta time, ne nos fera bella ſequantur,
Concitet & uires Græcia tota ſuas.

Exemplis timorem eximit.

Tot prius abductis, quænam eſt repetita per arma?
Crede mihi, uanos res habet iſta metus.

Orithyia Erichthei Athenienſis regis filia à Borea rege Thraciæ rapta eſt.

Nomine ceperunt Aquilonis Erichthida Thraces,
Tuta tamen bello Biſtonis ora fuit.
Phaſida puppe noua uexit Pagaſæus Iaſon,
Læſa nec eſt Colcha Theſſala terra manu.
Te quoq; qui rapuit, rapuit Minoïda Theſeus,
Nulla tamen Minos Cretas ad arma uocat.
Terror in his ipſo maior ſolet eſſe periclo,
Quæq; timere libet, pertimuiſſe pudet.
Finge tamen (ſi uis) ingens conſurgere bellum:
Et mihi ſunt uires, & mea tela nocent.
Nec minor eſt Aſiæ, quàm ueſtræ copia terræ:
Illa uiris diues, diues abundat equis.
Nec plus Atrides animi Menelaus habebit,
Quàm Paris, aut armis anteferendus erit.

Paris Alexander uocatus eſt, quaſi auxiliator, eò quòd armenta à Cilicibus abacta recuperauerit.
Ilioneus & Deiphobus Paridis fratres.

Penè puer cæſis abducta armenta recepi
Hoſtibus, & cauſam nominis inde tuli.
Penè puer iuuenes uario certamine uici,
In quibus Ilioneus, Deiphobusq; fuit.
Ne'ue putes, non me niſi comminus eſſe timendum,
Figitur in iuſſo noſtra ſagitta loco.
Non potes hæc illi primæ dare facta iuuentæ,
Inſtruere Atriden non potes arte mea.
Omnia ſi dederis, nunquàm dabis Hectora fratrem:
Vnus is innumeri militis inſtar erit.
Quid ualeam, neſcis, & te mea robora fallunt:

Ignoras

Ignoras cui ſis nupta futura uiro.
Aut igitur nullo belli repetêre tumultu,
Aut cedent Marti Dorica caſtra meo.
Nec tamen indigner pro tanta ſumere bellum
Coniuge: certamen præmia magna mouent.
Tu quoq;, ſi totus de te contenderit orbis,
Nomen ab æterna poſteritate feres.
Spe modo non timida Dijs hinc egreſſa ſecundis,
Exige cum plena munera pacta fide.

Colligit epiſtol. m abigens quicquid Helenam terrere poſsit.

IN XVI. EPISTOLAM.

ARGVMENTVM.

Multi hanc epiſtolam non eſſe Ouidii contendunt, aſſerentes Sabinum omnes reſponſales literas confinxiſſe. Quod ipſius Ouidij teſtimonio cõprobare nituntur, cum in ſecundo Elegiarum ita ad Marcum ſcribat:
Quàm citò de toto rediit meus orbe Sabinus:
Scriptaque diuerſis rettulit ille locis?
Candida Penelope ſignum cognouit Vlyſsis:
Legit ab Hippolyto ſcripta nouerca ſuo.
Iam pius Aeneas miſeræ reſcripſit Eliſſæ:
Quodque legat Phyllis, ſi modò uiuit, habet.
Triſtis ad Hypſiphylen ab Iaſone littera uenit:
Dat notam Phœbo Lesbis amica lyram.
Quod quidem nihil ad rem facere uidetur, cum nullam interim de Helena mentionem faciat. Verùm ſtatim ſubiunxis hos duos uerſus.
Et Paris eſt illhic, & adultera nobile crimen.
Et comes extincto Laodameia uiro.
Quibus facilè conuincuntur, niſi ad Sabinum referre malint. Sed cùm Ouidianis epiſtolis reſponderit, quomodo poſſunt eſſe Sabini? Non enim Paris, nec Laodameia reſpondent, ſed ſcribunt. Nimirum hæ quoque Ouidianæ ſunt, & eodem penè ſtylo ſcriptæ quo reliquæ. Helena autem, lecta Paridis epiſtola, quaſi offenſa, primùm reſpõdens obiurgat. Deinde ut pudorem tutetur, Paridis ſuaſiones infringere conatur, quædam ſemina ſpargendo, ne omnino illius amorem negligere uideatur. Et ſic aperte oſtendit, muliebre ingenium uarium eſſe, atque mutabile: iuxta illud Ouidianum in arte amandi: Forſitan & primo ueniet tibi littera triſtis: Quæque roget ne ſe ſollicitare uelis. Quod rogat illa timet, quod non rogat, optat ut inſtes. Poſtremò Paridis uoluntatem impletura, ut honeſtius,

honeſtius, ita tutius uiſum eſt, ſi quid in deſiderio erit non literis mandare, ſed ut Clymene & Aethra comites fidiſsimę exponerent, idque cum feciſſent, cum Paride & Helena ad Troiam auectæ ſunt.

HELENA PARIDI RESPONDET.

Ironicè hoſpitalitatē exprobrāt.

Nunc oculos tua cùm uiolarit epiſtola noſtros,
Non reſcribendi gloria uiſa leuis.
Auſus es hoſpitij temeratis aduena ſacris
Legitimam nuptæ ſollicitare fidem?
Scilicet icċirco uentoſa per æquora uectum
Excepit portu Tænaris ora ſuo?
Nec tibi (diuerſa quamuis à gente uenires)
Oppoſitas habuit regia noſtra fores.
Eſſet ut officij merces iniuria tanti?
Qui ſic intrabas, hoſpes an hoſtis eras?
Nec dubito, quin hæc cum ſit tam iuſta, uocetur
Ruſtica iudicio noſtra querela tuo.

Refutat obiecta, ſuos mores tuendo.

Ruſtica ſim ſanè, dum non oblita pudoris,
Dumq; tenor uitæ ſit ſine labe meæ.
Si non eſt ficto uultus mihi triſtis in ore,
Nec ſedeo duris torua ſupercilijs:
Fama tamen clara eſt, & adhuc ſine crimine uixi,
Et laudem de me nullus adulter habet.
Quò magis admiror quæ ſit fiducia cœpto,
Spemq; tori dederit quæ tibi cauſa mei.
An quia uim nobis Neptunius attulit heros,
Rapta ſemel, uideor bis quoq; digna rapi?

Hoc exēplo Paridem increpat. Delinita, id eſt, blādītiis captata & illecta.

Crimen erat noſtrum, ſi delinita fuiſſem,
Cum ſim rapta, meum quid niſi nolle fuit?
Non tamen ex facto fructum tulit ille petitum,
Excepto redij paſſa timore nihil.
Oſcula luctando tantummodo pauca proteruus

Abſtulit,

Abſtulit, ulterius nil habet ille mei.
Quæ tua nequitia eſt, non his contenta fuiſſet:
Dij melius, ſimilis non fuit ille tui.
Reddidit intactam, minuitq; modeſtia crimen,
Et iuuenem facti pœnituiſſe patet.
Theſea pœnituit: Paris ut ſuccederet illi,
Ne quando nomen non ſit in ore meum.
Nec tamen iraſcor, quis enim ſuccenſet amanti? Incipit condeſcendere.
Si modò quem præfers non ſimulatur amor.
Hoc quoq; enim dubito: non quòd fiducia deſit,
Aut mea ſit facies non bene nota mihi:
Sed quia credulitas damno ſolet eſſe puellis,
Verbaq; dicuntur ueſtra carere fide.
At peccant aliæ, matronaq; rara pudica eſt,
Quis prohibet raris nomen ineſſe meum?
Nam mea quòd uiſa eſt tibi mater idonea, cuius
Exemplo flecti me quoq; poſſe putes:
Matris in admiſſo falſa ſub imagine luſæ
Error ineſt: pluma tectus adulter erat.
Nil ego, ſi peccem, poſſum neſciſſe: nec ullus
Error, qui facti crimen obumbret, erit.
*Illa bene errauit, uitiumq; autore*redemit:* *aliàs, leuauit.
Felix in culpa quo Ioue dicar ego?
Et genus, & proauos, & regia nomina iactas,
Clara domus ſatis hæc nobilitate ſua eſt.
Iuppiter ut ſoceri proauus taceatur, & omne Sui generis commendatio.
Tantalidæ Pelopis, Tyndareiq; genus:
Dat mihi Leda Iouem, cygno decepta, parentem,
Quæ falſam gremio credula fouit auem.
I nunc, & Phrygiæ claræ primordia gentis, Paridis iactatiam contemnit.
Cumq; ſuo Priamo Laomedonta refer.

Quos ego ſuſpicio: ſed, qui tibi gloria magna eſt

Quintus à Ioue Priamus: nã Iupi. Dardanum, Dar. Erychthonium, Erych. Troem, Tros Laomedon ta Priami patrem genuit.

Quintus, is à noſtro ſanguine primus erit.
Sceptra tuæ quamuis rear eſſe potentia Troiæ,
Non tamen hæc illis eſſe minora puto.
Si iam diuitijs locus hic, numeroq; uirorum
Vincitur, at certè barbara terra tua eſt.

Per recriminatione refellit Troianum imperium.

Munera tanta quidem promittit epiſtola diues,
Vt poßint ipſas illa mouere Deas.
Sed ſi iam uellem fines tranſire pudoris,
Tu maior culpæ cauſa futurus eras:
Aut ego perpetuò famam ſine labe tenebo,
Aut ego te potius, quàm tua dona ſequar.
Vtq; ea non ſperno, ſic acceptißima ſemper
Munera ſunt, autor quæ pretioſa facit.
Plus multo eſt, quòd amas, quòd ſum tibi cauſa laboris,
Quòd tam per longas ſpes tua uenit aquas.

Amoris ſigna receſſet, ut à cauſa arguat ſe allici poſſe ad amandum.

Illa quoq; , appoſita quæ nunc facis improbe menſa,
Quamuis experiar dißimulare, noto.
Tu modò me ſpectas oculis laſciue proteruis,
Quos uix inſtantes lumina noſtra ferunt.

Ouid. in de Arte. Fac primus capias illi⁹ tacta labellis Pocula, quaq; bibit parte puella, bibas.

Et modò ſuſpiras, modò pocula proxima nobis
Sumis, quaq; bibi, tu quoq; parte bibis.
Ah quoties digitis, quoties ego tecta notaui
Signa ſupercilio penè loquente dari.
Et ſæpe extimui, ne uir meus illa uideret,
Non ſatis occultis erubuiq; genis.

Romę ꝑcioſiores mẽſę rotũdę fuerũt ex citro arbore nobiliſsima in Mauritania apud Atlantẽ montem ſola naſcente.

Sæpe uel exiguo, uel longo murmure dixi,
Nil pudet hunc: nec uox hæc mea falſa fuit.
Orbe quoq; in menſæ legi ſub nomine noſtro,
Quod deducta mero littera fecit, AMO.
Credere me tamen hæc oculo renuente negaui:

Hei

Hei mihi, iam didici ſic quoq; poſſe loqui.
His ego blanditijs, ſi peccatura fuiſſem,
Flecterer, his poterant pectora noſtra capi.
Eſt quoq; (confiteor) facies tibi rara, poteſtq;
Velle ſub amplexus ire puella tuos.
Altera ſed potius felix ſine crimine fiat,
Quàm cadat externo noſter amore pudor.
Diſce meo exemplo formoſis poſſe carere,
Eſt uirtus placidis abſtinuiſſe bonis. Ire enim contra appetitum fortitudo eſt.
Quàm multos credis iuuenes optare, quod optas?
Qui ſapiunt, oculos an Paris unus habes?
Non tu plus cernis, ſed plus temerarius audes,
Nec tibi plus cordis, ſed minus oris ineſt. Oris, id eſt, uerecundiæ, cuius os teſtis eſt.
Tunc ego te uellem celeri ueniſſe carina,
Cùm mea uirginitas mille petita procis.
Si te uidiſſem, primus de mille fuiſſes,
Iudicio ueniam uir dabit ipſe meo.
Ad poſſeſſa uenis, præreptaq; gaudia ſeruas:
Spes tua lenta fuit: quod petis, alter habet.
Vt tamen optarem fieri tua Troica coniux,
Inuitam ſic me non Menelaus habet.
Deſine molle precor uerbis conuellere pectus, Quoniã uariũ & mutabile ſemper fœmina.
Ne'ue mihi, quam te dicis amare, noce.
Sed ſine, quam tribuit ſortem fortuna, tueri;
Nec ſpolium noſtri turpe pudoris habe.
At Venus hoc pacta eſt, & in altæ uallibus Idæ
Tres tibi ſe nudas exhibuere Deæ:
Vnaq; cum regnum, belli daret altera laudem,
Tyndaridis coniux, tertia dixit, eris.
Credere uix equidem cœleſtia numina poſſum
Arbitrio formam ſuppoſuiſſe tuo.

Vtq; ſit

Vtq; ſit hoc uerum, certè pars altera ficta eſt,
Iudicij pretium qua data dicar ego.
Non eſt tanta mei fiducia corporis, ut me
Maxima, teſte Dea, dona fuiſſe putem.
Contenta eſt oculis hominum mea forma probari:
Laudatrix Venus eſt inſidioſa mihi.
Sed nihil infirmo, faueo quoq; laudibus iſtis,
Nam mea uox quare, quod cupit eſſe, neget?
Nec tu ſuccenſe nimium mihi creditus ægre,
Tarda ſolet magnis rebus ineſſe fides.

Hac diuiſiõe quicquid inſinuauerit, detegit.

Prima mea eſt igitur Veneri placuiſſe uoluptas,
Proxima, me uiſam præmia ſumma tibi:
Nec te Palladios, nec te Iunonis honores
Auditis Helenes præpoſuiſſe bonis.
Ergo ego ſum uirtus, ego ſum tibi nobile regnum,
Ferrea ſim, ſi non hoc ego pectus amem.
Ferrea (crede mihi) non ſum, ſed amare recuſo
Illum, quem fieri uix puto poſſe meum.
Quid bibulum curuo proſcindere littus aratro,

A` nouitate difficultatem affert.

Spemq; ſequi coner, quam locus ipſe negat?
Sum rudis ad Veneris furtum, nullaq; fidelem
(Dij mihi ſunt teſtes) luſimus arte uirum.
Nunc quoq;, quòd tacito mando mea uerba libello,
Fungitur officio littera noſtra nouo.

In amorem adducta rei facilitatẽ exoptat.

Felices quibus uſus adeſt, ego neſcia rerum
Difficilem culpæ ſuſpicor eſſe uiam.

A` ſiniſtro rumore timor.

Ipſe malo metus eſt, iam nunc confundor, & omnes
In noſtris oculos uultibus eſſe reor.
Nec reor hoc falsò: ſenſi mala murmura uulgi,
Et quaſdam uoces rettulit Aethra mihi.
At tu diſsimula, niſi tu deſiſtere mauis:

Sed cur deſiſtas? diſſimulare licet.
Lude, ſed occulte: maior, non maxima nobis
Eſt data libertas, quòd Menelaus abeſt.
Ille quidem procul eſt, ita re cogente, profectus,
Magna fuit ſubitæ, iuſtaq; cauſa uiæ.
At mihi ſic uiſum eſt: ego, cum dubitaret an iret,
Quàm primùm, dixi, fac rediturus eas.
Omine lætatus dedit oſcula, resq;, domusq;,
Et tibi ſit curæ Troicus hoſpes, ait.
Vix tenui riſum, quem dum compeſcere luctor,
Nil illi potui dicere præter, erit.
Vela quidem uentis Creten dedit ille ſecundis,
Sed tu non ideo cuncta licere puta.
Sic meus hinc uir abeſt, ut me cuſtodiat abſens:
An neſcis longas regibus eſſe manus?
Fama quoq; eſt oneri, nam quò conſtantius ore
Laudamur ueſtro, iuſtius ille timet.
Quæ iuuat, ut nunc eſt, eadem mihi gloria damno eſt,
Et melius famæ uerba dediſſe fuit.
Nec quòd abeſt, hic me tecum mirare relictam:
Moribus & uitæ credidit ille meæ.
De facie metuit, uitæ confidit, & illum
Securum probitas, forma timere facit.
Tempora ne pereant ultro data præcipis, utq;
Simplicis utamur commoditate uiri.
Et libet, & timeo, nec adhuc exacta uoluntas,
Et ſatis in dubio pectora noſtra labant.
Et uir abeſt nobis, & tu ſine coniuge dormis,
Inq; uicem tua me, te mea forma capit.
Et longæ noctes, & iam ſermone coimus,
Et tu (me miſeram) blandus, & una domus.

Aptiꝰ extulit, q̄d animi haberet. Menelai diſceſsū à neceſsitate tuetur, quem Paris ſimplicitate dam nauerat.

Suaſionē cōcedit factū differendo.

i *Et peream,*

Ad culpę recordatione ſuſpirat.

Et peream,ſi non inuitent omnia culpam,
Neſcio quo tardor ſed tamen ipſa metu.
Quod male perſuades,utinam bene cogere poſſes:
Sic mea ruſticitas excutienda foret.
Vtilis interdum eſt ipſis iniuria paßis,
Sic certe felix ipſa coacta forem.

Anceps in Paridis fide adhuc amori repugnat.

Dum nouus eſt,cœpto potius pugnemus amori:
Flamma recens parua ſparſa reſedit aqua.
Certus in hoſpitibus non eſt amor: errat,ut ipſi:
Cumq; nihil ſperes firmius eſſe,fugit.

Probatio à ſimili

Hypſiphile teſtis,teſtis Minoïa uirgo,
In non exhibitis utraq; iuncta toris.
Tu quoq; dilectam multos infide per annos
Diceris Oenonen deſeruiſſe tuam.
Nec tamen ipſe negas,& nobis omnia de te
Quærere(ſi neſcis)maxima cura fuit.

Inconſtantiã à neceſsitate arguit.

Adde quòd ut cupias conſtans in amore manere,
Non potes,expediunt iam tua uela Phryges.
Dum loqueris mecum,dum nox ſperata paratur,
Qui ferat in patriam iam tibi uentus erit.
Curſibus in medijs nouitatis plena relinques
Gaudia:cum uentis noſter abibit amor.
An ſequar,ut ſuades,laudataq; Pergama uiſam?
Pronurus & magni Laomedontis ero?

Rem à fama improbat

Non ita contemno uolucris præconia famæ,
Vt probris terras impleat illa meis.
Quid de me poterit Sparte?quid Achaïa tota?
Quid gentes Aſiæ?quid tua Troia loqui?
Quid Priamus de me?Priami quid ſentiet uxor?
Totq; tui fratres,Dardaniæq; nurus?

Verißimum argumentum.

Tu quoq; qui poteris fore me ſperare fidelem?

Et non

Et non exemplis anxius eſſe tuis?
Quicunq; Iliacos intrauerit aduena portus,
Is tibi ſolliciti cauſa timoris erit.
Ipſe mihi, quoties iratus, adultera, dices,
Oblitus noſtro crimen ineſſe tuum?
Delicti fies idem deprehenſor, & autor:
Terra precor uultus obruat antè meos.
At fruar Iliacis opibus, cultuq; beato,
Donaq; promiſſis uberiora feram.
Purpura nempe mihi, pretioſaq; texta dabuntur,
Congeſtoq; auri pondere diues ero.
Da ueniam faſſæ, non ſunt tua munera tanti,
Neſcio quo tellus me tenet iſta modo.
Quis mihi, ſi lædar, Phrygijs ſuccurret in oris?
Vnde petam fratres? unde parentis opem?
Omnia Medeæ fallax promiſit Iaſon,
Pulſa eſt Aeſonia non minus illa domo.
Non erat Aeëtes ad quem deſpecta ueniret,
Non Ipſæa parens, Chalciopeq; ſoror.
Tale nihil timeo: ſed nec Medea timebat:
Fallitur augurio ſpes bona ſæpe ſuo.
Omnibus inuenies, quæ nunc iactantur in alto,
Nauibus, à portu lene fuiſſe fretum.
Fax quoq; me terret, quam ſe peperiſſe cruentam
Ante diem partus eſt tua uiſa parens.
Et uatum timeo monitus, quos igne Pelaſgo
Ilion arſurum præmonuiſſe ferunt.
Vtq; fauet Cytherea tibi, quia uicit, habetq;
Parta per arbitrium bina trophæa tuum:
Sic illas uereor, quæ (ſi tua gloria uera eſt)
Iudice te cauſam non tenuere Deæ.

Ouidius de Pōto: Neſcio qua natale ſolum dulcedine cunctos Ducit, & immemores non ſinit eſſe ſui.

Exemplo auget incommoda.

Adagium.

Metaphoricè oſtēdit maximū amorē in odium poſſe uerti.

A' ſomniis & uaticiniis rapinam diſſuadet.

Iunonem & Palladem intelligit.

Nec dubito, quin, te ſi perſequar, arma parentur:
Ibit per gladios (hei mihi) noſter amor.
An fera Centauris indicere bella coëgit

Athrax, Strabone teſte, urbs Theſſaliæ, ex qua fuit Hippodamia Pyrithoi uxor, ꝓpter quã acre bellum motum eſt inter Centauros & Lapithas.

Athracis Hæmonios Hippodamia uiros?
Tu fore tam lentum iuſta Menelaon in ira,
Et geminos fratres Tyndareumq́; putas?
Quòd bene te iactes, & fortia facta loquaris,*
À uerbis facies diſsidet iſta tuis.*
Apta magis Veneri, quàm ſunt tua corpora Marti:
Bella gerant fortes, tu Pari ſemper ama.

**aliàs recenſes*
**aliàs, decidet*

Hectora quem laudas, pro te pugnare iubeto:
Militia eſt operis altera digna tui.
His ego ſi ſaperem, pauloq́; audacior eſſem,
Vterer: utetur ſi qua puella ſapit.

Plus ſpei, quàm timoris Paridi relinquit.

Aut ego depoſito faciam fortaſſe pudore,
Et dabo conuinctas tempore uicta manus.
Quòd petis, ut furtim præſentes iſta loquamur,
Scimus quid captes, colloquiumq́; uoces.

Pulcherrima metaphora.

Sed nimiũ properas, & adhuc tua meſsis in herba eſt:
Hæc mora ſit uoto forſan amica tuo.
Hactenus arcanum furtiuæ conſcia mentis
Littera iam laſſo pollice ſiſtat opus.
Cætera per ſocias Clymenen, Aethramq́; loquamur,
Quæ mihi ſunt comites, conſiliumq́; duæ.

IN XVII. EPISTOLAM

ARGVMENTVM

Helleſpõtiacũ mare ſeptẽ tantũ ſtadijs, teſte Plinio, Europã ab Aſia diuidẽs: Seſtõ in Europa, Herus patriã: & Abydõ in Aſia, ex qua fuit Leãder, aduerſas urbes habet. Cũ autẽ Leander Abydenus Seſtiã puellã Hero miſerè deperiret, per Helleſpontũ noctu ad eã natare cõſueuerat. Sed maris tempeſtate interclusus iã præteritis ſeptem diebus, ad amicã Hero, per audacẽ nautã, ea tẽpeſtate Seſton nauigantem, hanc epiſtolam miſit:

miſit: in qua primũ amorẽ ſuũ firmum & ſtabilem eſſe oſtendit. Deinde queritur quòd natandi facultas, ob feruentiſsimũ maris æſtũ, ei ſit ablata. Demum uerò pollicetur ſe breui iturũ, & quãuis mare nõ fuerit tranquillũ, ſe tamẽ periculis potius cõmiſſurũ, quàm illius iucũdiſsimo cõſpectu, atque colloquio cariturũ. Vnde de eo ſic cecinit Martialis:

Cum peteret dulces audax Leander amores,
Et feſſus tumidis iam premeretur aquis:
Sic miſer inſtantes effatus dicitur undas:
Parcite dum propero, mergite dum redeo.

LEANDER HERONI.

Mittit Abydenus, quam mallet ferre, ſalutem,
Si cadat unda maris, Seſta puella tibi.* *aliàs ira.
Si mihi Dij faciles, & ſunt in amore ſecundi, A dubitatione pathos.
Inuitis oculis hæc mea uerba leges.
Sed non ſunt faciles, nam cur mea uota morantur?
Currere me nota non patiuntur aqua.
Ipſa uides cœlum pice nigrius, & freta uentis
Turbida, perq; cauas uix adeunda rates. Synecdoche.
Vnus (& hic audax) à quo tibi littera noſtra
Redditur, à portu nauita mouit iter.
Aſcenſurus eram, niſi quòd dum uincula proræ
Solueret, in ſpeculis omnis Abydos erat.
Non poteram celare meos (uelut antè) parentes,
Quemq; tegi uolumus, non latuiſſet amor.
Protinus hæc ſcribens, felix i littera, dixi, Sermocinatio hęc cum re inanimata ad mouendũ aptiſsima eſt, teſte Fabio.
Iam tibi formoſam porriget illa manum.
Forſitan admotis etiam tangêre labellis,
Rumpere dum niueo uincula dente uolet.
Talibus exiguo dictis mihi murmure uerbis,
Cætera cum charta dextra locuta mea eſt:
Ah quanto mallem, quàm ſcriberet illa, nataret,
Meq; per aſſuetas ſedula ferret aquas.
Aptior illa quidem placido dare uerbera ponto,

Eſt tamen & ſenſus apta miniſtra mei.

Appoſitio pathos continens.

Septima nox agitur(ſpatium mihi longius anno)
Sollicitum raucis quòd more feruet aquis.
His ego ſi uidi mulcentem pectora ſomnum

Dura amantis imprecatio.

Noctibus,inſani ſit mora longa freti.
Rupe ſedens aliqua ſpecto tua littora triſtis,
Et quò non poſſum corpore,mente feror.

Solebat Hero facē ardentem in ſumma turri erigere, ut ad illam Leander natationem dirigeret.

Lumina quinetiam ſumma uigilantia turre
Aut uidet,aut acies noſtra uidere putat.
Ter mihi depoſita eſt in ſicca ueſtis arena,
Ter graue tentaui carpere nudus iter:
Obſtitit incœptis timidum iuuenilibus æquor,
Merſit & aduerſis ora natantis aquis.
At tu de rapidis immanſuetiſsime uentis,

Ad Boream apoſtrophat.

* aliàs, nec in:

Quid mecum certa prælia mente geris?
In me(ſi neſcis Borea)* non æquora,ſæuis:
Quid faceres, eſſet ni tibi notus amor?
Tam gelidus cùm ſis,non te tamen improbe quondam

Orithyas Actæa à Borea amata fuit,& rapta.

Ignibus Actæis incaluiſſe negas.
Gaudia rapturo ſi quis tibi claudere uellet
Aërios aditus,quo paterere modo?
Parce precor,facilemq́; moue moderantius auram,

Aeolus filius Iouis & Egeſtę filię Hippotis Troiani, à quo dicitur Hippotades.

Imperet Hippotades ſic tibi triſte nihil.
Vana peto,precibusq́; meis obmurmurat ipſe,
Quasq́; quatit,nulla parte coërcet aquas.

Dædalus Minois irā fugiēs alas ſibi & filio coaptauit:ſed filius Icarus decidit in mare,quod ab eo Icarium uocatū eſt.

Nunc daret audaces utinam mihi Dædalus alas,
Icarium quamuis hoc prope littus adeſt.
Quicquid erit,patiar,liceat modò corpus in auras
Tollere,quod dubia ſæpe pependit aqua.
Interea dum cuncta negant uentiq́;,fretumq́;,
Mente agito furti tempora prima mei.

Nox erat incipiens (nanq; eſt meminiſſe uoluptas)
Cùm foribus patrijs egrediebar amans.
Nec mora, depoſito pariter cum ueſte timore,
Iactabam liquido brachia lenta mari.
Luna mihi tremulum lumen præbebat eunti,
Vt comes in noſtras officioſa uias.
Hanc ego ſuſpiciens, faueas, ô candida, dixi,
Et ſubeant animo Lathmia ſaxa tuo.
Non ſinit Endymion te pectoris eſſe ſeueri,
Flecte precor uultus ad mea furta tuos.
Tu dea mortalem cœlo delapſa petebas,
(Vera loqui liceat) quam ſequor, ipſa Dea eſt.
Neu referam mores cœleſti pectore dignos,
Forma niſi in ueras non cadit illa Deas.
A` Veneris facie non eſt prior ulla, tuaq;,
Ne'ue meis credas uocibus, ipſa uide.
Quantò cum radijs fulges argentea puris,
Concedunt flammis ſydera cuncta tuis:
Tantò formoſis formoſior omnibus illa eſt:
Si dubitas, cæcum Cynthia lumen habes.
Hæc ego, uel certè non his diuerſa locutus,
Per mihi cedentes noctæ ferebar aquas:
Vnda repercuſſæ radiabat imagine lunæ,
Et nitor in tacita nocte diurnus erat:
Nullaq; uox unquam noſtras ueniebat ad aures,
Præter dimotæ corpore murmur aquæ.
Alcyones ſoles memores Ceycis amati
Neſcio quid uiſæ ſunt mihi dulce queri.
Iamq; fatigatis humero ab utroq; lacertis,
Fortiter in ſummas erigor altus aquas.
Vt procul aſpexi lumen, meus ignis in illo eſt,

Tẽpus cõmemorat in quo primũ Hero potitus eſt.

Endymionẽ paſtorem Luna adamauit, quẽ ut eũ dormiẽtẽ poſſet deoſculari, in Lathmo monte Cariæ ſopiuit: quod ideò fictũ, quia aſsiduis meditationibus primus rationem curſus Lunæ deprehendit, ut ait Fulgentius.

Alludit ad fabulã Alcyones, quę uiſo cadauere Ceycis mariti in littus eiecto, ſe in mare ꝑcipitauit: ſed iuſſu Amphytrites ambo in Alcyões aues ſũt cõuerſi, quę trãquillitatẽ nautis ꝓmittunt, & præcipuè cum nidificant.

* aliàs,numen. *Illa meum,dixi,littora* lumen habent.*
Et ſubitò laßis uires rediere lacertis,
Viſaq; quàm fuerat mollior unda mihi.
Frigora ne poßim gelidi ſentire profundi,
Qui calet in cupido pectore præſtat amor.
Quò magis accedo,propioraq; littora fiunt,
Quoq; minus reſtat,plus libet ire mihi.
Cum uerò poſſum cerni quoq;,protinus addis
Spectatrix animos,ut ualeamq; facis.
Tunc etiam nando dominæ placuiſſe laboro,
Atq; oculis iacto brachia noſtra tuis.
Te tua uix prohibet nutrix deſcendere in altum,
* aliàs,etenim. *Hoc* quoq; enim uidi,nec mihi uerba dabas.*
Nec tamen effecit,quamuis retinebat euntem,
Ne fieret prima pes tuus udus aqua.
Excipis amplexu,feliciaq; oſcula iungis,
Oſcula Dijs magnis trans mare digna peti.
Deq; tuis demptos humeris mihi tradis amictus,
Et madidam ſiccas æquoris imbre comam.
Cætera nox,& nos,& turris conſcia nouit,
Quodq; mihi monſtrat per uada lumen iter.
Non magis illius numerari gaudia noctis,
* aliàs,unda. *Helleſpontiaci quàm maris* alga poteſt:*
Helleſpōtiacū mare dictū eſt ab Helle Phryxi ſorore illhic ſubmerſa. *Quò breuius ſpatium nobis ad furta dabatur,*
Hòc magis eſt cautum,ne foret illud iners.
Iamq; fugatura Tithoni coniuge noctem,
Præuius Auroræ Lucifer ortus erat.
Oſcula congerimus properata ſine ordine raptim,
Et querimur paruas noctibus eſſe moras.
* al.cunctatus. *Atq; ita* contatus monitu nutricis amaro,*
Frigida deſerta littora turre peto.

Digredimur

Digredimur flentes,repetoq́; ego uirginis æquor,
Reſpiciens dominam dum licet uſq; meam.
Si qua fides uero eſt,ueniens huc eſſe natator,
Cum redeo,uideor naufragus eſſe mihi.
Hoc quoq; ſi credis,ad te uia prona uidetur,
A` te cum redeo cliuus inertis aquæ.
Inuitus patriam repeto,quis credere poſſet?
Inuitus certe nunc moror urbe mea.
Hei mihi cur animis iuncti ſecernimur undis?
Vnaq́; mens,tellus non habet una duos?
Vel tua me Seſtos,uel te mea ſumat Abydos,
Tam tua terra mihi,quàm tibi noſtra placet.
Cur ego confundor,quoties confunditur æquor?
Cur mihi cauſa leuis uentus obeſſe poteſt?
Iam noſtros curui norunt Delphines amores,
Ignotum nec me piſcibus eſſe reor.
Iam patet attritus ſolitarum limes aquarum,
Non aliter multa quàm uia preſſa rota.
Quod mihi non eſſet,niſi ſic iterare querebar,
At nunc per uentos hoc quoq; deeſſe queror.
Fluctibus immodicis Athamantidos æquora canent,
Vixq́; manet portu tuta carina ſuo.
Hoc mare,cum primum de uirgine nomina merſa,
Quæ tenet,eſt nactum,tale fuiſſe puto.
Eſt ſatis amiſſa locus hic infamis ab Helle,
Vtq́; mihi parcat,crimine nomen habet.
Inuideo Phryxo,quem per freta triſtia tutum
Aurea lanigero uellere uexit ouis.
Nec tamen officium pecoris,nauisq́; requiro,
Dummodo,quas findam corpore,dentur aquæ.
Arte egeo nulla,detur modò copia nandi,

Alludit ad fabulā Helles puellę.

Cliuus,id eſt,aſcē ſus ſeu monticulus: & eſt metaphora ab aurigis.

Hyperbole.

Deeſſe diſſyllabū.

Auget querelam alienæ fortunæ memoria.

Phryxus Helles frater.

Elice urſa maior, Arctos uerò minor, quã Tyrij obſeruãt, ſicut Græci Elicẽ: ſunt aũt in noſtro polo. Andromede Perſei uxor in ſydera trãslata, ſicut corona Ariadnes, in qua una præfulget ſtella.

*aliàs numen.

Idem nauigium, nauita, uector ero.
Nec ſequar aut Elicen, *aut(qua* Tyrus *utitur)* Arctō,
Publica non curat ſydera noſter amor.
Andromeden alius ſpectat, claramq́; coronam,
Quæq́; micat gelido Parrhaſis *urſa polo.*
At mihi quod Perſeus, *& cum* Ioue Liber *amarunt,*
Indicium dubiæ non placet eſſe uiæ.
Eſt aliud lumen multo mihi certius iſtis,*
Non erit in tenebris quo duce noſter amor.
Hoc ego dum ſpectem, Colchos, *atq; ultima ponti,*
Quaq́; uiam fecit Theſſala *puppis, eam.*

Palęmō Deus marinus, q etiã Melicerta dictus eſt. Glaucus marinus Deus ex piſcatore gramine guſtato in Deũ cõuerſus.

Et iuuenem poßim ſuperare Palæmona *nando,*
Miraq́; quem ſubitò reddidit herba Deum.
Sæpe per aßiduos languent mea brachia motus,
Vixq́; per immenſas feſſa trahuntur aquas.
His ego cum dixi pretium non uile laboris,
Iam dominæ nobis colla tenenda dabo.
Protinus illa ualent, atq; ad ſua præmia tendunt,
Vt celer Eleo *carcere miſſus equus.*

Elis oppidum in Acarnania in cãpis Eleis, ubi Ioui ludi Olympiaci quinquẽnales uarijs certaminibꝰ, ſed equorũ curſu pcelebres fiebãt.

Ipſe meos igitur ſeruo, quibus uror amores,
Teq́; magis cœlo digna puella ſequor.
Digna quidem cœlo, ſed adhuc tellure moraris,
Aut dic ad ſuperos hinc mihi quà ſit iter.
Hinc eſt quòd rarò miſero contingis amanti,
Cumq́; mea fiunt turbida mente freta.
Quid mihi, quòd lato non ſeparor æquore, prodeſt?
Non minus hæc nobis tam breuis obſtat aqua.
Num malim(dubito)toto procul orbe remotus
Cum domina longe ſpem quoq; habere meam.
Quò propius nunc eſt, flamma propiore caleſco,
Et res non ſemper, ſpes mihi ſemper adeſt.

Pen è

Penè manu quod amo, tanta eſt uicinia, tango:
  Sæpe ſed heu lacrymas hoc mihi penè mouet.
Velle quid eſt aliud fugientia prendere poma?
  Spemq́; ſuo refugi fluminis ore ſequi?

A' Tantali ſimilitudine auget difficultatem.

Ergo ego te nunquam, niſi cùm uolet unda, tenebo?
  Et me felicem nulla uidebit hyems?
Cumq́; minus firmum nil ſit, quàm uentus & unda:
  In uentis, & aqua ſpes mea ſemper erit?
Aeſtus adhuc tamen eſt: quid cùm mihi læſerit æquor,
  Pleias, & Arctophylax, Oleniumq́; pecus?

Pleiades ortu, & occaſu tẽpeſtates faciũt: ſunt autẽ ſtellæ quæ Taurũ perficiunt præter caput, Græcè πλειάδες Latinè Vergiliæ. Arctophylax ſtella tẽpeſtuoſa, quę & Bootes dicit, Latinè Bubulcus, eò quòd more bubulci plauſtrum ſequatur.

Aut ego non noui quàm ſim temerarius: aut me
  In freta non cautus tunc quoq; mittet amor.
Ne'ue putes id me, quod abeſt, promittere tempus,
  Pignora polliciti non tibi tarda dabo.
Sit tumidum paucis etiam nunc noctibus æquor,
  Ire per inuitas experiemur aquas.
Aut mihi continget felix audacia ſaluo,
  Aut mors ſolliciti finis amoris erit.
Optabo tamen ut partes expellar in illas,
  Et teneant portus naufraga membra tuos.

Vaticinat de ſeipſo, natando enim ſubmerſus eſt.

Flebis enim, tactuq́; meum dignabere corpus,
  Et mortis, dices, huic ego cauſa fui.
Scilicet interitus offenderis omine noſtri,
  Litteraq́; inuiſa eſt hac mea parte tibi.
Deſine parte queri, ſed & ut mare finiat iram,
  Accedant quæſo fac tua uota meis.
Pace breui nobis opus eſt, transferor iſthuc:
  Cùm tua contigero littora, perſtet hyems.
Iſthic eſt aptum noſtræ nauale carinæ,
  Et melius nullà ſtat mea puppis aqua.

Metaphora.

Iſthic me claudat Boreas, ubi dulce morari eſt,

Tunc piger ad nandum, tunc ego cautus ero.
Nec faciam ſurdis conuicia fluctibus ulla,
Triſte nataturo nec querar eſſe fretum.
Ne pariter uenti teneant, teneriq; lacerti,
Per cauſas iſthic impediarq; duas.
Cùm patietur hyems, remis ego corporis utar:
Lumen in aſpectu tu modò ſemper habe.
Interea pro me pernoctet epiſtola tecum:
Quam precor ut minima perſequar ipſe mora.

IN XVIII. EPISTOLAM

ARGVMENTVM.

Non ſatis conſtat cuius ſit hæc epiſtola cum præcedente, duabuſque ſequentibus. Nam nec quæ legitur Leandri ad Heronem, nec quæ Herus ad Leandrum, nec quę Acontíj ad Cydippen, nec quæ Cydippes ad Acontium ab Ouidio unquam ſcriptas fuiſſe, aut à Sabino, ipſemet comprobat in ſecundo Elegiarum, ſic ſcribens ad Marcum:

Et quod Penelopes uerbis reddatur Vlyſsi
Scribimus, & lacrymas Phylli relicta tuas.
Quod Paris, & Machareus, & quod male gratus Iaſon,
Hippolytique parens, Hippolytuſque legant.
Quodque tenens ſtrictum Dido miſerabilis enſem
Dictat, & Aoniæ Lesbis amica lyræ. &c.

Reliqua ſtudioſis illhic legēda relinquimus: ſatis eſt admonuiſſe, Hero accepta Leādri epiſtola reſpondet, id agens, ut ſe ardēter redamare ſignificet, & ad mutuos amplexus amatōrem aduocet. Deſidiam uerò interdū accuſat, ut oſtendat, quàm ſyncero & cōtinuo amore ſemper amet. Aliquando in mare inuehitur. Nonnunquam timet ne ob aliam fuerit deſtituta. Verum ſtatim amoris ſuſpicionem in amātium conſuetudinē, qui omnia timent, trāsferendo, coniecturā imminuit. Demum ſuadet, ut non niſi tranquillo freto ſe committat.

HERO LEANDRO.

Deſideriū auget à tēporis momēto. Se maiorem pati cruciatum à ſexu arguit. Ratione phyſicali probat intentum.

QVam mihi miſiſti uerbis Leandre ſalutem,
Vt poſsim miſſam rebus habere, ueni.
Longa mora eſt nobis omnis, quæ gaudia differt;
Da ueniam faſſæ, non patienter amo.
Vrimur igne pari, ſed ſum tibi uiribus impar:

Fortius

Fortius ingenium ſuſpicor eſſe uiris.
Vt corpus teneris, ſic mens infirma, puellis:
Deficiam, parui temporis adde moram.
Vos modò uenando, modò rus geniale colendo, A' ſtudiorũ uarie tate confirmatio.
Ponitis in uaria tempora longa mora.
Aut fora uos retinent, aut unctæ dona paleſtræ,
Flectitis aut fræno colla fugacis equi.
Nunc uolucrem laqueo, nunc piſcem ducitis hamo,
Diluitur poſito ſerior hora mero.*
His mihi ſubmotis, uel ſi minus acriter urar,* *aliàs, ſemotis.
Quid faciam? ſupereſt preter amare nihil.
Quod ſupereſt facio, teq́; ô mea ſola uoluptas,
Plus quoq;, quàm credi quod mihi poßit, amo.
Aut ego cum chara de te nutrice ſuſurro,
Quæq; tuum miror cauſa moretur iter.
Aut mare proſpiciens odioſo concita uento,
Corripio uerbis æquora ſæpe tuis.
Aut ubi ſæuitiam paulùm grauis unda remiſit,* *aliàs, ſæuitiæ.
Poſſe quidem, ſed te nolle, uenire, queror.
Dumq́; queror, lacrymæ per amantia lumina manant,
Pollice quas tremulo conſcia ſiccat anus.
Sæpe tui ſpecto ſi ſint in littore paſſus,
Impoſitas tanquam ſeruet arena notas.
Vtq́; rogem de te, & ſcribam tibi, ſi quis Abydo
Venerit, aut quæro ſi quis Abydon eat.
Quid referam quoties do ueſtibus oſcula, quas tu
Helleſpontiaca ponis iturus aqua?
Sic ubi lux acta eſt, & noctis amicior hora A' tempore. πάθος.
Exhibuit pulſa ſydera clara die,
Protinus in ſumma uigilantia lumina turre Facem accenſam ſubintelligit.
Ponimus: aſſuetæ ſigna, notamq́; uiæ,

Tortaq́;

Tortaq́; uerſato ducentes ſtamina fuſo,
Fœminea tardas fallimus arte moras.
Quid loquar intereà tam longo tempore quæris?
Nil,niſi Leandri nomen in ore meo eſt.
Ad nutricem apoſtrophat. Iam'ne putas exiſſe domo mea gaudia nutrix?
An uigilant omnes,& timet ille ſuos?
Iam'ne ſuas humeris illum deponere ueſtes,
Pingui Pallade,id eſt,oliua: cuius inuētrix fuit Pallas Tingere iam pingui Pallade membra putas?
Annuit illa*fere,non noſtra quòd oſcula curet,
*aliàs,fore. Sed mouet obrepens ſomnus anile caput.
Poſtq́; moræ minimum,iam certè nauigat,inquam,
Lentaq́; dimotis brachia iactat aquis.
Paucaq́; cum tacta perfeci ſtamina terra,
An medio poßis quærimus eſſe freto.
Et modò proſpicimus,timida modò uoce precamur,
Vt tibi det faciles utilis aura uias.
Auribus interdum uoces captamus,& omnem
Aduentus ſtrepitum credimus eſſe tui.
Sic ubi deceptæ pars eſt mihi maxima noctis
Acta,ſubit furtim lumina feſſa ſopor.
Forſitan inuitus mecum tamen improbe dormis,
Et quamuis non uis ipſe uenire,uenis.
Nam modò te uideor propè iam ſpectare natantem,
Brachia nunc humeris humida ferre meis.
Nunc dare quæ ſoleo madidis uelamina membris,
Pectora nunc iuncto noſtra fouere ſinu.
Nā inhoneſta exprimere puellam dedecet. Multaq́; prætereà lingua reticenda modeſta,
Quæ feciſſe iuuat,facta referre pudet.
Me miſeram,breuis eſt hæc,& non uera uoluptas,
Nam tu cum ſomno ſemper abire ſoles.
Firmius ô cupidi tandem coëamus amantes,

Nec

Nec careant uera gaudia noſtra fide.
Cur ego tot uiduas exegi frigida noctes?
Cur toties à me lente natator abes?
Eſt mare(confiteor)nondum tractabile nanti,
Nocte ſed heſterna lentior aura fuit.
Cur ea præterita eſt,cur non uentura timebas?
Tam bona cur perijt,nec tibi capta uia eſt?
Protinus ut ſimilis detur tibi copia curſus,
Hòc melior certe, quò prior illa fuit.
At citò mutata eſt iactati forma profundi,
Tempore,cum properas,ſæpe minore uenis.
Hic puto deprenſus nil quod quærereris haberes,
Meq; tibi amplexo nulla noceret hyems.
Certè ego tunc uentos audirem læta ſonantes,
Et nunquàm placidas eſſe precarer aquas.
Quid tamen euenit,cur ſis metuentior undæ?
Contemptumq; prius,nunc uereare fretum?
Nam memini,cùm te ſæuum ueniente minaxq;
Non minus,aut multò non minus, æquor erat.
Cum tibi clamabam,*ſic tu temerarius eſto,
Ne miſeræ uirtus ſit tua flenda mihi.
Vnde nouus timor hic,* quoq; illa audacia fugit?
Magnus ubi eſt ſpretis ille natator aquis,
Sis tamen hoc potius, quàm quod prius eſſe ſolebas,
Et facias placidum per mare tutus iter.
Dummodò ſis idem,dum ſic(ut ſcribis)amemur,
Flammaq; non fiat frigidus illa cinis.
Non ego tam uentos timeo mea uota morantes,
Quàm ſimilis uento ne tuus erret amor.
Et ne ſim tanti,ſuperentq; pericula cauſam,
Et uidear merces eſſe labore minor.

Peracta demonſtratione ad querelas redit.

Leandri uerba obiectat.

Pellicis ſuſpicionem ingerit.

*aliàs,non.

Virtus,id eſt animoſitas ſiue natandi audacia.

*aliàs, quo'ue.

Quicquid in occulta ſuſpicione erat,aperit.

Interdum metuo, patria ne lædar, & impar

*aliàs, toro.

Dicar Abydeno Seſta puella *uiro.
Ferre tamen poſſum patientius omnia, quàm ſi
Otia neſcio qua pellice captus agas.
In tua ſi ueniant alieni colla lacerti,
Sitq; nouus noſtri finis amoris amor:
Ah potius peream quàm crimine uulnerer iſto,
Fataq; ſint culpa noſtra priora tua.
Nec quia uenturi dederis mihi ſigna doloris,
Hæc loquor, aut fama ſollicitata noua.
Omnia ſed uereor (quis enim ſecurus amauit?)

A loci diſtãtia auget timorem.

Cogit & abſentes multa timere locus.
Felices illas, ſua quas præſentia noſſe
Crimina uera iuuat, falſa timere uetat.
Nos tamen uana mouet, quàm facta iniuria fallit,

Pares morſus, id eſt pares curas.

Incitat & morſus error uterq; pares.
O utinam uenias, aut hic uentus ue pater ue,
Cauſaq; ſit tantæ fœmina nulla moræ.
Quòd ſi quam ſciero, moriar (mihi crede) dolendo:

Suſpiciones purgat, in tempeſtatem cauſam deſidiæ referens.

Iandudum peccas, ſi mea fata petis.
Sed neq; peccabis, fruſtraq; ego terreor iſtis,
Quoq; minus uenias, inuida pugnat hyems.
Me miſeram, quanto planguntur littora fluctu,

*aliàs portum.

Et latet obſcura condita nube dies.

Nephales mater Helles, & maris nympha.

Forſitan ad *pontum mater pia uenerit Helles,
Merſaq; roratis nata fleatur aquis.

Ino cadmi filia ſe poſt priuignã Hellẽ in mare cum Palæmone filio præcipitauit.

Aut mare ab inuiſo priuigno nomine dictum,
Vexat in æquoream uerſa nouerca Deam.
Non fauet, ut nunc eſt, teneris locus iſte puellis,
Hac Helle perijt, hac ego lædor aqua.

Pulchre Neptunũ incuſat, quòd in

At tibi flammarum memori Neptune tuarum,

Nullus

Nullus erat uentis impediendus amor.
Sed neq; Amymone, nec laudatiſſima forma
Criminis eſt Tyro fabula uana tui.
Lucidaq́; Alcyone, Circeq́;, & Alymone nata,
Et nondum nexis angue Meduſa comis.
Flauaq́; Laodice, cœloq́; recepta Celeno,
Et quarum memini nomina lecta mihi.
Has certè, pluresq́; canunt, Neptune, Poëtæ,
Molle latus lateri conſeruiſſe tuo.
Cur igitur toties uires expertus amoris,
Aſſuetum nobis* turbine claudis iter?
Parce ferox, latoq́; mari tua prælia miſce:
Seducit terras hæc breuis unda duas.
Te decet aut magnas magnum iactare carinas,
Aut etiam totis claſſibus eſſe trucem.
Turpe Deo pelagi iuuenem terrere natantem,
Gloriaq́; eſt ſtagno quolibet iſta minor.
Nobilis ille quidem eſt, & clarus origine, ſed non
À tibi ſuſpecto duxit Vlyſſe genus.
Da ueniam, ſeruaq́; duos: natat ille, ſed iiſdem
Corpus Leandri ſpes mea pendet aquis.
Interea lumen (poſito nam ſcribimus illo)
*Perſtrepit, & nobis proſpera ſigna dedit.
Ecce merum nutrix fauſtos diſtillat in ignes,
Cras erimus plures, inquit, & ipſa bibit.
Effice nos plures euicta per æquora* lapſus,
Ò penitus toto corde recepte mihi.
In tua caſtra redi ſocij deſertor amoris,
Ponuntur* medio cur mea membra toro?
Quid timeas, non eſt: auſo Venus ipſa fauebit,
Sternet & æquoreas æquore nata uias.

amantes ſæuiat, qui tot amoribus olim arſerit. De Amymone Danai filia Nauplum Palamedis patrẽ genuit Neptunus, ſicut ex Tyro Salmonei filia Neleũ Neſtoris patrem. Alcyone una ex Pleiadibus Atlantis filia, ſicut Celeno. Iphi mediã intelligit Circes & Alymonis filiã. Laodice Priami filia.

*aliàs, turbide.

Ex querimonia ad demonſtrationem redit.

* al. Strepuit, ſeu, Stertuit.

*aliàs, uectus.

*aliàs, uiduo.

Ingenioſa inuentio exemplis corroborata.

Ire libet medias ipſi mihi ſæpe per undas,
Sed ſolet hoc maribus tutius eſſe fretum.
Nam cur hoc noctis Phryxo, Phryxiq́; ſorores,
Sola dedit uaſtis fœmina nomen aquis?
Forſitan ad reditum metuis ne robora deſint,
Aut nequeas gemini ferre laboris onus.
Aut nos diuerſi medium coëamus in æquor,
Obuiaq́; in ſummis oſcula demus aquis.
Atq; ita quiſq; ſuas iterum redeamus ad urbes:
Exiguum, ſed plus, quàm nihil, illud erit.
Vel pudor hic utinam, qui nos clàm cogit amare,
Vel timidus famæ cedere uellet amor.

Nã ut alibi Ouid. Non benè cõueniũt, nec in una ſede moranť Maieſtas & amor. Pagaſus mons Theſſaliæ. Medeam ſignificat à Phaſide Colchorum fluuio.

Nunc male res iunctæ, calor, & reuerentia pugnant,
Quid ſequar in dubio eſt: hæc decet, ille iuuat.
Vt ſemel intrauit Colchos Pagaſeus Iaſon,
Impoſitam celeri Phaſida puppe tulit.
Vt ſemel Idæus Lacedæmona uenit adulter,
Cum præda rediјt protinus ille ſua.
Tu quàm ſæpe petis quod amas, tam ſæpe relinquis,
Et quoties graue ſit puppibus ire, natas.
Sic tamen ô iuuenis tumidarum uictor aquarum,
Sic facito ſpernas, ut uereare fretum.

A' maiori.

Arte laboratæ merguntur in æquore puppes,
Tu tua plus remis brachia poſſe putas?
Quod cupis, hoc nautæ metuunt, Leandre, natare,
Exitus hic fractis puppibus eſſe ſolet.
Me miſeram, cupio non perſuadere, quod hortor,
Sisq́; precor monitis fortior ipſe meis.
Dummodo peruenias, excuſſaq́; ſæpe per undas
Iniјcias humeris brachia laſſa meis.

Submerſi Leandri præſagium.

Sed mihi cæruleas quoties obuerſor ad undas,

*Neſcio

**Neſcio quid pauidum frigore pectus habet.* * aliàs, Neſcio quod pauidũ pectora frig⁹ habẽt.
Nec minus heſternæ confundor imagine noctis,
Quamuis eſt ſacris illa piata meis.
Nanq; ſub aurora iam dormitante lucerna,
Tempore quo cerni ſomnia uera ſolent,
Stamina de digitis cecidere ſopore remiſsis,
Collaq; puluino noſtra ferenda dedi.
**Hac ego uentoſas nantem delphina per undas* * aliàs, Hic.
Cernere non dubia ſum mihi uiſa fide. Recte à Delphino p̄ſagit quoniã homini amicus eſt, teſte Plinio.
Quem poſtquàm bibulus iniecit fluctus arenis,
Vnda ſimul miſerum, uitaq; deſeruit.
Quicquid id eſt timeo, nec tu mea ſomnia ride,
Nec niſi tranquillo brachia crede mari.
Si tibi non parcis, dilectæ parce puellæ,
Quæ nunquam, niſi te ſoſpite, ſoſpes erit.
Spes tamen eſt fractis uicinæ pacis in undis,
Tu placidas tuto pectore finde uias.* *aliàs ſcinde.
Interea quoniam nanti freta peruia non ſunt,
Leniat inuiſas littera miſſa moras.

IN XIX. EPISTOLAM

ARGVMENTVM.

Profectus ad ſacrę Dianę Acõtius, quę in Delo Inſula maris Aegęi omniũ Cycladũ clariſsima ex frequenti uirginũ conuentu celebrabantur, in amorem [illegible] dippes puellæ nobilis excaluit. Sed cum illam ob generis imparitatem non auderet in ſuum amorem ſolicitare, nouam cõmentus fraudẽ in pulcherrimo pomo ſcripſit duos hoſce uerſus:
Iuro tibi ſane per myſtica ſacra Dianę,
Me tibi uenturam comitem, ſponſamque futuram.
Atque illud ad pedes puellæ proiecit, quæ fraudis inſcia cùm imprudens legeret, uiſa eſt ſe uxorem Acontio paciſci. Nam quæ ante Deos in templo Deliæ Dianæ dicerentur, rata eſſe debere lex erat. Cum autem paulò pòſt pater, huiuſce rei inſcius, illam alij deſponderet, ſubita febre correpta eſt. Quare hac epiſtola Acontius conatur perſuadere hunc morbum à Diana immiſſum eſſe, eò quòd non impleuerit, quæ

Dea præſente promiſerit. Ne uero dubitet iterum decipi, ab ea exorditur parte, qua maxime hæſitare poterat, Adducit deinde eum in odium, cui deſponſata fuerat, cùm dicat omnē ægritudinem accidere illius cauſa.

ACONTIVS CYDIPPE.

Alij hęc duo prima carmina non habent.

Accipe Cydippe deſpecti nomen Aconti
Illius, in pomo qui tibi uerba dedit.
Pone metum, nihil hîc iterum iurabis amanti,
Promiſſam ſatis eſt te ſemel eſſe mihi.

A pacto epiſtolā legi ſuadet.

Perlege, diſcedat ſic corpore languor ab iſto,
Qui meus eſt ulla parte dolente dolor.
Quid pudor ora ſubit? nam (ſicut in æde Dianæ)
Suſpicor ingenuas erubuiſſe genas.
Coniugium, pactamq; fidem, non crimina poſco:

Periphraſis de pomo.

Debitus ut coniux, non ut adulter amo.
Verba licet repetas, quæ demptus ab arbore fœtus
Pertulit ad caſtas me iaciente manus:

**alias, iurare.*

Inuenies illhic id te ſpondere quod opto,*
Nil tibi cum uerbis excidit illa fides.
Id metui, diuæ diffuſa eſt ira, decebat
Te potius uirgo, quàm meminiſſe Deam.
Nunc quoq; idem timeo, ſed idem tamen acrius illud
Aſſumpſit uires, auctaq; flamma mora eſt.
Quiq; fuit nunquàm paruus, uel tempore longo,
Ex ſpe, quam dederas tu mihi, creſcit amor.
Spem mihi tu dederas, meus hic tibi creditur ardor,
Non potes hoc factum teſte negare Dea.

*Hos duos uerſus alii nō habēt.

**Me tibi nupturam felix eat omen Aconti,*
Iuro, quam colimus, numina magna Deæ.
Adfuit, & præſens ut erat tua uerba notauit,
Et uiſa eſt mota dicta tuliſſe coma.
Deceptam dicas noſtra te fraude licebit,

Dum fraudis noſtræ cauſa feratur amor.
Fraus mea quid petijt,niſi quòd tibi iungerer uni?
Id me quod quereris conciliare poteſt.

Crimen à cauſa quam in amorē transfert, diluit.

Non ego natura,nec ſum tam callidus uſu,
Solertem tu me(crede)puella facis.
Te mihi compoſitis(ſi quid tamen egimus)arte
Adſtrinxit uerbis ingenioſus amor.
Dictatis ab eo feci ſponſalia uerbis,
Conſultoq; fui iuris amore uafer.
Sit fraus huic facto nomen,dicarq; doloſus,
Si tamen eſt,quod ames uelle tenere,dolus.
Et iterum ſcribo,mittoq; rogantia uerba,
Altera fraus hæc eſt,*quo'ue queraris,habes.

*aliàs, quodq́;

Si noceo,quòd amo,fateor ſine fine nocebo.
Teq; petam:caueas tu licet,ipſe petam.
Per gladios alij* placitas rapuere puellas,
Scripta mihi caute littera crimen erit?

*aliàs rigidas.
A` maiori.

Dij faciant,poſſim plures imponere nodos,
Vt tua ſit nulla libera parte fides.
Mille modi reſtant,cliuo ſudamus in uno,
Ardor inexpertum nil ſinit eſſe meus.

Metaphora ab auriga.

Sit dubium poſſis'ne capi,captabere certe,
Exitus in Dijs eſt,ſed capiere tamen.
Vt partem effugias,non omnia retia falles,
Quæ tibi,quàm credis,plura tetendit amor.
Si non proficient artes,ueniemus ad arma,
Inq; tui cupido rapta ferere ſinu.
Non ſum qui ſoleam Paridis reprendere factum,
Nec quenquam qui uir, poſſet ut eſſe,fuit.
Nos quoq;,ſed taceo,mors huius pœna rapinæ
Vt ſit,erit,quàm te non habuiſſe,minor.

Exemplo audaciā commendat. Occupatione uoluntatem uehementiorem efficit.

Oculus, ut ait Albertus Magnus, uerus eſt cordis nũtius: & in oculis animus inhabitat, ſuntque in his maxima amoris indicia, iuxta illud Propertianũ: Cynthia prima ſuis miſerum me cepit ocellis. Homerus argenteis pedibus Thetidẽ cõmẽdat, Statius uero niueis.

*aliàs, tibi par

Si eſſes tu formoſa minus, peterere modeſtè,
Audaces facie cogimur eſſe tua.
Tu facis hoc, oculiq; tui, quibus ignea cedunt
Sydera, qui flammæ cauſa fuere meæ.
Hoc faciunt flaui crines, & eburnea ceruix,
Quæq; precor uenient in mea colla manus.
Et decor & uultus ſine ruſticitate pudentes,
Et Thetidis qualeis uix reor eſſe pedes.
Cætera ſi poſſem laudare, beatior eſſem,
Nec dubito totum quin* tua pars ſit opus.
Hac ego compulſus, non eſt mirabile forma,
Si pignus uolui uocis habere tuæ.
Deniq; dum captam tu te cogare fateri,
Inſidijs eſto capta puella meis.
Inuidiam patiar, paſſo ſua præmia dentur,
Cur ſuus à tanto crimine fructus abeſt?
Heſionen Telamon, Briſeida cepit Achilles,
Vtraq; uictorem nempe ſecuta uirum.
Quamlibet accuſes, & ſis irata licebit,
Irata liceat dum mihi poſſe frui.
Iidem qui facimus, factam tenuabimus iram,
Sit modò placandæ copia parua tui.
Ante tuos flentem liceat conſiſtere uultus,
Et liceat lacrymis addere uerba meis.
Vtq; ſolent famuli, cum uerbera ſæua uerentur,
Tendere ſubmiſſas ſub tua crura manus.
Ignoras tua iura, uoca: cur arguor abſens?
Iandudum dominæ more uenire iube.
Ipſa meos ſcindas licet imperioſa capillos,
Oraq; ſint digitis liuida* noſtra tuis:
Omnia perpetiar, tantum fortaſſe timebo,

Exemplo factum ſuum colorat. Heſione Laomedõtis filia Telamoni ab Hercule data ẽ, eò quòd primus Pergama cõſcendiſſet.

*aliàs, facta.

Quę ſunt in ſeruo incommoda includit.

Corpore

Corpore lædatur ne manus iſta meo.
Sed neq; compedibus,nec me compeſce catenis,
Seruabor firmo uinctus amore tui.
Cum bene ſe,quantumq; uolet ſatiauerit ira,
Ipſa tibi dices,quàm patienter amat.
Ipſa tibi dices,cùm uideris omnia ferre,
Tam bene qui ſeruit,ſeruiat iſte mihi.
Cur reus infelix abſens agor? & mea cum ſit
Optima non ullo cauſa tuente perit?
Hoc quod amor iuſsit,ſcriptum eſt iniuria noſtra,
Quod de me ſolum nempe quereris,habes.
Non meruit falli mecum quoq; Delia,ſi non
Vis mihi promiſſum reddere,redde Deæ.
Affuit,& uidit,cum tu decepta rubebas,
Et uocem memori condidit aure tuam.
Omnia re careant,nihil eſt uiolentius illa,
Cùm ſua,quæ nolit,numina læſa uidet.
Teſtis erit Calydonis aper,nam ſcimus ut illo
Sit magis in natum ſæua reperta parens.
Teſtis & Actæon,quondam fera creditus illis,
Ipſe dedit leto cum quibus antè feras.
Quæq; ſuperba parens ſaxo per corpus oborto,
Nunc quoq; Mygdonia flebilis aſtat humo.
Hei mihi Cydippe,timeo tibi dicere uerum,
Ne uidear cauſa falſa mouere mea:
Dicendum tamen eſt: hoc eſt (mihi crede) quòd ægra
Ipſo nubendi tempore ſæpe iaces.
Conſulit ipſa tibi,neu ſis periura laborat,
Et ſaluam ſalua te cupit eſſe fide.
Inde fit,ut quoties exiſtere perfida tentas,
Peccatum toties corrigat illa tuum.

Dianę irã exẽplis oſtendit.

Inſcius Actęõ uidit ſine ueſte Dianam, Præda ſuis canibus non minus ille fuit.

Niobe Tantali & Taigetes Pleiados filia ex Amphiõe marito ſeptẽ filios, totidẽq; filias accepit: qbus ab Apolline interfectis eò quòd Dianã ſpreuiſſet, Niobe in ſaxũ iuxta Sipillũ Mygdonię mõtem uerſa eſt: ex quo etiã nunc manãt lacrymę.

Parce mouere feros animoſæ uirginis arcus,
Mitis adhuc fieri, ſi patiare, poteſt.
Parce precor teneros corrumpere febribus artus,
Seruetur facies iſta fruenda mihi.
Seruentur uultus ad noſtra incendia nati,
Quiq; ſubeſt niueo lenis in ore rubor.
Hoſtibus, & ſi quis ne fias noſtra, repugnat,
Sic ſit, ut inualida te ſolet eſſe mihi.
Torqueor ex æquo uel te nubente, uel ægra,
Dicere nec poſſum, quid minus eſſe uelim.
Maceror interdum, quòd ſum tibi cauſa doloris,
Teq; mea lædi calliditate puto.
Inq; caput noſtrum dominæ periuria quæſo
Eueniant, pœna tuta ſit illa mea.
Ne tamen ignorem quid agas, ad limina crebrò
Anxius huc illuc diſsimulanter eo.
Subſequor ancillam furtim, famulumq;, requirens,
Profuerint ſomni quid tibi, quid'ue cibi.
Me miſerum, quòd non medicorum iuſſa miniſtro,
Adſtringoq; manus, inſideoq; toro.
Illũ ſuſpicat̃, cui Cydippe erat nuptura.
Et rurſus miſerum, quòd me procul inde remoui:
Quem minime uellem, forſitan alter adeſt.
Ille manus iſtas adſtringit, & aſsidet ægræ,
Inuiſus ſuperis, cum ſuperisq; mihi.
Dumq; ſuo tentat ſalientem pollice uenam,
Candida per cauſam brachia ſæpe tenet.
Contrectatq; ſinus, & forſitan oſcula iungit,
Officio merces plenior iſta ſuo eſt.
Metaphora cum apoſtrophe ad aduerſarium.
Quis tibi permiſit noſtras decerpere meſſes?
Ad ſpes alterius quis tibi fecit iter?
Iſte ſinus meus eſt, mea turpiter oſcula ſumis,

A mihi

A mihi promiſſo corpore tolle ma nus.
Improbe tolle manus, quam tangis noſtra futura eſt: Stomachoſa repetitio.
Poſtmodo, ſi facies iſtud, adulter eris.
Elige de uacuis, quam non ſibi uendicet alter:
Si neſcis, dominum res habet iſta ſuum.
Nec mihi credideris, recitetur formula pacti,
*Neu falſam dicas eſſe,*face ipſa legat.* *diàs,fac.
Alterius thalamo tibi nos, tibi dicimus, exi:
Quid facis? hinc exi, non uacat iſte torus.
Nam quòd habes & tu humani uerba altera pacti, Ad obiectum reſponſio.
Non erit icciro par tua cauſa meæ.
Hæc mihi ſe pepigit, pater hanc tibi primus ab illa,
Sed propior certè, quàm pater, ipſa ſibi eſt.
Promiſit pater hanc, hæc adiurauit amanti:
Ille homines, hæc eſt teſtificata Deam.
Hic metuit mendax, ſed & hæc periura uocari:
Num dubitas, hic ſit maior, an ille metus?
Deniq; ut amborum conferre pericula poßis,
Reſpice ad euentus, hæc cubat, ille ualet.
Nos quoq; dißimili certamina mente ſubimus,
Nec ſpes par nobis, nec timor æquus adeſt.
Tu petis ex tuto, grauior mihi morte repulſa eſt,
Idq; ego iam, quod tu forſan amabis, amo.
Si tibi iuſtitiæ, ſi recti cura fuiſſet,
Cedere debueras ignibus ipſe meis.
Nunc quoniam ferus hic pro cauſa pugnat iniqua,
Ad quid Cydippe littera noſtra redit?
Hic facit ut iaceas, & ſis ſuſpecta Dianæ, In odium uertit aduerſarium
Hunc tu, ſi ſapias, limen adire uetes.
Hoc faciente ſubis tam ſæua pericula uitæ,
Atq; utinam pro te, qui mouet illa, cadat.

Quem

Quem ſi reppuleris, nec quem Dea damnat, amaris,
Et tu continuò, certè ego ſaluus ero.
Siſte metum uirgo, ſtabili potiere ſalute,
Fac modò polliciti conſcia templa colas.
Catholica ſententia. Non boue mactato cœleſtia numina gaudent,
Sed, quæ præſtanda eſt & ſine teſte, fide.
Vt ualeant aliæ, ferrum patiuntur & ignes:
A' maiori. Fert alijs triſtem ſuccus amarus opem.
Nil opus eſt iſtis, tantum periuria uita,
Teq; ſimul ſerua, meq;, datamq; fidem.
Præteritæ ueniam dabit ignorantia culpæ,
aliàs, noſtra. Exciderant animo fœdera lecta tuo.
Admonita es modò uoce mea, modò caſibus iſtis,
Quos quoties tentas fallere, ferre ſoles.
His quoq; uitatis, in partu nempe rogabis,
Diana Lucina nũcupat, quòd parturiẽtibus præeſt, ut ait Varro. Vt tibi luciferas afferat illa manus.
Audiet hæc repetens, quæ ſunt audita, requiret
Ipſa tibi de quo couiuge partus eat.
Truncat obiecta. Promittes uotum, ſcit te promittere falsò:
Iurabis, ſcit te fallere poſſe Deos.
Non agitur de me, cura maiore laboro,
Anxia ſunt uitæ pectora noſtra tuæ.
Cur modò te dubij pauidum fleuere parentes,
Ignaros culpæ quos facis eſſe tuæ.
Et cur ignoranti matri licet omnia narres:
Nil tua Cydippe facta ruboris habent.
Rem aperit. Ordine fac referas, ut ſis mihi cognita primùm,
Sacra pharetratæ dum facis ipſa Deæ.
Vt te conſpecta, ſubitò, ſi fortè notaſti,
Reſtiterim fixis in tua membra genis.
Et te dum nimium miror, nota certa furoris,

Deciderint humero pallia lapſa meo.
Poſtmodo,neſcio quà,ueniſſe uolubile malum,
Verba ferens doctis inſidioſa notis.
Quod quia ſit lectum ſancta præſente Diana,
Eſſe tuam uinctam,numine teſte,fidem.
Ne tamen ignoret ſcripti ſententia quæ ſit,
Lecta tibi qnondam nunc quoq; uerba refer.
Nube precor dicet,cui te bona numina iungunt:
Quem fore iuraſti,ſit gener ille mihi.
Quiſquis is eſt placeat,quoniam placet antè Dianæ:
Talis erit mater,ſi modò mater erit.
Si tamen & quærat,quis ſim,qualiſq;,uideto:
Inueniet nobis conſuluiſſe Deam.
Inſula Corycijs quondam celeberrima Nymphis,
Cingitur Aegæo nomine Cæa mari.
Illa mihi patria eſt:nec,ſi generoſa probaris
Nomina,deſpectis arguor ortus auis.

Corycium nympharum antrum in Parnaſo.
Cæa inſula inter Cyclades in mari Aegęo,à Cęo Titani filio.

Sunt & opes nobis,ſunt & ſine crimine mores,
Amplius utq; nihil,me tibi iungit amor.
Appeteres talem uel non iurata maritum,
Iuratæ uel non talis habendus erat.
Hæc tibi me in ſomnis iaculatrix ſcribere Phœbe,
Hæę tibi me uigilans ſcribere iuſſit Amor.

Dianæ & Cupidinis mouitu epiſtolę dat autoritatē.

E' quibus,alterius mihi iam nocuere ſagittæ:
Alterius noceant ne tibi tela,caue.
Iuncta ſalus noſtra eſt,miſerere meiq;,tuiq;:
Quid dubitas unam ferre duobus opem?
Quod ſi contingerit,cum iam data ſigna ſonabunt,
Tinctaq; uotiuo ſanguine Delos erit,
Aurea ponetur mali felicis imago,
Clauſaq; uerſiculis ſcripta duobus erit.

Tubarum ſonitu cōuocabantur ad ſacra Dianæ.

Effigie

Effigie pomi teſtatur Acontius huius,
Quæ fuerint in eo ſcripta, fuiſſe rata.
Longior infirmum ne laſſet epiſtola corpus,
Clauſaq; conſueto ſit tibi fine, uale.

IN· XX. EPIST. ARGVM.

Cùm excepiſſet Cydippe hanc ſibi febrem Dianæ indignatione contigiſſe, in Acontij uota contra paternã uoluntatem condeſcendere maluit, quàm diutius torqueri. In primis reſpõdet ſe nõ auſam fuiſſe epiſtolam ſuã clara uoce exprimere, ne ut in pomo iterũ iuraret. Deinde narrando, qualiter inſidioſum illud pomũ acceperit, in ipſum Acõtium inuehitur. Verũ illud non duxi ſilentio pretereundũ, in hac epiſtola addidiſſe aliquẽ quicquid ſequitur poſt illũ uerſiculũ: Quos uereor paucos ne uelit eſſe mihi. Quod non ſolum uidetur adulterinũ, imò tota epiſtola: cũ nuſquam conſtet, ut iã diximus, Ouidiũ, neque Sabinum ſcripſiſſe epiſtolas Leãdri, Herus, Acõtij, Cydippes. Quas ſi Ouidius cõpoſuiſſet, ne ſuo labore priuaretur, certe meminiſſet, ſicut de reliquis. Si de Sabino contendas, uideas quæſo ſi bene cum Sabini ſtylo conueniant.

CYDIPPE ACONTIO.

PErtimui, ſcriptumq; tuum ſine murmure legi,
Iuraret ne quos inſcia lingua Deos.
Et puto captaſſes iterum, niſi, ut ipſe fateris,
Promiſſam ſcires me ſatis eſſe ſemel.
Nec lectura fui: ſed ſi tibi dura fuiſſem,
Aucta foret ſæuæ forſitan ira Deæ.
Omnia cùm faciam, cùm dem pia tura Dianæ,
Illa tamen iuſta plus tibi parte fauet.
Vtq; cupis credi, memori te uindicat ira:
Talis in Hippolyto uix fuit illa ſuo.
At melius uirgo fauiſſet uirginis annis,
Quos uereor paucos ne uelit eſſe mihi.
Languor enim cauſis non apparentibus hæret,
Adiuuor & nulla feſſa medentis ope.
Quàm tibi nunc gracilem uix hæc reſcribere, quamq;

Aeſculapius Dianæ precibus Hippolytũ ab equis laceratum ad uitam reduxit.

Pallida

Pallida uix cubito membra leuare putas? Mouet pietatem.
Nunc timor accedit, nequis niſi conſcia nutrix
Colloquij nobis ſentiat eſſe uices.
Ante fores ſedet hæc, quid agamq; rogantibus inter,
Vt poßim tutò ſcribere, dormit, ait.
Mox ubi ſecreti longè cauſa optima ſomnus
Credibilis tarda deſinit eſſe mora:
Iamq; uenire uidet, quos non admittere durum eſt, Nutricis aſtutiam exprimit. Excreare eſt quaſi ui expuere.
Excreat, & ficta dat mihi ſigna nota.
Sicut erant, properans uerba imperfecta relinquo,
Et tegitur trepido littera cauta ſinu.
Inde meos digitos iterum repetita fatigat:
Quantus ſit nobis, aſpicis ipſe, labor.
Quæ peream, ſi dignus eras, ut uera loquamur:
Sed melior iuſto, quamq; mereris, ero.
Ergo te propter toties incerta ſalutis
Commentis pœnas doq;, dediq; tuis?
Hæc nobis formæ te laudatore ſuperbæ
Contingit merces, & placuiſſe nocet.
Si tibi deformis (quod mallem) uiſa fuiſſem,
Culpatum nulla corpus egeret ope.
Nunc laudata gemo, nunc me certamine ueſtro
Proditis, & proprio uulneror ipſa bono.
Dum neq; tu cedis, nec ſe putat ille ſecundum, Aduerſariũ cum Acontio confert.
Tu uotis obſtas illius, ille tuis.
Ipſa uelut nauis iactor, quam certus in altum Comparatio.
Propellit Boreas, æſtus & unda refert.
Cumq; dies claris optata parentibus inſtat,
Immodicus pariter corporis ardor ineſt.
Et mihi coniugij tempus crudelis ad ipſum
Perſephone noſtras pulſat acerba fores. Perſephone, Proſerpina.

Iam pudet, & timeo, quamuis mihi conſcia non ſim,
Offenſos uidear ne meruiſſe Deos.

Diuerſas hominū ſententias affert de morbi cauſa.

Accidere hoc aliquis caſu contendit, & alter
Acceptum ſuperis hunc negat eſſe uirum.
Ne'ue mihi credas in te quoq; dicere famam,
Facta ueneficijs pars putat iſta meis.
Cauſa latet, mala noſtra patent: uos pace mouetis
Aſpera ſummota prælia, plector ego.
Dicam nunc, ſolitoq; tibi ne deſpice more:
Quid facies odio, ſic ubi amore noces?
Si lædis quod amas, hoſtem ſapienter amabis:
Me precor ut ſerues, perdere uelle uelis.
Aut tibi iam nulla eſt ſperatæ cura puellæ,
Quam ferus indigna labe perire ſinis:
Aut Dea *ſi fruſtra pro me tibi ſæua rogatur,*
Quid mihi te iactas? gratia nulla tua eſt.
Elige quid fingas, non uis pacare Dianam,
Immemor es noſtri, non potes, illa tui eſt.

A' tēpore pathos.

Vel nunquam mallem, uel non mihi tempore in illo,
Eſſet in Aegæis *cognita* Delos *aquis.*
Tunc mea difficili deducta eſt æquore nauis,
Et fuit ad cœptas hora ſiniſtra uias.
Quo pede proceſſi? quo me pede limine moui?
Picta meæ tetigi quo pede texta ratis?
Bis tamen aduerſo redierunt carbaſa uento:

More amantium mentem uariat.

Mentior, ah demens, ille ſecundus erat.
Ille ſecundus erat, qui me referebat euntem,
Quiq; parum felix impediebat iter.
Atq; utinam conſtans contra mea uela fuiſſet,
Sed ſtultum eſt uenti de leuitate queri.
Mota loci fama properabam uiſere Delon,

Et fa-

Et facere ignaua puppe uidebar iter.
Quàm ſæpe,ut tardis,feci conuicia remis,
Queſtaq́; ſum uento lintea parca dare.
Et iam trãſieram Myconem,iam Tenon, & Andron,
Inq́; meis oculis candida Delos erat:
Quam procul ut uidi,quid me fugis inſula,dixi?
Laberis in magno nunquid,ut ante,mari?
Inſtiteram terræ,cum iam propè luce peracta
Demere purpureis Sol iuga uellet equis.
Quos idem ſolitos poſtquam reuocauit ad ortus,
Comuntur noſtræ matre iubente comæ.
Ipſa dedit gemmas digitis,& crinibus aurum,
Et ueſtes humeris induit ipſa meis.
Protinus egreſſæ ſuperis,quibus inſula ſacra eſt,
Flaua ſalutatis tura,merumq́; damus.
Dumq́; parens aras uotiuo ſanguine tingit,
Feſtaq́; fumoſis ingerit exta focis,
Sedula me nutrix alias quoq; ducit in ædes,
Erramusq́; uago per loca ſacra pede.
Et modò porticibus ſpatior,modò munera regum
Miror,& in cunctis ſtantia ſigna locis.
Miror & innumeris ſtructam de cornibus aram,
Et de qua pariens arbore nixa Dea eſt.
Et quæ præterea(neq; enim memini ue,libet ue,
Quicquid ibi uidi dicere)Delos habet.
Forſitan hæc ſpectans à te ſpectabar Aconti,
Viſaq́; ſimplicitas eſt mea poſſe capi.
In templum redeo gradibus ſublime Dianæ,
Tutior hoc ecquis debuit eſſe locus?
Mittitur ante pedes malum cum carmine tali,
Hei mihi iuraui nunc quoq; penè tibi.

Suſtulit

Mycone inſula una ex Cycladibus, ſicut Tenos quę ab Ariſtotele propter aquarũ abũdãtiã Hydruſa appellatur. Andros inſula Samo ꝓpinqua, quę Aſiæ adiacet ex oppoſito ad Epheſum.

Diane templi apparatus.

Arã Dianę intelligit uenatiõis Deę, cuius indicia erãt cornua ferarũ.

Quæ ſit arbor, de qua Dea pariens eſt nixa, apte declarat Ouid. 6. Meta. his uerſibꝰ: Illhic incumbẽs cũ Palladis arbore palmæ, Edidit inuita geminos Latona nouerca. Arborẽ itaq; palmæ, & oliuæ dicit, ſub qbus Latõa Dianã & Apollinem peperit.

Suſtulit hoc nutrix, mirataq́; perlege dixit:
Inſidias legi magne poëta tuas.
Nomine coniugij dicto, confuſa pudore,
Senſi me totis erubuiſſe genis.
Luminaq́; in gremio ueluti defixa tenebam,
Lumina propoſiti facta miniſtra tui.
Improbe quid gaudes? aut quæ tibi gloria parta eſt?
Quid ue uir eluſa uirgine laudis habes?
Non ego conſtiteram ſumpta peltata ſecure,
Qualis in Iliaco Pentheſilea ſolo.

Amazōes peltis, id eſt, breuibꝰ ſcutis in modū lunæ iam mediæ utebantur.

Nullus Amazonio celatus baltheus auro,
Sicut ab Hyppolyto præda relata tibi eſt.
Verba quid exultas, tua ſi mihi uerba dederunt?
Sumq́; parum prudens capta puella dolis?

Securis quaſi ſemigris, ut inquit Seruius: eſt autē inſtrumētū ad ligna ſecāda, cuius inuentrix fuit Pētheſilea Amazon: unde & Amazones ſecurigeræ dicuntur.

Cydippen pomum, pomum Schæneida cepit.
Tu nunc Hippomenes ſcilicet alter eris.
At fuerat melius, ſi te puer iſte tenebat,
Quem tu neſcio quas dicis habere faces.
More bonis ſolito ſpem non corrumpere fraude,
Exoranda tibi, non capienda fui.

Hippomenes Atalātā Schœnei filiā curſu ſuperauit.

Cur me cum peteres, ea non profitenda putabas?
Propter quæ nobis ipſe petendus eras?
Cogere cur potius, quàm perſuadere uolebas,
Si poteram, audita conditione, capi?
Quid tibi nunc prodeſt iurandi formula iuris?
Linguaq́; præſentem teſtificata Deam?
Quæ iurat, mens eſt: nil coniurauimus illa:
Illa fidem dictis addere ſola poteſt.

Honeſte ſuadet.

Conſilium prudensq́; animi ſententia iurat,
Et niſi iudicij uincula nulla ualent.
Si tibi coniugium uolui promittere noſtrum,

Exige polliciti debita iura tori.
Sed ſi nil dedimus,præter ſine pectore uocem,
Verba ſuis fruſtra uiribus orba tenes.
Non ego iuraui:legi iurantia uerba:
Vir mihi non iſto more legendus eras.
Decipe ſic alios,ſuccedat epiſtola pomo:
Si ualet hoc,magnas diuitis aufer opes.
Fac iurent reges ſua ſe tibi regna daturos, Callide argult.
Sitq; tuum toto quicquid in orbe placet.
Maior es hac ipſa multò(mihi crede)Dianâ,
Si tua tam præſens littera numen habet.
Cum tamen hæc dixi,cum me tibi firma negaui,
Cum bene promiſſi cauſa peracta mei eſt,
Confiteor timeo ſæuæ Latoidos iram,
Et corpus lædi ſuſpicor inde meum.
Nam quare,quoties ſocialia ſacra parantur,
Nupturæ toties languida membra cadunt?
Ter mihi iam ueniens poſitas Hymenæus ad aures
Fugit,& è thalami limine terga dedit.
Vixq; manu pigra toties infuſa reſurgunt
Lumina,uix moto corripit igne faces.
Sæpe coronatis ſtillant unguenta capillis,
Et trahitur multo ſplendida palla croco.
Cum tetigit limen,lacrymas mortiſq; timorem
Cernit,& à cultu multa remota ſuo.
Proijcit ipſe ſuas deducta fronte coronas,
Spiſſaq; de nitidis tergit amoma comis.
Et pudet in triſti lætum conſurgere turba,
Quiq; erat in palla,tranſit in ora rubor.
At mihi uæ miſeræ torrentur febribus artus,
Et grauius iuſto pallia pondus habent.

Noſtraq; plorantes uideo ſuper ora parentes,
Et face pro thalami fax mihi mortis adeſt.
Parce laboranti picta Dea læta pharetra,
Ad Dianam apoſtrophat. Daq; ſalutiferam iam mihi fratris opem.
Turpe tibi eſt, illum cauſas depellere leti,
Te contrà titulum mortis habere meæ.
Nunquid in umbroſo cum uelles fonte lauari,
Imprudens uultus ad tua labra tuli?
Præterij ne tuas de tot cœleſtibus aras?
Atq; tua eſt noſtra ſpreta parente parens?
Nil ego peccaui, niſi quò periuria legi,
Inq; parum fauſto carmine docta fui.
Tu quoq; pro nobis, ſi non mentiris amorem,
Thura feras: proſint, quæ nocuere, manus.
Cur, quæ ſuccenſet, quòd adhuc tibi pacta puella
Non tua ſit, fieri ne tua poſſit, agit?
Omnia de uiua tibi ſunt ſperanda; quid aufert
Sæua mihi uitam, ſpem tibi diua mei?
Nec tu crediderìs illum, cui deſtinor uxor,
Aegra ſuperpoſita membra fouere manu.
Aſſidet ille quidem, quantum permittitur ipſi,
Sed meminit noſtrum uirginis eſſe torum.
Et quoq; neſcio quid de me ſenſiſſe uidetur,
Nam lacrymæ cauſa ſæpe latente cadunt.
Et minus audacter blanditur, & oſcula rara
Accipit, & timido me uocat ore ſuam.
Acontium ſibi cõcillat. Nec miror ſenſiſſe, notis cum prodar apertis,
In læuum uerſor, cum uenit ille, latus.
Nec loquor, & tecto ſimulatur lumine ſomnus,
Captantem tactus eijcioq; manum.
Ingemit, & tacito ſuſpirat pectore, meq;

Offenſam,

Offenſam, quamuis non mereatur, habet.
Si mihi, quòd gaudes, & te iuuat iſta uoluptas:
Si mihi, quòd ſenſus ſum tibi faſſa meos:
Si mihi lingua foret, tu noſtra iuſtius ira,
Qui mihi tendebas retia, dignus eras.
Scribis ut inualidum liceat tibi uiſere corpus,
Es procul à nobis, & tamen inde noces.
Mirabar quare tibi nomen Acontius eſſet,
Quod faciat longè uulnus, acumen habes.
Certe ego conualui nondum de uulnere tali,
Vt iaculo ſcriptis eminus icta tuis.
Quid tamen huc uenias? ſanè miſerabile corpus, Auget commiſerationem.
Ingenij uideas bina trophæa tui.
Concidimus macie, color eſt ſine ſanguine, qualem
In pomo refero mente fuiſſe tuo.
Candida nec miſto ſublucent ora rubore,
Forma noui talis marmoris eſſe ſolet:
Argenti color eſt inter conuiuia talis,
Quod tactum gelidæ frigore pallet aquæ.
Si me nunc uideas, uiſam prius eſſe negabis,
Arte nec eſt, dices, iſta petenda mea.
Promiſsiq; fidem, ne ſim tibi uincta, remittes,
Et cupies illud non meminiſſe Deam.
Forſitan & facies iurem ut contraria rurſus,
Quæq; legam mittes altera uerba mihi.
Sed tamen aſpiceres uellem, prout ipſe rogabas,
Et diſcas ſponſæ languida membra tuæ.
Durius & ferro cum ſit tibi pectus Aconti,
Tu ueniam noſtris uocibus ipſe petas.
Nec tamen ignores, ope qua reualeſcere poſſim,
Quæritur à Delphis fata canente Deo. Delphi tã pro oppido, quàm pro oppidanis ſumiſ. in Parnaſi radicibus.

l 2 Et quoq;

Et quoq; neſcio quantum nunc uaga fama ſuſurrat,
Neglectam queritur teſtis habere fidem.
Hoc Deus & uates, hoc & mea carmina dicunt,
At deſunt uoto carmina nulla tuo.
Vnde tibi fauor hic? niſi quòd noua forte reperta eſt,
Quæ capiat magnos littera lecta Deos?
In Acontii ſententiam accedit. *Teq́; tenente Deos nomen ſequor ipſa Deorum,*
Doq́; libens uictas in tua uota manus.
Faſſaq́; ſum matri deceptæ fœdera linguæ,
Lumina fixa tenet plena pudoris humo.
Cætera cura tua eſt, plus hoc quoq; uirgine factum,
Non timuit tecum quòd mea charta loqui.
Iam ſatis inualidos calamo laſſauimus artus,
Et manus officium longius ægra negat.
Quid, niſi quòd cupio me iam coniungere tecum,
Reſtat ut adſcribat littera noſtra? uale.

IN OVIDIANAM SAPPHO

ARGVMENTVM.

Tradunt Suidas & Aelianus, Græci ſcriptores, duas hoc nomine Sappho extitiſſe: quarum altera Erexia, poetria percelebris, quę Alcei & Pittaci atque Tarquinii Priſci tẽpore claruit, quæ etiã plectrum prima adinuenit. Huic nonnulli carmen Lyricum tribuunt. Altera Mytilena longe iunior, quæ pſaltria, & meretrix fuit. Scripſit multa, & præclara apud Gręcos poemata, adeò ut decima muſa dicta ſit. Quare autẽ in Phaonis amorẽ inciderit, Plinius herbę tribuit lib. xxiij. Sed Baptiſta Egnatius, uir noſtrę tẽpeſtatis linguæ Gręcę, atq; Latinæ ſtudioſiſſimus, hanc fabulã ab eodẽ è Græco in Latinũ nuper traductã recitat. Aelianus omnimodæ hiſtoriæ lib. xij. deſcribit pulcherrimum mortalium omnium Phaonem à Venere olim lactucis occultatum: eſſe uerò & alios aliter qui ſcripſerint, fuiſſe Phaonem ex eorum hominum genere, qui traiiciendis ultro, citroque uiatoribus nauigiolis impenſiorem dantes operam, uictum ſibi diurnũ quæritarent: acceſſiſſe tandem & Venerem, quæ, ſe ut in alteram transportaret ripã, nulla interim promiſſa ſtipe, rogaret. Quod cum ille libentius effeciſſet, neſcius quam transueheret Deam eſſe: tũ

uerò

uerò à Venere longe pretioſius accepiſſe munus, quàm ſi uel amplisſimū manu pretium exegiſſet. Alabaſtrum nanque cū accepiſſet unguine quodā plenū, quo ſemel perunctus formoſisſimus repēte mortaliū cunctorum apparuit, mulieres omnes Lesbias in eius exarſiſſe cupidinem: præ cęteris uerò impatientisſime atque ardentisſime à Sappho adamatum. hæc ille. Cum uerò Phaō in Siciliā fortè diſceſsiſſet, Sappho amoris ignibus incēſa, & plane ardēs, ſe ab illo ſperni timens, ſtatuit etiā capitis periculo furorē lenire, demiſſo in mare corpore ex Leucate Epiri promontorio. Sed antè quàm illuc accedat, per inconſtantiā muliebrem tentans quod deſperauerat, hac epiſtola eum aduocare ſtudet: faciēs abſenti inuidiam ſuę conditionis, & calamitatis, quam omnibus incommodis miſerabilē oſtēdit. Denique omnes miſericordiæ angulos excurrit, nec aliquid quod moueat, prætermittit. Nulla autem in epiſtola mitiores, ac laſciuiores amoris affectus, quàm in iſta expreſsit Ouidius, eò quòd ſupra muliebrē conditionem in amores arſerit Sappho: cū nō modò uirū perdite amauerit, ſed aliarū quoque mulierū tribas fuerit, id eſt, inſultādo illas fricaret. Vnde ab Horatio maſcula Sappho uocata eſt. Multi tamē putāt hanc eſſe Sappho, quā diuinus Plato ſapiē tē uocat. De ea autem ſic cecinit Antipater Sidonius:

Dulcia Mnemoſyne demirans carmina Sapphus,
  Quæſiuit decima Pieris unde foret.

Auſonius.

Lesbia Pierijs Sappho ſoror addita muſis, &c.

Papinius.

Steſichorusque ferox, ſaltuſque ingreſſa uiriles,
Non formidata temeraria Leucate Sappho.

Horatius,

Viuuntque commiſsi calores,
Aeoliæ fidibus puellæ.

SAPPHO PHAONI.

NVnquid ubi aſpecta eſt ſtudioſæ littera dextræ, — Ironicè interrogat.
  Protinus eſt oculis cognita noſtra tuis?
An, niſi legiſſes autoris nomina Sappûs,
  Hoc breue neſcires unde mouetur opus?
Forſitan & quare mea ſint alterna requiris
  Carmina, cùm Lyricis ſim magis apta modis. — **aliàs, elegi.*
Flendus amor meus eſt, *Elegeïa flebile carmen, — Elegia alibi duas primas ꝓducit.

Barbitos ulla, id eſt, ullũ carmẽ lyricum.

Non facit ad lacrymas barbitos ulla meas.
Vror, ut indomitis ignem exercentibus Euris,
Fertilis accenſis meßibus ardet ager,

Subactus Typhoeus gigas Titani & Terræ filius à Ioue ictus eſt.

Arua Phaon celebrat diuerſa Typhoidos Aetnæ,
Me calor Aetneo non minor igne tenet.
Nec mihi diſpoſitis iungam quæ carmina neruis
Proueniunt, uacuæ carmina mentis opus.
Nec mihi Pierides ſubeunt, Dryadesʼue puellæ,
Nec me Lesbiadum cætera turba iuuat.

His puellis ad libidinẽ uſa eſt Sappho.

Vilis Amythone, uilisʼ mihi candida Cydno,
Non oculis grata eſt Atthis, ut antè, meis:

*aliàs, quas nõ ſine crimine.

Atq; aliæ centum quas hic ſine crimine amaui.*
Improbe, multarum quod fuit, unus habes.
Eſt in te facies, ſunt apti luſibus anni:
Oʼ facies oculis inſidioſa meis.
Sume fidem & pharetram, fies manifeſtus Apollo:
Accedant capiti cornua, Bacchus eris.

Patronymicũ à patria.

Et Phœbus Daphnen, & Gnoßida Bacchus amauit:
Nec norat Lyricos illa uel illa modos.
At mihi Pegaſides blandißima carmina dictant:
Iam canitur toto nomen in orbe meum.

Alcæus poeta lyricus Mitylenæus

Nec plus Alcæus conſors patriæq;, lyræq;
Laudis habet, quamuis grandius ille ſonet.
Si mihi difficilis formam natura negauit,
Ingenio formæ damna rependo meæ.
Nec me deſpicias, ſi ſum tibi corpore parua,

Nam biſſyllabum eſt Sappho.

Menſuramq; breuis nominis ipſa fero.

Andromede Cephei Aethiopum regis filia, amata à Perſeo.

Candida ſi non ſum, placuit Cepheïa Perſeo
Andromede patriæ fuſca colore ſuæ.
Et uarijs albæ iunguntur ſæpe columbæ:

Turtures & pſit-

Et niger à uiridi turtur amatur aue.

Si, niſi

taci; pauones & colũbæ, merulæ & turdi aues amicæ inter ſe, ut ait Plinius.

Si, niſi quæ facie poterit te digna uideri,
Nulla futura tua eſt, nulla futura tua eſt.
At me cum legeres, etiam formoſa uidebar:
Vnam iurabas, uſq; decere loqui.
Cantabam, memini (meminerunt omnia amantes)
Oſcula cantanti tu mihi rapta dabas.
Hæc quoq; laudabas, omniq; à parte placebam,
Sed tunc præcipuè, cum ſit amoris opus.
Tunc te plus ſolito laſciuia noſtra iuuabat,
Crebraq; mobilitas, aptaq; uerba ioco.
Et quòd, ubi amborum fuerat confuſa uoluptas,
Plurimus in laſſo corpore languor erat.
Nunc tibi Sicelides ueniunt noua præda puellæ,
Quid mihi cum Lesbo? Sicelis eſſe uolo.
O uos erronem tellure remittite noſtrum
Niſiades matres, Sicelidesq; nurus.

Niſia regio mõtana iuxta Aetnam.

Nec uos decipiant blandæ mendacia linguæ:
Quæ dicit uobis, dixerat ante mihi.
Tu quoq;, quæ immites celebras Erycina Sicanos,
Nam tua ſum, uati conſule diua tuæ.

Erycina Venus ab Eryce monte Siciliæ, ubi pręclarum templum habebat.

An grauis incœptum peragit fortuna tenorem?
Et manet in curſu ſemper acerba ſuo?
Sex mihi natales ierant, cum lecta parentis
Ante diem lacrymas oſſa bibêre meas.
Arſit inops frater uictus meretricis amore,
Miſtaq; cum turpi damna pudore tulit.
Factus inops, agili peragit freta cærula remo,
Quasq; male amiſit, nunc male quærit opes.

Fratrẽ Coraxem intelligit, qui Rhodopẽ Thracię meretricẽ Aeſopi cõſeruam maxima pecunia redemit.

Me quoq; quòd monui bene multa fideliter, odit:
Hoc mihi libertas, hoc pia lingua dedit.
Et tanquam deſint quæ me ſine fine fatigent,

Claris filia. *Accumulat curas filia parua meas.*
Vltima tu noſtris accedis cauſa querelis,
Non agitur uento noſtra carina ſuo.
Ecce iacent collo ſparſi ſine lege capilli,
Nec premit articulos lucida gemma meos.
Veſte tegor uili, nullum eſt in crinibus aurum:
Non Arabo noſter rore capillus olet.

Myrrhā Arabicā ſignificat, cuius ſtacte, id eſt, gutta myrrhæ, ad crines unguendos erat potiſsima.

Cui colar infelix? aut cui placuiſſe laborem?
Ille mei cultus unicus autor abeſt.
Molle meum leuibus cor eſt uiolabile telis,
Et ſemper cauſa eſt cur ego ſemper amem.
Siue ita naſcenti legem dixere ſorores,
Et data ſunt uitæ fila ſeuera meæ.

Hoc eſt, ſiue formam⁹ mores ſtudiis in quibus uerſamur.

Siue abeunt ſtudia in mores, arteſq; magiſtras,
Ingenium nobis molle Thaleia dedit.
Quid mirum, ſi me primæ lanuginis ætas
Abſtulit, atq; anni quos uir amare poteſt?

Apoſtrophat ad Auroram.

Hunc ne pro Cephalo raperes Aurora timebam,
Et faceres, ſed te prima rapina tenet.
Hunc ſi conſpiciat, quæ conſpicit omnia Phœbe,
Iuſſus erit ſomnos continuare Phaon.

Ebur Veneri, ſicut argentū Lunæ dedicatum eſt.

Hunc Venus in cœlum curru uexiſſet eburno,
Sed uidet & Marti poſſe placere ſuo.
O nec adhuc iuuenis, nec iam puer, utilis ætas.
O decus, atq; æui gloria magna tui.
Huc ades, inq; ſinus formoſe relabere noſtros,
Non ut ames oro, ſed te ut amare ſinas.
Scribimus, & lacrymis oculi rorantur obortis:
Aſpice quàm ſit in hoc multa litura loco.
Si tam certus eras hinc ire, modeſtius iſſes,
Et modò dixiſſes, Lesbi puella, uale.

Non tecum lacrymas,non oſcula ſumma tuliſti.
Deniq; non timui quod doliturа fui.
Nil de te mecum eſt,niſi tantum iniuria:nec te
**Admonui,quod tu pignus amantis habes.*
Non mandata dedi,neq; enim mandata dediſſem
Vlla,niſi ut nolles immemor eſſe mei.
Per tibi qui nunquam longe diſcedit amorem,
Perq́; nouem iuro,numina noſtra,Deas:
Quum mihi neſcio quis,fugiunt tua gaudia,dixit,
Nec me flere diu,nec potuiſſe loqui.
Et lacrymæ deerant oculis,& lingua palato:
Adſtrictum gelido frigore pectus erat.
Poſtquàm ſe dolor imminuit,mea pectora planxi,
*Nec puduit*ruptis exululare comis.*
Non aliter quàm ſi nati pia mater adempti
Portet ad extructos corpus inane rogos.
Gaudet,& è noſtro creſcit mœrore Charaxus
Frater,& ante oculos itq́;,reditq́; meos.
Vtq́; pudenda mei uideatur cauſa doloris,
Quid dolet hæc?certe filia uiuit,ait.
Non ueniunt in idem pudor,atq; amor:omne uidebat
Vulgus,eram lacero pectus aperta ſinu.
Tu mihi cura Phaon,te ſomnia noſtra reducunt,
Somnia formoſo candidiora die.
Illic te inuenio quanquam regionibus abſis,
Sed non longa ſatis gaudia ſomnus habet.
Sæpe tuos noſtra ceruice onerare lacertos,
Sæpe tuæ uideor ſuppoſuiſſe meos.
Oſcula cognoſco,quæ tu committere linguæ,
Aptáq; conſueras accipere,apta dare.
Blandior interdum,uerisq́; ſimillima uerba

**aliàs, Admoneat quod tu munus.*

Appoſitio.

**aliàs,ſciſſis.*
Similitudine dolorem auget.

Synecdoche.

Eloquor

Eloquor,& uigilant ſenſibus ora meis.
Vlterius pudet hic narrare,ſed omnia fiunt,
Et iuuat,& ſine te non licet eſſe mihi.
At quum ſe Titan oſtendit,& omnia ſecum,
Tam citò me ſomnus deſtituiſſe queror.
Antra nemusq́; peto,tãquam nemus antraq́; proſint:

Pathos à loco.

Conſcia delicijs illa fuere meis.
Illbuc mentis inops,ut quam furialis Erichtho
Impulit,in collo crine iacente feror.

Toph⁹ lapis aſper q̃ faciliter in arenã reſoluitur.

Antra uident oculi ſcabro pendentia topho,
Quæ mihi Mygdonij marmoris inſtar erant.
Inuenio ſyluam,quæ ſæpe cubilia nobis

*aliàs, multis p̃ſſit opaca comis.

Prebuit,& multa texit opaca coma.*

A mutatione fortunæ miſericordiam excitat.

Sed non inuenio ſyluæ dominumq́;,meumq́;.
Vile ſolum locus eſt,dos erat ille loci.
Cognoui preſſas noti mihi ceſpitis herbas,
De noſtro curuum pondere gramen erat.
Incubui,tetigiq́; locum qua parte fuiſti,
Grata prius lacrymas combibit herba meas.
Quin etiam rami poſitis lugere uidentur

Alludit ad fabulã Prognés.

Frondibus,& mille dulce queruntur aues.
Sola uirum non ulta piè mœſtiſſima mater,

Daulias oppidum Phocidis cui p̃fuit Tereus rex Thraciæ & Prognes maritus.

Concinit Iſmarium Daulias ales Ityn.
Ales Ityn Sappho miſeros decantat amores,
Hactenus,ut media cætera nocte ſilent.

Hinc Daulias ales, id eſt, Progne.

Eſt nitidus,uitreoq́; magis perlucidus amnis,
Fons ſacer:hunc multi numen habere putant.

Lotos Neptuni filia Priapũ fugiens in arborẽ ſui nominis uerſa ẽ,cuius fructus aduenis incutit patriæ obliuionem.

Quem ſupra ramos extendit aquatica Lotos,
Vnà nemus,tenero ceſpite terra uiret.
Hic ego quum laſſos poſuiſſem flebilis artus,
Formoſius puer eſt uiſus adeſſe mihi.

Conſtitit,

Conſtitit,& dixit,quid nunc non ignibus æquis
Vreris? Ambracia eſt terrè petenda tibi.
Phœbus ab excelſo,quantum patet,aſpicit æquor,
Actæum populi,Leucadiumq; uocant.
Hinc ſe Deucalion Pyrrhæ ſuccenſus amore
Miſit,& illæſo corpore preßit aquas.
*Nec mora,iuſſus amans tetigit lætiſsima Pyrrhæ
Pectora Deucalion,igne leuatus erat.
Hanc legem locus ille tenet,pete protinus altam
Leucada,nec ſaxo deſiluiſſe time.
Vt monuit,cum uoce abijt:ego territa ſurgo,
Nec grauidæ lacrymas continuere genæ,
Ibimus ô nymphæ,monſtrataq; ſaxa petemus,
Sit procul inſano uictus amore timor.
Quicquid erit,melior quàm nunc erit:aura ſubito,
Et mea non magnum corpora pondus habent.
Tu quoq; mollis Amor pennas ſuppone cadenti,
Ne ſim Leucadiæ mortua crimen aquæ.
Inde chelyn Phœbo communia munera ponam,
Et ſub ea uerſus unus & alter erit.
Grata lyram poſuit tibi Phœbe poëtria Sappho:
Conuenit illa mihi,conuenit illa tibi.
Cur nunc Actiacas miſeram me mittis ad oras?
Cum profugum poßis ipſe referre pedem?
Tu mihi Leucadia potes eſſe ſalubrior unda,
Et formæ meritis tu mihi Phœbus eris.
An potes ô ſcopulis,undaq; ferocior illa,
Si moriar titulum mortis habere meæ?
Ah quanto melius iungi mea pectora tecum,
Quàm poterant ſaxis præcipitanda dari.
Hæc ſunt illa Phaon,quæ tu laudare ſolebas,

Ambracia urbs in Epiro, Pyrrhi regia, ab Ambrace rege. hanc Auguſtus Nicopolim ab Antonio illic nauali ꝑlio deuicto nominauit.

* aliàs, Nec mora, uerſus amor fugit lentiſsima merſi.

Ad Cupidinem.

Hac appellatione miſerationē mouet.

Viſaq;

Viſaq; ſunt toties ingenioſa tibi.
Nunc uellem facunda forem,dolor artibus obſtat,
Ingeniumq; meis ſubſtitit omne malis.
Non mihi reſpondent ueteres in carmina uires,

Appellat diſcipulas, quas olim erudiebat.

Plectra dolore iacent,muta dolore lyra eſt.
Lesbides æquoreæ nupturæ,nuptaq; proles,
Lesbides Aeolia nomina dicta lyra:

Aeolia,id eſt, Leſbia:nã Lesbos inſula Aeolica eſt: imò Aeolicarum fermè urbiũ metropolis, ut ait Strabo.

Concubinas ſuas aduocat.

Lesbides infamem quæ me feciſtis amare,
Deſinite ad citharas turba uenire meas.
Abſtulit omne Phaon,quod uobis antè placebat,
Me miſeram,dixi,quàm modò penè,meus.
Efficite ut redeat,uates quoq; ueſtra redibit:
Ingenio uires ille dat,ille rapit.
Ecquid ago precibus?pectuſq; agreſte mouetur?
An riget?& Zephyri uerba caduca ferunt?
Qui mea uerba ferunt,uellem tua uela referrent:
Hoc te,ſi ſaperes,lente decebat opus.
Siue redis,puppiq; tuæ uotiua paramus
Munera,quid laceras pectora noſtra mora?

Hero.
Quod timeas non eſt, auſo Venus ipſa fauebit, Sternet & æquoreas æquore nata uias.

Pelaſgida, id eſt, Lesbiam.

Solue ratem,Venus orta mari mare præſtat eunti:
Aura dabit curſum,tu modò ſolue ratem.
Ipſe gubernabit reſidens in puppe Cupido,
Ipſe dabit tenera uela,legetq; manu.
Siue iuuat longe fugiſſe Pelaſgida Sappho,
(Non tamen inuenies,cur ego digna fuga.)
O ſaltem miſeræ crudelis epiſtola dicat,
Vt mihi Leucadiæ fata petantur aquæ.

FINIS.

AVLI SABINI POETAE EPISTOLAE TRES, AD *Ouidianas epiſtolas reſponſoriæ.*

IN PRIMAM SABINI EPIST.

ARGVMENTVM.

Aulus Sabinus imperante Octauio, atque Ouidij temporibus claruit. Ad Triſenam amicam Elegiarum librum dedit, Faſtorum inchoatos reliquit. Scripſit etiam epiſtolas, quibus Vlyſſes Penelope, Hippolytus Phædrę, Aeneas Didoni, Demophoon Phyllidi, Iaſon Hypſiphile, Phaon Sapphoni reſpõdent. Quæ omnes præter has tres, quas nũc præ manibus habemus, ſeculorũ ignauia perierunt. Vlyſſes lecta Penelopes epiſtola, reſpõdet: occurrens ad omnia quę illa obiectauerat. Narrat inſuper uarios labores, quos omnes mira fortitudine tolerauerat. Demũ à Tireſia uate & Pallade de futuris certificatus, in Ithacã patriã ſub mendici habitu ſe breui uenturũ ꝓdicat. Quod cũ feciſſet, in propria domo incognitus à procis amatoribus Penelopes ignominioſa quædã perpeſſus eſt. Verum à Telemacho filio & duobus ſubulcis adiutus graui pugna eos omnes interemit. Tandẽ à Telegono filio, quẽ ex Circe genuerat, immiſſo in eum letifero telo occiſus eſt.

VLYSSIS AD PENELOPEN RESCRIPTIO.

PERTVLIT *ad miſerum tandem tua caſus Vlyſſem*
Penelope chartis uerba notata pijs.
Agnoui charamq; manum, gemmasq; fideles:
Solamen longis illa fuere malis.
Arguis ut lentum: mallem quoq; forſitan eſſe,
Quàm tibi quæq; tuli dicere, quæq; feram.
Non hoc obiecit mihi Græcia, cùm mea fictus
Detinuit patrio littore uela furor:
Sed thalamis nec uelle tuis, nec poſſe carere,
Cauſaq; fingendæ tu mihi mentis eras.

Nil

Nil tibi reſcribam curas,properemq; uenires
Dum propero aduerſi uela tulere Noti.
Non me Troia tenet Graijs odioſa puellis,
Iam cinis,& tantum flebile Troia ſolum.
Deiphobusq; iacet,iacet Aſius,& iacet Hector,
Et quicunq; tui cauſa timoris erant.
Euaſi,& Thracum cæſo duce prælia Rhœſo,
In mea captiuis caſtra reuectus equis.

Vlyſſes unà cum Diomede fatale Palladium ſurripuit.

Tutus & è media Phrygiæ Tritonidos arce
Fatalis palmæ pignora capta tuli.
Nec timui commiſſus equo:male ſedula quamuis
Clamabat uates:urite Troës equum.
Vrite,mendaci celantur robore Achiui,
Et Phrygas in miſeros ultima bella ferunt.
Perdiderat tumuli ſupremum munus Achilles,
Sed Thetidi eſt humeris redditus ille meis.

Vlyſſes Achillis arma ſua facūdia aduerſus Aiacem Telamonium obtinuit.

Nec laudem Danaï tanto renuêre labori:
Erepti pretium corporis arma tuli.
Quid refert?pelago ſunt obruta:non mihi claſſes,
Non ſocij ſuperant,omnia pontus habet.
Solus adhuc mecum,qui me tot caſibus unus
Durauit,patiens ad mala perſtat amor.
Illum non auidis canibus Nereïa uirgo
Fregit,non tumidis torta Charybdis aquis.

Antiphates Læſtrygonū rex unū ex ſocijs Vlyſsis comedit, ac naues uiroſque merſit,p̄ter quæ Vlyſſem uehebat.

Non ferus Antiphates,nec in uno corpore diſcors
Parthenope blandis inſidioſa modis.
Non quòd Colchiacas artes tentauerit herbis,
Non quòd ſolennes altera diua toros.
Vtraq; ſe nobis mortalia demere fila
Spondebat,Stygias utraq; poſſe uias.

Parthenope una Sirenum.

Pe:actis ſacris Cir

Te tamen hac etiam ſpreta mercede petiui,

Paſſurus

Paſſurus terra tot mala, totq; mari.
Sed tu fœmineo nunc forſan nomine tacta,
Non ſecura leges cætera uerba mea.
Quæq; mihi Circe, quæ ſit mihi cauſa Calypſo,
Iandudum ignoto ſollicitere metu.
Certè ego cùm Antinoum, Polybum, Medontaq; legi,
Heu toto ſanguis corpore nullus erat.
Tot iuuenes inter tot uina liquentia ſemper,
Hei mihi quid credam? pignore caſta manes.
Cur'ue placent ulli, ſi ſunt in fletibus ora?
Deperit & lacrymis non decor iſte tibi.
Pacta quoq; ex thalamo, niſi mendax tela moretur,
Et cœptum reuocas pallida ſemper opus.
Ars pia, ſed quoties oculos fruſtrabere lana,
Succeſſum toties ars dabit iſta tibi.
Ah melius Polypheme tuo ſuperatus in antro,
Finiſſem ingratos ad mala tanta dies.
Threïcio melius cecidiſſem milite uictus,
Iſmaron errantes cum tenuere rates.
Crudelem'ue illo ſatiaſſem tempore Ditem,
Quo redij, Stygijs fata moratus aquis.
Vidi ubi nequicquam, quod me tua littera celat,
Soſpes digreſſo quæ mihi mater erat.
Rettulit illa domus eadem mala, meq; querentem
Fugit ab amplexu ter reſoluta meo.
Phylacidem uidi: contemptis ſortibus, ille
Primus in Hectoreas intulit arma domos.
Felix laudata cum coniuge, læta per umbras
Illa ſuum fortè ſit comitata uirum.
Necdum illi Lacheſis dictos numerauerat annos,
Sed iuuat ante ſuum ſic cecidiſſe diem.

ces modo monſtratis Vlyſ. ad inferos habuit aditũ: ab eadẽ etiam immortalitatẽ renuit. Circe ſolis & Perſę filia Vlyſ. annũ detinuit, & ex eo Telegonũ filiũ peperit. Calypſo Vlyſ. ſeptẽ annis in inſula Ogygia morata eſt.

De Penelopes pudicitia diffidit. Penelope ꝓcos hac cõditione deluſit, ut tunc ſe nupturã ꝑmitteret, ubi telã abſoluiſſet, uerũ quod interdiu texuiſſet, id noctu retexebat.

Quid apud inferos uiderit.

Proteſilaũ intelligit à Phylace urbe Theſſaliæ, cui præfuit.

Laodameia Laudotheę filia ſe ob maritũ Proteſilaum occidit.

Vidi, nec lacrymas oculi tenuere cadentes,
Deformem Atriden (hei mihi) cæde noua.
Illum Troia uirum non læſerat, ille furentem
Nauplion, Euboïcos tranſteratq́; ſinus.
Quid refert? animam per uulnera mille profudit,
Iam reduci ſoluens debita uota Ioui.
Tyndaris has illi lætas pro ſedere pœnas
Struxerat, externos ipſa ſecuta uiros.
Ah mihi quid prodeſt, captiuas Teucridas inter
Cum ſtaret coniux Hectoris, atq; ſoror.
Defectis Hecubam potui legiſſe ſub annis,
Ne tibi ſuſpectus pellicis eſſet amor.
Prima meis omen metuendum puppibus illa
Fecit, non membris ipſa reperta ſuis.
Latratu miſeras finiuit mœſta querelas,
Et ſtetit in rabidam protinus acta canem.
Prodigio tali placidum Thetis abſtulit æquor,
Aeolus infuſis incubuitq́; Notis.
Peruagus hinc toto non felix differor orbe,
Et quacunq; uocat fluctus & aura, feror.
Sed ſi Tireſias tam læti prouidus augur,
Quàm uerax uates in mala noſtra fuit,
Et terra & pelago, quicquid mihi triſte canebat,
Emenſus, fato tam meliore uagor.
Iam mihi neſcio quo comitem ſe littore iungit
Pallas, hoſpitibus per loca tuta trahit.
Nunc primum Pallas, uerſæ poſt funera Troiæ,
Viſa mihi, medium temporis ira tulit.
Quicquid & Oenides commiſerat omnibus unus
Peccaui, Danais omnibus ira nocens.
Nec te Tytide, cuius modò nouerat arma,

Agamemnonem ſignificat.

Caphareum montē Eubœæ intelligit, apud quē pluximi Grecorum à Troia redeuntiū fraude Nauplii cupietis ulciſci mortem Palamedis filii, periclitati sūt.

Tireſias uates Thebanus apud Horatiū ita Vlyſſem alloquitur: O Laertiade quicquid dicam, aut erit, aut nō: Diuinare etenim magnus mihi donat Apollo: Pallas Vlyſsis ductrix.

Eximit,

Eximit, errat o tu quoq; ab orbe uenis.
Non Telamone ſatum capta de coniuge Teucrum,
Non ipſum pro quo mille fuere rates.
Felix Pliſtenides quacunq; in ſorte fuiſti,
Coniuge cum chara, non grauis illa fuit.
Seu uenti fecere moras, ſiue æquora uobis,
Ad nulla eſt ueſter damna retentus amor.
Oſcula nec uenti certè tenuere, nec undæ,
Promptaq; in amplexus brachia ſemper erant.
Sic utinam errarem, faceres tu mollia coniux
Aequora, te ſocia nil mihi triſte foret.
Nunc quoq; Telemacho tecum mihi ſoſpite tecto,
Omnia ſunt animo iam leuiora mala.
Quem tamen infeſtas rurſus queror ire per undas
Herculeam Sparten, Neſtoreamq; Pylon.
Ingrata eſt pietas, cui tanta pericula ſubſunt,
Nam male commiſſus fluctibus ipſe fuit.
Sed labor in fine eſt, occurſum in littore uates
Dixit, in amplexus chare ferere tuos.
Noſcendus ſoli ueniam tibi, tu preme ſolers
Lætitiam, & tacito gaudia conde ſinu.
Non ui certandum, nec aperta in bella ruendum,
Sic cecinit laurus ille monere ſuas.
Forſitan ante dapes, interq; uacantia uina
Vltoris pharetris utile tempus erit.
Et modò deſpectum ſubitò mirentur Vlyſſem,
Heu precor, ut properet ille uenire dies.
Antiqui renouet qui lætus fœdera lecti,
Et tandem incipias coniuge chara frui.

Sui aduentus modum prædicat.

Laurus pro Apolline.

IN SECVNDAM SABINI EPIST. ARGVM.

Hac epiſtola Demophoon ſuam perfidiam purgare nititur, & reditum, quem longe ultra promiſſum retardauerat, excuſare, uarias cauſas afferendo. Interdum enim dicit ſe à ſuis arceri, & ob morã, quam in Thracia cum Phyllide fecerat, redargui. Nonnunquam à nauigandi importunitate ſe defendit. Se autem breui, etiam contra omnem maris poteſtatem ad Phyllida nauigaturum promittit. Quod quidẽ adimpleuit: ſed tamen Phyllis amoris impatientia laqueo uitã finierat, & deorũ miſeratione in amygdalum ſine folijs conuerſa, atque Demophoõtis amplexu, ueluti ſponſi ſentiret aduentũ, folia emiſit. Quod ideo fingitur, quia amygdalus Græcè phylla uocatur, in qua morientis Phyllidis nomen remanſit. Quæ flante Zephyro, qui occidẽtalis eſt uẽtus, & in Thracas uadens, per Atticam regionem tranſitum facit, floret: cũ Zephyrus dicatur quaſi ζωηφόρος, id eſt, uitã ferens: quoniã habet plantis & graminibus fauere, ut germinent, & pullulent, & hinc fabulæ datus eſt locus, Phyllida ſcilicet lætari & florere redeunte ab Athenis amaſio.

Potius ob folia quàm amygdali arborẽ, inditum nomen crediderim: nam φύλλα folia dicuntur.

DEMOPHOON PHYLLIDI RESPONDET.

PHyllidi Demophoon patria dimittit ab urbe,
Et patriam meminit muneris eſſe tui.
Nec face Demophoon alia, nec coniuge captus,
Sed tam non felix, quàm tibi notus erat.
Theſea, quo ſocero nequicquam Phylli timebas, (Mneſtheus.)
Impuleritq; ignes forſitan ille tuos.
Turpe pati nobis, regno ferus expulit hoſpes,
Hunc illi finem longa ſenecta dedit.
Qui modò peltiferas fudit Mæotidas armis,
Alcidæ magni non minor eſſe comes.
Qui ſocerum Minoa graui ſibi fecit ab hoſte,
Mirantem monſtri cornua uicta ſui.
Arguor exilij, quem credis, cauſa fuiſſe,
Nec tacitum frater, nec ſinit eſſe reum.

Mæotis palus Scythica, quã incoluerũt Amazones. A peltis breuiſsimis ſcutis in modum Lunæ iã mediæ, quibus uſæ ſunt Amazones, peltiferæ dictæ ſunt.

Dum

Dum thalamos(inquit)dilectæ Phyllidos urges,
Et tuus externo ceſſat in igne furor:
Fluxere interea pede tempora lapſa fugaci,
Præuenitq; tuas flebilis hora moras.
Forſitan & nondum factis occurrere rebus,
At poteras factis utilis eſſe tamen:
Cum potiora mihi Rhodopeïa regna fuere,
Quæq; magis regnis chara puella fuit.
Intonat his Athamas,eadem mox obijcit Aethra,
Infelix functæ iam propè ſortis anus.
Et quòd non condant nati ſua lumina palmæ,
Feciſſe hic noſtras arguit uſq; moras.
Non equidem infiteor,multum clamauit uterq;,
Staret Threïcijs quum mihi puppis aquis.
Poſcunt,Demophoon,quid ceſſas?carbaſa uenti.
Demophoon patrios reſpice iure Deos.
Reſpice:& exemplum,qua gaudes,Phyllida ſume,
Sic amat,ut terra nolit abire ſua.
Vtq; redire uelis,non ut comitetur euntem,
Te rogat,& præfert barbara regna tuis.
Me tamen hic inter tacitum conuicia ſæpe
Aduerſis memini uota tuliſſe notis.
Sæpe abitura tuo ponentem brachia collo,
Gauiſum in fluctus æquora mota truces.
Nec metuam hoc ipſo coram genitore fateri,
Libertas meritis eſt mihi facta tuis.
Dices,non duro dilectam Phyllida liqui
Pectore,nec præceps uela ferenda dedi.
Et fleui,& flentem ſolando ſæpe remanſi,
Cum ſtaret curſus iam mihi certa dies.
Deniq; Threïcia ueni rate:non dare Phyllis

Quam potuit,iuſsit tardius ire ratem.
Ignoſce & faſſo,memor es Minoidos,ipſe,
Antiquus necdum pectore ceſsit amor.
Ariadne. *Et quoties oculis circundat ſydera,dixit:*
Quæ fulget cœlo,noſtra puella fuit.
Excuſat Theſei quòd Ariadnen reliquerit. *Illum dilecta Bacchus ſibi cedere iuſsit*
Coniuge,deſertæ crimen at ille ſubit.
Exemploq; patris periurus dicor & ipſe,
Nec quæris cauſas Sithoni dura moræ.
Nec ſatis ampla putas redituri pignora,ſi me
Non amor alterius,non amor ullus habet.
Nullá ne fama tibi turbatos Phylli penates
Theſeos,& miſeræ rettulit acta domus?
Non laqueos audis chari me flere parentis?
Flebilior laqueis hei mihi cauſa ſubeſt.
Non fratrem Hippolytum?cecidit miſerabilis ille
Præceps attonitis per freta raptus equis.
Non tamen excuſo reditus:licet undiq; fata
Accumulent cauſas,tempora parua peto.
Theſea(quod ſupereſt) patrem tumulabimus ante,
Succedat tumulo non ſine honore decens.
Da ſpatium,ueniamq; peto:non perfidus abſum,
Nec mihi iam terra tutior ulla tua eſt.
Quicquid mite fuit poſt diruta Pergama,quicquid
Aut bella aut pelagi detinuere moræ,
Sola fuit Thrace,patria quoq; iactor in illa,
Auxilium ſupereſt caſibus una meis.
Si modò mens eadem,nec quòd ſit iam mihi diues
Regia Cecropia non minor arce mouet.
Phædra ſeipſam interemit. *Nec patris offendunt caſus,nec crimina matris,*
Nec iam non felix omine Demophoon.

Quid ſi Phœbeam peterem te coniuge Troiam?
Perq; annos ſequerer bella gerenda decem?
Penelopen audis, toto laudatur in orbe,
Exemplum fidi non leue facta tori.
Illa piæ (ſic rumor ait) mendacia telæ
Struxit, & inſtantes diſtulit arte toros:
Cum properata palàm reuocaret ſtamina noctis,
Atq; iterum in lanas omne rediret opus.
At tua ne fugiant ſpreti connubia Thraces,
Phylli times: ulli nubere dura potes?
Eſtq; tibi pectus cuiuſquam accedere tedas?
Obſtat perfidiæ nec metus iſte tuæ?
O tibi quantus erit facti rubor, ah tibi quantus
Tum dolor, aſpicies cùm mea uela procul.
Damnabiſq; tuos ſerò temeraria queſtus;
Demophoon; dices, hei mihi, fidus erat.
Demophoon rediјt, & ſæuos forſitan Euros
Paſſus, & hybernas dum quoq; currit aquas.
Ah cur neſcio quàm properauimus, hei mihi culpam,
Rupi, quam ruptam ſum mihi queſta, fidem.
Sic tamen ah potius ſic perſtes, quàm mihi de te
Vlterior tangat pectore Phylli dolor.
Quos tibi (me miſerum) laqueos, quæ fata minaris?
Et nimis audaces gens habet iſta Deos?
Parce precor, flammaſq; domus mihi crimen habentis
Perfidiæ; gemina ne preme dura nota.
Excuſet patrem fatis in parte relicta
Gnoßis: non merui, cur ferar ipſe nocens.
Nunc uenti mea uerba ferant, qui uela tulerunt,
Eſt animus reditus: ſed pia cauſa tenet.

Penelope caſtitatis exẽplũ, quod Horatio non placet.

Penelopes telam retexere, pro adagio refert Plato, pro eo quod eſt inanẽ operam ſumere.

Ariadne.

IN III. SABINI EPIST.

ARGVMENTVM.

Epiſtola hæc reſpõſiua Paridis non multũ in rebus difficultatis habet, eò quòd argumentũ ex Oenones, epiſtola dependet. Paris autẽ quia cõiugij iura uiolauerat, dũ uxore dimiſſa Helenã duxerat, in principio ſtatim iniuriam Oenone ſe feciſſe fatetur. Deinde cum ſui excuſatione crimẽ reijcit in Cupidinem, cui nõ facilè reſiſtitur, ſed qui ſine ulla ratione in ea quę cupit amãtes trahit, & in fatorũ ſerſẽ quæ ſibi Helenã, ut antè quàm illã nouiſſet, deſtinauerãt. Ferũt autẽ Oenonẽ tãto Paridis amore flagraſſe, ut cũ à Philoctete ſagittis Herculeis cõfoſſus ad eã ferretur, ipſa cadauer complexa fouens uulnera expirauerit: & in Cebria Troadis urbe ſepultos fuiſſe.

PARIS OENONE RESCRIBIT.

Qvæ ſatis apta tibi tã iuſtè nympha querenti,
Reſcribã, fateor quærere uerba manũ.
Quærit, nec ſubeunt: ſentit ſua crimina tantum:
Soluere quæ ſentit, non ſinit alter amor.
Si leuat hic iras, ipſo me iudice damnor,
Quid refert? cauſa tu meliore cares.
Damnatumq; tibi me ſub ſua iura Cupido
Retrahit, alterius ſic quoq; præda ſumus.
Prima meis tu pacta toris, faſſusq; iuuentam
Te primum accepta eſt coniuge noſter amor.
Ad obiecta reſpõdet. *Nondum tantus eram, quo me genitore ſuperbum*
Arguis, hoc dominus tunc retinendus eram.
Non ego Deiphobum ſperabam, aut Hectora fratrẽ
Cum paſtos agerem te comitante greges.
Reginamq; Hecuben niſi matris nomine noram,
Et fueras illi digna manere nurus.
Sed non eſt rationis amor, te conſule Nympha,
Læſa es, & læſam ſcribis amare tamen.
Cumq; petant Satyri connubia, cùm tua Panes,

Deiectæ memor es tu tamen uſq; facis.
Adde quòd hic fatis amor eſt adiutus, & illum
Præſcia uenturi uiderat antè ſoror. Caſſandra.
Nondum Tyndaridos nomen mihi ſederat aure,
Nec cecinit Graios illa uocare uiros.
Omnia uera uides: ſuperant mea uulnera, tantum
Vtq; tuam ſupplex poſcere cogor opem.
Te penes arbitrium noſtræ uitæq;, neciſq;,
Victuri iam nunc pectora ſume tibi.
Fleuiſti, memini tamen hac in uoce canentis,
Et mala, dixiſti ſint precor iſta procul. Oenones uerba.
Nec ſic fata ferant, tulerint ſic cætera quamuis,
Vt poßim Oenone perdere læſa Parim.
Tot ſuperare metus qui me nec credere cogit,
Ignoſcas, idem te quoq; fallit amor.
Imperat ille Deus: cum uult in cornua tauri, Cupidinis potentiam exprimit.
Cùm uult in pennas deſtruit ille Iouem.
Non foret in terris tanto miranda decore
Tyndaris (heu flammis nata puella meis)
Si ſua non cygno mutaſſet Iuppiter ora:
Fluxerat in Danaës aureus antè ſinus; Danaes Acriſii filia à Ioue ſub ſpecie imbris aurei grauida Perſeum peperit.
Piniferamq; Idem falſus luſtrauerat ales,
Inter Agenoreas conſtiteratq; boues.
Victorem Alciden dominæ quis penſa tenere
Crederet? at lanas nere coëgit amor.
Dicitur & Coæ ſediſſe in ueſte puellæ,
Illa Cleonæo tecta leone fuit.
Te memini Phœbum Oenone (mea crimina dico) Cleone mediocre oppidũ diſtãs ab Argo ſtadiis cxx. à Corintho xc. hinc Cleonæus leo, qui & Nemæus dicitur.
Fugiſſe, & noſtros præpoſuiſſe toros.
Non ego præſtabam Phœbo, ſed tela Cupido
His in te uoluit legibus ire ſua.

Conſolere tamen digna tua pellice damna:
Quam tibi prætulimus nata puella Ioue *eſt.*
Sed quòd nata Ioue *eſt minimum me tangit: in illo*
Quòd non eſt facies pulchrior ulla, nocet.
Atq; utinam formæ iudex incallidus eſſem,
Creditus Idæis Pegaſi *nympha iugis.*
Non mihi Iunonis, *nec obeſſet* Pallados *ira,*
Laudata eſt oculis quòd Cytherea *meis.*
Diuidit hæc alijs flammas, celeresq;, paresq;,
Vt libitum eſt, nati temperat ipſa faces.
Non tamen eualuit uitare domeſtica tela,
Quos alijs arcus, & ſibi dura tulit.

Venus in adulterio deprehenſa cũ Marte.

Deprenſam coniux illam in Mauorte *dolebat,*
Teſtibus hic diuis cum Ioue *queſtus erat.*
Iam dolet & Mauors, *terras ultroq; reliquit,*
Prætulit Anchiſen *hæc abitura ſuum.*
Anchiſen propter uoluit formoſa uideri,
Viſaq; poſt latam tacuit ulta Deam.
Quid mirum eſt potuiſſe pari ſuccurrere amori,
Immunis ſub quo non fuit ipſe Paris?
Quam læſus Menelaus *amat, non læſus amaui,*
Adijce non læſo quòd comes ipſa fuit.
Et magnos uideo cogi mihi rapta tumultus,
Armatæq; petunt Pergama *mille rates.*
Non uereor, belli ne non ſit cauſa probanda,
Eſt illi facies digna mouere duces.
Si mihi nulla fides, armatos reſpice Atridas,
Quam ſibi ſic repetunt, ſic metuenda mihi eſt.
Quòd ſi uertendæ ſpem mentis concipis huius,
Cur ceſſant herbæ? carmina cur'ue tua?
Cum te nec Phœbi *ſolertior artibus ulla eſt,*

Pœbeæq;

Phœbeæq; Hecates ſomnia uera uides.
Tecum ſyderibus, tecum deducere Lunam,
Nubibus & memini ſurripuiſſe diem.
Paſcebam tauros, interq; armenta leones
Obſtupui placidos uocibus ire tuis.
Quid retrò Xanthum? retro Simoënta uocatum
Adijciam curſus non tenuiſſe ſuos?
Ipſe pater, ceu rem natæ male tutus haberet,
Cantat us quoties reſtitit inter aquas?
Nunc locus Oenone eſt, nunc illas tende: parauit
Siue tuos ignes pellere, ſiue meos.

Ex Hecate Oceani filia Phœbus genuit Oetã, & Circẽ: ut placet Heſiod. Homer. uult ex Perſa Oceani filia.

Xãthus ſeu yphite pater Oenones.

RESPONSIONVM AVLI SABINI FINIS.

P. OVIDII NASONIS IN QVENDAM, QVEM VOCAT IBIN, LIBER.

ARGVMENTVM.

Annum agens Naſo quinquageſimum, ab Auguſto imperatore in Pontum relegatus eſt. Cuius quidem exilij cauſa non facilè deprehendi poteſt, cùm & ipſe multis in locis quodã carminis inuolucro diuerſam interpretibus coniecturam afferat. Satis tamen conſtat duas fuiſſe cauſas, quarũ alterã ubique fatetur, alterã uerò, ne Auguſtũ offenſiorem reddat, ſemper ſubticet. Sic enim ait in ij. de Triſtibus: Perdiderint cum me duo crimina, crimen & error, Alterius facti cauſa ſilenda mihi. Perſæpe itaque libros de Arte amandi compoſuiſſe dolet: quòd propterea Auguſto odio eſſe cœperit, & aliquid uidiſſe per errorẽ, ut ob id in Scythiã perpulſus fuerit. Sic enim ſcribit in ij. de Ponto: Neue roges quæ ſit, ſtultam quam ſcripſimus artẽ, Innocuas nobis hæc uetat eſſe manus. Et quid præterea peccaui, quærere noli, Vt pateat ſola culpa ſub arte mea. Et paulò poſt: Naſo parum prudens, artem dum ſcribit amandi, Doctrinæ pretium triſte magiſter habet. Hoc idẽ ait in iij. ad Amorẽ, & in iiij. ad Carũ. Itẽ j. de Triſt. Cur aliquid uidi? cur noxia lumina feci? Cur imprudẽti cognita cauſa mihi eſt?

hi eſt: Inſcius Actæon uidit ſine ueſte Dianã, Præda ſuis canibus non minus ille fuit. Verũ ſi quis hæc curioſius ſcire affectat, eius & de Triſtibus, & de Põto libros legat. Dum autem exularet, inter reliqua ſua opera, inuectiuam in quendã edidit, quẽ, proprio nomine ſuppreſſo, Ibin appellat. Sicut Callimachus, qui etiã ſub hoc nomine Apollonium Rhodiũ eius diſcipulum diris imprecationibus deuouit. De Ibide autem ita ſcribit Plin. lib. viij. ca. xxxij. *Simile quiddã & uolucris in eadẽ Aegypto mõſtrauit, quę uocatꝰ Ibis. roſtri aduncitate per eã partẽ ſe proluens, qua reddi ciborũ onera maxime ſalubre eſt. Herodotus uero duplicẽ eſſe dicit, alteram nigram, alteram ciconiæ nõ abſimilem, ſed tamen diuerſam. de hac etiam Cice. lib. ij. de Nat. Deorum ſic ait: Velut Ibes maximã uim ſerpentũ conficiunt, cũ ſint aues excelſę, rigidis cruribus, corneo, proceroque roſtro, auertũt peſtẽ ab Aegypto, cum uolucres angues ex uaſtitate Libyæ uento Africo inuectas interficiunt, atque cõſumunt: ex quo fit ut illę uiuæ nec morſu noceãt, nec odore mortuę. Hęc ille. Cũ itaque tãta ſit huius auis ſpurcitas, ut proprio ore uentrẽ purget, Callimachus aduerſarium tanquã fœdiſsimũ, ut hominẽ nullius decoris, & cõmendationis ſignificat, hoc nomine uocitauit: ad cuius imitationem Ouid. inimicum quoque ſuum Ibin nominauit. Cauſam autẽ huiuſce maledicentię hanc fuiſſe ipſemet aperit: ſolicitabat poetę uxorẽ, & linguę uenena Auguſti auribus ſuſurrabat, ut diutius illũ in exilium remoraretur.

Metaphora ab hoſtibus.

T EMPVS *ad hoc, luſtris mihi iã bis*
quinque peractis,
Omne fuit muſæ carmẽ inerme meæ.
Nullaq;, quæ poßit ſcriptis tot millibus, extat
Littera Naſonis ſanguinolenta, legi.
Nec quenquam noſtri, niſi me, læſere libelli,
Artificis perijt cum caput arte ſua.
Vnus (& hoc ipſum eſt iniuria magna) perennem
Candoris titulum non ſinit eſſe mei.
*alias utrunq;. *Quiſquis is eſt (nam nomen adhuc *utcunq; tacebo)*
Cogit inaſſuetas ſumere tela manus.
Ille relegatum gelidos Aquilonis ad ortus
Non ſinit exilio delituiſſe meo.

Vulneraq;

Vulneraq; immitis requiem quærentia uexat,
Iactat & in toto uerba canina foro.
Perpetuoq; mihi ſociatam fœdere lecti
Non patitur miſeri funera flere uiri.
Cumq; ego quaſſa meæ complectar membra carinæ,
Naufragij tabulas pugnat habere mei.
Et qui debuerat ſubitas extinguere flammas,
Hic prædam medio raptor ab igne petit.
Nititur ut profugæ deſint alimenta ſenectæ:
Heu quantò eſt noſtris dignior ille malis.
Dij melius, quorum longè mihi maximus ille eſt,
Qui noſtras inopes noluit eſſe uias.
Huic igitur meritas grates, utcunq; licebit,
Pro tam manſueto pectore ſemper agam.
Audiet hæc Pontus, faciet quoq; forſitan idem
Terra ſit ut potior teſtificanda mihi.*
At tibi, calcaſti qui me uiolente iacentem,
Quàm licet, & miſero debitus hoſtis ero.
Deſinet eſſe prius contrarius ignibus humor,
Iunctaq; cum Luna lumina Solis erunt:
Parsq; eadem cœli Zephyros emittet, & Euros,
Et tepidus gelido flabit ab axe Notus:
Et noua fraterno ueniet concordia fumo,
Quam uetus accenſa ſeparat ira pyra:
Et Ver Autumno, Brumæ miſcebitur Aeſtas,
Atq; eadem regio ueſper, & ortus erit:
Quàm mihi ſit tecum poſitis quæ ſumpſimus armis
Gratia, commiſsis improbe rupta tuis:
Quàm dolor hic unquam ſpatio euaneſcere poſsit,
Leniat aut odium tempus, & hora meum.
Pax erit hæc nobis (donec mihi uita manebit)

Tabulas, id eſt, extremas diuitias. Tranſlatio à domorũ incendio.

**aliàs, propior*

Aetheoclẽ, & Polynicẽ Oedipi regis Thebarum filios intelligit.

Cum

Cum pecore infirmo quæ ſolet eſſe lupis.
Prima quidem cœpto committam prælia uerſu,
Non ſoleant quamuis hoc pede bella geri.
Vtq; petit primo plenum flauentis arenæ,
Nondum calfacti uelitis haſta ſolum:
Sic ego ter ferro nondum iaculabor acuto,
Protinus inuiſum nec petet haſtà caput.
Et neq; nomen in hoc, ne dicam facta libello,
Teq; breui, qui ſis, diſsimulare ſinam.
Poſtmodo ſi perges, in te mihi liber Iambus
Tincta Lycambeo *ſanguine tela dabit.*
Nunc quo Battiades *inimicum deuouet* Ibin,
Hoc ego deuoueo teq;, tuosq; modo.
Vtq; ille hiſtorijs inuoluam carmina cæcis,
Non ſoleam quamuis hoc genus ipſe ſequi.
Illius ambages imitatus in Ibida, *dicar*
Oblitus moris, iudicijq; mei.
Et quoniam, qui ſis, nondum quærentibus edo,
Ibidis *interea tu quoq; nomen habe.*
Vtq; mei uerſus aliquantum noctis habebunt,
Sic uitæ ſeries tota ſit atra tuæ.
Hæc tibi natali facito, Ianiq; Calendis
Non mentituro quilibet ore legat.
Dij maris, & terræ, quiq; his meliora tenetis
Inter diuerſos cum Ioue *regna polos,*
Huc precor, huc ueſtras omnes aduertite mentes,
Et ſinite optatis pondus ineſſe meis.
Ipſaq; tu tellus, ipſum cum fluctibus æquor,
Ipſe meas æther accipe ſumme preces.
Syderaq;, & radijs circundata Solis imago,
Lunaq;, quæ nunquam, quò prius ore micas.

Noxq;

Syncopa. Veles, miles expeditus.

Archilochus Lycãbẽ ob filiã Neobolẽ ſibi denegatã ad laqueũ cõpulit.

Battiades Callimachus à Batto genus trahens.

Deorũ inuocat omne imprecationes confirmat.

Noxq; tenebrarum ſpecie reuerenda tuarum,
Quæq; ratum triplici pollice netis opus.

Tres parcæ Herebi & noctis filiæ.

Quiq; per infernas horrendo murmure ualles
Imperiuratæ laberis amnis aquæ.

Styx.

Quasq; ferunt torto uittatis angue capillis
Carceris obſcuras ante ſedere fores.

Furias intelligit Acherontis & noctis filias.

Vos quoq; plebs ſuperûm Fauni,Satyriq;,lareſq;,
Fluminaq;,& Nymphæ,ſemideumq; genus:

Indigetes.

Deniq; ab antiquo diui ueteresq;,nouiq;,
In noſtrum cuncti tempus,adeſte* chao.

*aliàs, chori.

Carmine dum capti maleſido dira canuntur,
Et peragunt partes ira,dolorq; ſuas:
Annuite optatis omnes ex ordine noſtris,
Et pars ſit uoti nulla caduca mei.
Quæq; precor fiant ut non mea dicta,ſed ille
Paſiphaës generi uerba fuiſſe putet.

Theſeũ ſignificat, qui à Neptuno petijt,ut Hippolytũ interimeret.

Quasq; ego tranſiero pœnas,patiatur & illas,
Plenius ingenio ſit miſer ille meo.
Ne'ue minus noceant fictum execrantia nomen
Vota,minus magnos commoueant'ue Deos:
Illum ego deuoueo,quem mens intelligit,Ibin,
Qui ſe ſcit factis hæc meruiſſe ſuis.
Nulla mora eſt in me,peragam rata uota ſacerdos,
Quiſquis ades,ſacris ore fauete meis.
Quiſquis ades,ſacris lugubria dicite uerba,
Et fletu madidis Ibin adite genis.
Ominibusq; malis,pedibus occurrite læuis,
Et nigræ ueſtes corpora ueſtra tegant.
Tu quoq; quid dubitas ferales ſumere uittas?
Iam ſtat(ut ipſe uides)funeris ara tui.
Pompa parata tibi eſt,uotis mora triſtibus abſit,

Da iugu-

Da iugulum cultris hoſtia dira meis.
Terra tibi fruges, amnis tibi deneget undas,
Deneget afflatus uentus & aura ſuos.
Nec tibi Sol clarus nec ſit tibi lucida Phœbe,
Deſtituant oculos ſydera clara tuos.
Vulcanus p igne col præeſt.
Nec ſe Vulcanus, nec ſe tibi præbeat aër,
Nec tibi det tellus, nec tibi pontus iter.
Exul, inops erres, alienaq; limina luſtres,
Exiguumq; petas ore tremente cibum.
Ne corpus querulo, nec mens uacet ægra dolore,
Noxq; die grauior ſit tibi, nocte dies.
Sisq; mihi ſemper, nec ſis miſerabilis ulli,
Gaudeat aduerſis fœmina, uirq; tuis.
Accedat lacrymis odium, dignusq; puteris,
Qui mala cùm tuleris plurima, plura feras.
*aliàs, defœta, id eſt, euacuata
Sitq;(quod eſt rarum) ſolito* defecta fauore
Fortunæ facies inuidioſa tuæ.
Cauſaq; non deſit, deſit tibi copia mortis,
Optatam fugiat uita coacta necem.
Luctatusq; diu cruciatos ſpiritus artus
Deſerat, & longa torqueat antè mora.
Euenient, dedit ipſe mihi modò ſigna futuri
Phœbus: & à læua mœſta uolauit auis.
Certe ego quæ uoueo ſuperos motura putabo,
Speq; tuæ mortis peßime ſemper alar.
Thraces populi ferociſsimi inter partes Scythię iuxta Macedoniam habẽtes Iſtrum à Septẽtrione. Pontũ ab Oriente, & mare Aegæum à Meridie.
Finiet illa dies, quæ te mihi ſubtrahet olim,
Finiet illa dies, quæ mihi tarda uenit.
Sed prius hanc animam nimium tibi ſæpe petitam
Auferet illa dies, quæ mihi ſera uenit:
Quàm dolor hic unquam ſpatio euaneſcere poßit,
Leniat aut odium tempus & hora meum.

Pugnabunt

Pugnabunt iaculis dum Thraces, Iaziges arcu,
Dum tepidus Ganges, frigidus Iſter erit:
Robora dum montes, dum pabula mollia campi,
Dum Tyberis liquidas Tuſcus habebit aquas:
Bella geram tecum, nec mors mihi finiet iras,
Sæua ſed immanis manibus arma dabo.
Tunc quoq; cum fuero uacuas dilapſus in auras,
Exanimis manes oderit umbra tuos.
Tunc quoq; factorum ueniam memor umbra tuorum,
Inſequar & uultus oſſea forma tuos.
Siue ego (quod nollem) longis conſumptus ab annis,
Siue manu facta morte ſolutus ero,
Siue immenſas iactabor naufragus undas,
Noſtraq; longinquus uiſcera piſcis edet,
Siue peregrinæ carpent mea membra uolucres,
Inq; meo tingent ſanguine roſtra lupi,
Siue aliquis dignatus erit ſupponere terræ,
Et dare plebeio corpus inane rogo:
Quicquid ero, Stygijs erumpere nitar ab oris,
Et tendam gelidas ultor in ora manus.
Me uigilans cernes, tacitis ego noctis in umbris
Excutiam ſomnos uiſus adeſſe tuos.
Deniq; quicquid ages, ante os, oculoſq; uolabo,
Et querar, & nulla ſede quietus eris.
Verbera* ſæua dabunt ſonitum, nexæq; colubris
Conſcia fumabunt ſemper ad ora faces.
His uiuus furijs agitabere, mortuus iiſdem,
Et breuior pœna uita futura tua eſt.
Nec tibi continget funus, lacrymæq; tuorum,
Indeploratum proijciere caput.
Carnificisq; manu populo plaudente trahêris,

Iſter fluuius Scythiæ qui & Danubius dicitur.
Tyberis per Tuſciam fluens Romam diluit.

*aliàs, tortæ.
Furię intortos anguibus crines habent.

Infixusq́; tuis oſſibus uncus erit.
Ipſæ te fugient, quæ carpunt omnia, flammæ,
Reſpuet inuiſum iuſta cadauer humus.
Vnguibus, & roſtro tardus trahet ilia uultur,
Et ſcindent auidi perfida corda canes.
Deq́; tuo fiet (licet hac ſis laude ſuperbus)
Inſatiabilibus corpore rixa lupis.
In loca ab Elyſijs diuerſa fugabere campis,
Quasq́; tenet ſedes noxia turba coles.
Siſyphus eſt illhic ſaxum uoluensq́;, petensq́;,
Ixion rex Theſſalię. *Quiq́; agitur rapidæ uinctus ab orbe rotæ.*
Belides. *Quæq́; gerunt humeris perituras Belides undas,*
Exulis Aegypti turba cruenta nurus.
Tantalus. *Poma pater Pelopis præſentia quærit, & idem*
Tityus magn⁹ Iouis filius renaſcẽti iecore uulturẽ paſcit. *Semper eget liquidis, ſemper abundat aquis.*
Iugeribusq́; nouem ſummus qui diſtat ab imo,
Viſceraq́; aſsidue debita præbet aui.
Tiſiphone. *Sic tibi de furijs ſcindat latus una flagello,*
Vt ſceleris numeros confiteare tui.
Alecto. *Altera Tartareis ſectos dabit anguibus artus,*
Megæra. *Tertia fumantes incoquet igne genas.*
Noxia mille modis lacerabitur umbra, tuasq́;
Aeacus pœnarũ executor. *Aeacus in pœnas ingenioſus erit.*
In te tranſcribet ueterum tormenta uirorum,
Manibus antiquis cauſa quietis eris.
Ad Siſyphum apoſtrophat. *Siſyphe cui tradas reuolubile pondus habebis,*
Verſabunt celeres nunc noua membra rotæ.
Hic erit, & ramos fruſtra qui captet, & undas.
Hic inconſumpto uiſcere paſcet aues.
Nec mortis pœnas mors altera finiet huius,
Horaq́; erit tantis ultima nulla malis.

Inde ego pauca canam, frondes ut ſi quis ab Ida,
Et ſummam Libyco de mare carpat aquam.
Nam neq; quot flores Sicula naſcuntur in Hybla,
Quot'ue ferat dicam terra Ciliſſa crocos.
Nec (quum triſtis hyems Aquilonis inhorruit alis)
Quàm multa fiat grandine canus Athos.
Nec mala uoce mea poterunt tua cuncta referri,
Ora licet tribuas multiplicata mihi.
Tot tibi uæ miſero ueniant, talesq; ruinæ,
Vt cogi in lacrymas me quoq; poſſe putem.
Illæ me lacrymæ facient ſine fine beatum,
Dulcior hic riſu tunc mihi fletus erit.
Natus es infelix (ita dij uoluere) nec ulla
Commoda naſcenti ſtella, leuis'ue fuit.
Non Venus affulſit, non illa Iuppiter hora,
Lunaq; non apto, Sol'ue fuere loco.
Nec ſatis utiliter poſitos tibi præbuit ignes,
Quem peperit magno lucida Maia Ioue.
Te fera nequicquam placidum ſpondentia Martis
Sydera preſſerunt, falciferiq; ſenis.
Lux quoq; natalis (ne quid niſi triſte uideres)
Turpis, & inductis nubibus atra fuit.
Hæc eſt in faſtis, cui dat grauis Allia nomen,
Quæq; dies Ibin publica damna tulit.
Qui ſimul impurè matris prolapſus ab aluo eſt,
Cyniphiam fœdo corpore preſſit humum.
Sedit in aduerſo nocturnus culmine bubo,
Funereoq; graueis edidit ore ſonos.
Protinus Eumenides lauere paluſtribus undis,
Quà caua de Stygijs fluxerat unda uadis.
Pectoraq; unxerunt Erebeæ felle colubræ,

Hybla mōs & regio Siciliæ, florū copia inſignis.
Crocus magna ubertate in Cilicia naſcitur.
Athos mōs inter Macedoniam & Thraciā aſsidue grādine pulſatus.

Mercurius.

Saturnus falcife

Faſti libri, quibus anni deſcriptio cō tinetur.
Allia fluuius non lōge à Roma oriens, apud quē Ro. exercitus à Gallis Senonibus deletus eſt. hinc Allienſis dies.
Cynips fluuius in Libya hircis abundans.

Terq; cruentatas increpuere manus.

chryſippus diſputabat mores infantis formari à lacte nutricis, & ob hoc cenſebat nutricē doctā eſſe dandā infanti futuro oratori.

Gutturaq; imbuerunt infantia lacte canino,
Hic primus pueri uenit in ora cibus.
Perbibit inde ſuæ rabiem nutricis alumnus,
Latrat & in toto uerba canina foro.
Membraq; uinxerunt tinctis ferrugine pannis,
A` male deſerto quos rapuere rogo.
Et ne non fultum nuda tellure iaceret,
Molle ſuper ſilices impoſuere caput.
Iamq; receſſuræ uiridi de ſtipite factas

Faces uirides infelices credebantur ꝑpter fumū.

Admorunt oculis uſq; ſub ora faces.
Flebat,ut eſt fumis infans contactus amaris,
De tribus eſt quum ſic una locuta ſoror:

Vna parcarum ad Ibin.

Tempus in immenſum lacrymas tibi mouimus iſtas,
Quæ ſemper cauſa ſufficiente cadent.
Dixerat,& Clotho iuſsit promiſſa ualere,
Neuit & infauſta ſtamina pulla manu.
Et ne longa ſuo præſagia diceret ore,
Fata canet uates qui tua,dixit,erit.
Ille ego ſum uates,ex me tua uulnera diſces,
Dent modò Dij uires in mea uerba ſuas.
Carminibuſq; meis accedant pondera rerum,
Quæ rata per luctus experiere tuos.

Orditur imprecationes.
Philoctetes filius Pæantis.
Telephus à ceruа nutritus ab Achille inermi eſt uulneratus.
Bellerophō filius Glauci cū Pegaſo equo in cœlū uellet euolare, deci-

Ne'ue ſine exemplis æui cruciere prioris,
Sint tua Troianis non leuiora malis:
Quantaq; clauigeri Pæantius Herculis hæres,
Tanta uenenato uulnera crure geras.
Nec leuius doleas,quàm qui bibit ubera ceruæ,
Armatuſq; tulit uulnus inerme potens.
Quiq; ab equo præceps alienis decidit aruis,
Exitio facies cui ſua penè fuit.

Id quod Amyntorides uideas,trepiduſq́; miniſtro
Prætentes baculo luminis orbus iter.
Nec plus aſpicias,quàm quem ſua filia rexit,
Expertus ſcelus eſt cuius uterq; parens.
Qualis erat poſtquàm eſt iudex de lite iocoſa
Sumptus,Apollinea clarus in arte ſenex.
Qualis & ipſe fuit,quo præcipiente columba
Eſt data Palladiæ præuia,duxq́; rati.
Quiq́; oculis caruit, per quos male uiderat aurum,
Inferias nato quos dedit orba parens.
Paſtor ut Aetnæus,cui caſus antè futuros
Telemus Eurymedes uaticinatus erat.
Vt duo Phineidæ,quibus idem lumen ademit.
Qui dedit,& Thamiræ Demodociq́; caput.
Sic aliquis tua membra ſecet,Saturnus ut illas
Subſecuit partes,unde creatus erat.
Nec tibi ſit tumidis melior Neptunus in undis,
Quàm cui ſunt uiſæ frater,& uxor aues.
Solertiq́; uiro,laceræ quem fracta tenentem
Membra ratis Semeles eſt miſerata ſoror.
Vel tua,ne pœnæ genus hoc cognouerit unus,
Viſcera diuerſis ſciſſa ferantur equis.
Vel quæ,qui redimi Romanos turpe putauit,
A duce Puniceo pertulit,ipſe feras.
Nec tibi ſubſidio ſit præſens numen,ut illi
Cui nihil Hercæi profuit ara Iouis.
Vtq́; dedit ſaltus è ſummo Theſſalus Oſſa,
Tu quoq; ſaxoſo præcipitere iugo.
Aut uelut Euryali qui ſceptrum cepit ab illo,
Sint artus auidis anguibus eſca tui.
Vel tua maturet,ſicut Minoïa,fata,

dit,qui multos labores prius tolerauerat ob Stenobœam Prœti uxorem ab eo ſpretã. Phœnix Amyntoris filius.

Oedipus Laij & Iocaſtes filius Antigonem filiã habuit.

Tireſias à Iunone cæcatus.

Phineus Argonautas monuit,ut colũbã à Pallade datã ſequerentur.

Telemus uates Polyphemo prædixit, aliquando futurũ ut ab Vlyſſe cæcaretur.

Crãbes & Oethes à patre Phineo cæcati.

Thamiris à muſis cæcatus.

Demodocus cæcus ab Homero cãtor inducitur.

Alcyone. Ceyx.

Dædalion.

Ino Vlyſsis naufragium miſerata uelum dedit quo tutius enatauit.

M. Attilius Regulus.

Priamum dicit.

Euryalus aduena Theſſalum præcipitauit.

Minos in thermis Cocali regis Siciliæ extinctus eſt dum Dædalum inſequeretur.

Per caput infuſæ feruidus humor aquæ:
Vtq; parum mitis,ſed non impune Prometheus,
Aëreas uolucres ſanguine fixus alas.

Satillus Amantii fili⁹ à Celino puero occiſus.

Aut,uelut Etrachides magno ter ab Hercule quintus
Cæſus,in immenſum proijciare fretum.

Alexāder qui Iouis Hāmonis filius haberi uoluit ab Iola pincerna ueneno interemptus.

Aut ut Amantiaden turpi dilectus amore
Oderit,& ſæuo uulneret enſe puer.
Nec tibi fida magis miſceri pocula poßint,
Quàm qui cornigero de Ioue natus erat.

Achæus Lydiæ rex auaritia necatus in Pactoli aqs pependit.

More uel intereas capti ſuſpenſus Achæi,
Qui miſer aurifera teſte pependit aqua:

Pyrrhus rex Epirotarum.

Aut ut Achilleiden cognato nomine clarum
Opprimat hoſtili tegula iacta manu.

Ambracia urbs in Epiro.

Nec tua quàm Pyrrhi felicius oſſa quieſcant,
Sparſa per Ambracias quæ iacuere uias.

Periplea Pyrrhi filia.

Nataq; ut Aeacidæ iaculis moriaris adactis,

Magnetes Gelōis & Nereidos filius

Non licet hoc Cereri dißimulare ſacrum.

Cantharides uermes terreſtres, de qbus uide Pliniū in 11.& 27.

Vtq; nepos dicti noſtro modò carmine regis,
Cantharidum ſuccos dante parente bibas.

Oxilochus Leuci frater.

Aut pia te cæſo dicatur adultera,ſicut
Qua cecidit Leucon uindice,dicta pia eſt.

Cābyſes rex Perſarū ad tēplū Iouis miſit exercitū,qui arena obrutus eſt.

Inq; pyram tecum charißima corpora mittas,
Quem finem uitæ Sardanapalus habet.
Vtq; Iouis Libyci templum uiolare parantes,
Acta Noto uultus condat arena tuos.

Dareus Perſarum rex ciues in congeriem cinerum obruebat.

Vtq; necatorum Darei fraude ſecundi,
Sic tua ſuccendens deuoret oſſa cinis.

Neocles à Sicyone urbe Achaiæ ob crudelitatem pulſus.

Aut ut oliuifera quondam Sicyone profecto,
Sit frigus mortis cauſa fameſq; tuæ.

Gerymas Acarni filius.

Aut ut Acarnides inſutus pelle iuuenci,
Turpiter ad dominum præda ferare tuum.

Inq;

Inq; tuo thalamo iuguleris more Pheræi,
Qui datus eſt leto coniugis enſe ſuæ.
Quosq; putas fidos ut Lariſſæus Alebas,
Vulnere non fidos experiare tuo.
Vtq; Milo, ſub quo cruciata eſt Piſa tyranno,
Viuus in occultas præcipiteris aquas.
Quæq; in Adimantum Phileſia regna tenentem
A Ioue uenerunt, te quoq; tela petant.
Aut ut Amaſtriacis quondam Lenæus ab oris
Nudus Achillea deſtituaris humo.
Vtq; uel Euridamas ter circum buſta Thraſylli
Eſt Lariſſæis raptus ab hoſte rotis.
Vel qui, quæ fuerat tutatus mœnia ſæpe,
Corpore luſtrauit non diuturna ſuo.
Vtq; nouum paſſa eſt genus Hippomeneïa pœnæ,
Tractus & Actæa fertur adulter humo:
Sic ubi uita tuos inuiſa reliquerit artus,
Vltores rapiant turpe cadauer equi.
Viſcera ſic aliquis ſcopulus tua figat, ut olim
Fixa ſub Euboico Graia fuere ſinu:
Vtq; ferox perijt, & fulmine, & æquore raptor,
Sic te merſuras adiuuet ignis aquas.
Mens quoq; ſic furijs uecors agitetur, ut illi,
Vnum qui toto corpore uulnus habet.
Vtq; Dryantiade Rhodopeïa regna tenenti,
In gemino diſpar cui pede cultus erat.
Vt fuit Oeteo quondam, generoq; draconum,
Thyſamenīq; patri, Callirhoesq; uiro.
Nec tibi contingat matrona pudicitior illa,
Qua potuit Tydeus erubuiſſe nuru.
Quæq; ſui Venerem iunxit cum fratre mariti

Alexander Pheræus.

Milo Piſanus à ſuis ꝓiectus in Alpheum fluuium.
Adimantus deorū contemptor.

Dionyſius Lengus pulſus à Mithridate aufugit in Achilleos Dromō, locū quē curſum Achil. uocāt, ubi à ſuis derelictus perijt.
Hector.
Hippomeneia in adulterio depręhēſa ab equis abſorpta, & eius adulter laceratus.
Aiax Oileus.

Marſyas ab Apolline excoriatus.
Lycurgus Dryātis filius uolēs putare uites, incidit crura.
Hercules Oeteus.
Athamas Cadmi gener.
Oreſtes Thyſamenū filiū habuit.
*aliàs, Calligões, cuius uir Aiax Telamonius.
Aegalia.

Hypermneſtra ut ſe adulterij hoſtẽ oſtẽderet, Locrin occidit.

Locris in ancillæ diſsimulata necem.

Tam quoq; Dij faciant poſsis gaudere fideli

Coniuge, quàm Talai, Tyndareiq; gener.

Quæq; parare ſuis letum patruelibus auſæ,

Belides aſsiduè colla premuntur aqua.

Pelopeia cum patre Thyeſte inſcio concubuit, ut Myrrha cũ Cynira, & Nyctimene cũ Nocteo.

Biblidos & Canaces ſicut facis ardeat igne,

Nec niſi per crimen ſit tibi fida ſoror.

Filia ſi fuerit, ſit quod Pelopeia Thyeſti,

Myrrha ſuo patri, Nyctimeneq; ſuo.

Filia neúe magis capiti ſit fida parentis,

Polydice Pterelã patrẽ pdidit, ſicut Scylla Niſum.

Quàm tua uel Pterela, uel tua Niſe fuit,

Infamemq; locum ſceleris quæ nomine fecit,

Tullia Tarquiniũ Priſcũ patrẽ occidit, à quo ſcelere uicus dictus eſt ſceleratus.

Preſsit & inductis membra paterna rotis.

Vt iuuenes pereas, quorum faſtigia uultus

Olim Piſeæ ſuſtinuere fores.

Hippodamia procos occidit.

Vt qui perfuſam miſerorum cæde procorum,

Ipſe ſuo melius ſanguine tinxit humum.

Proditor ut ſæui perijt auriga tyranni,

Qui noua Myrtoæ nomina fecit aquæ.

Oenomaus.
Myrtilus.
Atalanta.
Labyrinthũ dicit
Achilles in rogũ Patrocli xij. Troianos iniecit.

Vt qui uelocem fruſtra petiere puellam,

Dum facta eſt pomis tardior illa tribus.

Vt qui tecta noui formam celantia monſtri

Intrarunt cæcæ non redeunda domus.

Vt quorum Aeacides miſit uiolentus in altos

Corpora cum ſenis altera ſena rogos.

Vt quos obſcuris uictos ambagibus oris

Sphingis monſtri ænigma Leniaci Spartę deprehenſi ex lege occidebantur.

Legimus infandæ Sphinga dediſſe neci.

Vt qui Biſtoniæ templo cecidere Mineruæ,

Propter quod facies nunc quoq; uerſa Deæ eſt.

Vt qui Threïcij quondam præſepia regis

Fecerunt dapibus ſanguinolenta ſuis.

Therodamanteos

Therodamanteos ut qui ſenſere leones,
Quiq́; Thoanteæ Taurica ſacra Deæ.
Vt quos Scylla uorax, Scyllæq́; aduerſa Charybdis
Dulichiæ pauidos eripuere rati.
Vt quos demiſit uaſtam Polyphemus in aluum:
Vt Læſtrygonias qui ſubiere manus.
Vt quos dux Pœnus merſit putealibus undis,
Et iacto canas puluere fecit aquas.
Et uelut Icaridos famulæ periere prociq́,
Inq́; caput domini qui dabat arma procis.
Vt iacet Aonio luctator ab hoſpite fuſus,
Qui (mirum) uictor cum cecidiſſet, erat.
Et quos Anthei fortes preſſere lacerti,
Quosq́; feræ morti Lemnia turba dedit.
Vt qui poſt longum ſacri monſtrator iniqui
Elicuit pluuias uictima cæſus aquas.
Frater ut Anthei quo ſanguine debuit aras
Tinxit, & exemplis occidit ipſe ſuis.
Vt qui terribiles pro gramen habentibus herbis
Impius humano uiſcere pauit equos.
Vt duo diuerſis ſub eodem uindice cæſi
Temporibus, Neſſus, Diſsimaniq́; gener.
Vt pronepos Neptune tuus, quem reddere uitam
Ipſe Coronides uidit ab urbe ſua.
Vt Scynis, & Scyron, & cum Polyphemone natus,
Quiq́; homo parte ſui, parte iuuencus erat.
Quiq́; trabes preſſas ab humo mittebat in auras,
Aequoris aſpectes huius, & huius aquas.
Quæq́; Ceres uidit læto pereuntia uultu
Corpora Theſea Cercionea manu.
Hæc tibi, quæ precibus iuſtis mea deuouet ira,

Therodamas ſanguine humão leones alebat.

Antiphates Læſtrygonum rex.

Carthaginiẽſes duce Amilcare Acharanorũ ſenatum per inducias fidẽ tẽ puteis im merſerũt, atque ſaxis obruerunt, ut ait Appianus.

Thraſillus Buſiridem docuit nece humana pluuias impetrari poſſe à Ioue, ſed prius occiſus eſt.

Pygmalion.

Diomedes.

Eurius Diſsimani gener.

Hippolytus.

Aeſculapius.

Procruſtes.

Scyrõ in Iſthmo habitans.

Achęmenides ab Vlyſſe derelictus opē Aeneæ in Siciliā ueniendis imploranit. Euenient, aut his non leuiora malis.
Qualis Achæmenides Sicula deſertus in ora,
Troïca quum uidit uela uenire, fuit.
Irus olim Arneus eſt uocatus. Et qualis necnon fortuna binominis Iri,
Quiq; tenent pontem, qui tibi maior erit.
Mendici ad pontes permanebant. Filius ut Cereris fruſtra tibi ſemper ametur,
Plutonem intelligit, quē qui adibat, diues efficiebatur. Deſtituatq; tuas ſæpe petitus opes.
Vtq; per alternos unda labente recurſus,
Subtrahitur preſſo mollis arena pede:
Sic tua neſcio quæ ſemper fortuna liqueſcat,
Erſichthō fame cōpulſus filiam Driopeida ſub uariis figuris uendidit. Lapſaq; per medias effluat uſq; manus.
Vtq; pater ſolitæ uarias mutare figuras,
Plenus inextincta conficiare fame.
Nec dapis humanæ tibi erunt faſtidia, quaq;
Tydeus Menalippi caput corroſit. Parte potes, Tydeus temporis huius eris.
Atq; aliquid facias à ueſpere Solis in ortus,
Cur externati rurſus agantur equi.
*aliàs, teneat. Fœda Lycaoniæ repetes conuiuia menſæ,
*aliàs. Tereos atq;. Tentabiſq; iterum fallere fraude Iouem.
Teq; aliquis poſito* tentet uim numinis, opto,
Pelopen & Ityn dicit. Tantalidos tu ſis,* tu Tereiq; puer.
Abſyrtus Medeæ frater. Et tua ſic latos ſpargantur membra per agros,
Tanquam quæ patrias detinuere uias.
Perillus Athenienſis. Aere Perillæo ueros imitêre iuuencos,
Phalaris Agrigentinus. Ad formam tauri conueniente ſono.
Vtq; ferox Phalaris, lingua prius enſe reſecta,
More bouis Paphio clauſus in ære gemas.
Pelias. Dumq; redire uoles æui melioris in annos,
Vt uetus Admeti decipiare ſocer.
Curtius Romanus Atq; eques in medij mergare uoragine cœni,
Dummodo ſint facti nomina nulla tui.

Atq; utinam pereas, ueluti de dentibus orti
Sidonia iactis Graia per arua manu.
Et quæ Battiades fecit, fraterq; Meduſæ,
Eueniant capiti uota ſiniſtra tuo.
Et quibus exiguo eſt uolucris deuoluta libello,
Corpora proiecta quæ ſua purgat aqua.
Vulnera totq; feras, quot dicitur ille tuliſſe,
Cuius ab inferijs cultor abeſſe ſolet.
Attonitusq; ſeces, ut quos Cybeleïa mater
Incitat ad Phrygios uilia membra modos.
Deq; uiro fias, nec fœmina, nec uir, ut Atys,
Et quatias molli tympana rauca manu.
Inq; pecus magnæ ſubitò uertare parentis,
Victor ut eſt ſceleri, uictaq; uerſa pede.
Solaq; Limone pœnam ne ſenſerit illam,
Et tua dente fero uiſcera carpat equus.
Aut ut Caſſandræ dominus, non mitior illo,
Saucius ingeſta contumuleris humo.
Aut ut Abantiades, aut Lyrneſſius heros,
Cæſus in æquoreas præcipiteris aquas.
Victima uel Phœbo ſacras macteris ad aras,
Quam tulit à ſæuo Theudotus hoſte necem.
Aut te deuoueat certis Abdera diebus,
Saxaq; deuotum grandine plura petant.
Aut Iouis infeſti telo feriare triſulco,
*Vt ſatus*Hippomene, Doſithoësq; pater.*
Vt ſoror Autonoës, ut cui matertera Maia eſt,
Et temere optatos qui male rexit equos.
Vt ferus Aeolides, ut ſanguine natus eodem,
Quo genita eſt liquidis quæ caret Arctos aquis.
Vt Macedon icta eſt rapidis cum coniuge flammis,

Cadmus Sidonius

Callimachus Cyreneus diræ in Apollonium imprecatus eſt.

Cybeles cõcubitũ fugiẽs genitalia ſibi amputauit.

Atalãta & Hippomene in leones uerſi ſunt, quorũ filia Limõe in adulterio deprehẽſa à patre equis lacerãda tradit.

Caſſandrus Macedonius in ſuos ẽ mis ſæuiẽs uiuus defoditur.

Perſeus nepos Abantis.

Telephus Lyrneſſo præfuit ab Aeacide occiſus.

Abdera urbs Thraciæ, ubi poſt diras imprecationes ſolebãt homines lapidibus obruere.

**aliàs, Hippomoo.*

Salmoneũ Aeoli filiũ Iupiter fulminauit, ut Hiſmenẽ Lycaonis natã.

Sic precor ætherei uindicis igne cadas.

Religioſū erat in Delo canes alere, à qbus puer Thraſus ē diſcerptus. Linus Crotôpi nepos.

Prædaq; ſis illis,quibus eſt Latonia Delos,
Ante diem rapto non adeunda Thraſo.
Quiq; uerecundæ ſpeculantem membra Dianæ,
Quiq; Crotopiaden diripuere Linum.
Ne'ue uenenato leuius feriaris ab angue,

Eurydice uxor Orphei filij Oeagri & Calliopes, ſerpentis morſu interiit.
Elpenor Vlyſsis ſocius apud Circē madidus ſcala ſuā caſu occubuit.

Quàm ſenis Oeagri Calliopesq; nurus.
Quàm puer Hypſiphyles,quàm qui caua primus acuta
Cuſpide ſuſpecti robora fixit equi.
Ne'ue gradus adeas Elpenore cautius altos,
Vimq; feras uini quo tulit ille modo.
Tāq; cadas domitus quàm quiſquis ad arma uocantē
Iuuit inhumanum Thiodamanta Dryops.
Quàm ferus ipſe ſuo perijt mactatus in antro
Proditus incluſæ Cacus ab ore bouis.
Quàm qui dona tulit Neſſeo tincta ueneno,
Euboicasq; ſuo ſanguine tinxit aquas.

Theombrotus lecto Platonis opere de immortalitate animæ ſe in mare pcipitauit.
Dædalus Perdicē nepotē, eò quòd ſerrā inueniſſet, inuidioſè præcipitauit.
Mars Iliē Lydij filiam amauit.

Vel de præcipiti uenias in Tartara ſaxo,
Vt qui Socraticum de nece legit opus.
Vt qui Theſeæ fallacia uela carinæ
Vidit,in Iliaca miſſus ab arce puer.
Vt teneri nutrix eadem matertera Bacchi,
Vt cui cauſa necis ſerra reperta fuit.
Lydia ſe ſcopulis ut uirgo miſit ab altis,
Dixerat inuito quæ mala uerba Deo.
Fœta tibi occurrat patrio popularis in aruo,

Paphagius Ambraciæ rex.

Sitq; Paphageæ cauſa leæna necis.
Quiq; Lycurgiden lacerauit ab arbore natum,
Idmonaq; audacem,te quoq; rumpat aper.
Isq; uel exanimis faciat tibi uulnus,ut illi,
Ora ſuper ſæui quem cecidere ſuis.

Atq; idem

Atq; idem ſimili pinus quem morte peremit,
Phrygia uenator, ſisq; Berentiades.
Si tua contigerit Minoas puppis ad undas,
Te Corcyræum Creßia turba petat.

Cretēſes in ultionē Minois Corcyręos ſiue Siciliēſes occidebant.

Lapſuramq́; domum ſubeas, ut ſanguis Alebæ,
Stella Lycoridæ cui fuit æqua uiro.

Alcidicen Alebæ filiā cū uiro Lycoride eadem domus oppreſsit.

Vtq; uel Euenus torrenti flumine merſus
Nomina des rapidæ uel Tyberinus aquæ.
Hyrtacidæq; modo defixa cadauera trunco
Digna feras, hominis ſit caput eſca tuum.

Euryalus filius Hyrtací.

Quodq́; ferunt Brotheum feciſſe cupidine mortis,
Des tua ſuccenſæ membra cremanda pyræ.

Brotheus qui & Erichthonius Mineruæ, & Vulcani filius.

Incluſusq́; necem cauea patiaris, ut ille
Non profecturæ conditor hiſtoriæ.

Cherilus geſtorū Alexandri malus ſcriptor.

Vtq́; repertori nocuit pugnacis Iambi,
Sic ſit in exitium lingua proterua tuum.

Archilochus.

Vt'ue parum ſtabili qui carmine læſit Athenas,
Inuiſus pereas deficiente cibo.

Ariſtophanes.

Vtq́; lyræ uates fertur periſſe ſeueræ,
Cauſa ſit excidij dextera læſa tui.

Alter Ariſtophanes.

Vtq́; Agemennonio uulnus dedit anguis Oreſti,
Tu quoq; de morſu uirus habente cadas.
Sit tibi coniugij nox prima nouißima uitæ,
Eupolis hoc perijt, & noua nupta modo.

Medilla Eupolis uxor.

Vtq́; cothurnatum periſſe Lycophrona narrant,
Hæreat in fibris fixa ſagitta tuis:

Lycophron poeta Græcus.

Aut lacer in ſylua manibus ſpargare tuorum,
Sparſus ut eſt Thebis angue creatus auo.

Pentheus ab Agaue matre diſcerptus.

Perq́; feros montes tauro rapiente traharis,
Vt tracta eſt coniux imperioſa Lyci.

Dyrcē Lyci uxorē agreſti tauro ligatā filij Antiopes laniauerunt.

Quodq́; ſuæ paſſa eſt pellex inuiſa ſorori,

Philomela.

Excidat

Excidat ante pedes lingua reſecta tuos.

Myrrha patrem fugiens in arborem uerſa eſt.

Cognitor ut tardæ læſus cognomine Myrrhæ,
Orbis in innumeris inueniare locis.

Achæus.

Inq; tuis opifex,uati quod fecit Achæo,
Noxia luminibus ſpicula condat apis.
Fixus & in duris carparis uiſcera ſaxis,
Vt cui Pyrrha ſui filia fratris erat.

Aſtyages Medorũ rex Harpagi filiũ pro epulis patri appoſuit:quod prius Thyeſtæ cõtigerat.

Et puer Harpagidæ referas exempla Thyeſtæ,
Inq; tui cæſus uiſcera patris eas.
Trunca geras ſæuo mutilatis partibus enſe,
Qualia Nycerni membra fuiſſe ferunt.
Vt'ue Syracoſio præſtricta fauce poëtæ,

Theocritus.

Sic animæ laqueo ſit uia clauſa tuæ.
Nuda'ue direpta pateant tua uiſcera pelle,

Marſyas.

Vt Phrygij,cuius nomina flumen habet.

Perſeus oſtenſo Meduſę capite Cephenum populos in ſaxa uertit.

Saxificæ uideas infelix ora Meduſæ,
Cephenûm multos quæ dedit una neci.

Primus Glaucus ex Potnia ciuitate.

Potniadum morſus ſubeas(ut Glaucus)equarum,
Inq; maris ſalias(Glaucus ut alter)aquas.

Secũdus deus marinus.

Vtq; duobus idem dictis mihi nomen habenti

Tertius Cretenſis uenenato melle extinctus.

Præfocent animæ Gnoſsia mella uiam:
Sollicitoq; bibas,ueluti doctiſsimus olim

Socrates.

Imperturbato quod bibit ore reus.

Hæmo cum filiã Rhodopem turpiter amaret,uterque in montẽ ſui nominis obdurauit.

Nec tibi,ſi quid amas,felicius Hæmone cedat,
Vtq; ſua Machareus,ſic potiare tua.
Vt uideas,quod iam,cùm flammæ cuncta tenerent,
Hectoreus patria uidit ab urbe puer.

Myrrha ex patris Cynaræ concubitu Adonem pepit. Vlyſsẽ dicit à Telegono filio interẽptum.

Sanguine probra luas,ut auo genitore creatus,
Per facinus ſoror eſt cui ſua facta parens.
Oſsibus inq; tuis teli genus hæreat illud,
Traditur Icarij quo cecidiſſe gener,

Vtq;

Vtq; loquax in equo eſt eliſus guttura acerno,
Sic tibi claudatur, pollice uocis iter.
Aut ut Anaxarchus pila minuaris in alta,
Iactaq; pro ſolitis frugibus oſſa ſonent.

Anaxarchus à ſuis colonis occiſus.

Salmacis utq; patrem condat te Phœbus in ima
Tartara, quod natæ fecerat ipſe ſuæ.

Apollo Orchanũ Salmacis patrem occidit, eò quòd Leucothoen filiã ab eo amatam defodiſſet.

Inq; tuos ea peſtis eat, quam dextra Chorœbi
Vicit, opem miſeris Argolicisq; tulit.
Vtq; nepos Aethræ Veneris moribundus ob iram,
Exul ab attonitis excutiaris equis.
Propter opes nimias ut perdidit hoſpes alumnum,
Perdat ob exiguas te tuus hoſpes opes.

Polydorũ dicit.

Vtq; ferunt fratres ſex cum Damaſichthone cæſos,
Intereat totum ſic genus omne tuum.
Addidit ut fidicen miſeris ſua funera natis,
Sic tibi ſint uitæ tædia iuſta tuæ.

Damaſicthõ Amphiõis muſici & Niobes filius ab Apolline cũ ſeptẽ fratribus, & ſororib⁹ interfectus.

Vtq; ſoror Pelopis ſaxo dureris oborto:
Et læſus lingua Battus ab ipſe ſua.

Battus furtũ Mercurij prodidit.

Aëra ſi miſſo uacuum iaculabere diſco,
Quo puer Oebalides ictus ab orbe cadas.

Hyacinthus Oebali filius à Phœbo dilectus, & ꝑ imprudentiam ab eodẽ in ludo occiſus.

Siqua per alternos pulſabitur unda lacertos,
Omnis Abydena ſit tibi peior aqua.
Comicus ut liquidis periit dum nabat in undis,
Et tua ſic Stygius ſtranguletet ora liquor.
Aut ubi uentoſum ſuperabis naufragus æquor,
Contacta pereas ut Palinurus humo.

Palinurus Aeneæ nauis magiſter cũ triduo enataſſet, à Velienſibus in litore occiſus eſt.

Vtq; cothurnatum uatem tutela Dianæ,
Dilaniet uigilum te quoq; turba canum.

Euripides.

Aut ut Trinacrij ſalias ſuper ora Gigantis,
Plurima quà flammas Sicanis Aetna uomit.

Empedocles Agrigentinus cũpiens immortalitate potiri in Aetnam ſe præcipitauit.

Diripiantq; tuos inſanis unguibus artus

Orpheũ Thraces

Strymoniæ

mulieres laniarũt.

Strymoniæ matres, Orpheon eſſe ratæ.

Meleager.

Natus ut Althææ flammis abſentibus arſit,
Sic tuus ardeſcat ſtipitis igne rogus.

Creuſa.

Vt noua Phaſiaca compreſſa eſt nupta corona,
Vtq́; pater nuptæ cumq́; parente domus.
Vt cruor Herculeos abijt diffuſus in artus,
Corpora peſtiferum ſic tua uirus edat.

Butes Lycurgi filius, & Penthi nepos Bacchi ſacerdotes in patris uindictã occidit.

Qua ſua Pentheiden proles eſt ulta Lycurgum,
Hæc maneat teli te quoq; plaga noui.
Vtq́; Milo robur deducere fiſſile tentes,
Nec poßis captas inde referre manus.

Icarus cũ Atticæ colonos uſũ edocuiſſet illi inuſitato liquore ebrij ueneno ſe potatos exiſtimantes eũ necarũt, quare Erigone eius filia laqueo uitam finiuit.

Muneribusq́; tuis lædaris ut Icarus, in quem
Intulit armatas ebria turba manus.
Quodq́; dolore necis patriæ pia filia fecit,
Vincula per laquei fac quoq; guttur eat.
Obſtrictusq́; famem patiaris limine tecti,
Vt legem pœnæ cui dedit ipſa parens.
Illius exemplo uioles ſimulacra Mineruæ,
Aulidis à portu qui leue uertit iter.

Palamedes Nauplii filius.

Naupliadæq́; modo ficto pro crimine pœnas
Morte luas, nec te non meruiſſe iuuet.

Ethalus ab Iſidis ſacerdote hoſpite eſt necatus: quare uetitum eſt ne quis ex ea familia ſacerdotium iniret.

Ethalon ut uita ſpoliauit Iſidius hoſpes,
Quem memor à ſacris nunc quoq; pellit Io.

Melãtheus homicidii reus matre rei inſcia quærentibus eſt manifeſtatus.

Vtq́; Melantheum tenebris à cæde latentem
Prodidit officio luminis ipſa parens:
Sic tua coniectis fodiantur corpora telis,
Sic precor auxilijs impediare tuis.
Qualis equis pactis, quos fortis agebat Achilles,
Acta Phrygi timido eſt, nox tibi talis eat.

Dolon.

Nec tu quàm Rhœſus ſomno meliore fruaris,
Quàm comites Rhœſi, tu necis ante diem:

Quàm

Quàm quos cum Rutulo morti Rhamnete dederunt
  Impiger Hyrtacides, Hyrtacidæq; comes.
Cliniadæq; modo circundatus ignibus atris,
  Membra feras Stygiæ ſemicremata neci.
Vtq; Remo muros auſo tranſire recentes,
  Noxia ſint capiti ruſtica tela tua.
Deniq; Sarmaticas inter Geticasq; ſagittas
  His precor ut uiuas, & moriare locis.
Hæc tibi tantiſper ſubito ſunt miſſa libello,
  Immemores ne nos eſſe querare tui.
Pauca equidem (fateor) ſed dij dent plura rogatis,
  Multiplicentq; ſuo uota fauore mea.
Poſtmodo plura leges, & nomen habentia uerum,
  Et pede quo debent acria bella geri.

Niſus Hyrtaci filius & Euryalus ii Rutulorum caſt. Rhamnetem, & multos alios occiderunt.

Iambicum pede ſignificat.

FINIS.

